
BIBLIOTECA NAZIONALE VITT. EMANUELE
14
26 Q
33

CONSTITVTIONES CONGREGATIONIS CLERICORVM REGVLARIVM

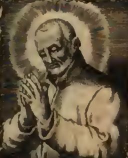
AB ALEXANDRO PEREGRINO CAPVANO CONGREGATIONIS EIVSDEM PRESBYTERO COMMENTARIIS ILLVSTRATÆ

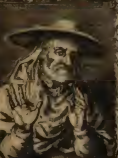
ROMÆ. 1628. Superiorũ permissu
ex Typographia. R. Cam: Apost.

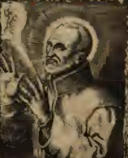

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

T ſi ex debito Paſtoralis officij, ſingulos Religioſos, qui ſpretis huius mundi vanitatibus, iugum Religionis, vt Altiſsimo liberius inſeruirent, ſunt amplexi, paterna dilectione proſequimur, tamen dilectorum filiorum Congregationis Clericorum Regularium præcipuus in Dei ſeruitio feruor, regularis diſciplinæ obſeruantia, & vberes in Eccleſia Dei fructus, quos aſsidua Verbi Dei prædicatione, frequenti Sacramentorum adminiſtratione, probatæ vitæ exemplo, & bonæ famæ odore aſsiduè producunt, a nobis exigunt, vt laudabile eorum inſtitutum, ſpecialibus fauoribus, & gratijs atque Apoſtolica protectione foueamus: Sanè cum Conſtitutiones, & Statuta prædictæ Congregationis Clericorum Regularium à Dilecto filio noſtro Pompeio Arrigonio Tit. S. Balbinæ S R.E. Cardinali de ordine noſtro diligenter viſa, recognita, & examinata typis cudere, & ad communem dictæ Congregationis vtilitatem, & commoditatem in lucem emittere expediat, Nobis propterea ex parte dictorum Clericorum fuit humiliter ſupplicatum, vt Conſtitutiones, & Statuta huiuſmodi Apoſtolicæ auctoritatis robore communire, aliſq; in præmiſsis opportunè prouidere de benignitate Apoſtolica dignaremur. Nos igitur Congregationem prædictam ſpecialibus fauoribus & gratijs proſequi volentes, ac ſingulos dictæ Congregationis Clericos, à quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, alijsq; Eccleſiaſticis ſententijs, cenſuris, & pœnis, à iure vel ab homine, quauis occaſione vel cauſa latis, ſiquibus quomodolibet innodati exiſtant, ad effectum præſentium duntaxat conſequendum, harum ſerie abſoluentes, & abſolutos fore cenſentes; Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, huiuſmodi laudabile prædictæ Congregationis inſtitutũ, & prædictas omnes, & ſingulas Conſtitutiones, Ordinationes, & Statuta, quæcunque à prædicto Pompeio Cardinale, vt præfertur, viſa, & examinata quarum, & quorum tenores, ac ſi de verbo ad verbum infererentur, præſentibus pro expreſsis haberi volumus, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium perpetuò confirmamus, & approbamus: illiſq; perpetuæ, & inuiolabilis Apoſtolicæ firmitatis robur adijcimus: ac omnes, & ſingulos tam iuris, quàm facti defectus: ſiqui in eiſdem interuenerint, ſupplemus: illaſque, & illa perpetuo valida, firma, & efficacia fore, & eſſe: ac per Clericos prædictos, & alios ad quos ſpectat, & pro tempore ſpectabit perpetuò inuiolabiliter obſeruari debere, ac in lucem edi, & typis mandari poſſe decernimus, & declaramus. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ac dictæ Congregationis, etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis: Statutis, & conſuetudinibus, cæteriſq; contrarijs quibuſcunque. Datum Romæ apud S. Marcum ſub Annulo Piſcatoris, die 28. Iulij 1604. Pontificatus Noſtri anno xiij.

M. Veſtrius Barbianus.

R. P. D. Alexandri Peregrini Clericorum Regularium Congregationis in eiusdem Constitutiones Commentaria, nos infrascripti ex commissione Admodum R. P. nostri Generalis D. Philippi Mariæ Guadagnij recognouimus, & nihil in eis reperimus, quod bonos mores, ac orthodoxã Religionem offendat: quin potius tanquam ad communem tum nostri, tum aliorum Ordinum vtilitatem digna, vt typis mandentur, iudicauimus. Datum Romæ in Domo S. Syluestri Montis Quirinalis die 29. Aprilis 1628.

D. Leonardus Duardus Cler. Regul. Theol. & V. I. D.
D. Thomas de Afflictis Sac. Theol. professor.

D. Philippus Maria Guadagnius Congregat. Cleric. Regul. Præpositus Generalis.

CVm hæc in nostræ Congregationis Constitutiones Commentaria à P. D. Alexandro Peregrino composita, iuxta præfixam inscriptis fidelem assertionem prænominatorum grauium, ac Doctorum Patrum nostrorum, quibus id commisimus recognita, atque approbata fuerint, vt typis mandentur (modo ijs, ad quos spectat id visum fuerit) facultatem concedimus. In quorum fidem præsentes manu nostra subscriptas, & sigillo nostræ Congregationis munitas damus Romæ in ædibus nostris S. Syluestri in Monte Quirinali die 3 Maij 1628.

D. Philippus Maria Guadagnius Præp. Gen.

COmmentaria in Constitutiones Clericorum Regularium, ab Adm. R. P. Alexandro Peregrino Capuano confecta, mandante mihi Reuerendissimo P. Nicolao Rodulfio, Sacri Palatij Magistro, libenter, & diligenter perlegi, nihilq; in ijs reperi, quod Catholicæ Fidei, aut bonis moribus aduersetur, ideo typis mandari, & in lucem edi posse arbitror.

Martinus Bonacina.

Imprimatur si videbitur Reuerendiss. P. M. Sac. P.
A. Episc. Bellicastren. Vicesg.

Imprimatur.
Fr. Hyacinthus Lupus Socius Reuerendiss. P. M. S. P. Apostolici, & Vicarij Generalis Ordinis Prædicat.

RR.^DIS IN CHRISTO PP.

AC FRATRIBVS CONGREGATIONIS CLERICORVM REGVLARIVM.

D. Alexander Peregrinus auctor Commentariorum. S. D.

VM nullis meis meritis, sed Diuino prorsus beneficio vocatus in hanc Religionem fuerim: eò semper mea desudauit industria, vt quidquid temporis è cæteris nostræ Religionis curis surripere licuit, quantulumque mihi ingenij, ac facultatis à Deo concessum est: id omne in eiusdem diuinæ maiestatis gloriam, nostræq; Religionis vtilitatem conferrem. Ne scilicet, & temporis à me transacti nullam planè reddere viderer rationem,& ingratitudinis notam (qua nihil turpius) incurrerem. Quare, cùm superioribus annis nostræ Congregationis priuilegia, in vnum primùm collecta, dein in compendium digesta, scholijs illustrauerim, & RR.VV. lubenti sanè animo dedicauerim; nunc rursus ipsas Constitutiones vnà cũ præcipuis Capitulorum Generalium Decretis ad easdem spectantibus, Commentarijs à me vtcumque explanatas, eadem animi alacritate offerendas censui. Nam & si illæ claræ per se se, ac dilucidæ sint; fieri tamen nequit, quin nonnulla interdum nubecula obscurentur, vt opus propterea sit clariori luce ad eas rectè percipiendas. Id quod an sim hisce meis Commentarijs assequutus,vestrum esto iudicium. Equidem illud sperauerim, fore, vt ex ijs non nihil quisque emolumenti sit percepturus. Quod si ita fiet, Deo bonorum omnium largitori optimo gratias agant; sin minus, atque alicubi erratum aduerterint, me vt excusatum habeant, rogo. Vniuersa autem S. R. E. iudicio, ac censuræ subijcio. Valete Romæ Kal. Decemb. M DC XXVIII.

INDEX

INDEX CAPITVM
CONSTITVTIONVM.

Partis Primæ.

Partis Secundæ.

Partis Tertiæ.

IN-

INDEX
DECRETORVM CAPITVLARIVM,
QVÆ DECLARANTVR IN COMMENTARIIS CONSTITVTIONVM.

Eſt aduertendum quòd Prima, Secunda, & Tertia pars, Cap. & Numeri Decreta Capitularia ſignificant. Folia verò, lit. & §. præſentis Operis Conſtitutiones cum Commentarijs.

Primæ Partis.

Secundæ Partis.

Tertiæ Partis.

Cap.

FINIS.

CON-

CONSTITVTIONES CONGREGATIONIS CLERICORVM REGVLARIVM.[b]

Commentaria ſuper Titulum Conſtitutionum.

Summa Commentariorum ſuper Titulum.

Quot legibus particularibus regatur, & gubernetur noſtra Religio. lit. a

Decreta Sacræ Congregationis inter Conſtitutiones, & Ordinationes poni debent. lit. a. §. 1.

Clerici Regulares noſtræ Congregationis quare Theatini appellentur. lit. b.

a Onſtitutiones. Cum decreuerim aliqua annotare pro maiori claritate noſtrarum Conſtitutionum, conueniens mihi viſum eſt à Titulo incipere, & ideo ſciendum eſt, quòd noſtra Religio tribus legum generibus particularibus regitur, & gubernatur.

Primæ Conſtitutiones appellantur, & ſunt illæ, quæ Romæ anno Domini 1604. impreſſæ fuerunt, & à Clemente VIII. confirmatæ eodem anno, die 28. menſis Iulij.

Secundæ leges, Decreta appellantur, quæ fiunt in Capitulis generalibus, & eundem vigorem habent, quem

Constitutiones; quia cùm occurrat in dies, aut aliqua Cõstitutio declaranda, aut aliquid de nouo ordinandum, vel ob temporum varietatem aliquid mutandum, mos iam antiquitus fuit in nostra Congregatione, in Capitulis generalibus illa determinare, penes quæ, solùm est authoritas nouas condendi leges, & veteres abrogandi, vt patet in Procemio nostrarum Constitutionum. Tertiæ leges, Ordines nuncupantur, qui à Præpositis generalibus fieri solent; & licèt propriè leges non sint, cùm potestatem non habeant nouas condendi leges, nec veteres abrogandi, sed tantùm interpretandi illas cum voto Patrum Consultorum, vt patet in nostris Constitutionibus parte 3. capite 7. §. Pater Generalis, versiculo Interpretari &c. tamen, ne res, quæ de nouo occurrere solent, nec differri possunt vsque ad Capitulum Generale, remedio careant, solent generalibus Ordinibus ordinare, quid faciendum, vel vitandum sit; qui Ordines, quia per Decretum Capituli Generalis anni 1610., quod est in 3. p. Decretorum c. 7. nu. 9. in suo robore permanent, quousque à generali Capitulo, vel à successore speciatim abrogentur, quodammodò vim legis habent.

a.§.1. Vltra supradictas leges adsunt etiam Decreta Sacræ Congregationis Illustrissimorum, & Reuerendissimorum Dominorum Cardinalium Concilij Tridentini facta ordinatione Sanctissimi Vrbani Papæ VIII., quæ poni debent inter Ordines, & Constitutiones cuiusque Religionis vt obseruari possint, vt apparet ex Decreto quadragesimo sub Titulo, Decreta pro reformatione Regularium, In quo Decreto interdicitur cuique facultas illa declarãdi, atque aduersus ea vnquam dispensandi, sub pœna priuationis officij, & perpetuæ inhabilitatis ad alia quæcunque munera ipso facto.

Sed

Sed aduertendum eſt, quòd quamuis prohibeatur illa declarare, intelligitur authoritatiuè vt Superiores, & non vt Doctores in aliquo particulari caſu,

Aduertendum etiam eſt, quòd bis in anno publicari debent dicta Decreta in publica, & communi menſa, vt apparet in Decreto, quod incipit: Ne qua verò difficultas &c. & in fine ſub Titulo Decreta Sacræ Congregationis Concilij de Regularibus Apoſtatis, & Eiectis.

b Clericorum Regularium. In Breui fundationis noſtræ Congregationis, facto à Clemente Septimo, die 24. Iunij 1524., fuit ordinatum à dicto Summo Pontifice, vt noſtra Congregatio nominaretur ſub hoc titulo, Clericorum Regularium, abſque alia additione. Poſtea verò, vulgo nuncupati ſumus Theatini, quod duplici ex cauſa puto accidiſſe, tum ſcilicet, quia D. Ioannes Petrus Carrafa vnus ex noſtris fundatoribus erat Epiſconus Theatinus antequam profeſſionem emitteret: Et facta profeſſione fuit primus Præpoſitus electus in noſtra Congregatione, vt apparet ex inſtrumento profeſsionis ſtipulato die 14. Septembris 1524.; tum etiam quia vſus iam obtinuerat, vtvnuſquiſque (vti fuere illi primi noſtri Clerici) caſtigatius ſeueriusq viuens, non alio quam Theatini nomine appellaretur.

PROOEMIVM.

Summa Proœmij Constitutionum.

Constitutiones nostræ non obligant nos ad culpam, sed ad pœnam tantum. num. 1.

Superiores nostri habent auctoritatem obligandi nos ad culpam etiam mortalem. num. 2.

Superiores nostri ne temerè præcipiant. ibid.

A multitudine præceptorum caueant nostri Superiores. ibid.

Superiores nostri habent facultatem excommunicandi. nu. 3.

Raro vero, nec sine consilio dicto gladio vti debent. ibid.

Capitulum Generale nostræ Congregationis habet auctoritatem nouas condendi leges, & veteres abrogandi. nu. 4.

Capitulum Generale tantùm potest nostris Constitutionibus aliquid mutare, addere, vel minuere. ibid.

VAM nos religiosè viuendi rationem, ex Apostolorum Actis excerptam, Clementis VII. aliorumq; Summorum Pontificum auctoritate firmatam, Patrum nostrorum vsu, & consuetudine tot annos receptam, in Generalibus Capitulis sæpiùs roboratam, Congregatione, Deo fauente, in dies aucta, Constitutionum more scriptam hactenus seruauimus, eam nunc accuratè recognitam

 typis

typis mandare visum est; vt quæ vitanda, aut sequenda sunt, præ oculis quisque habeat. In his scribendis, edendisvè ea mens nostra est, tum vt quæ naturali, Euangelica, & sacrorum Canonũ lege sanciuntur, probè seruemus, tum verò, vt trium sacrorum Votorum nexu, hisq; religiosis Constitutionibus communiti, aditum nobis ad perfectæ charitatis adeptionem, Deo iuuante, facia-
1 *mus. Cæterum, vt animorum consulamus tranquillitati declaramus[a] nullas Constitutiones, aut* a
Regulas nostras obligare nos ad culpam, sed ad pœnam tantùm: nisi propter præceptum, aut contemptum[b]: præceptum autem apud nos nullũ aliud b
haberi, quàm quod aut Naturali, aut Diuina, aut Ecclesiastica lege[c], aut trium Votorum ratio- c
2 *ne continetur. Quamuis autem[d] ad culpam obli-* d
gandi etiam peccati mortalis Superioribus nostræ Congregationis non desit auctoritas, maximè in rebus grauibus, & si præceptum his verbis exprimat, Præcipimus[e] in virtute Sanctæ obedientiæ; e
aut horum similibus: caueant tamen, ne quid vnquam præcipiant temerè, & à multitudine præceptorum abstineant, ne laqueum subditorum ani-
3 *mis injciant. Excommunicandi etiam, quam-*

uis

uis habeant facultatem, sobriè tamen, et cum
4 *consilio vtantur hoc gladio. Nemo autem, excepto Generali Capitulo (penes quod per Summorum Pontificum Priuilegia, est auctoritas nouas condendi leges* [f] *& veteres abrogandi* [g]*) audeat his nostris Constitutionibus, aliquid mutare, addere, vel minuere. Hæ in tres præcipuas partes sunt distributæ. In quarum prima agitur, De ijs quæ ad Diuinum cultum pertinent. In Secunda, De Obseruantijs quibusdam nostræ Congregationis. In Tertia, De vniuersi Ordinis administratione.* f g

Commentaria super Procemium Constitutionum.

Summa Commentariorum super Procemium.

Constitutiones nostras non obligare nos ad culpam, quomodo intelligatur. lit. a

Quando sit peccatum veniale transgressio nostrarum Constitutionum, & quando mortale. lit. a. §. 1. & 2.

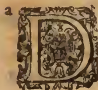
Pœna regulariter dari non debet vbi non est culpa; Fallit si quis voluntariè se obligauerit ad pœnam. lit. a. §. 3.

Pœna quando non est taxata, arbitrio Iudicis est taxanda. lit. a. §. 4.

Religiosus tenetur exequi pœnitentiam sibi à Superiore impositam. lit. a. §. 5.

Præpositi

Præpositi Domorũ an possint Constitutionibus dispensare. lit.g.§.2.
Dispensans sine iusta causa an peccet. lit.g. §. 3.
Dispensans in suis præceptis sine iusta causa an peccet. lit.g.§.4.
Superiores an possint dispensare cum seipsis in Constitutionibus & Decretis? lit.g.§ 5.
Superiores an possint coarctare subditis immunitates ipsis concessas à Constitutionibus, vel ab alijs Superioribus altioris Ordinis? lit.g. §. 6.
Nostræ Constitutiones an abrogari possint? lit.g.§.7.

a Eclaramus nullas Constitutiones, aut Regulas nostras obligare nos ad culpam, sed ad pœnã tantùm. Est aduertendum, quòd licet nostræ Constitutiones non obligent nos ad culpam, sed ad pœnam tantùm temporalem, tamen non tollunt culpam, quæ alia lege, vel ratione est annexa illi actioni, quæ fit contra Constitutiones, sed intelligitur de ea re, quæ est pura Constitutio. Ita Magister Vincentius Bandinellus Generalis Ordinum Prædicatorum in suis Declarationibus ad Constit. Ordinis Prædicatorum in Procemio vers. Vt igitur vnitati, & paci. fol. 13. col. 2. lit. L. & Gregorius de Valentia in 2.2.D.Tho.t.3.Disput.10.quæst. 4. puncto 5. ad finem. & Sanchez in Præceptis Decalogi to.2.lib.6.c.4 nu.14.

Vnde siquis facit aliquam actionem ex se indifferentem, sed à nostris Constitutionibus prohibitam, quæ illi videatur honesta, & bona, quamuis sit minus bonum id, quod facit, quàm seruare regulam, non tamen committit aliquam culpam: Non ex vi Constitutionis, quia non obligat ad culpam, nec etiam ex vi illius actionis, quia non tenetur

quis

quis semper facere, quod melius est; ita Valentia, & Sanchez in locis præallegatis, & Vasquez in 1. 2. D. Thom. q.96.disp.158.c.3.nu.16. & Suarez de Religione t.4.tract. 8 lib.1.c.3.nu.12.

a. §. 1. Quando verò transgressio supradicta Constitutionis oritur ex nimia cupiditate erga aliquid, & non ex alio malo fine, est peccatum veniale; quia dato, quod non esset à Constitutione prohibita illa actio, esset tamen culpa ex libidine, idest ex nimia cupiditate; Ergo à fortiori est culpa venialis dum à Regula est prohibita.

Et similiter, quando quis ex nulla alia causa, quã ex animi torpore, & negligentia ducitur ad transgrediendã Constitutionem, committit culpam venialem, quia rationi dissonat moueri ad aliquid ex animi torpore absque alia causa, vel sine rationabili. ita D.Thom in 2.2.q.186.art.9. in resp. ad primum, & ibidem Caiet.art.9. in resp. ad primum dubio 4. Sanchez in Præceptis Decalogi t.2.lib 6.c.4.n.15, Greg. de Valentia in loco præallegato, qui addit comm. admisceri culpam in transgressione huiusmodi regularum, vel ex torpore, vel ex libidine, quem sequitur Sanchez in loco præallegato, & Suarez, vbi supra nu.12. in fine.

a. §. 2. Ex contemptu etiam potest aliquis Constitutionem transgredi, & tunc regulariter est peccatum mortale, quia contemptus est peccatum inobedientiæ formalis. ita Greg. de Valentia in t.2.D.Tho.disp.7.q 5 pũcto 6.casu 1. Vasquez in 1.2. D.Tho. q 96. art.4.disp.158.c.4.num.37. Sanchez in Præceptis Decalogi lib.1.c.5.nu.9. Alphons. à Castro de lege pœnali lib.1.c.5. D.Barthol. à Sancto Fausto in suo Thesauro Religiosorum lib.6.q.157.nu.4. Quando dicatur quis peccare ex contemptu, videbimus infra suo loco, verbo contemptum.

a. §. 3. Circa pœnam sciendum est, quòd quamuis dari non debeat, vbi non est culpa, c.fin. de his, qui filios oc-

ciderunt, tamen ijs, qui voluntariè se obligant ad aliquam pœnam, potest eis dari talis pœna sine culpa, Bandinellus in loco præallegato. Et tales sunt Patres, & Fratres nostræ Congregationis, qui voluntariè in professione se obligauerunt tàlibus legibus, promittendo obedientiam,& reuerentiam debitam secundum regulam trium votorum eiusdem Congregationis.

a. §. 4 Præterea pœna intelligitur, aut taxata in nostris Constitutionibus, aut taxanda à Superioribus; quia regulariter, quando pœna à lege non est taxata contra illius transgressores, arbitrio Superioris est taxanda, Panorm. in c.Grauis de Censibus.nu 1.

a. §. 5. Tenetur tamen sub culpa Religiosus subditus exequi pœnam à Superiore sibi impositam pro transgressione Constitutionum; ita Toletus in instr.sacerdo. lib.8. c.16.n.1 Syl.verb.Religio. 6.q.6, Corduba in Regula S.Frãcisci c.10 q.1.dicto 6. & alij, quos refert, & sequitur Sanchez in Præceptis Decalogi lib.6.c.2.nu.45.

Si verò esset taxata à lege, non teneretur illam exequi, sed pati tantùm post condemnationem, si esset corporis afflictiua, vt carceris, &c. ita Syl. v. Religio. 1. §. 12. in principio.

a.§ 6. Supradictæ pœnæ, quæ imponi solẽt pro trãsgressione Constitutionũ, aliquæ sunt leues, & aliquæ graues.

Leues sunt notatæ in Decreto Capituli Generalis anni 1621. quod est p.3.c.9.n.1. tenoris sequentis.

Statuimus leuiores esse pœnas hasce in transgressores rerum leuium Constitutionum, Decretorum, vel Ordinationum, tum Capituli Generalis, tùm ceterorum Superiorum nostrorum, videlicet, in medio refectorio genibus flexis comedere: Pane tantùm,& aquâ vesci: Pedes Fratrum deosculari: Vasa cibaria

tergere:

tergere: ac ceteris huiusmodi regularem mortificationem præseferentes, modo pro singulis culpis ne vltra sexies infligantur. Illas, tum Superior, tum qui locum tenet Superioris pro tempore, absque etiam vocalium consensu imponat: Ab ijs ad ceteros etiã nostræ Congregationis Superiores appellatio non admittitur. In earum irrogatione non tenetur Superior iudicialiter inquirere de culpa, acta conficere, testes euocare, sententiam in scriptis ferre, latæq; pœnæ rationem reddere; cum huiusmodi sint apud Religiosos viros mortificationis; humilitatisq; potiùs exercitationes, quàm pœnæ.

a. §. 7. Graues pœnæ sunt notatæ in Decreto, quod est p. 3 cap. 9. nu. 2. tenoris sequentis.

Statuimus pœnas grauiores in transgressores rerum grauium nostrarum Constitutionum, Decretorum, & Ordinationum, tum Capituli Generalis, tum ceterorum Superiorum, vel in quoquo pacto grauiter Superioris arbitrio delinquentes, censendas esse hasce, nempe à cõficiendo Sacro etiam Vocales per trimestre interdicere, loco professionis eos, qui Vocales non sunt per semestre priuare. Sacerdotes ad vocis ferendæ suffragium non adhuc propositos missarum ministerio mancipare. Fratres laicos per trimestre detinere in carcere. aliasq; eiusmodi dependere pœnas, quas Præpositus irrogabit ex consensu maioris partis Vocalium suæ domus, vel Visitatorum visitationis tempore, modo delictum sit per mensem

ante visitationis tempus, & non ante perpetratum, nec de eo quouis tempore ante visitationem aliquid fuerit à Vocalibus actum. Ab eiusmodi pœnis decernimus non dari ad Superiores nostros appellationem. nec Superiores de eiusmodi culpis teneri acta conficere, nec forensem exequi formulam, sed ore, & extraiudicialiter facti veritate inspecta delinquentem de suo errato monere, vt si quid in sui defensionem habeat, exprimat, ac deferat. ac demum simplici facti enarratione, pœnaq; irrogata scripto prolata à se, & Vocalibus, siue à Visitatoribus visitationis tempore, ac nominibus subscriptis, regularem pœnam dependere, auctographum in Archiuo suæ domus seruare, exemplar verò ad P. Generalē transmittere in Archiuo Romano recludendum. Declaramus autem neminē per huiusmodi grauiores pœnas regulares, aliquam iuris, aut facti infamiam incurrere, sed tantùm regulari disciplina fore emendatum.

a. §. 8. Sed circa hoc Decretum, hæc sunt aduertenda. Primo, quod Prælati Superiores sine iusta, & rationabili causa non possunt, nec debent indulgere, aut tollere pœnas impositas ab inferioribus Prælatis contra eorum volūtatem, nisi per viam supplicationis in casu, quo illam iniustam esse repererint. Et ratio est, ne Prælati ordinarij despiciantur. ita habetur in Conc. Trid. sess 14. c. 1. & docet Ludouicus Miranda in suo Manuali Prælatorum t. 2. q. 30. art. 11. concl. 1 in fine. Postquàm verò Prælatus inferior functus fuerit officio suo, poterit superior Prælatus relaxare; idem vbi supra.

a. §. 9.

a. §. 9. Secundo, quòd Transgressiones graues possunt esse sequentes, (quæ in alijs Religionibus tales reputatæ sunt, vt apparet in Constitutionibus Ordinis Prædicatorū distinctione 1.c.17.tit. de graui culpa,& c.18.eod.titulo .)

Si quis cum aliquo grauiter contempserit: vel opprobrium, vel iniuriam dixerit.

Si quis mendacium perniciosum de industria Prælato, vel alteri dixerit.

Si quis murmuret, vel detractet de Patribus, & Fratribus, & multo magis de Superioribus, etiam finito officio.

Si quis literas miserit,vel sibi missas legerit,siue aperuerit absque licentia Prælati.

Si quis per contumaciam, vel manifestam rebellionem inobediens Prælato suo extiterit,vel proteruè contendere ausus fuerit.

Si quis leuiter percusserit Fratrem.

Si quis rem sibi donatam, absque sui Superioris licentia sibi appropriauerit, vel alteri donauerit.

Si quis de die extra domum etiam cum Socio, absque licentia sui Superioris exierit, dato quod aliam culpam non commiserit.

Si quis inhonestatis grauem suspicionem dederit; & aliæ similes.

a. §. 10. Tertio aduertendum est,quòd si aliqui iudicio Prælati, & Vocalium domus sunt pernitiosi communitati, & sine graui periculo, vel scandalo, in communi tolerari non possunt, in carcerem sunt recludendi, vel si in eo sint, non sunt liberandi: nam vtilitas communis est præferenda vtilitati vnius cap. Resecandæ.24.q.3.Magister Vincentius Bandellus in Comment. Constitutionum Dominicanorū. dist.1.c.19 lit.b.versiculo. si aliqui sunt, fol. 65. col.2. sed ab A. R. P. nostro Generali, & suis RR. PP. consultoribus supradicta fieri debent.

a.§.11.

a. §. 11. Quarto, quòd si Præposito locali videretur carcerandum esse aliquem Sacerdotem, vel Vocalem per paucos dies pro aliqua impertinentia, vel manifesta inobedientia, vel ad vitandum scandalum, posset hoc facere cũ consensu Capituli domus, & PP. Visitatorum, tempore visitationis, vt in præsenti Decreto absque processu; sed non sine graui causa debet ad hunc actum deuenire.

Nec obstat præsens Decretum, quod pœnam hanc taxet pro Fratribus laicis, quia sunt exempla, quæ demonstrant quid regulariter agendum sit, sed non constringunt, vt contra alios fieri non possit in aliquo particulari accidenti. l. scire oportet. §. fin ff. de excus. tutorum. l. damni infecti stipulatio pertinet ff. de damno infecto. Christoph. Portius Instit. Tit. Quibus modis re contrahitur obligatio n. 2. in princ. Tuscus t. 3. lit. E. conclus. 547 fol. 445.

a. §. 12. Quinto est aduertendum ibi, *Ex consensu maioris partis Vocalium*. Hic primo dubitari potest, Vtrum iste consensus dari debeat per vota secreta, iuxta Decretũ p. 3. c. 7. nu. 21. an per vota manifesta? Respondeo, quòd dum agitur de pœnis imponendis, debent scrutinari rationes, quæ pro, & contra reum faciunt, & proinde per vota manifesta dari debent; quia ratio vnius potest ad se trahere votum alterius: Et Iudices hoc modo proferre solent sua vota, quando plures sunt, & non secretè.

a. §. 13. Secundo dubitari potest. Ponamus, quod Capitulum Domus determinationem faciat contrariã opinioni, & voluntati Præpositi; Vtrum possit Præpositus relicta illa determinatione, reo imponere aliquam pœnitentiam regularem ex illis, quas ipse solus imponere potest, vt in præcedenti Decreto primo? Respondeo, negatiuè, sed tenetur sequi determinationem factam à maiori parte Vocalium: Et ratio est, quia conuocato Capitulo, & proposita causa in Capitulo, iudicauit culpam rei esse grauem, &

per

per consequens Vocales esse Iudices illius causæ, & eorum votum in hoc casu est decisiuum, & non consultiuum, Vnde discedere non potest à determinatione facta à maiori parte Capituli, sed illi stare debet.

a. §. 14. Sexto ibi, *Modo delictum sit per mensem, &c.* Hic dubitari potest quando incipiat currere iste mensis, ante ne visitationem Prouinciæ, an Domus, vbi est commissum delictum? Respondeo, quod intelligitur mensis antequam incipiatur visitatio domus, in qua commissum est delictum, quia si aliàs intelligeretur, castigatio culparum per longum tempus differreretur, quod est inconueniens.

a. §. 15. Prætera dubitari potest, Quot dies debeat habere iste mensis? Respondeo, quòd debet habere triginta dies; primo, quia mensis regulariter pro triginta diebus accipitur, l. vbi lex. ff. de Reg. Iuris. secundo, quia quando fit mentio mensis, in dubio de mense triginta dierum intelligitur, secundum Bartolum in l. Cum bisextus ff. de verborum signif. & Baldus in Authen. qui semel. C. quomodo & quando Iudex, & in l. eos. C. de appellat. & Socin. in Regula 318.

a. §. 16. Septimo ibi, *Regularem pœnam dependere*. Si Præpositus localis, vel Generalis vellet expedire aliquam causam regulariter, & reus vellet expediri iudicialiter; Vtrum teneatur Præpositus illam iudicialiter expedire? & è contra, si reus vellet expediri regulariter, & Præpositus iudicialiter, Vtrum teneatur regulariter illam terminare? Respondeo, quod à principio stat in arbitrio Præpositi, quia quæ à lege non sunt determinata, arbitrio Iudicis sunt determinanda, c. De causis. § 1. de offic. Deleg. l. 1. ff. de Iure delib. Nauar. consil. 63. de Præbendis. Cardin. Tuscus lit. A. concl. 471. nu. 4. nisi delictum sit ita graue, quod de Iure, iudicialiter causa sit terminanda. Si Iudicium est incœptũ iudicialiter cum Assessore, & voto Capituli Domus, & in progressu

progreſſu cauſæ colligitur, delictum non eſſe tale, vt mereatur reus puniri pœna iudiciali debet iudicialiter terminari cauſa, imponendo reo aliquam pœnam regularem, pro qualitate culpæ: Si verò incœptum eſt regulariter, cũ Voto Capituli Domus,& in progreſſu informationis detegitur delictum eſſe graue, & proinde iudicialiter puniendum, poteſt Præpoſitus cum conſenſu Capituli, & conſilio Aſſeſſoris iudicialiter formare proceſſum, & iudicialiter cauſam terminare. Nam Iudex iuxta probata ſe regulare debet. l. illud. ff. de Officio Præſid. l. Res aliena. C. de rei vendicat.

a. §. 17. Quæritur vtrum Capitulum Generale noſtræ Congregationis, cui commiſſa eſt facultas cõdendi nouas leges, & veteres abrogandi, poſsit nouas leges ſtatuere obligantes nos ad culpam mortalem, dum noſtræ Conſtitutiones non obligant nos ad culpam, ſed ad pœnam tantùm?

In hac difficultate tres inueni Doctorum opiniones, quæ applicari poſſunt ad noſtrum propoſitum.

Prima opinio eſt multorum Theologorum (quos infra referam) qui docent non poſſe Capitulum Generale condere nouas leges obligantes ſuos ſubditos ad culpam, ſed requiri ſingulorum conſenſum. Probant ſuam opinionem; primo quia, ſicut nemo virtute ſuæ profeſſionis in vna Religione emiſſa, poteſt compelli, vt tranſeat ad aliam Religionem arctioris Regulæ: Eodem modo nõ poteſt in ſua Religione ad arctiorem vitam obligari; ſed nos virtute noſtræ profeſſionis non obligamur ad culpam pro obſeruantia noſtrarum Conſtitutionum: Ergo Capitulum Generale non poteſt nouas condere leges, quæ obligent nos ad culpam, quia obligarent nos ad arctiorem modum viuendi, ad quem non tenemur virtute noſtræ profeſsionis; & per conſequens abſque ſingulorũ conſenſu id facere nõ poteſt.

Secundo

Secundo Capitulum Generale nostræ Congregationis potest condere nouas leges,& veteres abrogare : Ergo par est potestas condendi, & abrogandi : Sed leges quas potest abrogare non obligant ad culpam, sed ad pœnam tantùm ; Ergo, & nouæ leges,quas statuit non possunt nos obligare ad culpam, sed ad pœnam.

Tertio, in Procemio nostrarum Constitutionum habetur Superiores nostræ Congregationis habere facultatem præcipiendi, & suis præceptis posse obligare subditos ad culpam etiam mortalem: monentur tamen ne temere aliquid præcipiant, & vt abstineant à multitudine præceptorum, ne laqueum subditorum animis inijciant ; Ergo si intentio Fundatorum nostræ Congregationis fuisset, vt Capitulum Generale posset condere leges, obligantes nos ad culpam, expressissent, sicut expresserunt de Superioribus.

Quarto, Cum hoc negocium tangat omnes, & singulos professores nostræ Congregationis,sequitur,quòd iuxta regulam iuris, debeat ab omnibus, & singulis professis approbari, c. Quod omnes tangit de reg.iur.in 6.

Hanc opinionem sustinent D.Tho. in 22. q. 104. art.5. in resp. ad tertium, & q.186.art.9. & Quodlib. 10.art.10. Gerson lect.3. de Vita Spirituali alphabeto.62. lit.R circa finem corol.13. S. Bonauentura in 2.sent.dist.4 art.3 q.2. Durandus ibidem. q.4. & Carthusianus q. 5. S.Antoninus in 3.p tit.16.c.1.§.9. & 13. Turrecrem. in expositione Regulæ S. Benedicti tit.45. Rodriquez t. 2. Regular. quæst. q.22. art.6.& q.45.art.3. & t.3 q 19.art.3.Valentia. in 2. 2.D.Tho.disp.7.q.3.puncto 2 §.Addit. & disp.10.q 4 p 3. §. Nunc verò, & alij, quos refert Io de Salas in suo tractatu de legibus disp.8.sect.12.nu.57.

Secunda opinio est Canonistarum, quos infra referam, qui oppositam tenent sententiam ; nempe posse Capitulũ

C generale

generale instituere leges obligantes singulos ad arctiorem modum viuendi: Nec requiri singulorum consensum, ex qua sequitur posse condere leges obligantes subditos ad culpam etiam mortalem, dato quòd Constitutiones non obligent nos ad culpam. Probant suam opinionem. Primo ex c. vnico de statu Regularium lib. 6. vbi Monialibus professis indicitur clausura sub præcepto, quæ non erat in Regula, & arctiorem eam facit; & idem præcepit Concil. Trident. sess. 25. c. 5. de Regularibus, Pius V. & Gregorius XIII. in suis Bullis.

Secundo, quia in Voto obedientiæ intelliguntur leges, & ordinationes, quas facere possunt Prælati; Ergo eo ipso, quod sunt factæ tenentur subditi ex voto obedientiæ illas seruare.

Tertio, probari potest, quia Capitulum Generale habet iurisdictionem ordinariam in suos subditos, & eandem, quam habent Episcopi in sua Diœcesi in subditos suos, vt docet Victoria in sua relectione de Potestate Ecclesiæ q. 2. nu. 28. & Sòto in 4. sent. dist. 27. q. 1. art. 4. quos refert, & sequitur Miranda in suo Manuali Prælatorum to. 1. q. 13. art. 5. & habent auctoritatem condendi leges, vt patet in Procemio nostrarum Constitutionum. §. Nemo autem. Sed leges eo ipso, quod publicatæ sunt ex genere suo obligant ad culpam venialem, vel mortalem; Ergo Capitulum Generale habet auctoritatem condendi leges obligantes singulos ad culpam.

Quarto, in procemio nostrarum Constitutionum; quamuis declaretur nostras Constitutiones non obligare nos ad culpam, declaratur etiam non deesse potestatem nostris Superioribus obligandi suos subditos ad culpam etiam peccati mortalis, quod potestatem in praxi posuerunt Patres Capituli Generalis anni 1610. 1612. & 1615. & hanc opinionem sustinent Innoc. in c. super eo de Regularibus. &

ibidem

ibidem Panor. Vincentius, & Hostiensis, Praepositus in c. ante triennium, vers. tamen si per statutum, dist.31. glos. in regula, quòd omnes de reg. iur. in 6. Io. Andreas in c. Ioannes. §. sed nunquid Papa de Regularibus. Felin in c. ad nostram. §. secundo considera nu.4.5. & 6. de appellat. & alij, quos refert Ioannes de Salas in suo tract. de legibus disp. 8. sect.12.nu.58. & Vasquez in 1.2.D.Tho.q.95.art.2. disp 154.c.4.sub nu.24.§.oppositam sententiam.

Tertia opinio mihi videtur media inter dictas opiniones, & illam propriè probat tex. in c. vnico de statu Regular. in 6. si rectè consideretur. & illam tenent Sylu in verbo Religio 6.q.6.nu.6. vers. ego verò dico, & c. Angelus, verbo Religio nu. 30. Ioannes de Sala in suo tract. de legibus disp.8 sect. 12.nu.58. ibi, Mihi placet, quod ait Syl. & Gabriel Vasquez in 1.2.D.Tho.disput.154 c.4. nu. 25. & Sanchez in Praeceptis Decalogi to.2. lib.6.c.2.per totum.

Pro decisione propositae difficultatis statuo infrascriptas Conclusiones.

Prima Conclusio. Capitulum Generale nostrae Religionis, vel eius maior pars, apud quod est potestas condendi leges, potest pro temporis occasione, vel alia iusta de causa, si iudicauerit medium simpliciter necessarium (quod raro accidere poterit, quia per praeceptum generale, quod licitè facere potest, poterit cogere subditos ad dictam obseruantiam) condere leges, quae obligent suos subditos ad culpam etiam mortalem pro obseruantia alicuius rei pertinentis, vel accommodatae ad obseruantiam trium votorum, siue sit expressa in Constitutionibus à Sede Apostolica approbatis (quae loco Regulae apud nos sunt) siue non: Et etiam pro obseruantia alicuius Constitutionis (si viderit communiter non obseruari) vel alterius rei, quam aliquo modo ad eius obseruantiam iudicauerit necessariam; (cum implicitè, & indirectè contineatur in Regula) dato quòd *Decisio Quaestionis.*

ex ſua prima inſtitutione, noſtræ Conſtitutiones nō obligent nos ad culpam, ſed tantùm ad pœnam.

Probatur primo. Ex Breui Clem. VII. facto in fundatione noſtræ Religionis, ex quo clarè liquet poteſtatem, quam habet Capitulum Generale noſtræ Religionis condendi leges non eſſe limitatam ad condendas leges non obligantes ad culpam, ſed ad pœnam tantùm. Nec etiam eſſe limitatam quoad materiam, ſed eſſe ſimplicem, condendi Conſtitutiones, & Statuta de omnibus, & ſingulis, quæ ad huiuſmodi vitæ propoſitum clericaliter viuendi conducere videbuntur; licita tamen, & honeſta, rationabilia, & bonis moribus ac Sacris Canonibus non contraria, & pro tempore factæ corrigere, reformare, & in parte, vel in totum mutare, & de nouo alia inſtituere.

Secundo probatur ex c. vnico de ſtatu Regularium lib. 6. vbi Monialibus præcipitur clauſura, ad quam non erant obligatæ ante profeſſionem, tamen quia expediebat ad obſeruantiam caſtitatis fuit illis præcepta.

Tertio probatur ex Clementina, Exiui de Paradiſo, de verb. ſignif. §. declaramus, & dicimus, &c. cuius verba ſunt hæc; *Declaramus, & dicimus, quod dicti Fratres, non ſolùm ad illa tria vota nudè, & abſolutè accepta; ex profeſſione ſua Regulæ obligantur; ſed etiam tenentur ad ea omnia implenda, quæ ſunt pertinentia ad ea, quæ regula ipſa ponit.*

Quarto. Non minor eſt poteſtas, quam habet Capitulum Generale noſtræ Religionis reſpectu totius Religionis ad edendas leges, & ſtatuta, illa, quam habent Præpoſiti particulares Domorum in ſuos ſubditos ad imponenda præcepta: ſed Præpoſiti particulares Domorum poſſunt ſuis præceptis, quæ expirant finito officio, vel ipſis mortuis, obligare ad culpam etiam mortalem (vt patet ex Prooemio Conſtitutionum §. quamuis autem) omnes ſuos ſubditos, vel aliquem illorum (cum poteſtas ſit indefinita)

pro

pro obseruantia alicuius rei pertinentis, & accommodatæ ad obseruantiam trium votorũ, vel pro obseruantia Constitutionum, vel alicuius Constitutionis, si ita viderint expedire, cum ipsis incumbat procurare, vt in loco sibi subiecto, perfectè seruetur Regula, & eam collapsam restaurare, & ideo possunt eis imponere præcepta necessaria, quæ ad eum finem conducunt, tanquam implicitè, seu indirectè contenta in Regula, vt docent communiter Doctores, quos refert, & sequitur Sanchez in Præceptis Decalogi, tom.2.lib.6.cap.2.nu.9.fol.mihi 59. Ergo, & idem facere poterit Capitulum Generale per legem, vel statutum respectu totius Religionis, cum iudicauerit medium simpliciter necessarium.

Quinto. Hæc Conclusio est communiter ab omnibus Doctoribus approbata, tam primæ, quàm secundæ, & tertiæ opinionis.

Secunda Conclusio, Capitulum Generale nostræ Congregationis, vel eius maior pars, apud quam est potestas condendi leges, si viderit obseruantiam nostrarum Constitutionum esse relaxatam (quod Deus auertat) & iudicauerit expedire obligare subditos ad culpam etiam mortalem, pro eorum obseruantia, vt ad pristinam obseruantiam restituantur, poterit per viam præcepti generalis hoc facere. Probatur.

Primo, quia subijciens se quis alicui ad aliquem finem, se quoque illi subijcit in ijs, quæ necessaria sunt ad illum finem, quale est regulam collapsam reformari. ita Salon in 2.2.D.Tho. to.1 q.62.art.2.contr.13.concl.2. & ratio est, quia eadem est ratio finis, & eorum quæ tendunt ad finem. l. oratio. ff. de sponsalib.

Secundo. Sponte profitens in sua Religione, se ita Regulæ, ac vitæ Religiosæ subiecit, vt paratus esse debeat quantum ex se est ad conseruationem ipsius procurandã:

Vnde

Vnde si bonus Religionis status collapsus sit, tenetur pati vt instauretur; & per consequens tenetur Constitutiones sic instauratas obseruare. vt docet Sylu. v.Religio 6.q.6. Tabiena. v. Religio. q.21.nu.22. in fine. Gabriel Vasquez in 1.2. D.Tho.q.95.art.2.disput.154 cap.4.num.25.26. & 27. Sanchez in præceptis Decalogi t.2.lib.6.c.2.n.35.

Tertio. Omnes rationes allatæ ad probandam primam Conclusionem, probant etiam, & hanc.

Quarto. Hæc Conclusio est definita in Concil. Trid. sess.25.c.1. sub decreto de reformatione Regularium, vbi sic habetur: *Sancta Synodus necessarium esse censuit, quo facilius & maturius, vbi collapsa est vetus, ac regularis disciplina instauretur, & constantius, vbi conseruata est perseueret præcipere, &c.* Dixi per viam præcepti, & non legis generalis, quia dum præcepto (quod eis licitum est) possunt malo occurrere, non possunt per viam legis hoc statuere, quia in perpetuū ligarent conscientias subditorum, & per consequens ad asperiorem vitam contra eorum voluntatem; Nam votum non obligat vltra intentionem vouentis: Et ipsi in professione non habuerunt voluntatem obligandi se ad obseruātiam Regulæ obligantis ad culpam, sed ad pœnā tantùm.

Non tamen desunt Doctores qui dicunt posse hoc facere etiam per viam legis, vt sunt Innoc. in c. super eo. n.1. vers. Austeritatem de Regularibus. & ibi Anton.num 9.in fine. Cardin nu.2.q.4. Anchar.nu.4. Abbas nu.6. Albericus in suo dictionario verbo Religio.2.§.vltimo.Felin in c. cum omnes nu 15.vers. pro qua fallentia de constit. Gabr. Vasquez in 1.2. D.Tho.q 95.art.2.disput.154. c 4.nu 25. 26. & 27. Azor. t.1. Inst. moral. lib 13.c 11.q.17. & alij, quos refert,& sequitur Sanchez in præcep.Decal.lib 6.c.2. nu.35. Sed melior est facere per viam præcepti generalis, quia si obseruantia restauratur, præceptum expirat in alio Capitulo, & sic remanent Constitutiones in suo principio; si verò

si verò non fuerit sufficienter restaurata, poterit in alio Capitulo renouari præceptum, donec obseruantia restauretur.

Tertia Conclusio, Capitulum Generale nostræ Congregationis non posset pro sua voluntate absque singulorum consensu ferre nouas leges obligantes nos ad asperiorem vitam, & per consequens non posset ferre tales leges obligantes nos ad culpam, quia obligaret nos ad asperiorem vitam, & excederet Constitutionum præscriptum: Dato, quod essent licitæ, honestæ, rationabiles, & bonis moribus, ac Sacris Canonibus non essent contrariæ.

Dixi, pro sua voluntate, quia in casibus expressis in prima Conclusione, posset, vt ibi probatum est, & similiter posset, si omnes, & singuli consentirent.

Probatur Conclusio. Primo, quia debitum obedientiæ in Religiosis, consurgit ex solo obedientiæ voto, iuxta Religionis Regulam, siue exprimatur in ipso voto, siue non exprimatur; Ergo in ijs solis, quæ ad Regulam pertinent, siue directè, & expressè, siue indirectè, & implicitè tenentur obedire.

Secundo. Sicut nemo virtute suæ professionis in vna Religione potest compelli transire ad aliam arctioris regulæ Religionem: Eodem modo nequit in sua Religione ad arctiorem vitam obligari. Vnde S. Gregorius relatus in c. Gesta. dist. 74. ait, Iustum est, vt nemo crescere compellatur inuitus.

Tertio, Hanc Conclusionem probant communiter Doctores, & præcipuè Theologi allegati pro prima opinione, & alij, quos refert, & sequitur Sanchez in præceptis Decalogi lib. 6. c. 2. nu. 15. contra Canonistas, quos refert idē Sanchez, vbi supra nu. 17. in fine, & Ludouicus Miranda in suo Manuali Prælat. t. 1. q. 26. art. 10. concl. 1.

Quarta Conclusio. Capitulum Generale nostræ Congrega-

gregationis, si ferret leges obligentes subditos ad asperiorem, & arctiorem vitam, vt dictum est in tertia Conclusione: licet non obligaret subditos, vt probatum est in dicta tertia Conclusione, obligaret tamen ipsosmet, qui concurrerunt ad talem legem faciendam, & omnes inposterum professores; si in receptione habitus manifestaretur eis, & ipsi sponte consentirent.

Probatur quoad semetipsos, quia illi, qni talem legem statuerunt poterant obligare seipsos. Quoad futuros verò professos etiam probatur, quia cum profiteantur secundum Constitutiones Religionis, & illa Constitutio sit facta ante professionem, & eis manifestata, & ad illam obseruandam consenserunt, conqueri nequeunt, quod austerior vita ipsis imponatur, quàm alij professi sunt, & ita tenet Sanchez in præceptis Decalogi lib. 6. cap. 2. n. 20. fol. mihi 61.

Quinta Conclusio, Capitulum Generale nostræ Religionis, vel eius maior pars, si præceptum conderet obligans suos subditos ad culpam etiam mortalem, & subditi dubitarent excessisse, nec ne limites suæ potestatis, dum non apparet manifestè excessisse limites suæ potestatis, tenentur obedire legi Superioris; Et maximè quando clarè constat, rem præceptam esse licitam. Probatur.

Primo quia in casu dubij melior est conditio Superioris, qui stat in possessione suæ potestatis præcipiendi subditis, qua spoliandus non est, nisi clarè constiterit limites suæ possessionis excessisse. Ita docet Sayrus in lib 1. Clauis Regiæ cap. 13. nu. 40. & Sot. de Ratio. teg. secr. membro 3. q. 2. concl. 1. Præterea mandatum Superioris in dubio præsumitur iustum; Et subdito inest debitum parendi, cum abdicauerit suam voluntatem in Superiorem; Ergo Superior habet ius, & possessionem præcipiendi.

Secundo, Potestas Superiorum est ad gubernandos subditos

ditos ne errent: quæ gubernatio maximè in rebus dubijs est necessaria, vt ex se patet; nec tenentur Superiores reddere subditis rationem eorum quæ iubent. Ita Sayrus in lib 1. Clauis Regiæ cap 13.nu.40.& Sot.de ratio.teg.secr. membro 3 q.2 concl.1.

Tertio. Regi indicenti bellum obediendum est à subditis, dum non constat esse iniustum, cap. quid culpatur in fine 23.q.1. & Doctores communiter.

Quarto. Hanc conclusionem tenet Syl.v.bellum 1.q.9. concl.3.& v.conscientia q.2. Tabiena v.bellum q.11.n.14. & verbo conscientia q.3.num 4. & verbo obedientia q 11. nu.12.Caiet.in summula v.bellum.& in 2.2.D.Thó.q 169. art. 2. circa finem ad quartum in dubio 2. Victoria de iure belli, proposit.5.nu.31. & alij communiter, quos refert,& sequitur Sanchez in Præceptis Decalogi lib.6. cap 3.nu.3. in fine,& D. Bartholomæus à S Fausto in suo thesauro Religiosorum. lib. 6. q. 59. & 60. Lud. Mir. in suo Manuali Prælatorum.t.1.q.26 art.6.

Sexta Conclusio. Capitulum Generale nostræ Religionis, vel eius maior pars, pro temporis occasione, vel alia iusta de causa, si viderit expedire, poterit cōdere leges pro obseruantia alicuius rei, quam ad propositum nostræ vitæ clericalis regularis conducere videbit: dummodo sit licita, honesta, rationabilis, & bonis moribus, ac Sacris Canonibus non contraria. Et dato, quod illa res, quæ præcipitur obseruanda, non sit necessaria, vel non pertineat ad obseruantiam trium votorum, vel nostrarum Constitutionum, dummodo sit accommodata, vel pertineat, ad regularem obseruantiam, quam professi sunt. Probatur.

Primo, quia Summus Pontifex potest condere talem legem, cùm ab ipso Deo iurisdictionem absolutam in omnes fideles habeat, vt eis licita, & honesta præcipiat, & pertinentia ad Christianitatem; ergo, & Capitulum Generale

nostræ Congregationis, cum ab illo talem potestatem acceperit, vt patet ex Breui fundationis nostræ Religionis à Clem. VII. nobis facto.

Secundo, quia in voto obedientiæ includuntur statuta, & ordinationes, quas facere possunt Prælati: Ergo ex Voto tenentur illas obseruare.

Tertio. Hanc conclusionem probant Doctores secundæ opinionis, & Ludouicus Miranda in suo Manuali Prælatorum t. 1. q. 26. art. 9. Nec hæc conclusio est contraria tertiæ conclusioni; nam ibi agitur de obligatione ad culpam, & per consequens ad asperiorem vitam, hic verò ad pœnā tantùm, & non ad culpam. Ibi agitur de præcepto facto ex mera voluntate, hic de mandato facto ex iusta causa, & communi vtilitate.

Nunc respondendum est ijs, quæ videntur obstare; & ad rationes primæ opinionis respondeo:

Ad primam, & quartam dico non obstare, quia procedunt, quando Capitulum Generale conderet leges obligātes nos ad arctiorem modum viuendi supra Regulam, & in hoc casu requireretur singulorum consensus, vt dictum est in tertia conclusione. secus verò quando conderet legem, quæ esset simpliciter necessaria pro obseruantia votorum, vel regulæ relaxatæ, vt probatum est in prima, & secunda conclusione.

Ad secundam, & tertiam patet responsio ex quarta ratione allata ad probandam primam conclusionem.

Ad rationes secundæ opinionis respondeo.

Ad primam dico, quod procedit in his, quæ expediunt pro obseruantia votorū, & hoc est, quod probat ille textus.

Secunda non obstat, imò probat primam, & secundam nostram conclusionem.

Ad tertiam nego paritatem iurisdictionis; nam Episcopi habent iurisdictionem à Summo Pontifice, & Summus

Pontifex

Pontifex immediatè à Christo, & absque limitatione: sed Capitulum Generale habet limitatam iurisdictionẽ in suos subditos (qui vltro se subiecerunt per votum obedientiæ), nempe iuxta Institutum, & Regulam, quam professi sunt. Ita docet Ioannes de Salas in suo tract. de legibus disput. 8. sect. 12. nu. 57. & 59. & Gabriel Vasquez in 1. 2. D. Thom. disp. 154. c. 4. nu. 27. in fine.

Ad quartam dico, verum esse, quod dicitur, sed iuxta primam, & secundam conclusionem, non autem iuxta tertiam, vt probatum est in dictis conclusionibus.

b. Contemptum. Quæri hic potest, quando quis dicatur peccare ex contemptu.

Pro faciliori intelligentia huius materiæ sciendum est.

Primo, quod contemptus est duplex, formalis, & interpretatiuus. Formalis est quando est causa efficiens violationis legis, aut ordinis Superioris ex eo quod non vult illi subijci, ita D Tho. in 2. 2. q. 186. art. 9. ad tertium. Interpretatiuus est, quando quis ex malitia, aut praua consuetudine, aut ex indignatione, aut alia simili causa violat legem, aut ordinem Superioris, non autem ex eo, quod nõ vult illi subijci; ita Sanchez in Præceptis Decalogi lib. 1. cap. 5. nu. 8. & Syl. v. contemptus nu. 1. & 2.

Secundo sciendum est, aliud esse contemptum legis, & mandati Superioris simpliciter, & absolutè; & aliud contemptum, non quidem illorum; sed dumtaxat executionis illorum hic, & nunc. ita Sanchez vbi supra nu. 10.

Tertio sciendum est, quod quando despicitur, seu contemnitur Prælatus, non ex eo quod est Prælatus, sed quia est imprudens, aut infimæ sortis, &c. non esset contẽptus simpliciter, sed secundum quid. ita Castr. de lege pœnali lib. 1. c. 5. concl. 2. Leonardus Lessius de iust. lib. 2. c. 46. nu. pen. & vlt., quos refert, & sequitur Sanchez, vbi supra nu. 13. Nunc respondeo ad Quæsitum,

D 2 Dico

Dico primo. Quod quando nostri Religiosi ideo violãt Constitutiones (quæ apud nos sunt loco Regulæ) aut Decreta Capitularia, aut Superiorum ordines, seu mandata, quia nolunt subijci illis, vel paruipendunt quia superiores sunt: peccant mortaliter ex contemptu, quia hic est contemptus formalis, & peccatum inobedientiæ formalis. ita docet Corduba in Regula S. Francisci cap. 10.q.3.p.2. Vasquez in 1.2.D.Tho.q 96.art.4.disp.158.c.4.nu.37 Nauar. in Manuali c.23.nu.42.Valentia in 1.2.D.Tho disp.7.q.5. p.6. D. Barthol. à S. Fausto in suo thesauro Religiosorum lib.6.q.155. & Doctores communiter, quos refert, & sequitur Sanchez in Præceptis Decalogi lib.1.c.5.nu.8.

Et si alia lege, vel ratione actio illa violationis esset peccatum mortale, vt quia esset contra præceptum Iuris Canonici &c. in hoc casu duplex esset peccatum mortale, vnum ratione violationis præcepti, & alterum ex contemptu. ita Caiet. in summula v. contemptus, & D. Barthol. à S. Fausto, vbi supra q. 156.

Si verò actio illa violationis facta ex contemptu supradicto esset tantum contra nostras Constitutiones, quæ non obligant ad culpam, vel de releui, ordinata à Superiore, esset similiter peccatum mortale, sed vnum tantùm, ratione contemptus, quia quamuis materia sit leuis, contemptus tamen est grauis, & formalis. ita Nauar. Corduba, Valentia, & Vasquez in locis præallegatis, & D.Barthol. à S. Fausto similiter in loco præallegato q.157.

Sed hoc vltimum dictum limitatur in aliquibus casibus, & primo limitatur, non procedere, quando subditus non ex contemptu formali, sed ex indignatione ne Prælato rẽ gratam faciat, in vna re esset inobediens, sed in alijs paratus esset obedire, quia in hoc casu iste contemptus nõ esset mortalis; sed venialis, quia esset tantùm interpretatiuus; ita Caiet. in summula ver. contemptus, & D. Barthol. à

Sancto

SanctoFausto, vbi supra q. 157. vers. limita &c.

Secundo limitatur non procedere quando subditus non contemnit legem, vel mandatnm Superioris, quia nolit illis subijci; sed contemnit dumtaxat exequutionem illorum hic,& nunc in re leui.;ita Gregorius de Valentia in 2. 2. D.Tho.disp.10.q.4.puncto 5.col.pen.vers.cæterum diligenter &c. quam sequitur Sanchez in Præceptis Decalogi lib.1.cap.5.nu.10. & 11.& D.Barthol. à Sancto Fausto in suo thesauro Religiosorum lib.6.q.157.nu.3.

Dico secundo, quod nostri Religiosi, qui passim, & ex consuetudine violant nostras Constitutiones, & Decreta Capitularia, quæ non obligant ad culpam, non peccant mortaliter ex contemptu; Et ratio est, quia contemptus inclusus in dicta consuetudine non est formalis, sed interpretatiuus: nam formalis contemptus in solo actu interiori voluntatis perficitur, ac proinde ob solam externi operis multiplicationem, contemptus formalis induci nequit. Præterea actus replicati sunt eiusdem speciei cum primo, ac proinde eiusdem malitiæ: si ergo primus venialis est, cæteri etiam veniales sunt. Benè verum est,quod consuetudo supradicta disponit ad contemptum formalem, sicut venialia peccata, sæpe reiterata,disponunt ad mortale. ita D.Tho. in 2.2. q.186. art.9. ad tertium, & ibi Caietanus, Syl.v.contemptus nu.2.Valentia in 1.2.D.Tho disp.7.q.3. puncto 6. col. pen. Sanchez in Præceptis Decalogi lib. 6. c.4.nu.17. D. Barthol. à S Fausto in suo thesauro Religiosorum lib.6.q.152.Nauar.in manuali c.23.nu 42.

b.§.1. Est tamen aduertendum, quod licèt in subditis ista transgressio frequens Constitutionum, non sit peccatũ mortale, cum non ex contemptu formali procedat, sed ex libidine, idest ex nimia cupiditate, vel ex negligentia, vel ex alia causa; tamen Prælatis erit peccatum mortale, si fuerint negligentes ad extirpandas istas malas consuetudines

nes

nes in monasterijs. Et ratio est, quia Prælatis ex officio incumbit cura boni publici: & ideo tenentur notabile damnum publicum sub reatu mortali purgare si possunt: & peccata venialia quando sunt frequentia in Republica magni momenti est illa extirpare. Ita docet Soto de ratione tegendi, & detegendi secretum, membro 2. q. 2. concl. 3. vers. secundam vero partem &c. Bannes in 2.2 D. Thom. q. 33. art. 2. dubio 2. Suarez in tract. de Charitate disp. 8. sect 2. sub n. 6. vers. addendum est vltimo, &c. D Barthol. à S. Fausto, vbi supra, q. 152. nu. 3.

Dico tertio, quod quando quis despicit, vel contemnit Prælatum, non ex eo quod est Prælatus, sed quia est imprudens, aut infimæ sortis, &c. non committit peccatum mortale. Et ratio est, quia non est cõtemnere simpliciter, sed secundum quid. ita Alphonsus à Castro de lege pœnali lib. 1. c. 5. concl. 2. Leonardus Lessius de Iustitia c. 46. nu. pen. & vlt quos refert, & sequitur Sanchez in Præceptis Decalogi lib. 1 c. 5 nu. 13.

c. *Ecclesiastica lege*. Quando lex Ecclesiastica, vel Ciuilis obliget ad culpam mortalem, latè docet Sanchez in Præceptis Decalogi t. 2. lib 6 cap. 4. à nu 24. vsque ad 46. vbi tradit diuersas regulas ad id dignoscendum à Doctoribus collectas.

d. *Quamuis autem etc*. Hic queri posset, qui nã ex nostris Superioribus habent auctoritatem faciendi præcepta, quæ nos obligent ad culpam mortalem, & auctoritatem excõmunicandi? Respondeo primo, illam habere non solum Patres Capituli Generalis Capitulariter congregatos, sed etiam Generales, & omnes Præpositos nostrarum particularium domorum in suos subditos. Et ratio est, quia habẽt iurisdictionem Ecclesiasticam, non solùm fori pœnitentiæ, sed etiam fori iudicialis, quod clarè videtur in dicto loco Procemij Constitutionum. §. Quámuis autem, & §. Excommuni-

municandi, &c. & ſic ſemper fuit, & eſt in vſu in noſtra Religione. Sed differunt in hoc, nam Patres Capituli Generalis Capitulariter congregati poſſunt, non ſolùm præcepta facere, ſed etiam nouas leges condere, & veteres abrogare, quod facere non poſſunt Præpoſiti domorum, nec Præpoſitus Generalis, vt apparet ex eodem Procemio. §. Nemo autem &c. ſed tantùm facere poſſunt præcepta, & ordinationes, quæ durant, durante officio, vigore noſtrarum Conſtitutionum, & vigore Decreti Capituli Generalis anni 1610. quod eſt in Decretis p. 3. c. 7. nu. 9. perſeuerant eò vſque quod non ſint à Superioribus, vel ſucceſſoribus reuocata.

Secundò, Patribus Viſitatoribus in eorum Prouincia, etiam tempore viſitationis, licet ex vi noſtrarum Conſtitutionum nulla detur eis authoritas obligandi ad culpam, nec excommunicandi, ſed tantum ſimplex poteſtas delegata viſitandi, vt in Conſtitutionibus eſt ordinatum p. 3. cap. 8. tamen quia nunc vigore Decreti Capituli Generalis anni 1621. quod eſt p. 3. c. 9. nu. 8. ſunt conſtituti Iudices ordinarij ſecundarum cauſarum, & etiam primarum in caſu præuentionis: poſſunt in caſibus occurrentibus ratione dicti officij facere præcepta obligantia ad culpam mortalem, & excommunicare, quia habent iuriſdictionem Eccleſiaſticam fori contentioſi in illis caſibus, in quibus occurrerit iudicare.

Tertio, Vicepræpoſitus S. Siluestri, & Vicarij domorũ, in quibus actualiter adeſt Præpoſitus, licet non habeant facultatem faciendi præcepta obligantia ad culpam, nec excommunicandi, quia non habent iuriſdictionem iudiciariam, ſed tantum œconomicam adminiſtrationem: tamẽ mortuo Præpoſito, vel depoſito officio. & quando fuerit abſens à Ciuitate, habent hanc facultatem. Et ratio eſt, quia in iſtis caſibus habent iuriſdictionem fori cõtentioſi,

quia

quia Præpositorum vices gerunt vigore nostrarum Constitutionum p.3.cap. 9. §. In singulis domibus, vers. Absente Præposito. Et idem dicendum est de Patre Vocali, qui in absentia Præpositi, & Vicarij regimen domus habet; vt apparet ex nostris Constitutionibus p.3.c.9. §.qui voce caret, vers. absente tamen.

Quarto, Vicarius domus Vici Aequensis, & domus Tusculanæ, & alij, qui à P. Generali sunt electi, & immediatè illi subduntur, habent facultatẽ faciendi præcepta obligantia ad mortalem culpam, & excommunicandi suos subditos, quia habent iurisdictionem fori contentiosi, & pœnitentiæ in suos subditos, sicut Præpositi locales in suis domibus, vt patet ex Ludouico Miranda in suo Manuali Prælatorum t.2.q.20 ar.1.concl.1. & licèt subdantur alijs domibus, tamen illa subiectio intelligitur in rebus Capitularibus, & grauibus, idest, quæ Capitulariter sunt definiẽda secundum nostras Constitutiones, vt apparet ex Decreto p.3. c.7.nu.14. ibi in rebus Capitularibus &c. De Vicario S. Petri de Arena Ianuæ, iudicandum est, sicut de alijs Vicarijs domorum vbi sunt Præpositi: & mortuo Præposito S. Syri, & tempore Capituli Generalis, habet in suos subditos eandem potestatem, quam habet Vicarius S. Syri Ianuæ eodem tempore in subditos suæ domus, & vnus non dependet ab altero; nisi quòd in rebus Capitularibus, & grauibus dependet à Capitulo domus S. Syri, Vicarius S. Petri de Arena; nam ipse in sua domo non potest conuocare Capitulum; sed tam ipse Vicarius, quàm alij Vocales, qui sunt in dicta domo, habent vocem in Capitulo domus S. Syri Ianuæ, in rebus, quæ Capitulariter sunt definiẽdæ.

e. *Præcipimus, etc.* Licèt verbum præcipimus sinè alia additione (vt in virtute sanctæ obedientiæ, aut similium verborum) in lege Ecclesiastica positum, regulariter denotet mentem Superioris esse obligare ad peccatum mortale, vt docet

docet Alphonsus de Castro de lege pœnali lib. 1. c. 5. documento 4. Nauar. in manuali c. 23. nu. 52. 53. & 54. Valentia in p. 2. D. Tho. disp. 7. q. 5. p 6. quæstiuncula 3. in sexto signo, Sayrus in lib. 3. Clauis Regiæ c. 7. nu. 27. & alij, tamẽ quando materia est leuis impropriatur ob subiectam materiam, vt docet Angelus v. Religiosus n. 28. quem refert, & sequitur Sanchez in præceptis Decalogi t. 2. lib. 6. cap. 4. nu. 3. in fine.

f. *Condendi leges*. Aduertendum est, quod hæc facultas condendi leges intelligitur, de legibus & Cõstitutionibus, bonis moribus, & sacris Canonibus non aduersis, vt apparet ex priuilegio Clem. VII. & Pauli III. quæ habentur in Compendio nostrorum Priuilegiorum p. 1. tit. Cõstitutiones §. 1. Non enim possumus Constitutiones facere contrarias sacris Canonibus, sine expressa facultate Summi Pontificis, vt docet Nauar. in consil. 1. de electione, & consil. 26. nu. 8 de Regularibus lib. 3. quem refert, & sequitnr Salas de legibus disp. 8. sect. 12. nu. 56. Et similiter non possumus Constitutiones facere tangentes facultatem Admodum R. P. nostri Generalis, nisi prius per Sedem Apostolicam approbatæ. & confirmatæ fuerint, vt apparet ex Breue Clementis VIII. facto anno 1595. die 13. Iunij, sui Pontificatus anno 4.

g. *Veteres abrogandi*. Hic primò dubitari posset, Vtrum noster P. Generalis, qui non potest veteres leges abrogare, possit in nostris Constitutionibus, & Decretis Capitularibus dispensare? Respondeo, quod regulariter non potest, vt patet ex c. inferior 21. dist. Clem. Ne Romani, de electione, l. 2. C. de legibus, Syl. v. dispensatio q. 4. cum sequen. Ludouicus Miranda in suo manuali Prælatorum t. 2. q. 30. art. 11. concl. 1. Et ratio est quia, qui inferioris, & minoris est potestatis, ius, & auctoritatem contra Superiorem non habet; vnde sicut Romanus Pontifex nequit in iure naturali,

vel Diuino cum aliquo diſpenſare, ſic nec inferior in legibus ſui Superioris.

Hinc ſequitur primo. Quòd non poteſt diſpenſare in ijs, quæ ſunt eſſentialia ſtatus Religionis: qualia ſunt tria eſſentialia, & ſubſtantialia Vota Religionis, Obedientiæ ſcilicet, Caſtitatis, & Paupertatis, vt patet ex c. cum ad monaſterium de ſtatu monachorum. & docet Ludouicus Miranda in ſuo manuali Prælatorum t. 2. q. 9.art.6.concl.1.& Syl.v.diſpenſatio nu.20. q.14. verſ.7.

Secundò. Nec etiam poteſt diſpenſare in communi, & per totam Religionem in alijs, quæ non ſunt ita eſſentialia, nempe ne horæ Canonicæ perſoluantur in Choro, vt annui redditus in communi poſſideri poſſint &c.

Tertiò, ſimiliter non poteſt diſpenſare in communi, & per totam Religionem in obſeruantijs regularibus, nempe in ſilentio, in literis ſcribendis abſque licentia Superioris, & alijs: & ratio eſt, quia diſpenſatio ſic in communi facta, eſſet diſſipatio, & abrogatio, & P. Generalis non habet facultatem abrogandi leges à Capitulo Generali factas, vt patet ex Procemio conſtit. verſ. nemo autem. Et omnis res per quaſcunque cauſas naſcitur, per eaſdem diſſoluitur: c. 1. extra de reg. iur. vnde cum à Capitulo Generali ſint factæ ab eodem diſſolui, & abrogari debent.

Dixi regulariter, quia in aliquibus caſibus poſſunt inferiores Prælati in legibus Superiorum diſpenſare.

Et primo in caſibus ab eiſdem legibus permiſſis expreſſè, vel tacitè, vt docent Doctores in cap. at ſi Clerici S. de adulterijs de iudicijs, Abbas, & Doctores in c. fin. de off. legati, & Ludouicus Miranda, vbi ſupra.

Secundò, vbi adeſt conſuetudo, quæ eſt optima legum interpres, c. cùm dilectus extra de conſuetudine, l. ſi de interpretatione ff. de legibus; nam, & dare poteſt iuriſdictionem, c. cum contingat de foro competenti, c. duo mala de officio

officio Ordinarij: Et per contrariam cõſuetudinem poteſt tolli, & abrogari etiam tota lex, c. cum tanto de conſuetudine l.de quibus ff. de legibus.

Tertiò, in caſu vrgentis neceſſitatis, in quo expectari non poſſet Capitulũ Generale, nec aditus haberi ad S. Pontificem. ita Speculator in tit. de diſpenſationibus S. nunc Epiſcoporum nu. 30. in fin. Felinus in cap. 1. fallentia 7. de conſtit. & alij quos refert, & ſequitur Sanchez de matrim. lib. 2. diſp. 40. nu. 3. qui licet loquatur de Epiſcopis reſpectu legum Summorum Pontificum, & Conciliorum Generalium, tamen eadem ratio procedit de Præpoſito noſtro Generali, qui eſt Prælatus exemptus, & habet iuriſdictionem Epiſcopalem in ſuos ſubditos.

Quartò. Poteſt diſpenſare in pœna à lege conſtituta, & iam contracta per tranſgreſſionem legis: dummodo talis pœna non ſit actualiter reſeruata; Et ratio eſt, quia cum ſit ordinarius in ſuos ſubditos, poteſt omnia, quæ nõ ſunt ei prohibita. Doctores communiter teſte Ludouico Mirãda in ſuo man Præl. t. 2 q. 30. art. 11. concl. 1. & D. Barthol. à S. Fauſto in ſuo theſauro Religioſorum lib. 6. q. 128. nu. 2.

Quintò. Poteſt diſpenſare in caſibus leuibus particularibus, cum aliqua perſona particulari, ex iuſta, & rationabili cauſa, vt in obſeruantijs regularibus, & in alijs etiam aliquo modo eſſentialibus, dummodo non pertineant ad tria eſſentialia Vota ſupradicta. Vel ſpecialiter non ſit ei prohibitum; & ratio eſt, quia habet Epiſcopalem iuriſdictionem in ſuos ſubditos. Et legiſlatores non poſſunt prouidere omnibus caſibus particularibus, ſed prouident vniuerſalibus, & de particularibus relinquunt iudicium arbitrio Prælatorum, vt cum iuſta cauſa poſſint diſpenſare, vt late probat Ludouicus Miranda in ſuo manuali Prælatorũ t. 2. q. 9. art. 6. concl. 3. & q. 30. art. 11. cõcl. 2. & ante ipſum docuit Syl. v. diſpenſatio nu. 20. q. 14. caſu 7. Angelus eodẽ

verbo dispensatio §. 8. Bonacina de Horis Canonicis dist. 1. puncto 2. nu. 9. Sot. de iust. & iur. lib. 1. q. 7. art. 7. & D. Barthol. à S. Fausto in suo thesauro Religiosorum lib. 6. q 128. nu. 4. & q. 129. Debent tamen Superiores esse parci in dictis dispensationibus, ne relaxetur obseruantia regularis.

g. §. 1. Sextò. Vti potest Epikeia, & æquitate, quæ est interdum à verbis legis discedere, seruata tamen eiusdem intentione: & respectu habito ad illud, quod determinaret, vel definiret legislator consultus in tali casu;

Quæ Epikeia, licet in rigore loquendo non sit dispensatio, imò multum ab ea differat; quia dispensatio eximit à lege, & ideo in ea requiritur iusta, & rationabilis causa, sed Epikeia explicat, & declarat, quòd in illo casu non tenetur subditus seruare legem, quæ ad regimen Reipublicæ, & ad pacandas conscientias Religiosorum, multum confert aliquando illa vti, vt latè probat Ludouicus Mirāda in suo manuali Prælatorum t. 2. q. 31. art. 12. per totum.

g. §. 2. Secundo dubitari posset, Vtrum Præpositi particulares domorum, possint similiter, & ipsi dispensare cū suis subditis in Cōstitutionibus, & Decretis Capitularibus? Respondeo, quod regulariter non possunt, quia inferior non potest dispensare in lege Superioris, vt probatum est in præcedenti dubitatione in principio, per tex. in c. inferior 21. dist. &c. sed recurrere debent ad Præpositum Generalem. Si verò casus vrgens, & grauis occurreret, nec esset locus recurrendi ad Superiorem, posset in hoc casu Præpositus cum consensu Capituli Domus cum quo res graues debent Præpositi communicare, vt apparet ex nostris Constitutionibus par. 3. cap. 9. §. Præpositus quandoque. versiculo denique in rebus, Et deinde quamprimum certiorem facere Patrem Generalem, quia sic est vsus nostræ Congregationis; & ratio est, quia sicut Episcopi non possunt regulariter in Canonibus dispensare, tamen si

occurrat

occurrat vrgens casus; & non possit absque scandalo differri, posset Episcopus in hoc casu tanquam Sedis Apostolicæ delegatus dispensare, & absoluere, vt latè probat Sanchez de matrim. t. 1. lib. 2. disp. 40. nu. 3. ita etiam Præpositi particulares nostrarum domorum, quia habent iurisdictionem Episcopalem in suos subditos; cum limitatione tamen supradicta, consensus Capituli domus.

Dixi, regulariter non possunt; quia in casibus enumeratis in præcedenti dubio, in quibus Præpositus Generalis potest dispensare, possunt etiam Præpositi domorum cum suis subditis dispensare, eadem ratione supradicta. Benè verum est, quòd si Præpositus Generalis non debet esse facilis in istis dispensationibus; multo magis Præpositi inferiores debent esse circunspecti.

g. §. 3. Tertiò, dubitari posset, an Prælatus, qui absque iusta causa cum subdito dispensat in obseruantia regulari peccet? Respondeo, quòd peccat, & ratio est, quia facit contra rectam rationem; sed cum istæ dispensationes sint de materia leui, & sine præiudicio tertij, peccat venialiter tantùm, vt docet D. Barthol. à S. Fausto in suo thesauro Religiosorum lib. 6. q. 131. sed si essent de materia graui, proculdubio peccarent mortaliter, ita D. Tho in 1. 2. q. 79. art. 4. Rodriquez in quæstionibus regularibus t. 1. q. 22. art. 4. à S. Fausto in loco præallegato. Et similiter, meo iudicio peccaret mortaliter, si nimis frequens dispensaret sine causa, etiam in materia leui, quia introduceret relaxationem regularis obseruantiæ; subditus verò petens talem dispensationem scienter sine iusta causa, peccaret venialiter si materia esset leuis, mortaliter verò si esset grauis, quia faceret contra rectam rationem, & amplius cooperaretur peccato dispensantis, inducendo illum ad peccatum.

g. §. 4. Quartò dubitari posset, An Prælatus peccet si absque iusta causa cum aliquo dispenset in suis præceptis gene-

generaliter factis? Respondeo, quod Syl. in v. dispensatio q. 3. nu. 5. Angelus eodem verbo nu. 3. Rosella nu. 6. & Armilla nu. 14. tenent, quod non, & ratio est, quia tota vis præcepti dependet ex voluntate Prælati. Alij verò tenent peccare, & ratio est, quia violat ius naturale, dictans partem debere conformari cum suo toto; vnde excipiens temerè, & imprudentèr agit, ita D. Tho. in 1.2. q. 97. art. 4. & Caiet. ibidem q. 96. art. 4. Sot. de iust. & iure lib. 1. q. 7. art. 3. Et si materia legis humanæ, in qua dispensatur sine causa est grauis, erit peccatum mortale, si leuis, erit veniale; ita Caiet. in 1.2. D. Tho. q. 96. art. 5. quem refert, & sequitur Gregorius de Valentia in 1.2. D. Tho. disp. 7. q. 5. p. 9. vers. ac propter eandem rationem. Et ita similiter peccat vtens tali dispensatione sine causa, in præceptis generaliter factis.

g. §. 5. Quintò dubitari posset, Vtrum P. Generalis & alij Præpositi inferiores possint dispensare cum seipsis in Constitutionibus, & Decretis Capitularibus in illis casibus, in quibus possunt cum sibi subditis dispensare?

Et ratio dubitandi est, quia nullus in sua propria causa potest esse Iudex; Vnde cum dispensare sit actus iurisdictionis, nemo potest in seipsum illam exercere.

Pro decisione difficultatis dico, quod possunt; Et ratio est, quia nō sunt actus iurisdictionis, vel iudiciariæ potestatis, sed tantummodo superioritatis; ita docet Corduba in Comp. priuil. minorū, verbo Accedere ad monasteria Monialium, quem refert, & sequitur Ludouicus Miranda in suo manuali Prælatorum t. 2. q. 31. art. 5. concl. 1. Ad rationem vero dubitandi patet responsio ex supradictis, nam dispensatio in supradictis casibus non est propriè actus iurisdictionis, aut iudiciariæ potestatis, sed superioritatis, vel dici potest, quod sit actus iurisdictionis voluntariæ, quam potest exercere in seipsum mediante Confessario, idest facul-

facultatẽ tribuẽdo Confessario, vt illam exerceat in ipsum.

g. §. 6. Sextò dubitari posset, An possit Superior libertates, & immunitates in Constitutionibus concessas subditis coarctare cõtra Constitutionũ, vel altioris Superioris præscriptum, teneaturq; subditus obedire? Respondeo, quod si concedantur in Constitutionibus subditis, & non interdicatur Prælatis potestas coarctandi in parte, vel in toto: in casu occurrenti, & ex causa iusta poterit coarctare, & tenebitur subditus obedire, quia quamuis Prælati non possint eas in vniuersum immutare, subditisq; interdicere, at possunt in particulari casu, causa iusta ducti coarctare. Si autem eæ ita concedantur, vt denegetur omnino Prælatis facultas coarctandi, non erit eis integrum coarctare. Ita etiam dicendum est, quando Prælatus inferior limitaret licentiam, & immunitatem à Prælato superiori concessam alicui, quia eadem ratio militat.

In dubio autem an possit Prælatus coarctare, & an causa iusta subsit, perpendendum est ex Constitutionum litera, & ex circunstantijs. ita Corduba in Regula S. Francisci c. 10. q. 2. dist. 6. quem refert, & sequitur Sanchez in præceptis decalogi t. 2. l. 6 c. 3. nu. 9.

g. §. 7. Septimò dubitari posset, An nostræ Constitutiones ex toto, vel ex parte consuetudine abrogari, aut tolli possint? Respondeo, quod quatenus tria vota, scilicet Obedientiam, Castitatem, & Paupertatem continent, quæ ad substantiam Religionis spectant, consuetudine abrogari, aut tolli non possunt, nam contra essentialia Religionis Vota, Consuetudo (quæ potius corruptela diceda est) nulla vim habet; quatenus verò continent, quæ tribus votis sunt adiuncta, consuetudine tolli possunt; cùm Religionis substantiam non constituant. ita Azor. lib. 13. instit. moral. c. 11. q. 15. quem refert, & sequitur D. Barthol. à S. Fausto in suo thesauro Religiosorum lib. 6. q. 117.

PRI-

PRIMA PARS.
DE IIS QVÆ AD DIVINVM CVLTVM PERTINENT.

Summa Capitis Primi Constitutionum.

Clerici,

Clerici, qui ſtudiorum cauſa exempti ſunt à Choro, matutinis horis ad eccleſiam prius veniant, Orationes ante altare maius fundant, & benedictionem à Superiore in Choro petant.nu.10.
Laici ad matutinas preces vna cum alijs ſurgant, & benedictionem à Superiore in Choro ſimul petant poſt Inuitatorium.nu.11.
Qui in Chorum ad Horas Canonicas poſtquam incepta fuerint venerit, quid agere debeat, habetur nu. 12.
Culpam dicant in Choro noſtri clerici,& ſacerdotes de erratis commiſsis in Diuinum cultum. nu. 13.

De Horis Canonicis.[a] Cap. I. a

1 DIVINI[b] preces Officij, nocturnas quidē horis matutinis, diurnas verò interdiu, ſtatis horis, tum Sacerdotes, tum Clerici omnes, ex præſcripto, rituq; Romani Breuiarij, in Choro deuotè[c] alacriterq; per- b c
2 ſoluant. Integrum tamen nobis erit, pro conſuetudine locorum, Patroni tantùm, vel præcipui alicuius Sancti[d] illius Ciuitatis diem feſtum, Officiumq; celebrare. d

3 Miſſa ſolēnis[e] diebus feſtis celebretur: quibus mane, Prima: proximè ante Miſſam, Tertia: ea peracta, ſtatim Sexta recitetur. Cæteris diebus Prima, Tertia, Sexta ſimul dicantur. Nona, ſi quidem ieiunandum ſit antè cænam: ſin minus, ſtatim à prandio. Veſpertinæ pre- e

ces, ſiue feſtus dies, ſiue profeſtus ſit, hora cōgruente, vnà cum Completorio. In ieiunijs Quadrageſimæ, Veſpere ante cænam, Completorium, vigeſimaſecunda hora: niſi ob ſacras conciones aliter quandoque fieri neceſsitas, aut populi commoditas poſtulauerit.

4 Officium [f] paruum B. Virginis, Officium Mortuorum, [g] Septem Pſalmi Pœnitentiales, & Quindecim Graduales, quibus diebus in Breuiarij rubricis præſcribitur, ijs in Choro recitentur. Liberum tamen Præpoſitis erit ex rationabili cauſſa permittere quandoque, vt Matutinū B. Virginis in Choro omittatur. Quo autem tempore, ſiue ex Breuiarij rubricis, ſiue ex Superioris facultate omittitur Officium B. Virginis in Choro, faciet quiſque, vt apud ſe priuatim dicat: id enim poſtulat, quæ præcipua noſtra debet eſſe in tantam Virginē pietas.

5 Pſalmos Pœnitentiales, genibus flexis, Graduales, & pro defunctis, ſedentes; reliquos, ſtantes in Choro recitent. Dum quis in Choro medio ſtans, de more, ad Matutinas preces, Lectiones, vel ad Primam Martyrologium legit, cæteri ſedentes audiant, & Reſponſoria ad ſingulas Lectiones reſpondeant. In Miſsis ſolemnibus Sacerdos, & miniſtri ne ſedeant.

Nulla

6 Nulla nos muſica, vel cantus modulatione. nec in Miſsis quantumuis ſolemnibus celebrandis, nec in quibuſuis Horis Canonicis recitandis, in eccleſijs noſtris vtimur. Sæcularibus tamen ſeorſum, cum indicitur oratio publica, id bis in anno concedi poterit. *Conemur autē* (vt inquit S. Bernardus) *purè ſemper, ac ſtrenuè diuinis intereſſe Laudibus, non pigri, non ſomnolenti, non parcentes vocibus, non præcidentes verba dimidia, non integra tranſilientes, non fractis, nec remiſsis vocibus, muliebre quiddam balba de nare ſonantes, ſed virili, vt dignum eſt, ſonitu, & affectu, voces Spiritus ſancti depromentes.* Hæc ille. Simul incipiamus, [h] ſimul deſiſtamus: cōmodam in verſibus medijs pauſam faciamus; in penultima, vel antepenultima pro ſyllabarum quantitate immoremur: in vltima moram ſemper cauebimus. h

7 Præpoſiti, quammaximè poterunt, domeſtica negotia in aliud tempus differāt, quò ſingulis Horis Canonicis cum alijs in Choro recitandis interſint. Idem ſeruent Vocales, Sacer-
8 dotes, & Clerici. Neuè ſibi quis remiſsionem quampiam à Diuinis Officijs aſſumere audeat, niſi cui, vt ſtudijs, aut Lectioni, aut prædica-

tioni operam det, ſit aliqua conceſſa poteſtas.

9 Qui tamen ſi actu ipſo non ampliùs legat, aut prædicet, aut lectionibus non interſit, vnà cum

10 cæteris conuenire in Chorum teneatur. Clerici, quibus à matutinis horis ſtudiorum cauſſa datur aliqua immunitas, ad eccleſiam prius veniant: ante altare ſanctiſsimi Sacramenti orationes fundant, benedictionem in Choro à Superiore petant: tum in ſuis quiſque cellulis ſedulò ſtudijs vacent.

11 Laici ad matutinas preces vnà cum alijs ſurgant, benedictionem in Choro poſt Inuitatorium ſimul petant, preces in eccleſia fundant, tum ad ſua ſe opera recipiant. De precibus quas laici debent perſoluere, dicetur infra.

12 Si quis ad Horas Canonicas poſtquam fuerint inceptæ venerit, ad ſuum locum ne accedat, niſi prius genuflexo à ſuo Superiore benedictionem acceperit. Quòd ſi iam Inuitatorium, & Hymnus in Matutinis precibus, primus Pſalmus in Veſperis, Hymnus, & Antiphona in ſingulis Horis ſint recitata, genuflexus in Choro medio permaneat, donec Superior ſurgendi fecerit ſignum, & benedictione accepta ad ſuum locum ſe conferat. Poſt Officium negligentiæ ſuæ culpam in medio fateatur.

teatur. Qui iusta de caussa detentus, ad Officium tandem venerit, Superiorem in Choro adeat, caussam aperiat, benedictionem petat.

13 Quæ item vel in Diuinis Laudibus recitandis, vel in celebrandis Missis, vel in præstandis ecclesiasticis functionibus, vel omninò in his, quæ ad Diuinum cultum pertinent, errata cõmissa fuerint statim, ac Diuinum Officium in Choro fuerit, absolutùm, spontè proferantur. Pœnas[i] Præpositus, aut qui Præpositi eo loco i
vices gerit, vnicuique debitas imponat.[k] k

Commentaria in primam partem Constitutionum.

Summa Commentariorum super Caput I.

Vtrum nostri teneantur recitare Horas Canonicas in Choro. lit. b.

Prælati mortaliter peccant, si ex ipsorum negligentia vna die omittatur in Choro cantus omnium horarũ canonicarum; imò etiam vnius solius horæ. lit. b. §. 1.

Prælati negligentes in corrigendo subditos, qui omittunt recitare horas canonicas in choro, sunt rei eiusdem culpæ, cuius & transgressores. lit. b. §. 2.

Religiosus professus nostræ Congregationis qui sine iusta causa omittit recitare horas canonicas in choro, quamuis priuatim illas recitet, peccat quandoque mortaliter, & quandoque venialiter. lit. b. §. 3.

Nostri

Com-

Commentaria in Caput I.

a E Horis Canonicis. De hac materia vide in nostro Compendio Priuilegiorũ p.1, titulo Officium Diuinum per totum.

b Diuini preces Officij in Choro, &c. Hic dubitari posset Primo; Vtrum nostri Sacerdotes, & Clerici teneantur recitare horas Canonicas in Choro?

Respondeo, quod in ecclesijs, in quibus sunt Præpositi, recitare tenentur in Choro; & ratio est, quia apud nos sunt ecclesiæ collegiatæ, & conuentuales; & mos nostræ Religionis talis fuit à fundatione.

Dixi, in quibus sunt Præpositi, quia in istis ecclesijs adest numerus sufficiens ad canendum horas canonicas in choro; Vbi verò non sunt Præpositi, sed Vicarij canere non tenentur in Choro, licet soleant nostri ex deuotione recitare in Choro, absque cantu solito, sed submissa voce.

b.§.1. Imò adeo sunt obligati, quod si Superiores essent in hoc negligentes, & ex eorum negligentia, vna die non canerentur horæ canonicæ in Choro, peccarent mortaliter, nisi ex aliqua iusta causa excusarentur; neque id solùm intelligendum est de omnibus horis simul sumptis, verumetiam de vnica hora, si vna die omittatur, cùm sit pars notabilis. Clem. 1. de celebr. missarũ. Filiucius tract. 23. moral. quæst c.6. nu.205. & 206. Bannes in 2.2. D. Tho. q.33. art.3. §. dubitatur tertio, vers. respondetur, &c. Aragon de iust. & iure q.83. art.12. concl.1.

Nec Prælatus posset dispensare, nisi ex grauissima necessitate: ita Suarez de Religione t.2. tract.4. de Oratione vocali lib.4. c.13. nu.2.

b.§.2. Et similiter si Prælatus esset negligens in corrigendo

gendo ſubditos, qui ex negligentia omitterent recitare horas canonicas in Choro, eſſet reus eiuſdem culpæ quam committerent tranſgreſſores; imò maioris, quam ſubditi, ratione officij.

b. §. 3. Religioſus etiam, qui ſine iuſta cauſa omittit recitare horas canonicas in Choro, quamuis priuatim illas recitet, peccat quandoque mortaliter, & quandoque venialiter, iuxta grauitatem culpæ: mortaliter peccat, ſi habet conſuetudinem non recitandi in Choro: aut ſua abſentia, eccleſia, notabile detrimentum patitur in celebratione Officij. ita Syl. v. Hora, nu. 12. Angelus eodem verbo nu. 25. & 26. De ſecundo caſu concordant alij Doctores, de primo vero, nempe de conſuetudine, diſcordant; nam alij tenent peccare venialiter tantum; ſed ante factũ opinio Angeli & Sylueſtri eſt amplectenda, cum liberet negligentes à periculo.

Et hæc obligatio ad culpam tam in Prælatis, quam in ſubditis, non oritur ex vi præſentis Conſtitutionis, ſed ex conſuetudine vniuerſali Eccleſiæ, & ex lege Canonica, Clem. 1. de celebrat. miſſarum. §. ne igitur. ita Angelus in ſumma v. Hora canonica §. 25. verſ. quoad Eccleſias. Syl. eodem verbo §. 10. verſ quod intellige. Graffius in deciſionibus aureis t. 1. lib. 2. cap. 52. nu. 8. Nauar. in ſuo tract. de Oratione, & Horis Canonicis c. 5. nu. 14. Emanuel Roder. in ſuis quæſt. regular. t. 1. q. 42. art. 20. Aragon. de iuſt. & iur. q. 83 art. 12. aduertentia 3. concl. 1. Sot. de iuſt. & iur. lib. 10. q. 5. ar. 3. ad verſ. his verò non obſtantibus. Corduba in ſuis annotationibus ad Compendium priuil. Minorũ tit. Moniales à verſic. quæritur vtrum Moniales &c.

b. §. 4. Quando verò ex aliqua iuſta cauſa, vel neglig͂etia non recitarent horas canonicas in choro, tenentur priuatim recitare, non ſolùm illi, qui ad ordines ſacros ſunt promoti, ſed etiam illi, qui non ſunt promoti, dummodò profeſ-

professionem emiserint; & hæc obligatio non oritur ex vi præsentis Constit.; sed ex consuetudine vniuersali Ecclesiæ, quæ obligat ad culpam mortal.m, vt communiter docent supradicti Doctores.

b.§.5. Nouitij Clerici, dum ad Ordines Sacros non sunt promoti, non tenentur recitare horas canonicas, nec in choro, nec priuatim, quia non sunt propriè religiosi; (licèt gratia Dei in nostra Religione, etiam Nouitij soleant illas recitari in choro, vel priuatim cum in choro non intersunt, sicut Sacerdotes ipsi) Doctores communiter teste D. Barthol. à Sancto Fausto in suo Thesauro Religiosorum lib.6. q.169. nu.2.

b.§.6. Secundò dubitari posset, quibus applicandæ sunt horæ canonicæ, quæ in choro, vel extra chorum à nostris recitantur? Respondeo triplicem esse valorem cuiuslibet operis boni, & meritorij, nempè specialissimum, specialem siue medium, & generalissimum: specialissimus competit operanti; specialis, siue medius competit ei pro quoquis orat; generalissimus verò competit omnibus Christifidelibus, propter Sanctorum communionem, vt docet Scotus in quodlibeto 20.& in 4 sent.dist.45.Adrianus quodlibeto 8.art.3. Gabriel in Canone Missæ lect 26. Ioannes Medina in Codice de Pœnitentia tract. 6. quæstione de multiplici valore orationis, Nauar. in tract. de oratione c.20. nu.51. erotem.14.Couarr.in c. Alma mater de sent. excom. in 6. §.5.nu.5. primæ partis relectionis. Tenemur igitur applicare valorem specialem, siue medium pro nostris benefactoribus, tam viuis, quàm defunctis, & quamuis obligationi, qua tenemur nostris benefactoribus satisfacere possimus alijs orationibus, & operibus meritorijs: tamen Ecclesia vniuersalis statuit, &.ordinauit horas canonicas, quibus satisfiat benefactoribus, & obligationi, quã habemus, vt Religiosi sumus, laudandi Deum particulariter.

Et applicandi dictum valorem medium (secundùm Nauarr. in loco præallegato) benefaceret Religiosus, si offerret illum Deo, supplicando Maiestatem suam, quæ benè scit quibus applicari debet, & obligationem, quam habemus erga omnes, tam viuos, quàm defunctos, vt dignetur applicare illum, quibus pro debito satisfactionis melius iudicat applicandum.

Valor generalissimus applicari non potest, nisi pro vniuersali Ecclesia, secundum intentionem Sanctæ Romanæ Ecclesiæ.

Valor verò specialissimus prodest operanti,& potest applicari alteri quoad satisfactionem pœnæ, si ille pro quo applicamus sit in gratia.

b.§.7. Tertiò dubitari posset, si aliquis ex præcepto teneretur horas canonicas recitare, vel aliquod aliud opus adimplere, si expresse statuisset se nolle præcepto per illud opus impletum satisfacere, An verè ei satisfaciat? Respondeo, quod duæ sunt Doctorum opiniones, vna est Nauarr. in c. quando de consec.dist.1.c.13.nu.15. Medinæ in Codice de oratione quæst. de horis canonicis iterandis dub.vlt. Aragon.in 2.2. D.Tho q.83. art.13. & Azorij lib.7. instit. moral.c.2.q 6 & lib 10.c.8.q.7.qui negant,hunc adimplere præceptum, ac proinde teneri iterum illud præceptum adimplere; & ratio est, quia actus agentium non operantur vltra eorum intentionem.

Altera opinio est Gregorij de Valentia in 2.2.D.Thom. disp.6.q 2. puncto vlt. Lessij lib.2. c.37. dubio 10. & c.46. dub.6 Suarez in 3.par. D.Tho.to.3.q.83.art.6. disp 88. & Vasquez in 1.2.D.Tho.q.100.art.9. quos refert, & sequitur D. Barthol. à S. Fausto in suo thesauro Religiosorum lib.6 q 48. qui docent hunc verè satisfacere præcepto; & ratio est, quia Superior, intentionem satisfaciendi nō præcipit, sed actus substantiam; Cùm ergo hic verè, & spontè

substan-

ſubſtantiam præcepti exequatur, quantumuis nolit ſatiſ-facere, verè præcepto ſatisfacit, Suarez verò, & Leſſius in locis præcitatis limitant hanc ſententiam, vt intelligatur, dummodo hic intra tempus obligationis præcepti reuocet animum non implendi præceptum; & ita cupiat opere illo præterito ſatisfeciſſe obligationi; quæ opinio cum iſta limitatione videtur probabilior.

b.§.8. Quartò dubitari poſſet, Vtrum ſi Religioſus deſtinatus ad chorum,iuſta aliqua de cauſa Superioris auctoritate ad conuerſorum ordinem transferatur,eo ipſo à Diuino Officio perſoluendo ſit liber? Reſpondeo eſſe liberũ, ita docet Sot. de iuſt. & iur.lib.10.q.5.art.3.& D.Barthol. à S.Fauſto in ſuo theſauro Religioſorũ lib.6.q.17. & 178. nu.2.& 3. Et ratio eſt,quia hæc recitandi obligatio oritur ex conſuetudine generali, ex eo, quod eſt deputatus ad chorum: ergo cum iuſta cauſa, & Superioris auctoritate à choro eſt liberatus, eo ipſo ab obligatione recitandi Officium cenſetur abſolutus.

c Deuote. Vt Officium deuote recitetur, requiritur attentio, ſiue illa ſit ad verba, ſiue ad ſenſum verborum, ſiue ad Deum, vel ad Chriſti Paſſionem, vel ad aliam rem piam, ita docet Suarez de Relig. t.2.tract. lib.3.c.4.& lib. 4.c.26.Azor.t.1.inſt. moralium lib.10.c.12.q.6. Molfeſius c.2.num.8. & Doct. communiter, quos refert, & ſequitur Bonacina in ſuo tract.de horis canonicis diſp.1.q.3.puncto 2.propoſit.2.num.4.contra Syl. & alios, qui aſſerunt interiorem attentionem ad horas canonicas recitandas non requiri.

d Sancti illius Ciuitatis. Officium præcipuorum Sanctorum, qui communiter in Vrbe aliqua celebrantur, etiam à noſtris patribus ibi degentibus fieri debet. ita ha-

 betur

betur in Decretis noſtris Capitularibus p. 1. cap. 1. num. 1.

e Miſſa ſolemnis, &c. Miſſa ſolemnis eadem eſt, ac Miſſa conuentualis; ſed dicitur ſolemnis, quia ſolemniter celebratur, nempe cum cantu, & miniſtris; & dicitur conuentualis, quia omnes de Eccleſia conueniunt ad illam celebrandam. Et quamuis de iure communi, & iuxta rubricas Miſſalis Romani, & vſum cõmunem Eccleſiæ, quotidie cani debeat in eccleſijs collegiatis, & cõuentualibus, vt habetur in c. cum creatura, de celebrat. Miſſarum, & c. dolentes, eodem tit. & Clem. 1. de celebratione Miſſarum, & docet Syl. v. Miſſa. 1. q. 4. Angelus eodem verbo §. 33. & Corduba in ſuis annot. ad Compendiũ Minorum tit. Monialis §. ſecundum punctum eſt &c. Tamen cum ſit vſus noſtræ Congregationis, ſolemniter celebrare ſolùm in diebus feſtiuis, qui de præcepto ſeruantur tantummodò (qui vſus eſt approbatus à Clem. VIII dum approbat noſtras Conſtitutiones) non tenemur Miſſam ſolemniter celebrare, niſi in dictis diebus feſtiuis de præcepto, iuxta hanc noſtram Conſtitutionem: Non ex præcepto, ſed ex laudabili vſu.

Et ſi in illis eccleſijs noſtris, in quibus ſolet, & poteſt ſolemniter cani, id omitteretur ex aliqua iuſta cauſa non peccaret Superior, neque alij; ſi verò ex negligentia, Superior, vel qui cauſa principalis eſſet huius omiſſionis mortaliter peccaret, non ſolùm ratione ſcandali, ſi ſcandalum oriretur apud ſeculares, ſed etiam ſecluſo ſcandalo, quia cum iſta conſuetudo ſit conformis Canonibus, & conſuetudini generali Eccleſiæ, eius tranſgreſſio ex negligentia eſt peccatum mortale, cùm ſit materia grauis, & à P. Generali ſeuere puniri poſſet.

In eccleſijs verò noſtris, vbi adeſt paruus numerus Religioſorum, nec ſolemniter, ſicut decet cani poteſt cum illa

ſolem-

ſolemnitate, qua decet (quamuis ſit Præpoſitura) cani non ſolet.

Nec Prælati, nec Patres,& fratres illius eccleſiæ peccãt, quia in hoc non proceditur eo rigore, quo in recitatione horarum canonicarum in choro, vt bene notat Corduba in ſuis annotationibus ad Compendium Minorum, tit Moniales §. ſecundum punctum.

Benè verum eſt, quod in diebus ferialibus, & in diebus feſtiuis, in quibus non cantatur miſſa in noſtris eccleſijs, ſolemus celebrare miſſam poſt ſextam, officio conformẽ, & in vigilijs, vel alijs diebus ieiunij, in quibus duæ miſſæ cani ſolent in eccleſijs collegiatis, & conuentualibus, nos ſolemus celebrare duas miſſas diſtinctas, abſque cantu vnã de Sancto, & alteram de Vigilia, & hæ apud nos ſunt loco conuentualium, ſed ſi non celebrarentur eſſet peccatum veniale graue.

Et iſtæ miſſæ conuentuales, vel quæ loco conuentualium dicuntur, ſemper pro benefactoribus in communi applicari deberent tam viuis, quàm defunctis: & ita laudabiliter obſeruant Fratres minores S. Franciſci, vt refert Corduba in loco præallegato §. tertium punctum.

De Sacrificio Miſſæ, vide in noſtro Compendio priuilegiorum p. 1. & 2. tit. miſſa.

De Miſſis celebrandis, vide Decretum, quod eſt p. 1 c. 3. nu. 5. & aliud Capituli Generalis anni 1624. die 30. Aprilis, quod incipit, *Qui Decretum*.

f Officium paruum B. Virginis. Quæritur: Vtrum ex conſuetudine teneamur Officium paruum B Virginis in Choro recitare? Reſpondeo, quòd non; imò Patres noſtri ad hoc, vt iſta conſuetudo non introduceretur, ſoluerunt, & ſolent aliquoties illud non recitare in Choro, ſed raro, & noctis tempore.

Et

Et quamuis continue, iuxta rubricas Breuiarij Romani soleamus in Choro illud recitare; & quando in Choro nõ recitatur soleamus priuatè illud recitare: imò si non recitaretur, vt dictum est, idq; Superioribus innoresceret, inde punirentur transgressores; tamen non intendunt Superiores introducere obligationem aliquam.

g Officium Mortuorum, &c. Quamuis Officiũ Mortuorum; septem Psalmos pœnitentiales, & quindecim graduales soleant nostri recitare in Choro in diebus præscriptis à rubricis Breuiarij Romani, tamen ad id non tenemur sub culpa, nec etiam priuatim recitare; non vigore nostrarum Constitutionum, quia non obligant ad culpam, sed ad pœnam tantum; nec vigore cõsuetudinis, quia nostra Religio non intendit illam introducere: nec etiam ex rubricis Breuiarij Romani, quia Summus Pontifex in Bulla Breuiarij non obligat supradicta recitare, sed admonet tantummodò. In die verò secunda Nouembris, quando fit commemoratio omnium Defunctorum recitari debet in Choro Officium Defunctorum; & qui Choro non intersunt debent priuatim illud recitare ex præcepto, sicut Officium omnium Sanctorum, quia est pars Officij illius diei, & rubrica particularis de vtroque loquitur, vt recitetur absque distinctione; & ita docet Bonacina de Horis Canonicis disp. 1. q. 3. puncto 1. nu. 12. in fine. Nec obstat Bulla supradicta, quæ admonet tantummodò, & non obligat, quia Summus Pontifex ibi loquitur de Officio Mortuorum, quod recitari solet in principio Mensis, in Aduentu, & Quadragesima, non autem de Officio in die Commemorationis omnium Defunctorum.

g. §. 1. Litanias in festo S. Marci, & in tribus diebus Rogationum, tenemur recitare in Choro; & qui Choro, vel processioni non intersunt, tenentur priuatim recitare: Et

ratio

ratio eſt, quia eſt pars Diuini Officij illius diei, vt patet ex rubrica Breuiarij, & docet Bonacina in ſuo tract. de Horis Canonicis diſp. 1. q. 3. puncto. 1. nu. 13.

h Simul incipiamus, &c. Vniformes non ſolùm in Choro, ſed etiam in cæremonijs, & obſeruantijs Religionis, quæ ad ornatum, & decorem regularis vitæ pertinent eſſe debemus, nam vniformitas exterius ſeruata in moribus, repræſentat illam vnitatem, quam interius ſernare debemus.

i Pœnas Præpoſitus, &c. Pœnæ, quæ in Choro imponi ſolent pro culpis commiſſis in recitatione Officij, ſunt pœnæ regulares: nempe recitatio alicuius Pſalmi, Orationis Dominicæ, & Salutationis Angelicæ, & ſimilium.

k Si occurrat dubium in recitatione Horarum Canonicarum in Choro, poteſt illud determinare Præpoſitus, vel ille; qui primum locum obtinet in Choro, loco Præpoſiti, vt habetur in noſtro Compendio Priuilegiorum par. 1. tit. Officium Diuinum §. 3.

De Ritibus, & Cæremonijs. Cap. II.

Summa Capitis II. Conſtitutionum.

Cæremoniæ aptè exerceantur. Eligatur ſacerdos, qui cæremonijs præſit, & cæteros inſtruat. Ante ſolemnitates præexerceantur. num. 1.

RITVS

1 ITVS, & cæremoniæ aptè, cōpositè, & decorè exerceantur: Hoc enim Clericorum est munus, & maximè conspicuum. Itaque Præpositi per se, aut si occupati fuerint, per idoneum Sacerdotem curent diligentissimè, vt Missalis, & Breuiarij Romani rubricæ accuratè obseruentur. Quādoque Clericos, & Sacerdotes conuocent, ne in solemnibus priuatisvè Missis, aut Officijs, Processionibus, sacrisq; functionibus, quæ Maiore hebdomada, præcipuisq; solemnitatibus per annum solent celebrari, error aliquis, aut varietas Sacerdotibus, vel Clericis nostris obrepat. Nihil denique in eiusmodi ecclesiasticis rebus seruandis prætermittatur: sed omnia studiosè, exquisitè, maturè, cum silentio, modestia, dignitate, & decore fiant. Si quid tamen est, cuius fórmula ex rubricis peti non possit, à peculiari nostro de Cærimonijs libello petatur: vel si ex eo planè sumi non possit, pristino Congregationis nostræ more stetur.

Commentaria in Caput II.

IN hoc Capite nihil occurrit; & cum hac rubrica concordat alia rubrica Decretorum Capitularium p.1.c.1,

De

De munditia, & nitore in ecclesiis, ac sacra supellectili. Cap. III.

Summa Capitis III. Constitutionum.

Ecclesiarum nitori & ornamento vacetur. nu. 1.
Supellex sacra munde curetur. Ne alienis commodetur. In ea ne apponantur insignia familiarum. nu. 2.
Insignia familiarum in ecclesiis nostris quando, & à quo concedi possunt. nu. 3.
Sacella cũ insignibus ante probatis concedi poterunt sæcularibus. n. 4.
Onera perpetua nullo modo recipiantur. nu. 5.

1 CCLESIAE mundę sint, & omni religionis cultu ornatæ. Sacerdotum vestes, Altarium ornatus, sacra vasa, & cætera, quæ ad diuinum cultum pertinent, splendida munda, nitida, & suo quæque loco, vt par est, collocata, & distributa asseruentur. fit enim, vt ex diligentia, & cura, quæ his rebus adhibetur, Re-
2 ligiosorum spectentur animi. Ne quid quod ad sacram supellectilem pertineat, alienis facilè detur vtendum: nam ita sordes, & maculas sæpè contrahunt.

3 Ne permittatur, vt in sacris indumentis, familiarum ponantur insignia. In ecclesijs nostris in quibus nulla habentur familiarum insi-

gnia, ne ſine P. Generalis auctoritate fiant, at vbi adſunt, rurſus alia, vt apponantur, ne facilè concedatur.
4 Sacella ſæcularibus ædificanda, vel exornanda concedi poterunt, etiam ſi familiarum inſignia, & inſcriptiones, modeſtas tamen, & à nobis ante probatas, velint apponere:
5 ea tamen lege, & conditione, vt nequa lex, aut conditio oneroſa, & à noſtro inſtituto aliena nobis vnà imponatur: vt ſunt Miſſæ, [a] & Officia in perpetuum dicenda, quę nulla vnquam ratione in Congregationem admittantur. a

Commentaria in Caput III.

Summa Commentariorum ſuper Caput III.

Miſſarum ſacrificia ſecundum cuius intentionem applicanda ſint à noſtris ſacerdotibus. lit. a.

IN hoc Capite parum occurrit, & cum hac rubrica cōcordat alia rubrica Decretorum Capitularium p. 1 c. 2.

[a] Vt ſunt Miſſæ. Vide Decretum Capituli Generalis anni 1624. factum die 3. Maij, quod incipit, *Miſſarum numerum &c.* vbi determinatum eſt, quid obſeruandum ſit, quando in aliqua eccleſia cōcurrit magnus numerus Miſſarum celebrandarum, & ſecundum cuius intentio-

tentionem applicanda ſint ſacrificia à noſtris Sacerdotibus.

De Miniſtris Altaris, & Ordinibus conferendis. Cap. IV.

Summa Capitis IV. Conſtitutionum.

Mores compoſitos noſtri habeant, & maximè in eccleſiis. nu. 1:
Prima tonſura initiare licebit Nouitios. nu. 2.
Ordines minores quibus, quando, & à quibus concedi poterunt. n. 3.
Ordines ſacri cum licentia P. Generalis conferantur. nu. 4.
Quando conferri poterunt. ibid. v. Ad ſubdiaconatum.
Ordinandi licentiam impartiri non tenetur ſtatim P. Generalis aduenienti tempore à Conſtitutionibus præſcripto. nu. 5.

1 SACERDOTES, & Clerici noſtri tum vbique, tum maxime in
eccleſijs, vbi omnium in ſe ſciunt
oculos conijci, ita mores habeant
vultu, geſtu, inceſſu, ſermone compoſitos, vt
nihil niſi graue, moderatum, religionis plenũ
2 præſeferant. Nouitios [a] in Clericorum Ordi- a
nem admiſſos prima tantùm tonſura initiare
licebit, vt Diuinum Officium in Choro dicere,
Sacerdoti ad Miſſæ ſacrificium adminiſtrare,
cæterisq; eccleſiaſticis functionibus deſeruire
3 poſsint. Cum profeſsionem emiſerint, eis qua-

tuor minores Ordines conferri poterunt, si
Præposito, maioriq; parti Vocalium loci ita
4 visum fuerit. Pro sacris Ordinibus, [b] P. Ge- b
neralis licentia, erit impetranda. In his con-
ferendis cunctanter agatur. Ad Subdiacona-
tum nemo nisi tribus minimum annis, ad Dia-
conatum, nisi quatuor; ad Sacerdotium, [c] nisi c
quinque post emissam professionem admitta-
5 tur. Non quòd tum demum planè debeant
admitti, ac non possint in tempus quamuis lon-
ginquum à Superioribus reijci: sed ne quo pa-
cto admittantur ante, nisi aut necessitas, aut
magna personæ alicuius ratio postulare vi-
deatur.

Commentaria in Caput IV.

Summa Commentariorum super Caput IV.

Si Nouitius prima tonsura sit ordinandus, quis Ordinarius debeat illi dimissoriam facere? lit. a.

Si Præpositus concederet dimissoriam Nouitio ad recipiendam primam tonsuram, vtrum incurreret suspensionem ab officio? lit. a. §. 1.

Nouitius an promoueri possit ad Ordines sacros, etiam cum licentia P. Generalis? lit. a §. 2.

Hospites nostri an comprehendantur sub nomine Nouitiorum? lit. a. §. 3.

Clerici nostri quomodo promoueãtur ad minores Ordines. lit. a. §. 4.

Decre-

a NOuitios, &c. Prima tantùm tonsura initiari licebit.

Ad initiandos Nouitios prima tonsura, requiritur dimissoria sui Ordinarij, vt patet ex Conc.Trid. sess.23. sub decreto de reformatione cap.10. non Prælati regularis, sed Episcopi; An autem Episcopus Originis, vel Diœcesis, in qua est collocata domus nostræ Religionis, in qua Nouitius facit probationem dicatur eius Ordinarius? Duæ sunt Doctorum

sententiæ

ſententiæ ambæ probabiles, vt videre eſt apud Sanchez in præceptis decalogi t.1.lib.4.c.39.nu.19. & 20. & t.2.lib.6. c.10.nu.20. & 21. communior tamen videtur, quod Epiſcopus loci, in quo eſt in probatione, dicatur eius Ordinarius: ex eo quia Nouitius dicitur acquiſiuiſſe domicilium in loco, in quo habitat Religioni deditus; Vnde ad eum pertinet ordinare dictum Nouitium, & literas dimiſſoriales concedere, quando in alia Diœceſi eſſet ordinandus.

a.§.1. Sed hic dubitari poſſet, ſi Præpoſitus concederet dimiſſoriam Nouitio ad recipiendam primam tonſuram, Vtrum incurreret ſuſpenſionem ab officio, & beneficio latam in Concil.Trident.ſeſſ.23.c.10. Reſpondeo, quòd ſic, quia in ſupradicto decreto Concilij, appellatione Ordinũ venit etiam prima tonſura, vt late probat Garzias de beneficijs p.7.c.1.nu.7. & p.1.c.5.nu.142.

a.§.2. Sed quid dicendum, ſi Præpoſitus cum Capitulo domus, & licentia A. R. P. noſtri Generalis velit ad Ordines ſacros Nouitium promouere, an poſſit dictus Nouitius promoueri? Duæ ſunt etiam Doctorum opiniones, vna, quæ negat, & altera, quæ affirmat, vt videre eſt apud Sanchez in præceptis decalogi t.2.lib.6.c.10.nu.18.& 19. Sanchez verò exiſtimat poſſe Nouitios quibuſcunque ſacris Ordinibus initiari, cum nullus ſit textus id interdicens; ſed aduertendum eſt, quòd adeſt Bulla Pij V. 75. in ordine, quæ incipit *Romanus Pontifex &c.* in qua Pius V. Decretum Conc.Trid.ſeſſ.21.c.2. de reformatione de non promouẽdis Clericis ſecularibus ſine titulo, vel beneficio, extendit ad Religioſos ante profeſſionem; Vnde ſi ordinarentur Ordinibus ſacris ante profeſſionem abſque titulo, vel beneficio, & dimiſſoria proprij Epiſcopi, eſſent inhabiles ad dictos Ordines exercendos, & exercentes, eſſent irregulares; quod etiam militat in nulliter profeſſis, ex declaratione Congregationis Illuſtriſſimorum Cardinalium, teſte Gar-

zia

zia de beneficijs p.2.c.5.nu.10. & seq. & Nauar. de Regularibus comment. 4. nu.72. vers. non obstat. Et ratio est, quia ordinandus Ordinibus sacris, debet habere patrimonium, vel beneficium, vnde alimentari possit, & dimissoriam sui Prælati, quibus carere solet Religiosus non professus, vel nulliter professus. Et Episcopus conferens Ordines sacros Religioso ante professionem, sine titulo patrimonij, vel beneficio, & dimissoria sui proprij Episcopi, esset suspensus per annum à collatione illorum Ordinum, quos dicto Religioso contulisset, vt patet ex dicta Bulla Pij Quinti *Romanus Pontifex &c.* Obstat etiam Constitutio nostra, in qua est illa dictio taxatiua *tantum*.

a.§.3. Nomine Nouitiorum in hoc loco, & ad hunc effectum vt possint initiari prima tonsura, veniũt etiam hospites, & ita fuit vsu obseruatam.

a.§.4. Quatuor minores Ordines, &c. Clerici professi nostræ Congregationis, possunt promoueri ad quatuor minores Ordines cum licẽtia P. Præpositi domus, & maioris partis Vocalium Capitulariter congregatæ, absque licentia P. Generalis, & sic est vsus totius Congregationis. Quoad Regulares ordinandos, sciendum est, quòd extat speciale Decretũ Clem. VIII. tenoris sequentis. *Decretũ Clemẽtis viij. quo ad Regulares ordinandos.*

De mandato S.D.N. Clementis Diuina prouidentia Papæ VIII. Tenore præsentium mandatur omnibus & singulis, quorumcunque Regularium Superioribus, vt de cætero obseruent, & obseruari faciant ea, quæ in Decreto Sacræ Congregationis Concil. Tridentini continentur, cuius tenor est talis. Congregatio Concilij censuit Superiores Regulares posse suo subdito itidem regulari, qui præditus qualitati-

bus

bus requisitis, Ordines suscipere voluerit, literas dimissorias concedere, ad Episcopum tamen Diœcesanum, nempe illius monasterij, in cuius familia ab ijs, ad quos pertinet, is regularis positus fuerit, & si Diœcesanus absuerit, vel non esset habiturus ordinationes, ad quemcunque alium Episcopum, dum tamen ab eo Episcopo, qui Ordines contulerit examinetur, quo ad Doctrinam, & dum ipsi Regulares non distulerint de industria, concessionem dimissoriarum, in id tempus, quo Episcopus Diœcesanus, vel absuturus, vel nullas habiturus esset ordinationes. Verùm cùm à Superioribus regularibus Episcopo Diœcesano absente, vel ordinationes non habente literæ dimissoriæ dabuntur, in eis vtique huiusmodi causam absentiæ Diœcesani Episcopi, vel ordinationum ab eo non habendarum exprimendã esse, quod qui non fecerint officij, & dignitatis, seu administrationis, ac vocis actiuæ, & passiuæ priuationis, ac alias arbitrio eiusdem Sanctissimi D. N. Papæ reseruatas pœnas incurret. In quorum fidem &c. Datum Romæ die 15. Martij 1595.

Post dictum Decretum emanauit quædam declaratio à Sacra Congregatione Illustrissimorum Cardinalium Concilij Trid. ad tollendam quandam dubitationẽ ortam super dicto Decreto, quæ est tenoris sequentis.

Si Regulares ordinandi morentur in monasterio nullius Diœcesis, huiusmodi dimissorias concedendas esse ad Episcopum viciniorem, in eoq; procede-

re

re omnia, quæ de Episcopo Diœcesano in dicto Decreto præscripta sunt. Anno Domini 1619. Mensis Decembris. Cardinalis Lancellottus.

a.§.5. Literæ commendatitiæ ad Ordines suscipiẽdos, dari debent regularibus, à Prælatis regularibus, non autẽ ab Episcopo Diœcesano, ita notatur in supradicto Decreto Clem.VIII. & docet Ludouicus Miranda in suo manuali Prælatorum t.1.q.39.art.3.

b Pro sacris Ordinibus &c. Hic dubitari posset primò. Vtrum ad promouendum aliquem Clericum nostræ Congregationis ad Ordines sacros necesse sit, vt prius sit approbatus à Capitulo domus, in qua est assignatus, vel vbi domicilium habuit diuturniori temporis parte quam à P. Generali concedatur licentia eum ordinandi?

Respondeo, quod in Constitutionibus nulla fit mentio de hac approbatione, tamen rationabilis est, & conformis Concil. Trid. sess. 23. c.13. sub decreto de reformatione; nam Ordinandi bonum testimonium habere debent de vita, & moribus; Et vsus nostræ Religionis semper fuit, & est, vt promouendi ad Ordines sacros, prius approbentur à Capitulo domus, & postea ab eodem Capitulo, communi epistola petatur licentia à P. Generali; Quæ consuetudo longo tempore præscripta, facit legem, c. consuetudo, in princ. & in fine dist. 1. Et licet Constitutio in hoc loco dicat, Pro sacris Ordinibus P. Genetalis licentia erit impetranda, non tamen excludit præcedentem domus approbationem, & petitionem, iuxta consuetudinem supradictam.

Sed contra supradictam opinionem videtur obstare primo alia Constitutio, quæ est parte 3.c.7. §. Pater Generalis, v. potest solus P. Generalis concedere facultatem Cle-

ricis, vt ad sacros Ordines promoueantur, se respondetur, quod dicta dictio *Solus*, intelligitur respectu Consultorum, nam non requiritur votum Consultorum; Quod colligitur ex præcedentibus verbis eiusdem §. vbi tractatur de facultate P. Generalis, quando solus possit aliquid facere, & quando interuenire debeat votum decisiuum, vel consultiuum Consultorum; & vna pars legis aliam partem similiter antecedentia subsequentia declarant, l. si seruus plurium §.fin.ff.de legat 1.

Secundo videtur obstare Breue Clem. VIII. sub die 13. Iunij anni 1595. Pontificatus sui anno 4. vbi loquens de facultate nostri P. Generalis dicit, quod Generalis solus concedere valeat licentiam Clericis ipsius sacros Ordines ab ijs, quos spectat petendi, & suscipiendi. Sed Respondetur, quod in dicto Breue sequitur idem Pontifex, dicens; Seruatis respectiuè Constiturionibus in similibus super auctoritate dicti Præpositi Generalis factis, & faciendis; Vnde cum dicta consuetudo Religionis sit Cōstitutio non scripta §. ex non scripto instit. de iure nat. gent. & ciu. sequitur, quod Pater Generalis solus, absque voto Consultorum, habet facultatem tribuendi talem licentiam, seruata tamen dicta consuetudine, idest Constitutione non scripta.

b.§.1. Secundo dubitari posset, Ponamus, quod completum sit tempus, in quo aliquis ex nostris Clericis, secundum nostras Constitutiones potest promoueri ad Ordines sacros; & Præpositus vnà cum Capitulo domus nollet illum proponere apud P. Generalem, vt posset promoueri, vel supposito, quòd à Capitulo domus per secreta suffragia sit exclusus; Quæritur. Vtrum in hoc casu possit P. Generalis illum approbare, & concedere illi licentiam, vt possit ab Episcopo promoueri ad aliquem Ordinem sacrum? Respondeo, Vel P. Generalis in hoc casu fuit certior factus à Præposito, & Capitulo domus, de causa

propter

propter quam fuit exclusus: Vel non: Si fuit certior factus, & causa videtur iusta suo iudicio, non debet illi concedere facultatem ordinãdi: si verò causa ei videtur iniusta, potest illi concedere facultatem, vt promoueri possit ad Ordinẽ Sacrum non obstante exclusione Capituli Domus; Et ratio est, quia ad supremum Superiorem spectat iudicare, an causa sit iusta necne, & prouidere de Iustitia; Et tanto magis hoc debet facere, quia Clericus nihil potest adducere ad suam defensionem, ne videatur ambitiosus; si verò non est certior factus, debet in hoc casu P. Generalis per suas literas, vel alio modo petere à Præposito, & Vocalibus Domus, vt ei manifestent causam propter quam non fuit dictus Clericus propositus ad Ordinem sacrum suscipiẽdum, iuxta vsum Congregationis, vel fuit exclusus: & si non manifestent, potest P. Generalis in hoc casu, si clarissimè illi constet de idoneitate ordinandi, illum approbare, & concedere illi facultatem, vt promoueri possit; Quod & si causam patefacerent posset prouidere, vt supra dictum est.

Idem dubium fieri posset de illis, qui de nouo sunt admittendi ad confessiones audiendas, & eodem pacto decidi potest. quia eadem est ratio.

b. §. 2. Tertio dubitari posset è contra, Ponamus, quod aliquis Clericus nostræ Congregationis sit approbatus à Capitulo, & per communem epistolam sit petita licentia à Patre Generali, vt promoueri posset: Et P. Generalis ob aliquam iustam causam suo iudicio (sed occultam) nollet dictam licentiam concedere, Vtrum teneatur manifestare dictam causam Patribus Capituli Generalis capitulariter congregati, vel alijs si esset requisitus, vt patefaceret dictam causam?

Respondeo negatiuè, sed sufficere, quod ipse dicat habere illum pro indigno; Colligitur ex nostris Constitutionibus par. 1. cap. 4. §. Non quod & à Concilio Tridentino

sess. 24. sub Decreto de Reformatione c. 12. ibi, sed dignos dumtaxat, & clariùs ex sess. 14. c. 2. sub Decreto de Reformatione.

b §. 3. Quarto dubitari posset, Ponamus, quòd P. Generalis licentiam concedat alicui ex nostris Clericis, vt possit Ordinem sacrum suscipere sine approbatione, & postulatione prius facta à Capitulo Domus, in qua assignatus est, vt mos est, in nostra Religione; Quæritur, Vtrum dictus Clericus sit benè ordinatus? Respondeo affirmatiuè iuxta Concil. Trid. in sess. 23. c. 13. sub Decreto de Reformatione. Et si aliqua iusta causa fecisset; nec nostræ consuetudini contrauenisset.

b. §. 4. Quinto dubitari posset, Ponamus, quòd aliquis ex nostris Clericis sit approbatus à Capitulo Domus ad Ordinem sacrum suscipiendum, & licentiam etiam obtinuerit à P. Generali, & propter infirmitatem, vel ob aliã causam non sit ordinatus in illis quatuor temporibus, in quibus ordinari debebat, Quæritur, Vtrum sine alia noua approbatione Capituli Domus, & noua licentia P. Generalis posset promoueri ad Ordinem sacrum in quatuor tẽporibus? Respondeo, quòd si id accidit tempore quadragesimæ, in quo tempore ter fiunt Ordinationes poterit Superior absque noua approbatione Capituli Domus, & noua licentia P. Generalis permittere, vt ordinetur in Sàbato sitientes, vel Sancto, quia tempus breue est inter vnã, & alteram Ordinationem; Fallit verò si intra id tempus (quamuis breue) res talis occurreret, vel manifestaretur, quæ esset consideratione digna arbitrio Superioris, nam saltem cum Capitulo Domus esset illa discutienda.

Si verò occurreret in alio tempore, ita vt inter vnam, & alteram ordinationem tres menses essent intermedij, in hoc casu requireretur noua approbatio Capituli Domus, & noua licentia P. Generalis; Et ratio est, quia approbatio Capituli Domus est quo ad mores non autem quo ad scien-

ſcientiã; vndè infra id tempus poterit aliquid noui accidere, vel manifeſtari aliqua res antiqua, quæ impedi t Ordinationẽ; ita probatur in l. vt gradatim, §. vlt. iuncta gloſ. ff. de Muneribus, & Honoribus, & l. ſed, & reprobari, vbi Baldus notat, ff. de excuſat. tutor. probat etiam Innoc. in c. cum venerabilis, & ibi Abbas, n. 55. Felin. n 49. Dec. n. 153 de exceptionibus, & alij communiter, & probant tradita per Genuen. in ſua Praxi Archiep. Neap. c. 83. n. 4. Sed aduertendum eſt, quòd ſi aliqua res noua non accidiſſet, nec res aliqua antiqua de nouo eſſet manifeſtata, non poſſet Capitulum Domus illum non approbare, ſtante regula, quòd ſemel approbatus in vno officio, ſeu munere non poteſt in eodem, vel ſimili reprobari, vt probatur in Cap. Accepimus, ibiq. gloſ. & Innoc. notant de ætat. & qualit. ac idem Innoc. in c. Cùm venerabilis, & Abbas n. 55. & Felin. n. 48. & Decius nu. 150. & ſeq. de exceptionibus cum ſimilibus.

c Ad Sacerdotium, &c. Per Capitulum Generale anni 1618. fuit ſtatutum, vt ante ſeptennium à profeſſione tranſactum noſtri Clerici non admittantur ad Sacerdotium In Decretis p. 1. c 6. nu. 3.

Aduertas tamen Lector circa dictum Decretum, quòd ſi P. Generalis ex aliqua iuſta cauſa vellet diſpenſare cum aliquo, vt poſſet promoueri ad Sacerdotium ante Septennium à profeſsione tranſactum non poſſet, niſi duæ partes Vocalium Domus cõcurrerent, vt patet ex dicto Decreto; ſed tranſacto ſeptennio ſufficit conſenſus maioris partis Vocalium Capituli Domus, cum licentia P. Generalis, iuxta vſum antiquum Religionis.

Aduertat etiam Sacerdos de nouo ordinatus, quod quãuis cum licentia Superiorum ſit ordinatus, non debet tamẽ primam Miſſam celebrare ſine noua licẽtia Præpoſiti, quia id moris ſemper fuit in Religione; Et colligitur à ſimili

de

de Sacerdote nouiter admisso ad confessiones audiendas, qui secundum nostras Constitutiones parte 1. cap. 5. §. Qui ita ad confessiones, &c. licet sit admissus ab Episcopo ad confessiones audiendas, non debet priùs exequi suam obedientiam, quàm potestas à Præposito illi tributa sit.

De hac materia vide in Decretis p.1.c.3 n.5.& in Compendio Priuilegiorum p.1.Tit.Dispensatio, à §.1 vsq.ad 7. inclusiuè, & §.13.

De administrandis Sacramentis Cap. V.

Summa Capitis V. Constitutionum.

Confessarij ne se immisceant ad testamenta facienda, ad eleemosynas erogandas, & ad res temporales. num.1.

Confessarij munus quibus committendum. num. 2.

Ne detur nisi post annum à Sacerdotio, & de licentia P.Generalis. ibidem.

Priùs quam ad Ordinarios mittantur, domi examinentur. ibid. ver. Antequam.

Ne incipiant confessiones audire sine licentia Præpositi, ibidem. V. Qui ita.

Ne nimium occupentur confessionibus. ibidem. V. Curent Præpositi.

Mulierum confessionibus ne exponantur sacerdotes iuniores. nu. 3.

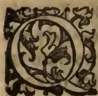
Eas rarò domi visitent, & ex graui causa. ibidem. V. Domus.

Domi mulierum confessiones ita audiant, vt à socio conspici possint. ibidem. V. Quæ si.

Ne longiùs æquo sermonem producant, Neue de ijs rebus agant, quæ ad pœnitentiæ sacramentum pertinere minimè videantur. ibid. V. Dum earum.

Con

Confessionalia, seu sedilia pro mulierum confessionibus audiendis ita in Ecclesijs sint collocata, vt & mulieres, & sacerdotes facilè videri possint. n. 4. Virorum verò aut sint in Ecclesijs, aut in locis ad id assignatis. ibid. V. virorum.

VI ad Ecclesias nostras adierint ad suscipienda Sacramenta, ijs Sacerdotes Confessarij precipuam exhibeant charitatem: rem suam priuatam, aut commodum ne spectent, animarum saluti magnopere studeant.

1 Qui in lectis grauiter ægrotant, domi visitari de Superioris licentià poterunt, & Sacramentum eis Pœnitentiæ ministrari, pijsq. monitis instrui, ac demum ad benè moriendum, vt se disponant, hortari. Caueant [b] autem ne ad res temporales, ad facienda testamenta, ad eleemosynas erogandas, maximè si Religioni nostræ velint relinquere se admisceant, vt auaritiæ non culpa tantùm, sed omni prorsus suspitione careant. b

2 Sacerdotum qui confessionibus sæcularium audiendis exponantur, [c] delectus [d] habeatur: & quamuis peritus quis fuerit, & ad iustã ætatam peruenerit, maturè satis agatur, ne ad id munus admittantur, nisi qui idonei sint reperti, nec nisi [e] de licẽtia P. Generalis; qui, si iã an- c d e

nus

nus [f] post Sacerdotium fuerit expletus, licentiã, f
si ei videbitur, poterit concedere: antea concedat nulli, nisi aut Sacerdotis alicuius præcipua virtus, & doctrina, aut loci necessitas requirat. Antequam mittatur quis pro licentia obtinenda à locorum Ordinarijs; siue ad recipiendos Ordines, siue ad Confessiones audiendas, domi prius à Præposito, [g] & Patribus ad id g
electis diligentissimè examinetur. Qui ita ad Confessiones audiendas admissi fuerint, ne prius [h] accedant, quàm potestas à suo Præposi- h
to facta illis fuerit. Curent Præpositi, vt admittendis ad Confessionem sæcularibus definiatur modus: ne Cõfessarij nimis occupati sibi ipsis vacandi tempus non habeant.

3 Ad mulierum confessiones [i] audiendas, ne i
facilè Sacerdotes iuniores exponantur: [k] sed k
qui ætate, & moribus sunt maturi. Domus mulierum Nostri, [l] ne sine rationabili caussa l
adeant. Qui earum confessionibus audiendis nondum sunt expositi, ab earum visitatione abstineant. Permitti tamen à Superiore possit, vt æqua de caussa quandoque sed rarò visitentur. Qui earum Confessiones audire solent, possint quidem de Superioris licentia illas quandoque visitare, sed id rarò admodum,

& con-

& considerate fiat. Confessiones earum, nisi in Ecclesijs, ne audiatur, dũ ne vel grauis ægrotatio, vel calamitas aliqua, vel alia quæuis caussa vehemẽs postulauerit. Quæ si acciderit, ne solus cũ sola sit, caueat, sed comes ibi maneat vbi posit conspici. Sedilia pro mulierum confessio-
4 nibus audiendis ita in Ecclesijs sint collocata, vt & mulier, & Sacerdos facilè videri posint. Dum earum confessiones audiunt, ne longius æquo sermones producant, neue de ijs rebus agant, quæ ad Pœnitentiæ Sacramentum pertinere minimè videantur. [m] Virorum cõfessiones, aut in Ecclesijs, aut in locis ad id asignatis audiantur. m

Commentaria in Caput V.

Summa Commentariorum super Caput V.

Sacerdos ex nostris non admißus à P. Generali ad confesiones audiendas, non potest eligi ab Episcopo in suum Confessarium. lit. a.

Præpositi locales nostræ Religionis vtrum posint eligere in suum confesiarium Sacerdotem nostræ Religionis non admisium à P. Generali ad Confesiones audiendas? lit. c. §. 1.

Ad licentiam P. Generalis pro confesionibus audiendis, debet præcedere approbatio Capituli Domus. lit. e.

Proposito aliquo ad confesiones audiendas in Capitulo Domus, & facto scrutinio viua voce, non potest Præpositus suspendere scrutinium

tinium per secreta suffragia. lit.e.§.1.

Sacerdos admissus ad confessiones audiendas à P.Generali si per annum non sit approbatus ab Episcopo ordinario, Præpositus Domus potest & debet denegare ei dimissoriam, absque noua approbatione Capituli Domus, & P.Generalis. lit.e.§.2.

Sacerdos non admissus ad confessiones audiendas à P.Generali, nec ab Episcopo loci, si confessiones audiat & dicat se absoluisse pœnitentem à venialibus peccatis tantum, non tenetur Superior illi credere, & poterit illum punire. lit.e.§.3.

Semel admissus in vno loco à P.Generali ad confessiones audiendas, non debet illum suspendere absque legitima causa. lit.e.§.4.

Confessiones factæ Sacerdoti Regulari, qui confessiones audit absque licentia sui Superioris, sed cum licentia & approbatione Episcopi, dubium est an sint validæ, nec ne. Potest tamen puniri dictus Sacerdos à suo Superiore. lit.e.§.5.

Si præpositus prohiberet alicui Confessario suo subdito, ne audiret cōfessiones alicuius, & non obstante prohibitione audiret. Cōfessio esset valida sed Cōfessarius puniri posset à suo Superiore. lit.e.§.6.

P.Generalis an possit suos subditos aliàs approbatos ad confessiones audiendas, suspendere ob occultum crimen extraiudicialiter sibi notum. lit.e.§.7.

Sacerdotes nostri quando admitti possint ad confessiones audiendas. lit.f.& §.1.

Electio examinatorum pro admittendis ad confessiones audiendas non potest fieri à solo Præposito, absque Capitulo domus. lit g.

Admissio ad confessiones audiendas à Capitulo domus, & à P. Generali non potest Præpositus localis absque iuxta causa, manifestanda dicto P.Generali denegare dimissoriam, idest facultatem præsentandi se Episcopo loci. lit.h.§.1.

Admissus ad confessiones audiendas virorum à Superioribus nostræ Religionis, & ab Episcopo loci simpliciter admissus; si audiat confessiones mulierum, validè procedit, sed potest puniri à nostris Superioribus. lit.i.

Vtrum

Vtrum committat peccatum. lit. f. §. 1.
Mulierum consortium, & familiaritatem vitare debent Confessarij. lit. l.
Explicatur constitutio Gregorij XV. contra Confessarios sollicitantes ad venerea, & c. pœnitentes. lit. m.

a CVm hac Rubrica, concordat rubrica alia, quæ est in Decretis Capitularibus p. 1. c. 3. Sed circa hanc Rubricam est aduertendũ, quod nostra Religio fuit instituta ad salutem animarum generaliter, non solùm ingredientium ipsam Religionem, sed etiam extra Religionem existentium; Et ideo Sacramenta Pœnitentiæ, & sanctissimæ Eucharistiæ alijs ministramus, & officium prædicationis exercemus.

b Caueant autem, &c. Cum hac Constitutione concordat, quod in Decretis Capitularibus ordinatum est p. 3. cap. 7. num. 23. videlicet, quòd in secularibus negocijs nemo nostrum se immisceat, & præsertim in matrimonijs contrahendis, absque peculiari sui Præpositi licentia.

c Exponantur, &c. Hic dubitari posset, Vtrum simplex Sacerdos ex nostris, qui nunquam à P. Generali fuisset expositus ad confessiones audiendas, si esset electus ab aliquo Episcopo in suum Confessorem, posset illius Confessiones audire? Respondeo, quòd non; Et ratio est, quia quamuis Episcopus per tex. in cap fin. de Pœnit. & Remiss. habeat facultatem eligendi sibi Confessarium: tamen ille, quem eligit, debet esse approbatus à suo Ordinario; sed in nostra Religione P. Generalis est Ordinarius, vigore nostrarum Constitutionum p. 1. cap. 7. vers. Potest solus P. Generalis, & c. Ergo cum non sit approbatus à P. nostro Ge-

nerali ad Confessiones audiendas, non potest ille Sacerdos Confessionem Sacramentalem Episcopi audire; Confirmatur ex quadam declaratione Illustrissimorum Cardinalium super Concil. Trid. quam refert Stephanus Quaranta in Summa Bullarij. v. Archiepiscopi authoritas num. 7. & ibi in scholio lit. a. quæ est tenoris sequentis.

S.D.N. audita relatione Congregationis, declarauit Episcopos vigore priuilegij, de quo in cap. fin. de poenit. & remiss. non posse sibi eligere Sacerdotem non subditum, qui à proprio Ordinario non fuerit adhuc ad formam Decreti Concil. j admissus, & approbatus ad audiendas confessiones.

Ex hac declaratione colligitur, quòd si Episcopus, qui eligit sibi Confessarium, non est Ordinarius illius loci, in quo facit electionem, & eligit aliquem Sacerdotem nostræ Religionis, requiritur, vt non solùm ille Sacerdos sit admissus ad confessiones audiendas à nostro P. Generali, sed etiam ab Episcopo illius loci, vel eius Vicario Generali; & vna admissio sine altera non est sufficiens; quia licentia, seu admissio nostri P. Generalis requiritur, non solùm vigore nostrarum Constitutionum, sed etiam vigore priuilegij Iulij III. concessi Religioni Dominicanorum (quod æquè principaliter nos participamus) in quo annullat omnes licentias obtentas, & obtinendas in futurum à dictis Fratribus, audiendi confessiones Sacramentales, sine licentia, & consensu suorum Superiorum; & licentia, seu approbatio Episcopi, vel eius Vicarij requiritur vigore Concil. Trid. sess. 23. cap. 15. sub Decreto de Reformatione.

Sed si Episcopus, qui elegit sibi in Confessarium Sacerdotem nostræ Religionis, esset Ordinarius illius loci, sufficeret sola licentia P. Generalis quia eo ipso, quòd Episcopus eligit ipsum in Confessarium, vel si de facto confiteatur, quod idem est, nam plus est eligere factis, quàm verbis. l.

Non

Non dubium C.de legibus,c.legebatur de maiorit.& obed. Sylu.v.Confessor 1.n.8.dat ei potestatē audiendi illam con essionem, verum est tamen, quòd non censeretur approbatus quo ad alios.

Sed hic dubitari posset, ponamus quòd aliquis Præpositus localis nostræ Religionis, cui non deficit comoditas confitendi Confessarijs nostræ Religionis, vellet confiteri simplici Sacerdoti nostræ Religionis, qui non esset admissus ad confessiones audiendas à nostro P. Generali, vtrum posset dictus Sacerdos illum Præpositum absoluere? Respondeo quòd duæ possunt esse opiniones, vna quòd non, & ratio est, quia non est admissus dictus Sacerdos ad confessiones audiendas à suo Ordinario, qui est P. Generalis, cui reseruata est hæc facultas: sed nullus Sacerdos nostræ Congregationis potest aliorum, etiam nostræ Congregationis Fratrum confessiones audire absque licentia P. Generalis, vt patet, tum ex consuetudine nostræ Congregationis, tum ex expriuilegio Iulij III.quo annullantur licentiæ obtentæ,& obtinendæ à Sacerdotibus nostræ Congregationis audiendi confessiones sacramentales absque consensu suorum Superiorum: ergo non potest illum absoluere. Quod procedit, dato quòd dictus Sacerdos esset subditus Præpositi localis; quia quamuis sit ei subditus, non tamen potest illi dictam facultatem impartiri, vigore nostrarum Constitutionum; & in hoc differt ab Episcopo.

Nec obstat c.finale de poenit.& remiss. quia ex declaratione supradicta Summi Pontificis, sicut non potest Episcopus vigore dicti cap.eligere Sacerdotem non sibi subditum in suum Confessarium, qui à proprio Ordinario non fuerit admissus ad confessiones audiendas iuxta formam Concilij Trid. ita nec etiam Præpositus localis nostræ Cōgregationis, qui ex facultate ejusdem Capituli prætendit posse sibi eligere Confessarium.

Dixi

Dixi in hoc differre ab Episcopo, (supra in fine ampliationis) quia Episcopus potest eligere Sacerdotem sibi subditum in suum Confessarium, dato quòd aliàs non sit admissus ad confessiones audiendas iuxta formam Concilij Tridentini, quia eligendo illum in suum Confessarium, approbat, & tacitè præbet illi facultatem ipsum absoluendi; quam facultatem potest illi concedere, quia est suus Episcopus: sed Præpositus localis nostræ Congregationis non habet hanc facultatem vt supra dixi: ergo non potest simplex Sacerdos illum absoluere.

Sed P. Generalis nostræ Congregationis, cui reseruata est facultas, vigore nostrarum Constitutionum, confitendo sacramentaliter alicui simplici Sacerdoti suæ Religionis, qui nunquam fuerit admissus ad confessiones audiendas iuxta formam Concilij Tridentini, eo ipso quòd illi confiteretur, daret ei licentiam ipsum absoluendi. Dixi in præposito dubio, cui non deficit commoditas confitendi Confessarijs nostræ Religionis, quia si non adesset dicta cōmoditas, posset tunc confiteri Sacerdoti non approbato nostræ Congregationis, ex præsumpta voluntate. P. Generalis, & ex consuetudine nostræ Congregationis, quæ in similibus casibus ita seruare consueuit.

Altera opinio potest esse affirmatiua, quia Præpositi locales nostræ Religionis sunt Superiores, & Prælati Regulares, & habent iurisdictionem tam in foro externo, quàm interno in suos subditos, & per consequens vigore c. finalis de pœnit. & remiss. possunt sibi eligere Confessarium, qui eos absoluant à peccatis, præter ipsorum Superioris licentiam? Præterea in dict. cap. fin. non dicit S. Pontifex, vt sibi possit eligere Confessorem approbatum à suo Ordinario, sed prouidum, & discretum, quod significat idoneitatem, quæ si deficeret in Confessario electo, & suppleretur per idoneitatem Prælati, confessio non esset nulla.

Nec

Nec obſtant quæ obſtare videntur, & primò non obſtat Decretum concil. Trid. in ſeſſ. 23. 15. ſub Decreto de Reformatione, quia non loquitur de Regularibus, ſed de ſecularibus, vt patet ex illis verbis, *poſſe confeſsiones ſecularium etiam Sacerdotum audire*.

Secundò, Non obſtat declaratio ſupra enarrata Summi Pontificis, quia loquitur de Epiſcopis non autem de Regularibus. Præterea, cum dicta declaratio non ſit publicata, habet locum in illo tantum caſu, in quo fuit facta, & non in alijs.

Tertiò non obſtant Decreta capituli Generalis anni 1601. quæ ſunt. par. 1. cap. 6. nu. 1. & 2. in quibus prohibetur noſtris, ne poſsint confiteri extero Sacerdoti, vel alicui ex noſtris alterius domus: Quia cap. Generale non poterat priuare ſuos Prælatos, facultate eis conceſſa à Iure. Vnde ex ſupradictis ſequitur, quòd non ſolùm poſsit eligere, Sacerdotem ſibi ſubditum aliàs non approbatum à ſuo Ordinario iuxta formam concilij Tridentini, vt eum abſoluat; ſed etiam quemlibet ſimplicem Sacerdotem noſtræ, vel alterius Religionis non approbatũ à ſuo Superiore ad confeſsiones audiendas; & etiam Sacerdotem ſecularem non approbatum à ſuo Ordinario; quia Summ. Pontifex in d. c. concedit dictam facultatem, abſque limitatione perſonæ.

Pro deciſione dictæ difficultatis dico, quòd ambæ dictæ opiniones ſunt probabiles; ſed prima eſt magis amplectenda.

Primò, quia ceſſat vniuerſaliter ratio dicti textus, quæ eſt, ne pro dilatione pœnitentiæ periculum immineat animarum, nam in noſtra Religione non deficit commoditas confitendi Confeſſarijs approbatis; Vnde ceſſante cauſa, ceſſat effectus, c. cum ceſſante de appellationibus.

Secundò, quia eſt conformis Concilio Tridentino, quod vult, vt Sacerdotes, qui miniſtrant hoc Sacramentum, ſint

ſint approbati ab illorum Ordinario.

Tertiò, declarando Summus Pontifex, Epiſcopos vigore priuilegij.c.fin.de pœnit.& remiſſ.non poſſe ſibi eligerè Sacerdotem non ſubditum, qui à proprio Ordinario non fuerit ad formam Conc.Trid.approbatum, videtur implicitè declaraſſe, per prouidum, & diſcretum Confeſſorem, debere intelligi approbatum,vt ſupra.

Quartò, quia eſt tutior, & in miniſtrandis,& recipiendis Sacramentis neceſſarijs ad ſalutem, ſemper tutiores opiniones amplecti debemus.

Et ratio eſt, quia obligatio charitatis qua tenemur prouidere proximo de remedio poſtulat vt prouideamus remedia illa, quæ ſunt abſque periculo,quando id poſſumus abſque detrimento; ergo qui minus tutam opinionem amplecteretur non ſatisfaceret huic obligationi, præterea ſic eſt vſus vniuerſalis Eccleſiæ,ita docet Gabriel Vaſquez in 1.2.D.Thom.diſp.36. cap.3. Sayrus in lib.1.Clauis Regiæ cap.7.à num 6.Gregorius de Valent.tom.4.diſp.6.quæſt.2. punct.1.& alij.

Quintò,quia eſt magis congrua honeſtati Religionis.

d Delectus habeatur, &c. Aduertant Prelati quas perſonas exponunt ad confeſsiones audiendas, ne fiant rei peccatorum Confeſſariorum, non enim ad honorandas perſonas tribuitur hæc facultas; ſed ad ſalutem animarum fidelium, & idoneitas Confeſſariorum non conſiſtit in ſola ſcientia, ſed etiam in bonitate vitæ, & prudentia.

e Nec niſi de licentia P.Generalis. Hic aduertendum eſt,quòd quamuis quis de licentia P.Generalis & Conſultorum ſit admiſſus ad confeſsiones hominum audiendas, tamen ex concluſione facta in conſultatione die 16. Martij 1628. vt apparet ex libro Conſultationum fol.

23. li-

23.literæ testimoniales quæ patente vulgariter dicuntur, tradi non debent dicto Sacerdoti admisso, vsque dum per literas communes Capituli Domus à qua postulatus est, restatum sit illum fuisse examinatum in Capitulo, & approbatum à maiori parte per vota secreta, iuxta ordinationem A. R. P. Generalis sub titulo, *Ordini diuersi per mantenimento dell'osseruanza, & buon gouerno, nu.* 24.

Quamuis Constitutio non dicat ad licentiam P. Generalis debere præcedere approbationem Capituli Domus, in qua est assignatus, tamen vsus nostræ Congregationis semper fuit, & est, vt præcedat; & postea ab eodem Capitulo communi epistola postuletur licentia à P. Generali

Amplius in Generali Capitulo anni 1618. fuit Decretũ, vt Sacerdotes, qui deinde esset exponendi ad confessiones audiendas, tam virorum, quàm mulierum, non solum prius à Præposito, & Capitulo Domus, vt mos erat, sed à duabus partibus vocalium ex capitulariter congregatis, per secreta suffragia approbarentur: deinde verò res tota ad P. Generalem deferretur, qui simul cum maiori parte Consultorum similiter per secreta suffragia facultatem præstarent. Videri enim potest Decretum p. 3. cap 7. nu. 20.

e. §. 1. In hoc loco primo dubitari posset, ponamus, quòd Præpositus aliquis localis domus, proponat Capitulo Domus Sacerdotem pro confessionibus audiendis, & facto scrutinio viua voce non velit, vt pro tunc vota per secreta suffragia habeantur, quæ tamen sic essent habenda. Quæritur, vtrum possit suspendere hunc actum?

Respondeo, negatiuè regulariter, nisi aliqua iusta, & rationabili causa subsistente arbitrio non solùm Præpositi, sed etiam maioris partis Capituli id faceret. Probatur.

Primò. quia licèt Superiori liberum sit Capitulum congregare, rem proponere, & de ea tractatum habere. Non tamen liberum videtur retrogredi, citra rationabilem

causam, cum id tendat in præiudicium Capituli: nam re proposita in Capitulo, & tractatu viua voce habito, ius acquisitum fuit capitularibus scrutandi demum per secreta suffragia, cum pertractatum res amplius non dicatur integra, vt colligitur ex text. in c. in causis de electione in illis verbis, *Cum res non esset integra*, quia in tractatum iam processerant Electores, vbi Panor. num. 7. post Innoc. vnde, quod à principio erat in voluntate Superioris, proponere videlicet rem illam in Capitulo; post factum idest proposita re in Capitulo, & tractatu viua voce habito, factum est necessitatis, iuxta regulam iuris, quæ à principio sunt voluntatis ex post facto sunt necessitatis. l. sicut C. de act. & obligat. ita quod non potest amplius Superior retrogredi, & non scrutari per secreta suffragia ex suæ voluntatis beneplacito, absque consensu Capituli, cui acquisitum est ius.

Secundò, probatur ex Decreto nostro capitulari p. 3. c. 7. num. 21. vbi traditur forma, quæ seruanda est in Capitulis domorum peragendis, nempe quod primò fiat scrutinium, & audiantur vocalium sententiæ, secundò, vt res propositæ per secreta suffragia definiantur; ergo sicut talis forma nō potest in totum tolli, cum per legem præscribatur, ita etiā non potest suspendi citra rationabilem causam; & ita fuit decisum in Capitulo Generali anni 1627. die 29. Aprilis, in Decreto, quod incipit. *In Capitulis domorum, &c.*

c. §. 2. Secundò dubitari posset, ponamus, quod aliquis Sacerdos sit approbatus à Capitulo domus ad confessiones audiendas, & licentiam obtinuerit à P. Generali, & Consultoribus; & postea per annum, vel paulo minus, negligētia sua vel alia causa non se præsentauerit Episcopo loci pro licentia obtinenda. Quæritur, vtrum Præpositus domus possit, vel debeat denegare ei dimissoriam cum qua Sacerdos præsentari solet Episcopo ad obtinēdam licentiā, nisi prius saltem à Capitulo domus de nouo approbetur?

Respon-

Respondeo, quod poteſt, & debet; & ratio eſt, quia cum ſit approbatus quoad mores poteſt eſſe, quod intra id tempus aliquid noui acciderit, vel aliqua res antiqua ſit manifeſtata, qua cognita, & conſiderata per Capitulum domus non ſit amplius admittendus ad confeſſiones audiendas, vt probant tradita à me ſupra cap. 4. verbo pro ſacris Ordinibus, &c. Dub. 5. , & tradita per Genuenſem in ſua practica Archiepiſcopali Neapolitana c. 38. nu. 4 Nec Epiſcopus eadem ratione, deberet eum admittere cum dimiſſorio à longo tempore obtenta ; ſed hoc procedit quando eſſet admiſſus ad confeſſiones hominum audiendas ; nam quando admittitur ad confeſſiones mulierum audiendas, non requiritur noua præſentatio Superioris Epiſcopo quia ſtatim quod à P. Generali, & Conſultoribus licentiam obtinuerit, poterit mulierum confeſſiones audire, & dato quod ſtatim exequutioni non poſuerit dictam licentiam, nō poteſt Præpoſitus localis abſque iuſta, & manifeſta cauſa dictam licentiam impedire. Sed aduertendum eſt, (quod etiam de ſacris Ordinibus aduertimus in loco præallegato) quòd ſi aliqua res noua non accidiſſet, nec res aliqua de nouo eſſet manifeſtata , non poſſet Capitulum domus illum reprobare, ſtante regula, quod ſemel approbatus in vno officio, ſeu munere in eodem, vel ſimili non poteſt reprobari , vt probatur in cap. accepimus, ibique gloſ & Innoc. notant de ætate, & qualitate, ac idem Innoc. in cap. cum venerabilis, & Abbas num. 55. & Felin. num 48. & Dec. num 150. cum ſeq. de exceptionibus, & expreſsè habetur in c. Nulli licere de elect. in 6.

e. §. 3. Tertio dubitari poſſet; Ponamus, quòd Sacerdos aliquis ex noſtris non admiſſus ad confeſsiones audiendas, nec ab Epiſcopo nec à Superioribus noſtræ Congregationis , confeſsionem ſacramentalem audiret alicuius perſonæ , & eum abſolueret, dicens ſe abſoluiſſe eum à peccatis

venialibus tantum, & poenitens similiter diceret, se confessum esse peccata venialia tantum, vtrum iste Sacerdos puniri posset à suo Superiore, & qua poena? Respondeo, quod quamuis simplex Sacerdos possit absoluere à peccatis venialibus,& ab eo absolutus sit validè absolutus,vt docet Suarez in 3.p. D. Thom. tom.4. disp.26. sect.5.& Megalis p.1.lib 1.cap 9.num 27.& 28. tamen non potest ministrare Sacramentum poenitentiæ, nisi prius sit ab Episcopo loci examinatus, & approbatus, & à Superioribus nostræ Religionis præsentatus dicto Episcopo, excepto in articulo mortis, vt patet ex Concil.Trid.sess.14.cap.7.de casuum reseruatione, vbi etiam in sess.23.cap 15. iam determinatum est,non obstante quacunque consuetudine etiam immemorabili, vel priuilegio. Et ratio est, quia ad Episcopum spectat videre an discernere sciat dictus Sacerdos peccata venial a à mortalibus,& an sit idoneus nec ne.Amplius Superior non tenetur credere Sacerdoti dicenti se absoluisse poenitentem à peccatis venialibus tantum. Vnde potest eum punire aliqua poena arbitraria.

e.§ 4. Quartò dubitari posset, ponamus,quod P.Generalis licentiam concesserit alicui Sacerdoti audiendi confessiones in aliquo loco, nempe in Ciuitate Capuæ, & ibi sit etiam ab Archiepiscopo admissus; & postea Sacerdos ille discedat ab illo loco ex eo quod in alia domo sit assignatus à P. Generali, & transacto aliquo tempore ex ordine eiusdem P Generalis de nouo redeat in Ciuitatem Capuæ: Quæritur nunc, vtrum possit in illa Ciuitate Capuæ absque noua licentia P. Generalis siue sit idem, siue alius Generalis audire confessiones.

Respondeo quòd potest absque noua licentia P. Generalis audire confessiones: nec potest P.Generalis licentiam primo datam reuocare, vel suspendere absque iusta causa. Et ratio est, quia semel approbatus, non potest amplius reprobari

probari absque legitima, & noua causa, iuxta tradita supra in hoc eodem loco dubit.2.in fine. Et dato, quod P. Generalis possit ad libitum illam licentiam reuocare, non conuenire propter honorem, & æstimationem sacerdotis, ad quam Superior semper debet respicere. Quod procedit dato quod P. Generalis ex dispẽsatione propter necessitatem loci concesserit dictam licentiam.

c.§.5. Quintò dubitari posset, Ponamus, quòd aliquis ex nostris sacerdotibus (quod absit) absque licentia P. Generalis esset examinatus, & approbatus ab Episcopo loci ad confessiones sacramentales audiendas: vtrum audiendo confessiones, & absoluendo, sint validæ dictæ confessiones? Respondeo, quòd dubia res est, vt apparet ex Rodriquez t.1.quæst.regular.q 60.art.3.& Ioanne de Cruce de statu Relig lib.2.cap.6.dub.2.vers.prima Conclusio, & Ludouico Miranda in suo manuali Prælatorum.t.1.quæst.45.art.12.in principio. Ideo ad tollendam hanc dubietatem potest Capitulum Generale nostræ Religionis, vel P. Generalis vti priuilegio, quo æquè principaliter gaudet nostra Religio, vt patet ex nostro Compendio Priuilegiorum p.1. in princ § 4. quod fecit Iulius III. anno Domini 1515. die 17 Ianuarij. vt refert Ioannes de Cruce, & Rodriquez in locis præallegatis, & Ludouicus Miranda in loco similiter præallegato quæst.45. art.12. concl.1. in fauorem iurisdictionis Prælatorum Ordinis Prædicatorum, quo annullat omnes licentias obtentas, & obtinendas in futurum à Fratribus dicti Ordinis, audiendi confessiones sacramentales absque consensu suorum Superiorum. Vnde intimando dictum priuilegium omnibus domibus nostræ Religionis, & annullando licentias obtentas, & obtinendas decisum esset dubium. Sed aduertendum est, quòd dato quòd Capitulum Generale vel noster P Generalis noller vti dicto priuilegio, & dictus sacerdos admissus ad cõfessiones audiẽdas absque licen-

licentia P. Generalis, esset opinionis, quod validæ essent dictæ confessiones: non possent vti nostris priuilegijs in fauorem pœnitentium, & per consequens non posset virtute illorum absoluere à censuris, & casibus reseruatis, nec vota commutare, &c. ita tenet Rodriquez t.1. quæst. regul. q.60. art. 3. Ioannes de Cruce de Stata Relig. lib.2. cap.6. dub.2. vers. prima conclusio Erriquez de pœnit. lib.3 cap.6. ante num.7. & in commento lit.z. & Ludouicus Miranda in suo manuali Prælatorum. t.1. quæst.45. art.12. concl.2. & posset dictus sacerdos puniri à suo Superiore, vt tenet Sot. in 4. sent. dist 18. quæst. 4. art. 3. circa finem, vers. & ideo, qui inconsulto Prælato, &c. Rodriquez, vbi supra q.60. art.2. & Ludouicus Miranda, vbi supra, vbi etiam dicit, quòd peccat mortaliter, & in principio art.12. & art.11.

e. §. 6. Sextò dubitari posset, Ponamus, quod alicui sacerdoti admisso iam ad confessiones audiendas à P. Generali, & ab Episcopo loci, à suo Præposito, & ex aliqua iusta causa suo iudicio, extraiudicialiter interdicatur quo minus audiat confessiones sacramentales, vel simpliciter vel alicuius personæ particularis. Vtrum audiendo confessiones, & absoluendo contra dictam prohibitionem, confessiones sint validæ. Respondeo, quod sunt validæ, & ratio est, quia non est priuatio, nec suspensio, quæ iudicialiter fieri solet, sed simplex prohibitio, quæ non annullat actum, bene verum est, quod dictus sacerdos peccaret, & puniri posset à suo Superiore propter inobedientiam, ita docet Sot. in 4. sent. dist. 18. art.3. circa finem, Rodoriquez in suis quæst. regularibus t.1. quæst.60. art.3. Ludouicus Miranda in suo Manuali Prælatorum. t.1 quæst.45. art.13 concl.1.2. & 3. & Graffius in consil. t.1. consil.4. de pœnit. nu.18. Dictum verò peccatum non esset mortale, nisi Præpositus fecisset ei præceptum formale, vt colligi potest ex proœmio nostrarum Constit. §. Quamuis autem, &c & docet Miranda in

ſuo Manuali Prælatorum.t.1.quæſt.45 art.12.in principio, & concl.2.

e.§.7. Septimò dubitari poſſet, vtrum P. Generalis poſſit ſuos ſubditos, aliàs approbatos à ſe, vel à ſuis prædeceſſoribus ad confeſſiones audiendas ſuſpendere ob occultum crimen etiam extraiudicialiter ſibi notum? Reſpõdeo, quod poteſt, & ita fuit declaratum à Sacra Congregatione noſtro P. Generali; tenor dictæ declarationis talis eſt.

Sacra Congregatio Cardinalium negocijs Regularium præpoſita cenſuit, Generalem poſſe ſuos ſubditos ex quacunque cauſa etiam ob occultum crimen quomodolibet etiam extraiudicialiter, à confeſsionibus audiendis ſuſpendere. Romæ die 2.Iulij 1627

Laud.Cardinalis S.Sixti.

P. Fugnanus Secretarius.

f Qui ſi iam annus,&c. In Capitulo Generali anni 1610.fuit ſtatutum præſens Decretum.

Exacto in Sacra Theologia quadriennio nullus ad conciones, vel ſermones, ne ad Moniales quidem, vel ad mulieres in Congregatione viuentes, niſi poſt annum à die examinis, & approbationis admittatur, in quo caſuum conſcientiæ ſtudio, ac concionum compoſitioni ſedulã operã nauet. In Decretis p.2.c.5.n 18.

Hinc oritur dubitatio ſæpius diſcuſſa in Conſultatione P. Generalis: Ponamus, quod aliquis ſtudẽs Theologiæ ſcholaſticæ ſit ordinatus Sacerdos ante finem ſtudij, quo finito tranſactus ſit etiam annus Sacerdotij; Quæritur, vtrum poſsit P.Generalis, vna cũ Patribus Conſultoribus, abſque diſpenſatione, concedere ei licentiam audiendi confeſsiones,

nes cum ſit paratus exponere ſe examini ne dum Epiſcopi, ſed etiam Religionis? & prima fronte videtur, quòd vigore præſentis Conſtitutionis, abſque aliqua diſpenſatione, poſsint illi talem licentiam concedere; Nec obſtare videtur ſupradictum Decretum, quia non tractat de facultate audiendi confeſsiones, ſed de licentia concionandi, vel ſermocinandi; tamen tempore ſecundi triennij Generalatus P. D. Andreæ Caſtaldi in Conſultatione poſt maturam diſcuſſionem fuit declaratum præſentem Conſtitutionem nõ procedere quo ad annum elapſum, tempore quo actu ſtudio Theologiæ quis vacat; vnde fuit declaratum non poſſe concedi licentiam ſupradictam audiendi confeſsiones abſque diſpenſatione ex aliqua iuſta cauſa, vt in dicta conſtitutione. Et ratio eſt, quia intentio, tam Conſtitutionis, quàm Capituli Generalis in dicto Decreto eſt, vt noſtri in illo anno poſt ſacerdotium ex profeſſo vacēt ſtudio caſuũ conſcientiæ, quod fieri non poteſt, dum ex profeſſo vacant ſtudio Theologiæ ſcholaſticæ, quod ſtudium totum hominem requirit. Vnde ſicut non admittuntur ad examen Theologiæ ſcholaſticæ, qui ſtudio Theologiæ operam non dederunt per quatuor annos; ſic etiam non debent admitti ad confeſsiones audiendas illi ſacerdotes, qui ſaltem per annum ſtudio caſuum cõſcientiæ ex profeſſo operam non dederunt, & ſic pluries fuit obſeruatum in dicto triennio.

f. §. 1. Poteſt etiam dubitari in hoc loco, ſi aliquis clericus compleuiſſet ſtudium Theologiæ, & eſſet examinatus, & licentiatus in dicta ſcientia per ſpatium anni, antequam ſit ordinatus ſacerdos; vtrum poſsit admitti ad confeſsiones audiendas ſtatim poſt ſacerdotium, non expleto anno iuxta præſentem conſtitutionem?

Et videtur dicendum, quòd ſic, quia completo ſtudio Theologiæ, per annum vacauit ex profeſſo ſtudio caſuum

conscientiæ iuxta Decretum supradictum in præcedenti dubitatione. Tamen vigore præsentis constitutionis non debet admitti, nisi expleto anno post sacerdotium, nec obstat Decretum supradictum, quia ratio expectandi annum post sacerdotium non fuit sola ad effectum, vt possit vacare studio casuum conscientiæ: nam illi, qui studio Theologiæ operam non dederunt, potuerunt dare operam studio casuum conscientiæ per plures annos, & tamen non admittuntur ad confessiones audiendas statim, ac ordinati sunt sacerdotes, nisi ex dispensatione ex aliqua iusta causa, vt in præsenti constitutione, sed etiã, vt sit ætate maturior.

g Præposito, & Patribus ad id electis. Hic dubitari potest, vtrum ista electio examinatorum possit fieri à solo Præposito, vel debeat fieri à Capitulo Domus?

Respondeo, quòd debet fieri à Capitulo domus. Et ratio est, quia quando constitutio, vult, vt fieri possit à solo Superiore, non appellat illam electionem, sed deputationem vt clare apparet in par. 1. c. 7. ibi à P. Generali deputatis, & in Decretis par. 3. c. 3. num. 1.

Et ita fuit declarata constitutio ab A. R. P. D. Philippo Maria Guadagno, & suis Cõsultoribus die 13. Martij 1628. Et fuit etiam declaratum debere fieri per schedulas dictã electionem; vt patet ex libro consultationũ fol. 22. à tergo.

De hac materia examinatorum, & examinis vide comment. quæ sunt in Decretum p. 3. cap. 3. num. 1.

h Ne prius accedant, &c. Hæc verba possunt habere duplicem sensum vnus est, Ne prius accedant ad præsentandos se Episcopis ordinarijs, alter est, Ne prius accedant ad confessiones audiendas, & vterque sensus potest subsistere. Sed accipiendo illa in primo sensu, oritur dubitatio.

§.1. Si P.Generalis licentiam concederet alicui sacerdoti audiendi confessiones Sacramentales, cum esset prius approbatus à Capitulo domus per vota secreta, vt in Decretis par.3.cap.7. num.40. & Præpositus domus nollet ei facere dimissoriam, quæ est facultas præsentādi se Episcopo ordinario: Vtrum sit obligatus illam concedere: & non concedendo vtrum P. Generalis possit illam concedere? Respondeo, quòd si Præpositus domus habet iustam causam denegandi illam, quæ non sit nota Patri Generali, & PP.Consultoribus, potest differre illius concesſionem, & interim causam manifestare illis, & postea exequi, quod ei fuerit iniunctum; sed si causa erat prius nota P.Generali, & Consultoribus, & illa non obstante, licentiam concesserit non benè facit Præpositus denegando illam, & si perseuerat in negatiua potest P.Generalis dicto sacerdoti dimissoriam concedere, quia est primus Superior. Et si causa, quæ retinet dictum Præpositum ad dimissoriam concedendam, esset occulta, & nollet illam manifestare, posset P Generalis cum Consultoribus illam concedere, vt dictum est supra, quia notitiam occultam, quam habet Præpositus, vel illam habet ex Sacramento pœnitentiæ, & non potest in hoc casu vti illa notitia pro exteriori gubernatione, cum sit ei expressè prohibitum per Decretum Clem. VIII. factum die 26 Maij anni 1593. vel illam notitiam habet per naturale secretum, & potest in hoc casu illam manifestare P. Generali tanquam Patri ob bonum commune, quod præferri debet bono particulari; quia expedit Ecclesiæ habere bonos mistros huius sacramenti pœnitentiæ. Neque hæc resolutio est contraria his, quæ diximus superius cap.4. comment. 3. dub 3. quia ibi tractatur de persona Generalis, qui est primus Superior, hic vero de Præposito locali, qui est inferior, & differt potestas vnius ab altero.

Si verba constitutionis accipiantur in secundo sensu, oritur

tur altera dubitatio, & eſt. Ponamus, quòd Sacerdos admiſſus ad confeſsiones audiendas tam à Capitulo domus, quàm à P. Generali, & Conſultoribus, & ab Epiſcopo ordinario, audiat confeſsiones ſacramentales abſque noua licentia Præpoſiti; vtrum ſint validæ dictæ confeſsiones? Reſpondeo, quòd ſic, quia habet poteſtatem Ordinis, & iuriſdictionis, & poteſtatem Præpoſiti, quam præſens conſtitutio requirit, eſt potius actus obedientiæ, & humilitatis, quàm iuriſdictionis; quo actu vti ſolemus ſemper, quando incipere ſolemus aliquod officium, vel obedientiam nobis impoſitam, etiam ab eodem Præpoſito.

1 Ad mulierum confeſsiones audiendas, &c. In noſtra Congregatione fit diſtinctio inter Confeſſores virorum, & mulierum, ex qua diſtinctione oritur dubitatio, vtrum, ſi ſacerdos à noſtris Superioribus admiſſus ad audiendas confeſsiones virorum tantùm, & ab Epiſcopo ordinario ſimpliciter ſit admiſſus ad confeſsiones Fidelium audiendas, de facto audiat confeſsiones mulierum, & illas abſoluat, ſint bene abſolutæ? Reſpondeo, quod duæ poſſunt eſſe opiniones, vna, quod non ſint bene abſolutæ, & ratio eſt, quia, dum à noſtris Superioribus limitatè ſit admiſſus ad confeſsiones audiendas, limitatè etiam intelligitur approbatus ab Epiſcopo ordinario, quia non præſumitur, quòd Epiſcopus maiorem facultatem velit illi concedere ea, quam prædictus ſacerdos à ſuis Superioribus habuerit, vnde cum non habeat facultatem mulieres abſoluendi, ſi aliter illas abſoluat, non tenet abſolutio.

Altera opinio poteſt eſſe, quòd licèt ſacerdos ille malè fecerit, & poſsit puniri à ſuis Superioribus, tamen illæ mulieres ſint abſolutæ, & confeſsiones ſint validæ.

Probatur primò, quia quando Superior noſtræ Religionis facit illi dimiſſoriam, & approbat, & præſentat Epiſco-

pro ordinario, vt illum admittat ad confessiones fidelium audiendas simpliciter illum approbat, absque vlla limitatione, & Episcopus similiter simpliciter approbat, & admittit: Ergo cũ simpliciter sit approbatus, sequitur, quod facultatem habeat: Et per consequens sint bene absolutæ, mulieres illæ. Et confirmatur, quia quando à nostris Superioribus, transacto aliquo tempore, est illi concessa facultas audiendi confessiones mulierum, dictus confessarius nõ accipit nouam facultatem ab Episcopo: nec nostri Superiores iterum illum præsentant Episcopo: vnde mens nostrorum Superiorum est, vt nostri Confessarij habeant totam illam facultatem, quæ nobis concessa est à Sede Apostolica per Clem. Dudum, §. 2. de sepulturis, & prohibitio nõ audiendi confessiones mulierum absque noua licentia Superiorum introducta in nostra Religione fuit tãtũm propter quandam decentiam.

Secundò, Dictus Confessarius publicè audit confessiones sacramentales, & iusto titulo; nec mulieres (communiter) sciunt hanc distinctionem, quam nos facimus. Ergo cùm adsit iustus Titulus, & communis error, sequitur, quod absolutiones sint validæ per tex. in l. Barbarius, ff. de officio Prætoris, & docet Suarez de cẽsuris t. 5. dist. 11. sect. 2. n. 14. Vgolinus de censuris in genere tabula. 1. c. 13. §. 16. nu. 12. & alij. vtraque opinio est probabilis.

i. §. 1. Posset amplius quis dubitare, vtrum peccet dictus Confessarius audiendo confessiones sacramentales mulierum absque noua licentia suorum Superiorũ, & quod peccatum sit? Respondeo. Quod si Confessarius tenet primã opinionem non esse improbabilem, peccat mortaliter. Et ratio est, quia facit contra charitatem proximi in re notabili, sequendo opinionem minus tutam in administratione sacramentorum. Nam charitas, qua tenemur prouidere proximo de remedio pro salute animæ, postulat, vt prouideamus

uideamus illo remedio, quod est absque periculo, quando id possumus absque detrimento: Ergo Confessarius eligẽdo minus tutam opinionem, non satisfacit huic obligationi, & per consequens peccat mortaliter. Et confirmatur ex vsu vniuersalis Ecclesiæ, quæ in administratione sacramentorum, semper amplectitur opiniones magis tutas; ita Vasquez in 1.2.D.Tho.disput.63.cap.3. & alij, quos refert & sequitur Sayrus in lib. 1. clauis Regiæ cap.7.nu.2. & 6. Excipitur quando adesset aliqua iusta causa, & inopinata, quia in hoc casu, cum non posset adire Superiorem, posset præsupponere eius voluntatem.

k Exponantur, &c. Quomodo sint exponendi Sacerdotes ad mulierum confessiones; Vide Decretum Capituli Generalis anni 1627. die 30. Aprilis, quod incipit. *Vt autem ad mulierum confessiones, &c.*

l Domus mulierum, &c. Religiosi mulierum consortium, & familiaritatem vitare debent, vt late demonstrat Magister Vincentius Bandinellus Generalis Ordinis Prædicatorum in suis Commentarijs in Constitutiones sui Ordinis, dist.1. cap.18.fol.63.col.1.vsque ad vers. 8. si quis per, & c. exclusiuè, quem vide.

m Pertinere minime videantur. Operæpreciũ duxi, hic ponere substantiam Constitutionis Gregorij XV. contra sollicitantes in confessionibus, & aliqua circa eius intelligentiam annotare. Verba Constitutionis hæc sunt.

Vniuersi Dominici Gregis, &c. Qui personas, quæcunque illæ sint ad inhonesta, siue inter se, siue cum alijs quomodolibet perpetranda in actu sacramentalis confessionis, siue ante, vel post immediate,

seu

ſeu occaſione, vel prætextu confeſſionis huiuſmodi, etiam ipſa confeſſione non ſequuta, ſiue extra occaſionem confeſſionis in confeſſionario, aut in loco quocunque vbi confeſſiones ſacramentales audiantur, ſeu ad confeſſionem audiendam electo, ſimulantes ibidem confeſſiones audire, ſollicitare, vel procurare tentauerint, aut cum eis illicitos, & inhoneſtos ſermones, ſiue tractatus habuerint, in Officio Sanctæ Inquiſitionis ſeueriſſimè, vt infra puniantur, &c. & paulò poſt ſequitur: mandantes omnibus Confeſſarijs, vt ſuos pœnitentes, quos nouerint fuiſſe ab alijs, vt ſupra ſollicitatos, moneant de obligatione denunciandi ſollicitantes, ſeu, vt præfertur tractantes Inquiſitoribus, ſeu locorum Ordinarijs prædictis, quod ſi hoc officium prætermiſerint, vel pœnitentes docuerint non teneri ad denunciandũ Confeſſarios ſollicitantes, ſeu tractantes, vt ſupra, idem locorum Ordinarijs, & Inquiſitoribus illos pro modo culpæ punire non negligant. Fuit publicata die prima menſis Septembris anni 1622.

Circa ſupradictam Conſtitutionem eſt primò notandũ, quod de hac materia tractat Pius IV. in Bulla 4. quæ incipit *Cum nuper*. & Paulus V. in Bulla quæ incipit *Dilecte fili*, edita die 16 Septemb. 1608. ſed generaliter non loquuntur, ſicut Gregor. XV. in præſenti Conſtitutione loquitur.

Secundò. Eſt notandum, quòd ſollicitare ſignificat prouocare, ſeu allicere, ſeu precibus rogare, ſeu inuitare ad turpia, & inhoneſta, ſeu ad res carnales, & venereas.

Tertiò. Eſt notandum, quòd præceptum denunciandi Confeſ-

Confessarium sollicitantem obligat sub mortali, ita Rodericus à Chuna in suo tractatu de sollicitantibus q.20. nu. 1. & q.21. nu. 6. & seq. Santarellus in suo tract. de crimine hæresis, & apostasiæ cap.46.nu.10. & alij.

Quarto. Est notandum, quòd pœnitens tenetur sub præcepto denunciare Confessarium sollicitantem ad turpia, & inhonesta, vt patet in dicta Constitutione.

Amplio primo, supradictum quartum notabile, siue pœnitens consenserit prouocationi, & sollicitationi, siue non. Et si consenserit, non tenetur manifestare propriam turpitudinem, quam commisit cum Confessario, vel se consensum ad malum præbuisse sollicitanti, sed hoc reticere poterit, & manifestare solum sollicitantem ex zelo fidei, vel vt peccatum euitetur. Et ita fuisse declaratum per Cōgregationem Sancti Officij Inquisitionis audiui à fidedigno. Vnde Episcopi, & Inquisitores non debent pœnitentes interrogare, an consenserint, & si de facto interrogent, non tenentur respondere secundum intentionem Iudicis, ita docet Rodericus à Chuna q.10. nu.7. in fine, & Santarellus in tract. de Hæresi cap.44.nu.12.

Et si de facto pœnitens manifestaret crimen patratum cum Confessario, non est ob id puniendus, quia denunciatio non præcipitur, vt pœnitens puniatur; sed Confessarius, qui pœnitentem sollicitauit, Rodericus à Chuna q.44. num. 5. & alij.

Amplio secundo; siue expressis verbis, siue tacitis alliciat; ita Bonacina in dicto decr.disput.6 puncto 3. proposit.2.num. 5.

Amplio tertio, siue persona sollicitata sit mas, siue fœmina; ita Santarellus in tract. de Hæresi cap. 45. Rodericus à Chuna in tract. de Sollicitantibus q.6. Emanuel Roderiquez t.1. quæst. Regularium, q. 59. art. 4. & t.2. q.27. art. 3.

Amplio

Amplio quarto , siue sollicitauit ad peccandum cum se, siue cum alio, vt patet ex dicta Constit. Greg. XV.

Limito primo, supradictum quartum notabile non procedere si sollicitatio non sit ad venerea, sed ad alia peccata, ita Rodericus à Chuna in suo tract. de Sollicitantibus, q.8.nu.6. & seq. Santarellus de Hæresi c.46.nu.1. & alij, & Bonacina vbi sup. sub nu.7.limit.1. & nu.13.

Limito secundo modo, denunciatio fieri possit sine graui damno, & incommodo vitæ, honoris, & famæ pœnitentis, ita Rodericus à Chuna q. 19.

Limito tertio, non procedere in sollicitatione facta in alijs Sacramentis, vt ministrando sacramentum Baptismi, Matrimonij, &c. Rodericus à Chuna q.16.nu.4. Santarel- rellus in tract. de Hæresi cap. 46. num. 5. & Bonacina vbi supra num.14.

Quintò. Est notandum, quòd denunciator in hoc casu tenetur denunciare, dato, quod probare non possit, quod dicit, & dato, quod fiat Inquisitori tanquam Iudici, ita Rodericus à Chuna q.10. & Santarellus de Hæresi cap.44.nu. 12. & Bonacina vbi sup. nu.11. in fine.

Sextò. Est notandum, quòd hoc delictum probatur etiã per testes singulares, quia alias probari non posset, vt patet ex Constit. Greg. XV. Non tamen plene probatur testimonio duarum fœminarum, quia fœminæ sunt leues, & mutabiles, pronæ ad odium, & indignationem, & ad accusandum; Et licet in qualibet causa duo testes plenè probare dicantur, l. vbi numerus, ff. de testibus, c.si testis 4.q.3. tamen prædicta Iura sunt intelligenda de testibus omni exceptione maioribns.

His notatis, nunc explicanda sunt aliqua dubia pro eiusdem Constitutionis intelligentia, quorum

Primum est, Vtrum pœnitens teneatur denunciare Cõfessarium, quem ipse pœnitens sollicitauit expressè, vel

tacitè,

tacitè, & ad peccatum venereum induxit? Respondeo negatiuè; & ratio est, quia in Bullis sermo est de Confessarijs sollicitantibus, hic autem non sollicitauit pœnitentem, sed ipse sollicitatus fuit à pœnitente. ità Rodericus à Chuna quæst. 11. num. 4. & ibi Seraphinus de Freitas in Addit quæst. 11. num. 24. Santarellus de hæresi cap. 46 nu. 2. secus si pœnitens aperuisset animum suum Confessario animo confitendi suam tentationem, & petēdi consiliũ, & Confessarius ansam sumpsisset explendi libidinem, quia in hoc casu diceretur sollicitasse pœnitentem.

Secundum dubium est, vtrum fœmina teneatur deferre confessarium, qui eam induxit, vt filiam prostituat, seu aliã inducat ad peccandum secum, vel cum alio. Respondeo teneri, manifestare sollicitationem, & potest tacere suum peccatum; quia in presenti Coonstitutione Gregorij XV. non solùm prohibetur sollicitare pœnitentem ad peccandum secum, vel cum alio, verùm etiam interdicuntur sermones, siue tractatus inhonesti, vt patet ex illis verbis, aut cum eis illicitos, & inhonestos sermones, siue tractatus habuerint. ita Suarez, & alij, quos refert, & sequitur Roderiq. à Chuna de sollicitantibus q. 17. n. 9. & 12. & ibi etiam Seraph. à Freitas n. 14. Graff. in conf 1. de cognat. spirituali num. 38 & Bonacina de onere, & obligatione denunciandi disp. 6. punct. 3. num. 19.

Tertium dubium est, vtrum Confessarius à fœmina in confessione sollicitatus, teneatur fœminam S. Inquisitionis Officio deferre? Respondeo negatiuè. ita Rodericus à Chuna de sollicitantibus q. 9. num. 3. Santarellus de hæresi cap. 46. nu. 4. contra Paramum. q. 10. in fine, & Bonatina, vbi sup num. 20.

Quartum dubium est, vtrum illa, quæ est filia spiritualis Sacerdotis ratione Sacramenti Baptismi vel confirmationis, teneatur denunciare Patrem spiritualem à quo sollici-

tata fuit ad venerea? Respondeo negatiuè, si sollicitata fuit alia occasione, quam occasione, seu prætextu, vel simulatione confessionis, & ratio est, quia præfatæ Constitutiones loquuntur de personis, quæ ad venerea sollicitantur, aut alliciuntur in confessione, vel prætextu confessionis, &c. ita Graffius 1.par.decis.lib.2.cap.48.num.16.& de casibus reseruatis lib. 2. cap. 12. num. 29. Emanuel Rodriquez in quæst. regularibus quæst. 27. art.2. Rodericus à Chuna de sollicitantibus quæst.5 num.15.& Santarellus de hæresi cap.44 num.15.& Bonacina vbi sup. num.21.

Quintum dubium est, quibus pœnis afficiantur Sacerdotes sollicitantes pœnitentes in confessione, seu occasione, vel prætextu Confessionis iuxta supradicta? Respondeo, quod grauibus pœnis afficiendi sunt pro qualitate criminis, vt expressè decernitur in ipsa Bulla Gregorij XV. ibi.

Et quos in aliquo huiusmodi nefarijs excessibus culpabiles reperirent in eos, pro criminum qualitate, & circunstantijs, suspensionem ab executione ordinis, priuationis beneficiorum, dignitatum, & Officiorum quorumcunque, ac perpetuæ inhabilitatis ab illa, nec non vocis actiuæ, & passiuæ, si Regulares fuerint, exilij, damnationis ad triremes, & carceres, etiam in perpetuum, absque vllá spe gratiæ, aliasque pœnas decernant, eos quoque si pro delicti enormitate grauiores pœnas meruerint, debita præcedente degradatione Curiæ seculari puniendos tradant.

Cap.

De regendis Monialibus.[a] Cap. VI. a

Summa Capitis VI. Constitutionum.

Mulierum in Congregatione viuentium confessiones Confessarij audire non possunt regulariter; fallit si vt extraordinarij mittantur. num. 1.

Moniales S. Mariæ de Sapientia sub nostro regimine retinemus. num. 2.

Ordinarium, & Confessarium earum quis eligere & reficere poterit. ibidem. V. P. Generalis.

Visitanda sunt quotannis a Visitatoribus nostris. num. 3.

Priuata munuscula neque ab ijs neque ab alijs Monialibus recipiantur. ibid. V. Priuata munuscula.

Seminaria nulli nostrum regere permittatur. ibid. V. nulli nostrū.

1 AD Monialium aliarumq; mulierū in Congregatione viuentium confessiones audiendas, ne quis nostrum mittatur. [b] Liberum tamen b sit Præpositis id bis in anno, aut ter, vt præscribit Concilium Tridentinum pro confessionibus extraordinarijs concedere.

2 Moniales monasterij S. Mariæ de Sapientia, Neapoli, quòd à sorore Pauli IV. Congregationis nostræ Institutoris extructum sit, solas sub nostro regimine retinemus. P. Generalis de Consultorum consilio [c] Sacerdotem confes- c

ſarium pro illis audiendis eligat: aliumq; ex Patribus aliquem loco Ordinarij [d] qui eas regat, & moderetur, ac de cæteris rebus curam habeat: tamen, vt is eo tempore, ne ſit Præpoſitus. Ordinarius, & Confeſſarius quotannis, ſi videbitur, ijdem in eodem munere, reficiantur, verum vltra triennium prorogari, aut ſibi inter ſe [e] alter alteri ſuccedere non poſsint. d e

3 Viſitatores pro Romana, & Neapolitana Prouincia, cum domos noſtras quotannis viſitabunt, Sanctimoniales huiuſmodi, eodē quo fratres noſtros modo, & ordine viſitent. Priuata munuſcola, neque ab ijs, neque ab quibuſuis alijs Monialibus recipiantur. Nulli Noſtrum regere Seminaria, aut curam illorum habere permittatur.

Commentaria in Caput VI.

Summa Commentariorum ſuper Caput VI.

Conſultores in quibus caſibus habeant votum conſultiuum, & in quibus deciſiuum cum P. Generali. lit.c.

Ad conſtituendum Ordinarium monaſterij Sapientiæ, requiritur conſilium Conſultorum. lit.d.

Con-

Confessarius monasterij Sapientiæ non solum non potest confirmari in dicto officio Confessarij vltra triennium: sed nec etiam expleto triennio, potest immediatè eligi in officium Ordinarij eiusdem monasterij; & è contra. lit. e.

a
VM hac rubrica concordat rubrica, quæ est in Decretis Capitularibus p. 1. c. 4. Vide Decreta, quæ ibi sunt.

b Mittatur. Et dato, quòd mittatur, vel ex se eat, illarum confessiones, non poterit absque licentia P. Generalis audire si non sint Moniales, vt patet ex Decreto Capituli Generalis p. 1. c. 4. nu. 1. Etsi sint Moniales absque licentia illarum Superiorum, vltra licentiam nostri P. Generalis.

Quando verò mittuntur, vt Confessarij extraordinarij non requiritur dicta licentia P. Generalis, vt patet ex præsenti Constitutione, ibi *liberum tamen sit*. Et Decretum supradictum procedit in alijs temporibus.

Aduertendum est, quòd non omnes Confessarij mulierum nunc mitti possunt ad audiendas Monialium confessiones, sed qui probati sunt in Deffinitorio, vt statutum est in Decreto Capituli Generalis anni 1627. 30. Aprilis. quod incipit *In Deffinitorio probentur &c.*

c P. Generalis de Consultorum consilio &c. In quibus casibus Consultores habeant votum consultiuum, & in quibus decisiuum in negocijs agendis vna cum P. Generali habetur infra in fine præsentis operis in Appendice.

d Ordinarij. Quæritur vtrum ad constituendum Ordinarium S. Mariæ Sapientiæ requiratur consilium Con-

ſultorum, ſicut in electione Confeſſarij? Reſpondeo affirmatiuè, vt patet ex dicta Conſtitutione ſi rectè conſideretur; Et ſic eſt vſus.

c Aut ſibi inter ſe alter alteri ſuccedere non poſsint. Nota quòd Confeſſarius non ſolum non poteſt confirmari in dicto officio Confeſſarij vltra triennium: ſed nec etiam expleto triennio poteſt immediatè eligi in officium Ordinarij eiuſdem monaſterij, & ſimiliter Ordinarius expleto triennio ſui officij, non poteſt immediatè eligi in officium Confeſſarij eiuſdem monaſterij. Quia intentio Conditorum Conſtitutionis fuit, vt non poſſet quis vltra triennium exercere officium in dicto monaſterio.

Immo ſiquis exerceret officium Confeſſarij per duos annos in dicto monaſterio, & poſtea immediatè eſſet electus in officium Ordinarij, non poſſet permanere in dicto officio Ordinarij, niſi per vnum annum.

Finito triennio quanto tempore vacare debeat Confeſſarius, vel Ordinarius, vt iterum refici poſſit, non explicat Conſtitutio. Tamen vſus eſt, vt per triennium vacet, ſicut in noſtra Religione ſeruari ſolet, vt patet in conſtit. p. 3. c. 4. ibi, *Qui Præpoſiti munere, &c.*

De Monialibus. Vide tractatum de ſacris Monialibus Ludouici Mirandæ in ſuo Manuali Prælat. t. 1. in fine.

De Viſitatione Monialium vide infra, in Appendice.

De Concionatoribus. Cap. VII.

Summa Capitis VII. Conſtitutionum.

Concionandi munus quibus concedi poſſit, & quibus negari debeat & à quo. num. 1.

Concio-

Concionatori peregre abeunti socius designetur, eiq; obediat. nu. 2.
Prope tempus concionandi proficiscantur. ibid. Ne deflectant de via. ibid. Viaticum qua domus soluat. ibid.
Concionatores eleemosynas pro stipendio ne petant, neque eo nomine oblatas recipiant. num. 3.
Alio nomine vltro data cui domui assignanda. ibid.
Exemptio à Choro quibus Prædicatoribus est concedenda. num. 4.

1 D munus [a] concionandi deputentur qui bonæ indolis sint, virtutisque specimē dederint. Ij primum Superioris concessu priuatis declamationibus inter communem refectionem se exercitent, deinde palam prædicent, facultatem solus Præpositus Generalis tribuat, & nōnisi ij qui Philosophiæ prius operam dederint, & sacræ Theologiæ studium absoluerint, vel eius lectiones saltem per triennium audierint, & conclusiones Philosophiæ, & Theologiæ defenderint; & præter virtutis, & morum testimonium à duobus, aut tribus Patribus ad id à Patre Generali deputatis accuratè prius de Philosophiæ, Theologiæ, & Conscientiæ Casibus examinati, & approbati fuerint. Illis qui id nimis auidè, & non ex proximi charitate appetere videbuntur, ne facilè cōcedatur. Qui prædicare [b] non valebūt, quin cibis Quadragesimali ieiunio vetitis vtantur, ne censeantur

a

b

antur idonei ad concionandum, nisi forte morbus casu acciderit.

In concionando ei rei potissimum opera detur, vt Auditorum mores probè informentur, & ad Dei amorem excitentur animi, atque inflammentur. Ab inutilibus rerum, & verborum lenocinijs abstineatur. Qui contrafecerint, eis prædicandi facultas ne detur. Quod si eam habeant, & à Superioribus sæpe moniti non se correxerint, à Generali Præpositos prędicandi facultate priuentur.

2 In Ciuitatibus [c] vbi nos habitare contigerit, & in ecclesijs nostris, quoad eius fieri potest, studeãt Nostri prædicare. Quod si iusta caussa nata fuerit, de Præpositi Generalis licentia alio ad prædicandum mitti poterunt: socium [d] tamen quisque habeat virum probum, & modestum à suo Præposito datum, qui in itinere, & dum prædicat, concionatorem comitetur, quique ei tanquam suo Prępósito in rebus omnibus obediat. A domibus assignatis prope tempus prædicandi recta proficiscantur, nec deflectant via. Viaticum à Patribus loci, vbi prædicauerit persoluetur. c d

3 Nemo Nostrum eleemosynas, [e] quasi suæ prædicationis stipendium petat, aut etiam eo e

nomine

nomine oblatas accipiat: ſed eas tantùm quæ à fidelibus ſponte datæ fuerint. Quæ omnes [f], exceptis ſui itineris impenſis, illius domus eſſe cenſeantur, in cuius eccleſia, ſiue Ciuitate prædicauerit, niſi fortè à ſæcularibus nominatim alicui domui fuerint deſtinatæ. f

Qui quotidie concionem habuerint, Chori omnino ſint immunes. Qui ſolis Dominicis, & feſtis; ij ſemel ſaltem in diebus ſingulis à Choro exemptionem habeant: niſi Præpoſito æqua de cauſa videatur crebrior exceptio concedenda. Qui ad Moniales, vel in Oratorijs ſermones habent, Superioris arbitratu, exemptionem aliquam obtineant.

Commentaria in Caput VII.

Summa Commentariorum ſuper Caput VII.

Præpoſitus localis poteſt licentiam dare prædicatori ſibi ſubdito prædicandi in ſua eccleſia, & in alijs eiuſdem Ciuitatis. lit. c.

Præpoſitus ſolus abſque Capitulo domus poteſt deſignare ſocium Prædicatoribus, vel, alijs qui extra Ciuitatem mittuntur, ſi à P. Generali non ſit nominatus. lit. d.

Quænam impediant ſalutem animarum. lit. e.

Quæ domus ſubminiſtrare tenentur neceſſaria Prædicatoribus; & eleemoſynæ illis datæ cuius domus cenſeantur. lit. f.

a VNVS concionandi, &c. Lectores Philosophiæ, vel Theologiæ non sunt mittendi ad concionandum in Quadragesima. in Decretis p.2.c.5.nu.2.

b Qui prædicare, &c. P. Generalis poterit quãdoque dispensare, vt patet in Decretis p.3.c.5.n.4.

c In Ciuitatibus, &c. Hic dubitari posset, Vtrum Præpositi locales possint licentiam dare Prædicatori suo subdito prædicandi in suis ecclesijs? & etiam in alijs eiusdem Ciuitatis? Respondetur quod sic, & ita fuit declaratũ à P. D. Eliseo Nardino, & suis Consultoribus anno 1605.

d Socium tamen, &c. Hic dubitari posset, Vtrũ Præpositus solus absque Capituli domus, possit socium dare Prædicatoribus, vel alijs, qui ex vrgenti causa extra Ciuitatem mittuntur, & extra illam pernoctant, dũ à P. Generali non fuerit nominatus. Respondetur, quod sic, quia Constitutio nullam mentionem facit de Capitulo, sed tantum de Præposito. Et ita fuit declaratum à P. D. Eliseo Nardino Generali, & suis Consultoribus anno 1606.

e Eleemosynas. Tria præcipuè sunt, quæ salutẽ impediunt animarum. Primum est quæstus, & præcipuè immoderatus: vel auiditas habendi bona temporalia. Secundum, officia odiosa, & negocia sæcularia, ex quibus frequenter conturbatur hominum deuotio ad Religionem. Tertium est, nimia austeritas in consilijs, & opinionibus. Ita habetur in Prologo Constitutionum Ordinis Prædicatorum, in declaratione *Animarum salutem, seu fructum.* lit.1.fol.11.col.4.

Quæ

f Quæ omnes, &c. Præpositi domorum tenentur assignare socios, aliaq; necessaria sibi de familia subditis, qui à P. Generali gratia Verbi Dei prædicationis mittuntur ad loca, vel Ciuitates, in quibus nobis domicilium non est, vel etiam mittantur ad loca alicuius Diœcesis, dato quod in Ciuitate, vel in alio loco eiusdem Diœcesis nobis domus esset, & omnes eleemosynæ ijs Concionatoribus, tam a communitatibus, quàm à particularibus personis oblatæ, sint illarum domorum in quibus erant assignati, cum ad prædicandum discesserunt, & illarum Superioribus teneantur rationem reddere; si verò eleemosynæ essent rerum commestibilium, vel aliarum rerum, quæ commodè asportari non possent ad dictas domos assignationis: in hoc casu vendere illas non possint, sed teneantur illas dari domui viciniori nostræ Congregationis, vel domui sitæ in Diœcesi loci, in quo prædicauerunt, & ita fuit declaratus iste locus Constitutionis ab A R. P. Generali D. Philippo Maria Guadagno, & suis Consultoribus die 12. Iulij 1927.

De Oratione Mentali[a]. Cap. VIII.

Summa Capitis VIII. Constitutionum.

Oratio mentalis per dimidiam horam bis in die habeatur in Choro, vel in ecclesia. num. 1.

Conscientiæ examen bis in die habeatur. num. 2.

Pro benefactoribus orandum est post cœnam in ecclesia. nu. 3.

Silentium seruetur dum post cœnam lauantur manus, & in ecclesiam abeunt. ibidem.

1 SEMPER quidem, vt ipſa Veritas pronunciat, oportet orare: præcipuè tamen bis in ſingulos dies, ſigno dato, ad communem orationem, magno tam animi, quàm corporis ſilentio, & quiete, per horæ dimidiæ ſpatium nixi genibus oremus; idq; fiat, primum quidem ſtatim poſt perſolutas preces Matutinas: deinde verò ſi ſit hyems, prima nocte: ſin æſtas, ſtatim poſt meridianam quietem. Oremus autem ſimul in Choro, vel in eccleſia quo- b
2 ad eius fieri poterit. Bis etiam in die [b], ſemel ante prandium, iterum antequam eatur cubitum, rationem dicti, facti, cogitati nobiſcum putemus.

3 Quotidie poſt cænam, & gratias de more actas, lotis cum ſilentio manibus abeant in eccleſiam, Deum pro benefactoribus, præſertim quos in menſa recitatos audiùerint, oraturi.

Commentaria in Caput VIII.

Summa Commentariorum ſuper Caput VIII.

Quiſnam ſit contritionis effectus. lit. b.

VIDE

a VIDE omnino de hac materia in Decretis p.1.cap.5.

b Bis etiam, &c. Facto examine cōscientiæ debemus promere actum contritionis; nam ad hunc finem fieri mandatur conscientiæ examen, & præterquam, quod est actus charitatis, & meritorius, per eam delentur peccata, etiam mortalia, in quacunqae grauitate, & numero sint, vt docet D. Tho. in 3.p.q.86 ar.1.& remittitur non solum reatus pœnæ æternæ, vt habetur ea Conc. Trid. sess.6.c.14. & docet Suarez de pœnitentia to.4. disp.10. sect.2. sed etiam pars pœnæ temporalis iuxta proportionem contritionis, ita Suarez vbi supra sect.3.n.9. & pœna, quæ relinquitur post remissionem culpæ per primum actum contritionis, potest tolli per subsequentem actum contritionis; immo talis, & tanta potest esse contritio, vt omnem pœnam temporalem remittat, vt docent communiter Theologi, & præcipuè D. Tho. in 4. contra gentes cap.72. & Patres, atque Expositores. Luc.7. ita censent accidisse in facto S. Mariæ Magdalenæ.

De suscipiendis Sacramentis.[a] Cap. IX.

Summa Capitis IX. Constitutionum.

Confessio sacramentalis sumptioni Eucharistiæ est præmittenda à nostris Clericis & laicis. num. 1.

Sacerdotes quotidie celebrent, & sæpius in hebdomada confiteantur. num. 2.

Confessarios pro nostrorum confessionibus audiendis Præpositus deputet,

putet, & ex eis cui voluerit quisque confiteatur. num. 3.
Communicandi quibus diebus nostri Clerici & laici simul sunt, n. 4
Missam quotidie audiant Clerici & laici, & Sacerdotes quibus diebus sacrum non fecerint. nu. 5.
Infirmis, qui in lectulis diurno tempore detinentur semel in mense sacratissimum Domini Corpus deferatur. num. 6.
Infirmis Sacramenta opportunè sunt ministranda, & ad Calestem patriam sunt disponendi. ibidem.

VNA cum orationis assiduitate cõ-
iungendus etiam nobis est frequēs
1 Sacramentorū vsus. Quare Cle-
rici, & laici, & si mortiferi pec-
cati sibi conscij non sint, tamen ad sacrosanctū
Eucharistiæ Sacramentum, ne ante accedant,
quàm se per confessionem [b], quo æquum est, b
2 pij animi studio, reddiderint puriores. Sacer-
dotes, qui quotidie celebrant, si non singulis
diebus, saltem id sæpius in hebdomada faciāt.
3 Confitebitur [c] autem quisque nostrū suo Præ- c
posito, aut cui volet ex Confessarijs quos Præ-
positus deputauerit. Sacerdotes [d] quotidie d
Missam celebrent; si impediti fuerint, re Su-
periori significata, ab eo licentiam impetrent.
4 Clerici, & laici diebus Dominicis, & præci-
puis festis, videlicet, Christi Domini Beatæ
Mariæ Virginis, & SS. Apostolorum in Heb-
domada incidentibus, simul communicent [e]. e

Missam

5 Missam audiant Clerici, & laici quotidie: Sacerdotes, quibus diebus Sacrum non fecerint.

6 Qui in lectulis diuturno morbo detinentur, ad eos semel in mense, Sacratissimum Domini Corpus deferatur. Vbi morbus ingrauescet, curabit Præpositus, vt non modo Sacramenta Pœnitentiæ, Eucharistiæ, & Vnctionis extremæ opportunè ministrentur, verum etiam, vt aliqui præsto sint, qui eos moneant, consolentur, & ad cælestem patriam disponant, & instruant. Cùm vicinam mortem intelligunt, signo dato, omnes vnà fratres in decumbentis cellulam conueniant, egredientemq; animam Psalmis atque orationibus comitentur.

Commentaria in Caput IX.

Summa Commentariorum super Caput IX.

Confiteri omittens aliquis ex nostra Religione, in diebus designatis à nostris Constitutionibus, potest puniri à Superiore, dato etiam quòd venialia tantum peccata habeat. lit. b.

Confiteri non possunt nostri extero Sacerdoti, nec nostris alterius domus. lit. c.

Quid dicendum est de Prælatis nostræ Congregationis. lit. c. §. 1.

Præpositi locales vtrum possint licentiam tribuere sibi subditis vt confiteri possint Confessario extra nostram Religionem absque necessitate. lit. c. §. 2.

a Vm hac Rubrica concordat illa, quæ est in Decretis par.1. cap.6.

b Per confessionem, &c. Quæritur, an omittendo quis confessionē, possit puniri aliqua pœnitentia regulari à Superiore? Respondeo affirmatiuè; nam etiam Monachi Sancti Benedicti, quorum regula non obligat ad culpam, sed ad pœnam

pœnam, tenentur ſemel in hebdomada confiteri ex vi ſuarum particularium Conſtitutionum, & contrafacientes fatentur ſuam culpam in Capitulo, & genuflexi inter communem menſam guſtant ſolummodo panem, & aquam, vt habetur in Declaratorio Regulæ cap.46. & refert Graffius in ſuis deciſionibus, par.1. lib. 1.cap.9.num.11.

Sed quid dicendum, ſi omittens Confeſsionem, habeat tantùm venialia, vtrum confiteri teneatur? Dic, quod ſic, quia Eccleſia poteſt abſolutè præcipere vſum huius Sacramenti, ita vt indifferenter omnes obliget ad illud ſuſcipiendum, ſiue habeant conſcientiam peccatorum mortalium, ſiue tantum venialium; ita Suarez de Pœnitentia, t.4.diſp.22.ſect.8.num.5.6.7. & 8. & præcisè quoad Religioſos tenet Azor.lib.7.inſtit.moral.c.40.q.1.tom.1.

[c] Confitebitur autem, &c. In Decretis Capitulorum Generalium noſtræ Congregationis par. 1. cap. 6. num.1.& 2 ſunt infraſcripta Decreta.

1. Nemo noſtrum ſua peccata extero Sacerdoti confiteri queat, ſed ijs tantùmodo noſtratibus Confeſſarijs, qui à Præpoſito Domus fuerint deſignati non obſtante quocunque Priuilegio, cui ex nunc totius Religionis nomine renunciamus, ac cedimus

2. Imò neque alicui vnius domus Confeſſario alterius domus confiteri liceat,

Circa primum Decretum vide, quæ notata ſunt in Compendio noſtrum priuilegiorum par.1. tit. Abſolutio quoad Fratres noſtræ Congregationis §.3.fol.12.

c.§.1. Nunc primò dubitari poſſet, vtrum præſens Decretum comprehendat noſtros Prælatos, ita vt prohibitum ſit P. Generali, & Præpoſitis localibus confiteri Confeſſo-

ribus extra nostram Religionem?

Duæ possunt esse opiniones in hoc dubio, vna, vt non compræhendat illos, & ratio est, quia sunt Prælati exempti, & iurisdictionem habent in suos subditos in vtroque foro, & ideo à iure habent facultatem eligendi sibi Confessarium, cap. fin. extra de Poenit. & Remiss. & ita tenet Petrus de Paluda, & Archid. quos refert, & sequitur Sylu. v. Confessor 1. num. 8. vers. sed Petrus de Paluda, in 4. &c. & Ludouicus Miranda in suo Manuali Prælatorum t. 2. q. 19. art. 7. vnde cùm Capitulum Generale nostræ Congregationis non posit facere leges contra Canones, sequitur, hoc Decretum non compræhendere illos.

Altera opinio, quæ probabilior mihi videtur potest esse, vt compræhendat eos, & ratio est, quia, quando à Religioni eliguntur ad dictas Prælaturas subintelligitur pactum implicitum, quod est obseruandi, & curandi, vt obseruentur Constitutiones, & Decreta Capituli Generalis; vnde eo ipso, quòd acceptant Prælaturas, tacitè renunciare videntur dicto priuilegio, quo prævalere non possunt nisi intra Religionem. Nec Decretum hoc est contrariũ Canoni, quia priuilegio suo cuique licet renunciare, l. siquis in conscribendis C. de pactis. Panor. in c. si de terra de priuilegijs. Prætereà dico quòd nostri Prælati non possunt, nec debẽt confiteri Confessarijs extra Religionem, absque necessitate ratione vitandi scandali, quod oriretur ex dicta electione Confessarij extra Religionem; nam dum in nostra Religione adest multitudo Cõfessariorum cessat ratio tex. cap. fin. de poenit. & remiss. vnde hæc opinio est probabilior, magis tuta & magis conueniens.

c. §. 2. Secundò dubitari posset, vtrum Præpositi locales possint licentiam tribuere vni ex nostris sibi subdito, vt confiteri posit Confessario extra Religionem nostram? Respondetur, quòd non absque necessitate, & ratio est,

quia

quia Capitulum Generale potuit hoc prohibere, & de facto prohibuit hoc Decreto.

c.§.3. Circa secundum Decretum supradictum aduertendum est, quod ex præsumpta volũtate Superioris ipsius pœnitentis posset fieri in aliquo casu, sed non sæpè.

c.§.4. Potest etiam dubium oriri in hoc secundo Decreto, primò, circa Fratres aduenas, quando ad aliquam domum veniunt vnà cum suo Superiore, vtrum confiteri teneantur suo Superiori, vel absque licentia sui Superioris possint confiteri Confessarijs deputatis in illa domo, vbi reperiuntur? Respondeo, quod confiteri poterunt quibus voluerint ex supradictis, quia non debẽt amittere priuilegium, quod habent vigore Decreti Clem. VIII. vt non teneantur confiteri suis Prælatis.

c.§.5. Secundò dubitari potest, vtrum PP. Visitatores tempore Visitationis, Patres Consultores, P. Vicepræpositus S. Siluestri, & Vicarij sint comprehensi in hoc Decreto, vel possint confiteri quibus voluerint ex Confessarijs nostræ Religionis, vt possunt Præpositi? Respondeo, quòd comprehenduntur in hoc Decreto, & ratio est, quia nec vigore Canonum, nec nostrarum Constitutionum habent facultatem confitendi, cui voluerint ex Confessarijs nostræ Religionis, sicut Præpositi; nam licet habeant quandam prælationem, non tamen illam habent in foro animarum, sicut Præpositi, & ideo non gaudent priuilegio concesso à Gregorio IX Prælatis, vt in cap. fin. de pœnit. & remiss. & ita docet Sylu. v. Confessor. num. 8. vers. Ne Prælati, &c.

Fallit primò, supradicta decisio in Consultore professione seniore, vacante officio Generalatus, vel ex morte P. Generalis, vel alia ex causa, quia in hoc casu gerit vices Generalis, vt patet ex constit. p. 3 cap. 5.

Fallit nunc etiam in alijs Cõsultoribus, & ratio est, quia per Decretum quod est par. 3. cap. 8. nu. 1. effecti sunt Prælati,

lati, quia habent locum in stallo, nec subduntur Præpositis, & habent iurisdictionem tam temporalem, quàm spiritualem in totam Religionem, vnà cum P. Generali; nam in causis criminalibus, & quando aliqui sunt admittendi ad confessiones audiendas, habent votum decisiuum vnà cum P. Generali, & per consequens iurisdictionem.

Fallit secundo in persona Vicepræpositi, absente Patre Generali ab Vrbe Romæ.

Fallit tertio in personis Vicariorum absente Præposito à Ciuitate, vel vacante officio Præpositi, quia Præpositorum vices gerunt, vt patet ex Constitutionibus p. 3. c. 9.

Fallit quarto in persona Vocalis, qui absente Præposito, & Vicario à Ciuitate, habet regimen Domus; & ratio est, quia in hoc casu in rebus omnibus Præpositi vicem gerit, vt patet ex Constitutione p. 3. c. 9.

Tertio dubitari potest, Vtrum Patres Vocales, qui veniunt ad Capitulum Generale, dum Romæ commorantur comprehendantur in hoc Decreto? vel confiteri possint quibus voluerint ex Confessarijs nostræ Religionis, sicut Præpositi?

Respondeo, quod comprehenduntur in hoc Decreto; nec hac de causa habent aliquod priuilegium particulare, sicut Præpositi, vel qui illorum vices gerunt.

De hac materia vide Comment. quod est in 1. p. Constit. c. 5. § Colligitur etiam.

c. § 6. Dubitari etiam potest Vtrum nostri Clerici professi, qui adhuc sunt sub Magistro, possint confiteri Confessarijs ordinarijs Domus assignatis à Præposito iuxta decretum Clem. VIII. vel teneantur confiteri eorum Magistro sicut Nouitij? Duæ possunt esse opiniones vna affirmatiua, quòd possint confiteri dictis Confessarijs, vel Magistro; quæ probatur primo ex Constitutione nostra p. 1. c. 9. à Clem. VIII. approbata, ibi, *Confitebuntur autem* (nota)

quisque

quisque nostrum suo Praeposito, aut cui volet ex Confessarijs, quos Praepositus deputauerit; Vnde neminem excludit. Secundo probatur ex Decreto Clem. VIII. publicato anno Domini 1593. die 26. mensis Maij, quod loquitur generaliter, Vt Superiores deputent Confessarios pro subditorum numero &c. Et ratio dicti Decreti potius procedit in istis nouellis professis, quam in antiquis. Nec obstat Decretum Reformationis circa institutionem Nouitiorum, quod incipit: *Quilibet Nouitius*, quia loquitur de Nouitijs formalibus non professis.

Altera opinio potest esse negatiua, quòd non possint confiteri dictis Confessarijs, sed teneantur confiteri suo Magistro. Probatur ex supradicto Decreto Reformationis, quod licet loquatur de Nouitijs formalibus, tamen paulò post in Decreto, quod incipit, *Vt autem Nouitij*, cum sequenti Decreto, loquens de nouellis professis, ordinat, vt maneāt in secundo nouitiatu distincto à professis antiquis. Et vt instruantur cum maiori restrictione aliorum professorum, & vt in negocijs monasterij, & communibus tractatibus, & obedientijs exterioribus, ne se immisceant; vnde colligitur, quòd quamuis professionem emiserint dicti iuuenes, adhuc vult S. Pontifex, vt permaneant in nouitiatu: & vt viuant regulis Nouitiorum, & quod nō se immisceant cum alijs professis, quod fieri non posset, si in eorum libertate esset confiteri cui voluerint ex dictis Confessarijs; & hæc opinio mihi videtur probabilior dum aliud non deciditur à Summo Pontifice: Nouitiorum verò confessiones soli Magistro Nouitiorum committi debēt, vt patebit suo loco p. 2. c. 5.

c. §. 7. Præterea dubitari potest, Vtrum Præpositus localis possit deputare ad confessiones fratrum suæ Domus audiendas, Confessarium nostræ Religionis, qui non sit assignatus in illa Domo: sed tanquam aduena ibi maneat?

Duæ

Duæ possunt esse opiniones; Prima affirmatiua, quæ probari potest, primo quia, quod non prohibetur, concessum videtur c. cum apud Sedem, de sponsalibus, & matrim. & ibi gloss. fin. sed nulla lex hoc prohibet. Ergo licitum videtur. Secundo si Præpositus deputasset duos Confessarios sibi subditos, & amplius deputasset Confessarium ad-uenam supradictum, nullus conqueri posset ex suis subditis, quia in sua libertate esset confiteri cui voluerit.

Secunda opinio potest esse negatiua, quæ probari potest ex consuetudine præscripta in nostra Religione spatio triginta annorum; nam à publicatione Decreti Clem. VIII. quæ fuit facta anno Domini 1593. semper fuerunt electi Confessarij eiusdem Domus: Ergo illa est obseruanda, quia habet vim legis. Et confirmatur ex nostra Constitutione p.3.c 9. vers. no liceat, &c. quæ dicit: *Ne liceat Præposito res nouas inducere* (nota) *aut veteres nostræ Congregationis consuetudines immutare*.

Secundo probatur, quia electio semper fieri debet de gremio Ecclesiæ ex Decreto Nicolai Papæ registrato in c. In Nomine Domini 23. dist.

Pro decisione præsentis difficultatis dico, quòd Confessarij, qui sunt assignati in dicta Domo deputari debent ad confessiones fratrum audiendas; cõstat ex rationibus præassignatis; si verò Præpositus de facto inter alios Confessarios deputasset etiam aliquem Confessarium nostræ Religionis non assignatum in dicta Domo, vel non aggregatum à Capitulo Domus, deputatio, seu electio esset valida, & confessiones ab eo auditæ essent validæ, quia multa fieri prohibentur, quæ tamen facta tenent c. cum in cunctis extra de electione, c. Petrus 39. dist.

Sed quando subditi conquererentur apud P. Generalẽ; posset P. Generalis ordinare Præposito, vt illum amoueret à dicto officio, vel immediatè illi præcipere quominus con-

fessio-

fesſiones fratrum audiret. De hac materia vide Comment. quod eſt in hac prima parte c.5. §. colligitur etiam &c.

d Sacerdos quotidie, &c. Tenentur noſtri Sacerdotes applicare ſacrificium Miſſæ ſecundum intentionem ſui Superioris, & contrafacientes mortaliter peccat. Syl. in v. Miſſa 1. nu. 12.

d. §. 1. Sacerdotes noſtri vbicunque eos, etiam peregre celebrare in Domibus noſtris contigerit, penes intentionẽ Præpoſiti ſacrificare tenentur, ac ſi de eius eſſent familia. Idem facere debent Concionatores; qui in noſtris eccleſijs conciones habent, ſiue Quadrageſimæ, ſiue reliquo anni tempore, vt determinatum fuit in Capitulo generali anni 1624. die 3. Maij, Decreto, quod incipit *Miſſarum numerum*. §. *Sacerdotes noſtri, &c.* Concionatores verò, qui in Ciuitatibus, vbi non adſunt Congregationis domicilia cõcionantur, iuxta mentem P. Generalis, ab eo per literas ſignificatam Sacrum facere tenentur. Ibidem.

e Simul communicent. Hic dubitari poteſt, Vtrũ Superior poſſit cogere Clericos, & laicos ſibi ſubditos, vt ſacratiſsimam Communionem ſumant diebus non deſignatis in præſenti Conſtitutione?

e §. 1. Et e contra, ſi aliquis Clericus, vel laicus, pro ſua deuotione cõmunicare vellet diebus non deſignatis, Vtrum Superior poſſet illi prohibere?

Reſpondeo in vtroque caſu, quod non; niſi adeſſet aliqua iuſta cauſa. Doctores in Clem. ne in agro. §. ſane de ſtatu monachorum.

De

De Orationibus pro Defunctis. Cap. X.

Summa Capitis X. Constitutionum.

Quæ officia, & Orationes sunt recitandæ pro defunctis fratribus. In obitu S. Pontificis, vel Episcopi: num. 1.

1
VM iam quis defunctus fuerit, siue is professus, siue Nouitius, siue hospes fuerit, deducentibus omnibus corpus in ecclesiam deferatur. Deinde opportuno tempore, totum Officium Defunctorum [a] in Choro dicatur, Fiat Officium Sepulturæ, & celebretur Missa solemnis: atque si professus fuerit, Sacerdotes [b] per triginta dies pro eius anima sacrificent: Clerici diebus totidem dicant Vesperas Defunctorum. Laici tricies B. Virginis coronã. Cæteris domibus res significetur quamprimum: vbi pariter in Choro dicatur Officium Defunctorum, & celebretur Missa solemnis, à Sacerdotibus dicãtur Missa priuata, à Clericis semel Vesperæ: à Laicis Corona B. Virginis. Quòd siquis à domo sua ad aliam profectus prædicãdi, aut alia Congregationis negotia pertractã-

di

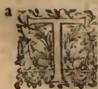
di gratia, diem ſuum obierit, vtraque domus par ei perſoluat Officium, ac ſi vtrique fuiſſet aſsignatus. In obitu P. Generalis idem fiat in omnibus domibus. In obitu Summi Pontificis totum Officium Defunctorum, & Miſſa ſolemnis cum Reſponſorijs ad tumulum vbique dicatur. Idem in obitu Epiſcopi ex nobis aſſumpti. Epiſcopo Ciuitatis defuncto, dicatur ibi Miſſa ſolemnis, & ad tumulum Reſponſoria. Die poſt fidelium Defunctorum commemorationem dicatur Miſſa ſolemnis, & Reſponſoria ad tumulum pro Defunctis Fratribus noſtræ Congregationis.

Commentaria in Caput X.

Summa Commentariorum ſuper Caput X.

Officium defunctorum pro fratribus defunctis, non tenentur noſtri recitare extra Chorum. lit. a.

Sacrificia, & orationes quæ recitari debent pro defunctis fratribus, quomodo recitari debeant pro illis qui moriuntur in domo Tuſculana, & Vici aquenſis. lit. b. §. 1.

a OTVM Officium Defunctorũ. Hic dubitari poteſt, An fratres abſentes à choro dum recitarur dictum Officium, teneantur priuatim illud recitare? Reſpondetur, quòd non in rigore, ſed tantum in

choro. Quamuis in more positum sit in Religione ex charitate illud priuatim recitari ab illis, qui choro non intersunt.

b Sacerdotes per 30. dies, &c. De Orationibus, quæ recitari debent pro defunctis, vide, quæ de nouo sunt determinata in Capitulo Generali anni 1624. die 3. Maij in Decreto, quod incipit, *In obitu cuiusdam ex nostris, &c.*

b. §. 1 Hic dubitari potest, dum nostra domus Vici æquensis dependet ex domo S. Pauli Neapolis, si in domo S. Pauli aliquis moriatur ex fratribus, Vtrum Patres, & Fratres domus Vici teneantur recitare totas illas orationes, & celebrare tot sacrificia, ac si mortuus esset in propria domo? & e contra, quando quis moritur in domo Vici? Respondeo, quòd non. Et ratio est, quia sunt domus separatæ, & distinctæ iurisdictiones; & dependentia solum consistit in rebus Capitularibus, & Grauibus, vt clare patet in Decretis Capitularibus p. 3. c. 7. nu. 14.

Idem dicendum est de domo nostra Tusculana, quæ dependet ex domo S. Syluestri Romæ ex eadem ratione.

Secus verò dicendum est de domo S. Io. Baptistæ, S. Petri arenæ, Ianuæ, quia cum domo S. Syri est vna domus formalis, & vna iurisdictio.

SECVN-

SECVNDA PARS.
DE OBSERVANTIIS QVIBVSDAM NOSTRÆ CONGREGATIONIS.

De tribus Religionis Votis[a]. Cap. I.

Summa Capitis I. Constitutionum.

Professio quotidie est iteranda. num. 1.

Obedientiam non tantum externam, sed etiam internam præstare debemus nostris Superioribus. num. 2.

Voluntas Superiorum debet esse regula nostrarum actionum. nu. 3

Obtemperandum est obedientiæ Præfecto non aliter, ac Superiori ipsi num. 4.

Castitatem ita seruare debemus, vt Angelicam quodammodo in terris puritatem imitemur. num. 5.

Proprium nemo neque possideat, neque nominet, nu 6.

Eleemosynæ, ac bona omnia Superiori tradantur, & in communi reponantur. num. 7.

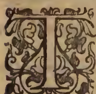
Licentia, & benedictio Superioris requiritur, vt aliqua re vti possimus. num, 8.

Depositum nullum apud extraneos nostri teneant sine licentia Præpositi, num. 9.

Donare aliquid non possumus, neque alijs ex fratribus neque secularibus ex ijs quæ à Superioribus nobis concessa sunt. nu. 10,

Redditos in communi possidere non prohibemur, voluntarie tamen ab illis abstinemus. num. 11.

Nouitijs dum bonus suis ante professionem renunciant, ne permit-

RIA Religionis Vota [b] quæ Summo Deo polliciti sumus, & sanctè reddere, & firma tueri fide debemus. Proinde illorum consuetudinem valde probamus, qui Patrum nostrorũ exempla secuti, antequam cubitum se recipiãt, flexis coram Deo genibus, professionem iterare [c] consueuerunt. b
1 c

Obe-

2 Obedientiam [d] accurate ſeruare, & in ea d
magnopere excellere quiſque ſtudeat. In his
quæ Superiores iuſſerint, ne externe tantum
eis obediant, verum etiam magno eos amore,
3 & intima reuerentia proſequantur. Noſtrarũ
actionum regula ſit Superioris voluntas, quam
dabimus operam, vt perſpectam habeamus,
4 ſequamur, exequamur. Quem cuiuis rei Superior
præfecerit, ei perinde ac Superiori ſine
querimonia obtemperetur.
5 Ad Caſtitatem ſeruandam adhortari, minime
opus eſſe arbitramur. Religioſis enim viris
non tam præclarum eſt eam virtutem colere
quàm turpe non colere. Itaque nihil hoc
loco adijciendum, niſi vt aſpectu, inceſſu, ſermone,
& totius corporis forma Angelicam
quodammodo in terris puritatem imitemur.
Paupertas, expedita ad Deum via, & Religioſæ
Christi familiæ magnũ certumq; vectigal,
6 publice, priuatimq; exercenda eſt. Nemo
igitur omnino aliquid poſsideat proprium, ſed
omnes in communi, & de communi viuant.
7 Eleemoſynæ, ac bona omnia ſiue Confeſsarijs,
ſiue Prædicatoribus, ſiue quibuſuis alijs à quibuſcunque,
ſiue conſanguineis, ſiue extraneis
quocunque nomine datæ ſint, ad Superiorem
delatæ,

delatæ, in communi reponantur, diuidantur
autem à Superiore prout cuique opus fuerit.
Ne quis vestem, librum, aut quoduis aliud mu-
8 nusculum absque sui Superioris licentia,[e] & e
9 benedictione vtendum accipiat. Apud exter-
nos ne quis horum aliquod depositum, quod
Præpositus non probet, retineat; id enim pro-
10 prietatis habet speciem. Quæ cuiuis à Supe-
riore concessa sunt, ea ne dentur alijs ex fratri-
bus, aut secularibus absque Superioris licentia.
11 Etsi neque per professionem, neque per sa-
cros Canones prohibeamur annuos redditus in
communi possidere[f]: per Concilium autem f
Tridentinum id nobis sit concessum: nihilo-
minus (voluntarie tamen, vt nullo vnquam
vinculo adstringamur) ab illis abstinemus, quo
à secularibus negotijs liberiores, paupertatem
Christi Domini, Apostolorum, & multitudi-
nis illorum quibus cor vnum, & anima vna
fuisse legitur, imitemur: illud habentes in me-
moria. Nolite soliciti esse quid manducetis, aut
12 quid bibatis, scit enim P. vester quia his omni-
bus indigetis. Nouitijs nostris dum bonis suis
ante professionem renunciant[g], annuos reddi- g
tus quo ad ipsi vixerint, nostræ Congregatio-
13 ni vt relinquant ne permittatur. Ne procuret
item

itẽ aliquis ex Noſtris, ſiue profeſsus ſit, ſiue
Nouitius, vt ſibi quoad vixerit annui redditus
[h] à parentibus, conſanguineis alijſve relinquã- h
14 tur. Ne procuret aut permittat aliquis, vt pe-
cuniarum quidquam ſecreto ab eis erogandũ,
relinquatur: ſed quamprimum Superiori ſuo
rem omnem aperiat.
15 De altari, & Euangelio viuere nos Clericos
oportet: & ex ijs quæ ſponte à fidelibus offe-
runtur [i]. Itaque neque per noſipſos neque per i
alios petantur à ſecularibus eleemoſynæ, ſed
tota ſpes noſtra in Chriſti Domini verbis poſi-
ta ſit, qui ait: Primum quærite regnum Dei,
& iuſtitiam eius, & hæc omnia adijcientur vo-
bis. Secularibus ne permittatur, vt tanquam
quæſtores petãt pro nobis eleemoſynas. Quòd
ſi nobis inſcijs id facere ſint aggreſsi, cum pri-
mum ad nos perlata res fuerit, prohibeantur.
Nec item alicui ex Noſtris aut pro ſuis propin-
quis, aut pro extraneis liceat eleemoſynas pe-
16 tere. Si forte pecuniarum aliquid ſponte tra-
ditum fuerit, vt pauperibus erogetur, id ne-
que apud ſe habere, neque alicui erogare quis
17 audeat ſine Superioris licentia [k]. Eleemoſynæ k
quæ alicui de domo in domum emigraturo da-
tæ fuerint, eius domus cenſeantur in qua ad

cam

eam diem habitauerit: niſi quæ Superioribus
viſæ fuerint ad itineris rationem pertinere.
Idem omnino cenſendum eſt de Concionatori-
bus alio proficiſcentibus ad concionandum.
18 Paupertas item priuatim eniteat in cellulis,
veſtibus, ac reliqua ſupellectili ſingulorum.
19 Nemo apud ſe habeat horologia cuiuſuis me-
talli ſpecie fabrefacta, nec aureas, vel argen-
teas reliquiarum, ſacrarumq; rerum capſulas
aut libros auro, vel ſericis coopertos, aut ma-
gno pretio ſculptas, vel pictas Sanctorum ima-
20 gines. Neque itē armarijs, ita ornatis, vt ſcrip-
toria (quæ vulgo vocant) videri poſsint: aut
21 tabulis, vel Oratorijs nuceis vtantur. Nemo
Noſtrum armaria, vel arcas clauibus obſeratas
abſque Superioris expreſsa licentia habeat, ex-
22 ceptis ijs qui res communes aſſeruant. Viſi-
tentur quandoque à Præpoſito cubicula ſin-
gulorum, ne in ijs curioſa, pretioſa, & noſtræ
Congregationi, minime conuenientia, vel plu-
ra quam conceſsa ſint penes ſe retineant, & in
proprietatis (quod abſit) vitium quis incidat;
ne ve quid ſordidum, incompoſitum, aut inep-
tius ornatum apud ſe quiſquam habeat.

Com-

Commentaria in ſecundam partem Conſtitutionum.

Commentaria in Caput I.

Summa Commentariorum ſuper Caput I.

Reli-

quantur, acquirunt ius in illis. lit. h.

Legata, & donationes nobis factas non est nobis vetitum petere. lit. i.

An Religiosus ex pecuniis, quas aliquis sibi tradidit distribuendas inter pauperes, & piis operibus, possit aliquid cum licentia Superioris sibimet tanquam pauperi applicare. lit k.

An possit applicare suo monasterio? lit. k.§.1.

An possit applicare consanguineis pauperibus. lit. k.§.2.

Quid si sunt debita incerta, data pro exoneranda conscientia? lit k.§.3.

Consilium auctoris in hac re. lit. k.§.4.

Religiosus an delinquat peccato furti, & contra votum paupertatis si eleemosynam à se pauperibus, aut alicui determinato pauperi petitam, applicat sibi, aut aliis pauperi. lit. k.§.5.

Religiosus si absque Superioris licentia acceptat pecunias in pauperes distribuendas, & distribuat, an sit reus voti paupertatis. lit. k.§.6.

Religiosus, qui à suo Superiore habet licentiam applicandi ad suum libitum aliquod sacrificium missæ, utrum possit absque alia licentia illud applicare secundum intentionem alicuius sui propinqui pauperis, pro quo sacrificio dictus propinquus accepit stipendium ab aliquo, sciente sacerdote? lit. k.§.7.

Quam paupertatem nostri seruare debent in cellulis, vestibus, & supellectilibus. lit. k.§.8.

a E tribus, &c. Cum hac rubrica concordat illa, quæ est in Decretis p. 2. cap. 1.

b Tria Religionis vota, &c. Qualiter Religiosus ad perfectionem tendere obligetur per tria Religionis vota, latè tractat Sanchez in præceptis Deca-

Decalogi tom.2.lib.6. cap.5. per totum, & D. Bartholomæus à Sancto Fausto in suo Tractatu de Religioso statu lib.5.quæst.25.26.27.& 28.

c Professionem iterare, &c. Quæritur primò, An per professionem peccata omnia, quoad pœnas Deo debitas remittantur? Respondeo remitti, dummodo professus sit in gratia, ita D.Thomas in 2.2.quæst 189 art 3. ad tertium, vbi docet rectè, credi per monasticam professionem satisfieri pro omnibus peccatis; & esse hanc professionem alterum Baptisma; Caiet. ibidem. Sanchez in præceptis Decalogi t.2.lib.5.cap.5.num.2.[& D.Bartholomæus à S. Fausto in suo Thesauro Religiosorum lib. 5. quæst. 315. & 316. & Ludouicus Miranda in suo Manuali Prælatorum t.1.quæst 25. art.8.

Dixi, dummodo profitens sit in gratia, nam si cum conscientia peccati mortalis professionem emisit, quamuis postea resipiscat, plenariam suorum peccatorum remissionem non consequitur, quam ab initio, id peccato mortali impediente, non obtinuit; ita Caiet. in 2 2.D.Thom.quæst. 189.art 3.in resp ad 3 Nauar.de indulgent.not 20. nu.17. & Azorius lib. 12 instit. moral cap.5. quæst.11. licet contrarium teneat D Barthol.à S.Fausto vbi supra quæst.317. sed Caietani opinio est probabilior, quam tenet etiam Ludouicus Miranda in suo Manuali Prælatorum t.1 quæst.25 art.8.vers. circa eandem conclusionem,&c.& Sanchez, vbi sup. num.4.

Dixi etiam peccata omnia, quoad pœnas, quia differt à Sacramento Baptismi, nam Baptismus ex opere operato confert primam gratiam, & delet omnia peccata quoad culpam; at professio non est Sacramentum, nec confert primam gratiam, nec peccatorum culpas delet, sed solam pœnam temporalem in Purgatorio eis correspondentem.

ita

ita Sanchez, vbi ſupra num. 3.

Eſt tamen aduertendum, quòd hæc pleniſsima remiſsio non obtinetur, quoties profeſsio illa renouatur, ſed ſola prima vice, qua emiſſa eſt; ita Tabiena, v. Nouitius in fine, quem refert, & ſequitur Sanchez in loco prædallegato nu.5.& D.Bartholomæus à S.Fauſto, vbi ſupra quæſt. 317. num.2.Quamuis alij teneant obtineri quoties profeſsio renouatur, quod non improbat Emanuel Sa.v.Religio nu.17. ſed Sanchez in loco prædallegato credit, hoc eſſe verum, quoties profeſſus in laxiori, tranſit ad ſtrictiorem; vel expulſus in perpetuum à ſtrictiori, tranſit ad laxiorem, & in noua illa Religione profitetur, quia eſt omnino noua profeſsio, nouaque traditio.

c.§.1. Secundò quæritur, ſi quis inualide ſit profeſſus, & perſeueret in Monaſterio, an teneatur profeſsionem ratificare? Reſpondeo, affirmatiue, & ratio eſt, ne male, & contra conſcientiam alimenta recipiat; & ſi eſt Clericus, ne male etiam ad Ordines titulo profeſsionis promoueatur, & ſi eſt vocalis, ne male ſuffragia præſtet, & ita tenet Nauar.in Coment.4.de Regularibus num.74 verſ. Aduertendum 4.

Si verò dubium ſit an profeſsio ſit valida necne, poteſt P. Generalis illum compellere ad ratificandam profeſsionem, & ipſe tenetur ratificare, dum perſeuerat in Monaſterio, ad hoc, vt clarè conſtet, an ſit Religioſus profeſſus: & ne ſequantur inconuenientia ſupradicta.

c.§ 2. Tertiò quæritur, an Religioſus inualidè profeſſus volens ſuam profeſsionem ratificare, teneatur Nouitiatum iterare? Reſpondeo, quòd ſi Nouitiatus fuit validus, nulla ipſius reiteratione opus eſt, vt docet Sanchez de matrimonio lib.7. diſp 37. num.45. ſi verò fuit factus poſt pubertatem, & fuit continuus, ſed ex alia cauſa non fuit validus, in hoc caſu, quamuis Nauarr. affirmet teneri Nouitia-

uitia-

uitiatum iterare, vt patet in lib. 3. Consiliorum tit. de Regularibus consil. 26. num. 17. & 19. tamen oppositum videtur verius ex quacunque causa sit irrita professio, vt latè probat Sanchez vbi supra de matrimonio lib. 7. disp. 37. à num. 47. vsque ad 58. & in præceptis Decalogi lib. 5. cap. 4. num. 14. & Azorius lib. 12. instit. moral. cap 1. quæst. 6. & D. Barthol. à S. Fausto in suo Thesauro Religiosorum lib. 5. quæst. 97. & ratio est, quia post susceptum habitum plenè expertus est Religionis austeritates, instar aliorum Nouitiorum, & Religio eius mores, qui est Nouitiatus finis; si quis verò opinionem Nauarri amplectens vellet iterare Nouitiatum pro maiori securitate, videat facile remediū, quod tradit idem Sanchez vbi supra num. 57.

c. §. 3. Quarto quæritur, An Religiosus, qui inualidè professionem fecit, volens professionem à se inualidè factā ratam habere, indigeat noua Monasterij acceptatione? Respondeo non indigere, dummodo Prælatus, qui ad professionem eum admisit non reuocauerit consensum, ita Nauar. in consil. lib. 3. tit. de Regularibus cons. 50. num. 1. Roderiq. par. 2. Summæ cap. 94. nu. 5. Emanuel Sa. v. Religio nu. 23. D. Barthol. à S. Fausto in suo Thesauro Religiosorum, lib. 5. quæst. 99. Sylu. v. Religios. quæst. 2. in fine, Sanchez in præceptis Decalogi lib. 5. cap. 4. num. 81. in fine, & idem de matrimonio t. 2. lib. 7. disp. 37. à num. 59. vsque ad 69. vbi latè, & distinctè disputat hanc quæstionem, ad quem remitto Lectorem breuitatis gratia.

c. §. 4. Quintò quæritur, An supradictus Religiosus teneatur suam professionem publicè ratificare, vt fieri solet professio? Respondeo negatiue, & ita tenet Azorius t. 1. instit. Moral. lib. 12. cap. 4. quæst. 7. D. Barthol. à S. Fausto in suo Thesauro Religiosorum, lib. 5. quæst. 252. & Sanchez de matrim. lib. 7. disp. 37. num. 66. sed sufficit ratificare illam coram Prælato, & duobus testibus priuatè, & ita fieri

solent istæ ratificationes in nostra Congregatione.

c §.5. Sextò quæritur, An amittat locum suæ professionis iste Religiosus, qui ratificauit professionem? Respondeo quòd non, nisi sit inualida ex sua malitia, vel dolo, vel ex defectu ætatis, quia dolus, & fraus nemini debet patrocinari, cap 2. extra de cognat. & spirit. c. super literis, & cap. ex tempore de rescriptis, & ita est vsus nostræ Congregationis. Si verò sit inualida ex dolo, & casus est occultus: debet dispensationem impetrare, si desiderat retinere locum, interim verò dum procurat, vel si commodè procurare nequeat non tenetur cum nota relaxare, nec abstinere se ab actibus conuenientibus; sed solùm quando absque nota posset; ita Sanchez de matrimonio lib 7. disput. 37. num. 68.

c. §. 6. Septimò quæritur, Cum per Conc. Trid. sess. 25. cap. 15. de Regularibus sit statutum, vt professio in Religione non fiat ante sextumdecimum annum expletum. Nec qui minore tempore, quàm per annum post susceptũ habitum in probatione steterit, ad professionem admittatur: quæritur an iste annus tam ætatis, quàm professionis debeat esse completus de momento ad momentum; ita vt non sufficiat vltimam diem incœptam esse? Respondeo debere esse completum de momento ad momentum nec sufficere vltimam diem attigisse, sicut de ætate minoris est dispositum in l. 3. §. minorem ff de minoribus, vbi deciditur vigintiquinque annos, ne deinceps aliquis minor dicatur, restitutioq; sibi concedatur, complendos esse de momento ad momentum, & hanc opinionem tenet Sanchez de matrimonio lib. 2. disp. 24. nu. 22. vbi exactè illam examinat, & in præceptis Decalogi t. 2. lib. 5. cap. 4. num 9. & Ludouicus Miranda in suo manuali Prælatorum t. 1. quæst. 22. art. 3. concl. 2. Nec expectandus est alter dies.

c. §. 7. Octauò quæritur, An in anno bissexto duplex dies

pro

pro vna debeat computari ad effectum implendi annum probationis? Respondetur debere pro vna die computari, ita docet Molina t.2. de Iustitia tract 2.disp 573.§.Atque à minori ætate, quem refert, & sequitur Sanchez de matrimonio lib.2.disp.24.num.22. & D. Barthol. à S.Fausto in suo Thesauro Religiosorum lib.5.quæst:161.& Ludouicus Miranda, vbi supra, & ratio est, quia iste annus, ita est taxatus à Republica.

c.§.8. Nono quæritur, An, vt annus nouitiatus sit legitimus,& valeat professio requiratur,vt annus sit cõtinuus? Respondeo deberi esse continuum & ratio est, quia quoties ius tempus aliquod petit,id necessariò esse debet continuũ, vt probat Anton. Gomes. tom.3. variarum resolut. cap. 1. num 3. & Sylu. in v. Religios. quæst. 4. ita docet Nauar. lib.3.consil. tit de Regularib. cons.2. num.2. Azor. lib.12. instit.moral.cap.2.quæst.8. Sa. v. Religio num.9. Roder.in sua Summa par.2.cap.8. num.4.& tom. 3. quæst. regular. quæst.15.art.8. & Ludouicus Miranda in suo Manuali Prælatorum t.1.quæst.22.art.4.concl.1. si verò Nouitius de licentia sui Prælati, cum habitu aliqua iusta de causa, intra annum probationis extra Monasteriũ steterit per aliquod temporis, non per hoc discontinuari dicetur annus probationis; ita Nauar.in cons.lib.3. tit.de Regularibus cons.42. dicens ita fuisse declaratum per Congregationem Illustrissimorum Cardinalium, quam refert, & sequitur Ludouicus Miranda,vbi sup.tit.1.quæst.22.art.5.

Sed quid si interpellatio sit modica, vt duorum, vel triũ dierum,an annus dicetur continuus? Respondeo,quòd nõ; ita Nauar.vbi sup.cons.42.num 4.D.Barthol.à S.Fausto in suo Thesauro Religiosorum lib 5. quæst. 164. & Sãchez in præceptis Decalogi t.2.lib 5.cap.4.num.32. & 33.

c.§.9. Decimò queritur, Posito, quòd Nouitius expleto nouitiatus anno, fuerit per Capitulum domus habitu exu-

tus, & à Religione expulsus, vel etiam posito, quòd ipse Nouitius sponte Religionem deseruerit; postea vero poenitentia ductus reditum ad Religionem intentet: an in vtroque casu, vt validè acceptetur à Capitulo domus de licentia P. Generalis, requirantur de nouo tria Capitula iuxta Constit. Sixti V. & probationis annus iuxta Concil. Trid. sess. 25. c. 15. de Regularibus? Respondeo, quòd multi Doctores tenent non requiri, vt Tabiena v. Nouitius nu. 9. Sylu. v. Religio 5. quæst. 4. Angelus v. Nouitius num. 15. & alij, quos refert, & sequitur D. Barthol. à S. Fausto in suo Thesauro Religiosorum lib. 5. quæst. 165. & Sanchez in præceptis Decalogi lib. 5. cap. 4. num. 31. & 34. & ratio est, quia iam anno cõtinuo Religionis asperitates expertus est, quod solùm petitur ad professionem emittendam. Quam opinionem ampliat ipse D. Barthol. veram esse etiamsi longum tempus intercesserit inter emissionem ex Religione, & reditum.

Hæc opinio licèt sit probabilis, si Nouitiatus fuerit legitimus, idest post pubertatem factus, nam factus ante pubertatem non est legitimus, nec validus ad profitendum, vt docet Sanchez in præcept. Decalogi lib. 5. cap. 4. num. 22. & 25. & post factum sustineri posset ad sustinendum pariter actum iam factum; tamen ante factum, vt potè periculosa, & Religioni perniciosa, mihi reijcienda videtur. Primò quia de nouo recipitur; ergo noua indiget probatione. Secundò, quia potuit mutare mores; ergo noua indiget probatione. Tertiò, si sponte è Religione recesserit Nouitius indiget etiã noua probatione, vtrũ in proposito perseueret.

c. §. 10. Vndecimò quæritur, An Nouitius interdum possit ante annum probationis profiteri? Respondeo, quòd potest in articulo mortis per priuilegium Pij V. concessum Sanctimonialibus Ordinis Prædicatorum, vt dictum est in nostro Compendio priuilegiorum t. 1. tit. Nouitius §. 2. &

docet

docet Miranda in suo Manuali Prælatorum t. 1. quæst. 22. art. 10. Sanchez in præceptis Decalogi t. 2. lib. 5. cap. 4. num. 16. & D. Barthol. à S. Fausto in suo Thesauro Religiosorum lib 5. quæst 167.

c.§. 11. Duodecimo quæritur, an annus probationis nouitiorum ex iusta causa possit prorogari? Respondeo, quòd potest, & ratio est, quia de iure antiquo annus probationis ex causa poterant prolongari, ergo, & nunc, nec obstat Concil. Trid. sess. 25. cap. 16. de Regularibus, quòd aliquibus videtur obstare, quia Trid. Conc. dicit, quòd finito annō Nouitiatus Superiores, quos habiles inuenerint ad profitendum admittant, aut de Monasterio expellant, loquitur enim de ijs, qui sunt ad professionem idonei, nec subest iusta causa ipsum dilatandi, & ita declarauit Congregatio Illustrissimorum Cardinalium super Concil. Trid. teste Leonardo Lessio, lib. 2. de Iustitia cap. 14. dub. 7. & Ioan. Baptista Confecto in sua collectione, priuilegiorum Ordinum Mendicantium in Summario Canonum Sac. Concil. Trid. qui de Regularibus præscribuntur, can. 52 sub tit. de non differendo tempore professionis fol. 323. & hanc opinionem tenent Azorius lib. 12. Instit. Moral. cap 18. & Roderiquez in suis quæst. regular. t. 3. quæst 17. art. 10 Nauar. in consil. lib. 1. tit. de off iud. consilio vlt. quos refert, & sequitur D. Barthol. à S. Fausto in suo Thesauro Religiosorũ lib. 5. quæst. 168. Ludouicus Miranda in suo Manuali Prælatorum t. 1 quæst. 25. art. 11. & Sanchez in præceptis Decalogi t 2. lib. 5. cap. 4. num 21.

c.§ 12. Tertiodecimò quæritur, An Nouitius, & Monasterium possint anno Nouitiatus renunciare? Respondeo negatiuè, vt expressè colligitur ex Concil. Trident. sess. 25. cap. 15. de Regularibus; & ita tenet Azorius lib. 12. instit. moral. c. 4. quæst. 9. Senchez, vbi sup. cap. 4. num 18. & 19. Roder. t. 3. quæst. regul. quæst. 15. art. 7. quos refert, & sequitur

quitur D. Barthol. à S. Fausto in suo Thesauro Religiosorum lib. 5. quæst 170. & Ludouicus Miranda, vbi supra t. 1. quæst. 22. art. 7.

c. §. 13. Quartodecimò quæritur, An professio Simoniacè in Religione facta sit valida? Respondeo esse validam vt expressè colligitur ex c de Regularibus, & cap. Quoniam de Simonia, vbi dicitur simoniacè professum non debere manere in eodem Monasterio, sed in aliud eiusdem Religionis detrudi, in quo pœnitentiam agat, & si non reperiatur, debere ibi manere. Ex quibus locis supponitur professionem fuisse validam, & ita sentit Nauarr. in Comm. 4. de Regular. num. 15. & Emanuel Roder. t. 3. quæst. regular. quæst. 63. ar. 3. quos refert, & sequitur D. Barthol. à S. Fausto in suo Thesauro Religiosorum lib. 5. quæst. 228. & Sanchez in præceptis Decalogi t. 2. lib. 5. cap. 4. num. 39.

c. §. 14. Quintodecimò, quæritur, An professio fœminæ in Monasterio virorum sit valida, & è contra? Respondeo negatiuè, ita docet Nauar. in consil. in prima editione lib 1. tit. de ætate, & qualitate cons 8 num 1. & in secunda editione lib. 3. tit de Regularibus consil. 47. nu. 1. Emanuel Sa. v. Religio num. 30. Emanuel Roder. in sua Summa par. 2. cap. 5. num. vlt. D. Barthol. à S. Fausto in suo Thesauro Religiosorum lib. 5. quæst. 229. Sanchez in præceptis Decalogi tom. 2. lib. 5 cap. 4. num 40. Et ratio est, quia, vt professio sit valida necessario requiritur consensus profitentis, & admittentis ad professionem, sed in hoc casu vtriusque, aut saltem admittentis defuit: Ergo est irrita.

c §. 15. Sexto decimò quæritur, An professio hermophroditi sit valida? Respondeo, negatiuè ob periculum scandali, & libidinis, & ita tenet Nauar. consl. 47. de irregularibus, Vgolinus de irregularitate cap. 48. §. 1. nu. 4. & alij apud Sanchez de matrimonio lib. 7. disp. 106. quos refert, & sequitur Bonacina de irregularitate disp. 7. quæst. 2. pūct. 2. nu. 13.

num 13. & idem Sanchez in præceptis Decalogi t.2. lib.5. cap.4.num.41.vbi exactè examinat hoc dubium.

c.§.16. Decimoseptimò quæritur, An professio ob malum finem emissa sit valida? Respondeo esse validam; ita Syl.v.Religio.3.q.6. Azorius lib.12.instit mor.c.5.q 10. & D. Barthol. à S. Fausto in suo thesauro religiosorum lib. 5. quæst.233.

c.§.17. Decimo octauò quæritur, quãdo professio fuit nulla ex parte emittentis, vt quia fictè professus est, an sufficiat ad eius validitatem nouus eius consensus, absque nouo Prælati consensu? Respondeo sufficere, sed requiritur, vt professus sciat professionem fuisse irritam, & quòd denuo illam ratam habeat, ita Sanchez de matrim. lib.7. disp.37.Syl.v.Relig.5.q.2. Emanuel Roder. t.3. q.regular. q.17.ar.3. quos refert, & sequitur D. Barthol. à S. Fausto in suo thesauro religiosorum lib.5. q.238. nu.1. & q.251. clarius.

c.§18. Decimononò quæritur, An qui morbo, vel senectute est impotens ad regulæ statuta seruanda, possit licitè, & valide profiteri? Respondeo affirmatiuè; & ratio est, quia obligatio ad Religionis essentialia nimirum castitatem, paupertatem, & obedientiam nullas corporales vires exposcit, sed solum voluntatis affectum; cætera verò Religionis statuta non sunt Religiosi status essentialia, sed obligant, dum iusta causa non excusat, ita docet Sanchez in præceptis decalogi t.2.lib 5 c.4.nu.52. D. Barthol. à S. Fausto in suo thesauro religiosorum lib. 5. q 249. Nauar. in conf. in 1.editione lib.3 tit.de regularib.conf.42.n. 5.& in 2. editione lib.3.tit.de regularib.conf.32.nu.5.Roderiquez t.3.q.Regularium q.15.art.10.

c.§.19. Vigesimo quæritur, An professus in alia Religione transiens ad nostram, vel ad aliam Religionem possit ante annum profiteri? Respondeo negatiuè, sed teneri

ri anno integro illam experiri, vt validè profiteatur; ita docet Nauar. in Consilijs in 1. editione lib.3.tit.de regularib. consil.49. nu.4. & consil.53. nu.5. in 2. vero editione consil.61.nu.4. & consil.62.nu.5.& cons.77.nu.4.Azorius lib.12.instit.moral.c.14. q.15. & alij quos refert & sequitur Sanchez in præceptis decalogi t.2.lib.5.c.4.n.12. & ita seruatur in praxi, licet alij aliter sentiant, quos refert Sanchez in dicto loco.

Hinc corollariè sequitur, hunc habiturum antiquitatis locum, iuxta antiquitatem huius posterioris professionis; ita Sauchez vbi sup. num. 13. Emanuel Roderiquez in sua summa t.2 c.6.nu.10.

c.§.20. Vigesimoprimò quæritur, An solemnis professio soluat omnia vota simplicia, ita vt eo ipso, quod quis in Religione profitetur, censeantur vota in sæculo emissa commutari & prorsus extingui, absque alia profitentis intentione commutandi? Respondeo, quòd omnia vota simplicia, realia, & personalia, atque mixta, absque Superioris auctoritate commutantur in Religionis solemne votum, ita quòd professione emissa, omnia supradicta vota cessant, vt expresse definitur in c. scriptura de voto, & docet D.Tho in 2.2.q.88.art.12. ad primum. Nauar.in manuali c.12.nu 65. D. Barthol. à S. Fausto in suo thesauro relig. lib.5.q.304 & Ludouicus Miranda in suo Manuali Prælat. to.1.q.25.art.7. Quod procedit dato quod profitens nullam habuerit intentionem commutandi (dummodo non habuerit expressam intentionem non commutandi) & ratio est, quia cum omnia vota simplicia Deo facta sint opera particularia continentur eminenter in voto solemni Religionis, per quod homo, se, & omnia sua in perpetuum Deo dedicat; quare dicere possumus hanc non esse proprie commutationem, sed priorum votorum plenissimam solutionem, ita D.Thomas, vbi supra, & ibi Caiet. & q.vlt.

art.

art.3. ad tertium. vbi ait ad hanc commutationem, nullam vouentis intentionem exigi, Azorius lib.11.instit.moralium c.17.in fine, Aragon in 2.2. D.Tho. q.88.art.12. Syl.v.votum, 4.q.7. & alij, quos refert, & sequitur D.Bartholomæus à S. Fausto in suo thesauro Religiosorum lib.5. q.308. & Sanchez in præceptis decalogi tom.2. lib.5. c.5. à nu. 36. vsque ad 46. vbi latè tractat hanc materiam, & ampliat etiam in iuramentis soli Deo emissis, quia rationem voti induunt, nu. 44.

Limitari tamen potest supradicta conclusio, itaut non habeat locum in voto reali, de re, quæ cadit in vtilitatem alicuius tertij, & ab illo tertio sit acceptata; vt si quis nouisset se daturum calicem alicui ecclesiæ, aut dotem alicui pupillæ orphanæ, aut eleemosynam alicui indigenti, quæ fuisset acceptata à supradictis; nam per acceptationem, acquisitum esset ius illi tertiæ personæ, & per consequens in damnum tertiæ personæ commutari non posset: secus vero quando non esset acceptata promissio à tertia persona, quia tunc ius non esset illi acquisitum. Nauar. in manuali c.12 nu.78.Lopez, Caiet. Petrus Aragon, Azorius, & alij, quos refert, & sequitur Sayrus in lib. 6. Clauis Regiæ c.11.nu 121. & Suarez t.2. de Religio.tract.6.lib.6.c.15.

c.§.21. Vigesimosecundò quæritur. Quot sint Priuilegia professioni concessa? Respondeo, quòd sunt multa, de quibus videri potest Sãch.in præc.dec.t.2.lib.5 c.5.à princ. sed inter alia quatuor sunt, quæ faciũt ad nostrũ propositũ.

Primum est, quòd per eam remittuntur omnia peccata, quo ad pœnas Deo debitas, dummodo profitens sit in gratia, vt dictum est supra q.1. quam remissionem consequitur etiam profitens per Indulgentiam plenariam Religiosis concessam tempore professionis à Paulo Quinto per suam Bullam sub data die 23. mensis Maij anni 1606. quæ incipit *Romanus Pontifex.*

Secundum Priuilegium eſt, quòd omnia vota ſimplicia, realia, perſonalia, atque mixta, abſque Superioris auctoritate commutantur in Religionis ſolemne votum, ita quòd profeſsione emiſſa, omnia ſupradicta vota ceſſant, vt dictum eſt in præcedenti quæſt. 21.

Tertium Priuilegium eſt, quòd tollit irregularitatem, quæ eſt orta ex natalium defectu, eo quòd illegitimus ſit profitens; nam eo ipſo ceſſat per Religionis profeſſionem quoad ordines ſuſcipiendos, itaut abſque diſpenſatione poſsit profeſſus ille ad omnes etiam ſacros ordines promoueri, ita tex. in c. 1. de filijs presbyterorum, & Nauar. Com. 2. de Regularib. nu. 6. Azorius lib. 12. inſt. moral. c. 5. q. 12: Suarez t. 5. de cenſuris diſp. 41. ſect. 1. num. 3. & alij, quos refert, & ſequitur Sanchez in præcep. decal. t. 2. lib. 5. c. 5. nu. 9. exiſtimans dictam irregularitatem prorſus aboleri, non ſolum, quo ad ordines ſuſcipiendos, ſed etiam quo ad ſuſceptorum vſum, vt probat ibidem nu. 10.

Quartum Priuilegium eſt, vt aboleat omnes ingratitudines præteritas ipſius profitentis, ante patris mortem contractas, ob quam exhæredari poterat, itaut filius ob nullam illarum poſsit exhæredari c. fin. 19. q. 3. & docent communiter Doctores, gloſſ. in l. Deo nobis, §. hoc etiam; verbo quaſi C. de Epiſcopis, & Clericis, & c. fin. v. ingratitudinis 19 q. 3. & ibi Turrecremata num. vnico. Cardin. in clem. fin. num. vlt. q. 12. de Regularibus, Felyn. in c. cum deputati nu. 4. de Iudicijs, Syl. v. Religio 6. q. 1. in fin. Emanuel Roderiq. in ſuis quæſt. regular. t. 1. q. 13. ar. 3. & alij, quos refert, & ſequitur Sanchez in præceptis decalogi t. 2. lib. 5. c. 5. nu. 33.

d Obedientiam accuratè ſeruare, &c. Quæritur primò in quibus caſibus non tenetur Religioſus obedire ſuo Prælato? Reſpondeo in tribus regulariter, primo

in

in his, quæ sunt supra regulã; secundò in his, quæ sunt præter regulã; tertiò in his, quæ sunt contra regulã. ita Toler. in Summa lib. 8. c. 16. E contra vero tenetur obedire, primò in his, quæ in regula continentur, siue directè, & expresse siue indirectè, & implicitè ad eam pertineant; Doctores communiter, quos refert, & sequitur Sanchez de præcep. decal lib. 6. c. 2. n. 9. & 15 & Lud. Miran. in suo man. Præl. t. 1. q 26. art. 7. Secundò tenetur obedire in his sine quibus ea, quæ in regula continentur impleri nequeunt, vt docet Sanchez in præceptis decalogi lib. 6. cap. 2. nu. 45. Tertiò tenetur obedire in pœnis inflictis propter culpas contra prædicta duo, Sanchez vbi supra.

d §. 1. Secundo quæritur, quid si subditus esset in dubio an casus esset contra, supra, vel præter regula an teneatur obedire? Respondeo affirmatiuè, si præceptum Superioris esset de re non euidenter mala, vel vbi nullum imminerer periculum bono publico, aut tertiæ personæ, neque subditus graue damnum pateretur. Et ratio est, quia Superior, tanquam possidens, habet ius imperandi omne id, quod non euidenter constat esse malum, aut extra limites auctoritatis ipsius; Præterea obedientia est virtus perfectissima, nec debet subditus rationem omnium præceptorum exigere, nec Prælatus tenetur reddere, maximè in casibus supradictis, ita Sayrus in lib. 1. clauis Regiæ c 13. nu. 40. & 59. Sot. de ratione teg. secretum, membro 3. q. 2. concl. 1. Sanchez exactè super decalogo to. 2. lib 6. c. 3. nu. 3. & seq. Miranda in suo man. Prælat. t. 1. q 26. art. 5.

d. §. 2: Tertiò quæritur, An in aliquo casu teneatur subditus obedire Prælato præcipienti aliquid contra regulam, seu contra nostras Constitutiones, quæ sunt loco regulæ? Respondeo, quòd si aliquid præcipit dispensando cum causa legitima, in tali casu tenetur subditus obedire; Et ratio est, quia opus illud pro tunc, non est contra regulam,

ita Ludouicus Miranda in suo man. Prælat. t.1.q.26 ar.8. & t.2.q 31.ar.8.

d.§.3. Quarto quæritur, An subditus teneatur obedire Superiori. quando est dubius, an Superior sit legitimè electus, aut confirmatus? Respondeo teneri; & ratio est, quia Superior habet legitimam possessionem, & ideo subditus non potest ipsum spoliare, denegando debitam obedientiam; ita D. Barthol. à S. Fausto in suo thesauro Religiosorum lib.6.q.69. Ludouicus Miranda in suo man. Prælat. t.1.q.26.ar.6.

d.§.4. Quinto quæritur, An Religiosus teneatur obedire Prælato coarctanti immunitates, & libertates à Regula, vel ab altiori Superiore concessas? Respondeo teneri, ita docet Corduba super Regula S. Francisci cap. 10. q.2. p.6. quem refert, & sequitur D Barthol. à S. Fausto in suo thesauro Religiosorum lib.6.q.70. Et ratio est. quia quamuis Prælatus non possit in vniuersum huiusmodi libertates immutare, potest tamen in casu particulari iusta aliqua de causa huiusmodi immunitates coarctare; neque hoc est contra regulam. Et in dubio an Prælatus possit coarctare, & an causa id faciendi subsit, standum est Superioris iudicio per supradicta quæst 2.

d.§ 5. Sexto quæritur, Si Prælatus tempore pestis præcipiat Religioso, vt sacramenta infirmis administret, an teneatur obedire, non obstante, quòd debeat sequi mors ipsius ministrantis? Respondeo, quòd si loquamur de Religiosis domesticis peste infectis tenentur, non solum sacramenta ministrare, sed etiam inseruire, si id etiam præcipiat Prælatus; Et ratio est, quia bonum commune, & conseruatio status Religiosi id postulat, sicut etiam cum tali periculo tenetur sæcularis ex iussu Principis bellum aggredi, ita D. Barthol. à S. Fausto in suo thesauro Religiosorum lib.6.q.104.

Si

Si verò loquamur de externis peste infectis, in hoc casu, si id munus potest sufficienter per Parochos exerceri, non tenetur; Et ratio est, quia id munus per se primo ad Parochos spectat.

Si verò per Parochos sufficienter adimpleri non potest, quia verbi gratia non sufficiunt: Et in hoc casu si essent alij Sacerdotes, qui Episcopi sumptibus vellent Parochos adiuuare, non teneretur, si verò nō adessent alij Sacerdotes, teneretur, etiam ex præcepto charitatis. ita D Barthol. à S. Fausto, vbi supra q. 107. Quamuis autem id verificetur quo ad omnes alios Religiosos, maximè tamen, & specialiter de nobis affirmandum est, cum nostri muneris sit esse Episcoporum, & Parochorum coadiutores in salutem animarum.

d.S.6. Septimo quæritur, An Præpositus generalis nostra Congregationis, vel alterius possit eximere subditum ab obedientia sui Præpositi? Respondeo non posse, quia iuri rectæ rationi, & consuetudini generali obstare videtur; Cum solus Romanus Pontifex possit huiusmodi exemptiones indulgere; ita D. Bartholomæus à S. Fausto in suo thesauro Religiosorum lib.6.q.146 & Rodriquez in summa p.2 c 31. nu.6. & Ludouicus Miranda in suo man. Prælat. t.2.q.7.ar.6.

d.S.7. Octauo quæritur, Quæ sit perfecta obedientia? Respondeo, quòd perfecta obedientia exigit, vt Religiosus in omnibus licitis obtemperet Superioribus, quamuis ea præcipi non possint; Imò vt exequatur Superiorum voluntatem, quouis modo sibi cognitam, etiam si nulla præcipiendi voluntas sit, & ad Superiorum nutum ducatur in omnibus licitis, quod mirabiliter explicuit S. Benedictus in sua Regula, cuius verba sunt hæc.

Cæterum subditus obedientiam, quæ voti finibus cohibetur nouerit imperfectam, ad hanc profitentes ex necessitate

cesſitate coguntur. Obedientia verò perfecta eſt, ſecundum quam ſubditus ſimpliciter obedit in omnibus, quæ nō ſunt contraria legi diuinæ, vel Regulæ, quam eſt profeſſus. Perfecta obedientia legem neſcit, terminis non arctatur, non continetur profeſsionis anguſtijs, & ad omne, quod iniungitur, ſpontaneo vigore, liberalis, alacrisq; animi, modum non conſiderans in infinitum fertur. Sotus verò lib. 7. de iuſt. & iur. q. 2. ar. 4. ad finem dicit, hoc eſſe intelligendū in rebus, quæ quotidiano monaſticæ vitæ exercitio ſeſe offerunt: in his enim præſtat non expectare præceptum Superioris, ſed intellecta eius voluntate præuenire.

Aduertat tamen lector, quod licet vera ſint, quæ dixi, quo ad perfectionem obedientiæ, tamen certum eſt, quo ad præciſam voti obedientiæ obligationem, non teneri Religioſum obedire, licet norit voluntatem ſui Prælati eſſe, vt aliquid faciat; ſed oportet adeſſe præceptum illius voce expreſſum, vt docet D. Tho. de veritate q. 23. ar. vlt. arg. 3. iuncta eius ſolutione, Sylu. v. obedientia in fine, & verbo præceptum q. 2. Vaſquez in 1. 2. D. Thom. q. 95. art. 3. diſp. 155. ad finem. Sanchez in præceptis decalogi lib. 6. c. 2. nu. 3. & 5. Ludouicus Miranda in ſuo manuali Prælatorum t. 1. q. 26. art. 4.

c Abſque ſui Superioris licentia, &c. Hic quæri poteſt primò, An Religioſus habens ſuperflua ſecūdum ſuum ſtatum, de licentia tamen iniuſta Prælati, ſi paratus ſit omnia ea reſignare in manibus Prælati ſtatim ac fuerit ab eo requiſitus, committat peccatum proprietatis, & poſſit puniri, vt proprietarius? Reſpondeo, quòd vterque peccat mortaliter ex ſuo genere, idest, tam ſubditus vtendo, quàm Prælatus concedendo huiuſmodi licentiam: Non tamen eſt proprietarius, nec vt talis puniri poteſt, ita docet Sylu. de mente Archidiaconi, v. Religio 6. q. 7. nu. 7. verſ.

verſ. quartum &c. & Ludouicus Miranda in ſuo manuali Prælat.t.1.q.28.ar.15.concl.1. & Nauar. in c. non dicatis. 12.q.1.nu.21.

e.§.1. Secundò quæri poteſt, An Religioſus, qui dat, donat, vendit, aut diſtrahit rem aliquam notabilem de licentia iniuſta Prælati, peccet mortaliter, & incidat in pœnas proprietarij? Reſpondeo. quòd peccat mortaliter tam ſubditus, quàm Prælatus: Nō tamen incidit in pœnas proprietarij, nam huiuſmodi pœnæ non imponuntur contra omnem committentem peccatum proprietatis, ſed contra illos ſolummodo, qui clam, & ſine licentia Prælatorũ abutuntur monaſterij bonis, ita docet Nauar. in c. non dicatis 12.q.1.nu.21. quem refert, & ſequitur Ludouicus Miranda in ſuo manuali Prælat.t.1.q.28.art.15 concl.2.

e.§.2. Tertio quæri poteſt, an contrahens debita ſine licentia ſui Superioris puniri poſſit, vt proprietarius? Reſpondeo, quòd ſic, quia per mutuum transfertur dominiũ, & dum ſine licentia Superioris accipitur, expenditur, vel poſſidetur, efficitur proprietarius; Et in Capitulo Generali Ordinis Prædicatorum anni 1293. fuit factum infraſcriptum Decretum,

Inhibemus diſtrictè, ne aliquis contrahat debitũ ſine licentia ſui Superioris; Et qui ſecus fecerit teneatur ieiunare in pane, & aqua quotidie, quouſque ſatisfecerit creditori.

In noſtra vero Religione punitur pœna trium menſium carceris, per Decretum factum ab A. R. P. Generali D. Philippo Maria Guadagno. & ſuis Conſultoribus die 22. Martij 1628. vt apparet ex libro Conſultationum fol. 24.

f Poſsidere. Noſtri licet, neque in communi, neque in particulari poſſideant annuos redditus, neque bona

na immobilia, præter domum, in qua habitant, & locum in quo recreantur. Tamen non sunt incapaces ad succedendum hæreditatibus, legatis, donationibus, annuis redditibus, &c. vt patet ex his, quæ dixi in secunda parte Cōpendij nostrorum Priuilegiorum, tit. hæreditas, §.1. & in scholio.

g Renunciant. De iure communi, quæ disposita sunt circa dispositionem propriam bonorum Nouitiorum, latè tractat Sanchez in præceptis Decalogi lib.7.cap.1.2.3. & 4. Quid autem immutatum sit, & statutum per Decretum Concil.Trid. sess.25. c.16. de Regular. explicabimus per infrascriptas quæstiones.

g.§.1. Et primo quæritur, An Nouitius habens beneficium ecclesiasticum, possit validè illi renunciare, non seruata solemnitate Decreti Conc.Trid. in sess 25.cap.16. de Regularib. nulla quoque renunciatio, &c. Respondeo non posse; & ratio est, quia Concil.Trid. generaliter agit de renunciatione, nullum excludens: Ergo generaliter debet intelligi, iuxta tex. in cap. solitè, §.fin de maior. & obed. & l.1.§.in infinitum, ff de legatis præstandis. Præterea vbi est eadem ratio, eadem debet esse iuris dispositio, c. dudum, il secondo, de electione c.cum dilecta de confir.vtil. vel inutil. l. illud, ff. ad leg. Aquil. sed ratio, quæ mouit Concilium ad id statuendum, fuit ne Nouitius retardetur à libero egressu, videns si egrediatur, se non potiri bonis antea possessis, & hæc ratio æquè locum habet in hac renunciatione beneficiorum; Ergo, vt talis renunciatio sit valida opus est, vt fiat cum licentia Ordinarij intra duos menses ante professionem; & si professio non sequatur tenetur is in cuius fauorem facta fuit, reddere, ei iterum præfatum beneficium. Et hanc opinionem tenet Flamin. Parif. de resign.benefic.lib.3.q.13.nu.5.6. & 7. & addit sic

sæpe

sæpè respondisse Congregationem Illustrissimorum Cardinalium, quem refert, & sequitur D. Barthol. à S. Fausto in suo thesauro Religiosorum lib 5.q.181. & q.182. illam extendit etiam ad beneficium, cuius titulo est ordinatus, & Sanchez in preceptis decalogi lib.7.cap.5.nu.36. vsque ad 40. inclusiue, & nu.41 illam extendit ad renunciationem patrimonij, cuius titulo Nouitius ad ordines est promotus, & Ludouicus Miranda in suo manuali Prælat. tom.1.q 23. art. 5. dummodo fiat mentio in tali renunciatione, Nouitium eius titulo esse ad sacros ordines promotum.

g.S.2. Secundo quæritur, An renunciatio facta à seculari ante ingressum Religionis de suis bonis sit valida? Pro decisione huius difficultatis, sciendum est primo, quod siquis non habens animum ingrediendi Religionem renũciasset, aut quamcunque aliam donationẽ fecisset, absque dubio valeret; nam Concilium Tridentinum de ea non loquitur. ita Sanchez in præceptis decalogi lib.7.c 5 nu.2.& D.Barthol. à S. Fausto in suo thesauro Relig.lib.5.q.183.

Sciendum est secundo, quòd quando non appareret, án esset facta intuitu ingrediendi Religionem: si esset facta paulo ante ingressum Religionis præsumeretur facta intuitu ingrediendi Religionem, ita Emanuel Rodriquez to.2. quæst. Regular. q.47. art. 8. quem refert, & sequitur Sanchez vbi supra.

Nunc difficultas est, An renunciatio facta à seculari de suis bonis ante ingressum Religionis, & intuitu ingressus Religionis sit valida? Et duæ sunt Doctorum opiniones, vna est Nauar.in Consilijs in 1.editione lib.3.tit.de donat. cons.7. & 8. & in 2.editione tit.de Regularibus cons 81.& 82. Molinæ to.1 disp.139. & 149. Azorij t.1. instit.moral. lib.13.c.9.q.2. Menoc.cons.388.nu.7.vol.4. Flamin.Paris. de resign.benefic. lib.3.q.13 nu.9. dicentis, sic consueuisse Sacram Congreg. Cardinalium declarare, Ludouici Mirã-

dæ in suo man.Prælat.t.1,q.23.ar.2. & 3. & aliorum, quos refert Sanchez vbi sup.nu.3. qui dicunt esse irritam, & nullam, tanquam factam contra Decreti Conc.Trid. formam. Ducuntur primò, quia Concil. in vniuersum loquitur de renunciatione facta ante professionem, non restringendo ad factam tempore Nouitiatus.

Secundò, finis Concilij est, ne impediatur libertas egressus Nouitij ex amissione bonorum, quibus intuitu ingressus se spoliauerat, quæ ratio æquè habet vim in hoc casu, ac in renunciatione facta tempore nouitiatus.

Tertiò, lex pœnalis, & exorbitans extenditur ad alium casum, quòd si ad illum non extenderetur frustraretur, c. si Ciuitas de sent.excomm.in 6. At suo fine defraudaretur Concil. si ante ingressum nouitiatus permitterentur renunciationes eius intuitu factæ: Ergo hoc Decretum quantùcunque pœnale, & exorbitans est ad has renunciationes extendendum.

Altera opinio est Mandosij consil.22.num.8. & 9.vol.1. Passarelli in priuilegijs Minorum c.37. dicentis ita sibi respondisse Congreg. Illustrissimorum Cardinalium confect. in Priuilegijs Mendicantium notabilibus positis post Bullas Apostolicas tit.13.c.12. in fine, & 13. Constæ de remedijs subsidiarijs remedio 85. in fine. Stephani Gratiani in decis. Rotæ Marchæ tota decis.37.p.1. Vegæ to.1. summæ cap.91. casu 4 & to.2.cap.50.casu 3. & aliorum quos refert, & sequitur Sanchez in præceptis decalogi lib.7.c.5. num.4. & D.Barthol. à S. Fausto in suo thesauro Religiosorum q.83. num.2. omnes isti Doctores dicunt dictam renunciationē esse validam, & non comprehendi in dicto Decreto Conc. Trid. ducuntur ad id asserendum.

Primò, quia in dubio, tex. est intelligendus iuxta rubricam, sub qua constituitur, cum vnusquisque textus congruis subdatur titulis, l. si quid autem, §. si quid verò, C. de vet.

vet.iur. enucleando, & l. 1. §. quibus specialiter, C. de nouo codice faciendo: Cum ergo intelligentia huius tex. dubia sit, accipienda est ex rubr. sub qua constituitur, quæ est de Regularibus; Ergo non intelligitur de merè secularibus, quales sunt, qui in nouitiatum nondum ingressi sunt.

Secundò probatur ex c. 15. eiusdem sess. 25. Conc. Trid. cui continuatur Decretum hoc 16. per dictionem copulatiuam (quoque) ibi, nulla quoque renunciatio, &c. cuius natura est copulare sequentia, cum præcedentibus, argum. §. præter quoque, inst. de iure naturali; & §. posthumo, inst. de legatis: Et pariformiter determinare, vt notatur in l. 4. C. de impuber. & alijs subst it. Cum ergo caput illud immediatè præcedens loquatur de Nouitijs, de eisdem intelligendum est Decretum capitis subsequentis: At prohibita certo tempore censentur in reliquo permissa, l. Imperatores, ff. de postulando, l. statu liberum, §. sticum, ff. de legat. 1. Ergo cum ista renunciatio sit prohibita tempore nouitiatus, in alio tempore, nempe ante nouitiatum censetur permissa.

Tertiò, antequam ille renuncians sit Nouitius, est persona mera secularis, & tractatur de bonorum temporalium renunciatione: Ergò non censetur de eo aliquid disponere voluisse Conc. Trid. arg. c. nouit. de iudicijs, & c. per venerabilem qui filij sint legitimi.

Quartò, Decretum hoc est iuris communis correctoriũ, maximè dum vires iuramenti infirmat, aufertq. liberam de proprijs bonis disponendi facultatem. Ergo non debet extendi de vno tempore ad aliud.

Quintò, ita declarauit Sacra Congregatio Illustrissimorum Cardinalium, vt refert Passarellus, & Stephanus Gratianus, & Sanchez in locis præallegatis. Declaratio hæc est, An dispositio cap. 16. sess. 25. comprehendat illum etiam, qui habuit animum ingrediendi Religionem,

& adhuc in seculo existens, & tamen acceptatus, licet habitum non susceperit, donauit bona sua matri, non adhibitis solemnitatibus, hoc capite requisitis? Congregatio censuit non habere locum in renunciatione facta ante susceptionem habitus.

Istæ opiniones ambæ probabiles sunt, sed secunda videtur probabilior meo iudicio, & illam amplectendo, respondeo rationibus primæ sententiæ; &

Ad primam dico, Decretum Conc. Trid. manifestè loqui de Nouitijs, vt patet ex prima, & secunda ratione secundæ opinionis.

Ad secundum dico, quòd si dicta ratio efficax esset idē probaret de renunciatione facta non intuitu ingressus Religionis, quia illa similiter impedit libertatem egressus.

Ad tertiam dico, eam doctrinam accipiendam esse quādo ea, ad quæ fit extensio, commodè comprehendi possunt sub verbis prohibitionis: at nondum ingressi in nouitiatum minimè comprehendi possunt sub Nouitiorum nomine, cum sint omnino personæ seculares, & iurisdictioni temporali subiectæ.

g. §. 3. Quæritur tertio, An prædictum Decretum 16. sess. 25. de Regularibus, intelligatur de omnibus Nouitijs, an de solis minoribus sexdecim annis? Menoch. de arbitrarijs iudicum lib. 2. cent. 5. casu 43. nu. 8. existimat intelligi de solis minoribus sexdecim annis, atque Nouitios hāc ætatem excedentes posse quandocunque liberè de suis bonis disponere.

Alij verò tenent Decretum hoc loqui de Nouitijs etiam maioribus sexdecim annis, quia ratio huius Decreti fuit, vt consuleretur libertati Nouitij egredi volentis, ne ea occasione discedere nequeat, quòd totam, vel maiorem substantiæ suæ partem donauit, nec facilè eam recuperare valet:

let; quæ ratio æquè militat in maioribus sexdecim annis: Et cum ratio sit omnino similis, par quoque dispositio esse debet, c.transacto de constitutionibus, l. illud, ff. ad legẽ Aquiliam, & hanc sententiam tenet Cenedo in suis Collectaneis collect. 50. in Decretum nu. 5. Guttierez in suis qq. Canonicis lib. 2. c. 1. nu. 34. Valasc. de partit. cap. 16. nu. 27. Emanuel Roderiq. t. 2. summæ cap. 7. nu. 7. & in qq. Regular. t. 2. q. 47. ar. 13. & alij, quos refert, & sequitur Sanchez in præcep. decalogi lib. 7. c. 5. nu. 7. quæ opinio mihi videtur vera, & hæc in praxi seruatur.

g. 54. Quæritur quarto, An Nouitius possit quocunque tempore voluerit testamẽtum condere? Et resolutiuè respondendo dico posse; Et ratio est, quia Conc. Trid. in hoc Decreto 16. sess. 25. de Regularibus, loquitur de solis renunciationibus, & obligationibus, non autem de testamentis, & alijs vltimis voluntatibus. Præterea finis huius Decreti est, ne Nouitius videns se expoliatum suis bonis cogatur in Religione inuitus remanere, quod non contingit in testamento, & alijs vltimis voluntatibus, cum ante professionem possit illud, vel illas semper ad sui libitum reuocare, & ita docent Nauar. comment. 2. nu. 51. de Regularib. & lib. 3. consilior. in 2. edit. tit. de Regul. consil. 83. n. 2 & 3. Guttierez quæst. canon. lib. 2. c. 1. à nu. 31 vsque ad 34. Molina t. 1. de iust. & iur. disp. 139. & 149. Roder. to. 2. quæst. Regular. q. 47. ar 10. Azor. lib. 12. instit. moral c. 2. q 14. & lib. 13. c. 9 q. 2. & alij, quos refert, & sequitur Sanchez in præceptis decalogi t. 2. lib. 7. c. 5. nu. 13. & 14. & D. Barthol. à S. Fausto in suo thesauro Relig. lib. 5. q. 188. & 189. Et idem dicunt in locis præallegatis de donationibus causa mortis, & quacunque alia vltima voluntate, & præcipuè Sanchez nu. 14. & D. Barthol q. 189. & Ludou Miranda in suo man. Prælat. t. 1. q. 23 art. 4.

Facta autem professione non potest amplius testamentum

tum

tum facere, nec factum ante professionem reuocare, aut mutare (nota) nec etiam explicare, vt infra videbimus quæst.24. præsentis Commenti.

g.§.5. Quæritur quintò, An donatio, seu renunciatio bonorum temporalium facta à Nouitio, statim post susceptum habitum, ea conditione, vt sit irrita non sequuta professione, sit valida? Respondeo esse inualidam, & nullius valoris, esto quòd iuramento firmata sit. Probatur.

Primò ex Conc. Trid. sess. 25. cap. 16. de Regularibus, vbi absolutè dicit, omnes donationes, & renunciationes aliter factas, quàm, vt ibi exprimitur, esse inualidas, & nullius momenti.

Secundò in renunciatione facta in tempore, & cum solemnitate requisita per Decretum Concil. Trid. inest tacitè ea conditio, vt professione, nondum sequuta, sit nullius valoris, & nihilominus ea solemnitas est necessaria; Ergo idem dicendum est ea conditione expressâ: cùm taciti, & expressi idem sit iudicium l. cùm quid ff. si cert. pet. & frustra exprimitur, quod tacitè subintelligitur. l. Cornelia ff. de hæred. instituen. l. hæc verba ff. de leg. 1.

Tertiò, Cùm istæ renunciationes, & donationes inter viuos factæ reuocari nequeant, nisi egresso Nouitio è Religione, vt infra videbimus, Conc. Trid. statuit, vt fierent cum maturitate, nempe bimestri proximo professioni, & cum licentia Ordinarij.

Quartò, hanc opinionem tenet (contra Molinam, qui docet esse validam in t. 1. de iustitia disp. 149.) Nauar. in consilijs in prima editione lib. 3. tit. de donationibus cons. 7. num. 2. & in secunda editione tit. de regularibus cons. 82. Roderiq. in Summa 1 part. cap. 90. nu. 2. Menoc. cons. 388. num. 7. vol. 4. quos refert, & sequitur Sanchez in præceptis Decalogi lib. 7. cap. 5. num. 17. & D. Barthol. à S. Fausto in suo Thesauro Religiosorum, quest. 185.

Quæ-

g.§.6. Quæritur sextò, an nomine renunciationis, & obligationis intelligatur, & comprehendatur in dicto Decreto Conc. Trid. sess. 25. cap. 16. de regularibus, donatio inter viuos? Respondeo absque dubio comprehendi, quia etsi non videatur propriè renunciatio, est tamen quædam renunciandi proprijs bonis species. Præterea dubitari nequit eam comprehendi nomine obligationis, cum donans obligetur ad rem irreuocabiliter tradendam Donatario.

Tandem, quia finis huius Decreti, non minus habet locum in donatione, quàm in renunciatione, æquè enim vtraque obstat libero Nouitij egressui, ita Nauarr. in cons. in prima editione lib. 3. tit. de donationibus cons. 7. nu. 2. & cons. 8. num. 1. in secunda verò editione tit. de regularibus cons. 81. num. 1. & cons. 82. num. 2. & Commentario secundo de Regularibus num. 51. in fine, Menochius de arbitrar. Iudicum lib. 2. cent. 5. casu 436 num. 8. Spino in Speculo testam. glos. 12. principali nu. 50. Molina tom. 1. de iustitia, disput. 139. col. 9. vers. Ambiget præterea, Emanuel Sa. in Summa. v. Religio num. 5. Emanuel Roder. in Summa t. 1. cap 90. num. 1, & t. 2. cap. 7. num. 8. quos refert, & sequitur Sanchez in præceptis Decalogi lib. 7. cap. 5. num. 20. & D. Barthol. à S. Fausto in suo Thesauro Religios. lib. 5. q 80.

Quæ opinio procedit, siuè donatio fiat in fauorem Monasterij, siue fiat in fauorem personæ secularis, ita Sanchez vbi sup. num. 21.

g.§ 7. Quæritur septimò, an possit Nouitius facere aliquam eleemosynã de suis bonis tempore Nouitiatus absq; solemnitate requisita ex Decr. Conc. Trid. sess. 25. c. 16. de Regularibus? Respondeo, quòd potest dummodo sit modica, consideratis facultatibus ipsius Nouitij; & ratio est, quia libertati egressus à Religione non potest obstare, & sicut potest illam tribuere pauperi extraneo, potest etiam erogare Monasterio, ita Sanchez in præceptis Decalogi

lib. 7.

lib 7.cap.5.num.22.D.Barthol.à S. Fausto in suo Thesauro Religiosorum lib.5. quæst.180. in fine, & Azorius lib.13. instit.moral.cap.9.quæst.2.

Et adueniente casu, quo Nouitius exeat è Religione, non tenetur Monasterium dictas eleemosynas erogatas nouitio restituere, vt existimat Sanchez in loco præallegato num.22 in fine,ibi,nec has reddendas egressis existimo, licèt restituere teneatur omnia bona,quæ nouitius in Monasterium intulerat iuxta dictum Decretum Conc. Trid. & etiam fructus inde perceptos, qui ad bona nouitij pertinēt. ita Azor.in loco præallegato, & D. Bartholomæus à S.Fausto vbi sup.lib 5.quæst 190.

Similiter parentibus nouitij non est interdictum eleemosynas,& donationes facere Monasterio,vbi est nouitius, & de proprijs bonis ipsorum parentum,quas possent facere cuicuique extraneo, & ratio est, quia Concil.Trid.in dicto Decreto solùm prohibet ex bonis nouitij aliquid tribui Monasterio, non autem ex bonis parentum, ita Sanchez in præceptis Decal.l.7.c.5 num.23.

g.§.8. Quæritur octauò, an possint Prælatus, & Patres Monasterij accipere mutuo à nouitio, vel parentibus noui. tij ex bonis dicti Nouitij. Et respondetur posse & maximè si intercedat fideiussio, vel pignus,vel saltem scriptura publica, & ratio est, quia illa datio est prohibita per Concil. Trid. per quam dominium acquiritur Monasterio ante professionem, ita vt nunquam restituere teneatur.

Præterea ratio Concilij Tridētini cessat in mutuo, quia si discedit nouitius à Religione, facilè recuperare poterit quod Monasterio mutuauit.

g.§.9. Quæritur nonò, an parentes, vel propinqui, vel curatores nouitiorum dantes aliquid Monasterio, vel Religiosis Monasterij, in quod ingressi sunt tempore Nouitiatus ex bonis nouitiorum incurrant ipso facto in excommuni-

municationem latam à Conc. Trid. sess. 25. cap. 16. de Regularibus? Respondeo, quòd duæ sunt Doctorum opiniones, vna est Velaschi de parti. cap. 16. num. 31. & Manuel Roderiquez in summa t. 2. cap. 7. num. vlt. quos refert Sanchez in præceptis Decalogi lib. 7. cap. 5. num. 26. qui dicunt dictam excommunicationem esse latam in dantes, & recipientes ex bonis nouitij, præter eius victum, & vestitum.

Altera docet non esse latam, sed ferendam, quia sancta Synodus præcipit sub anathematis poena dantibus, & recipientibus, ne hoc vllo modo fiat: quæ verba solam excommunicationem ferendam continent, vt tradunt Doctores in Tractatu de excommunicatione, Suarez tom. 5. de censuris disp. 22. sect. 5. nu. 15. Sayrus de censuris lib. 1. cap. 11. n. 12. Vgolinus de censuris in genere tab. 1. cap. 9. §. 6. nu. 15. Nauarr. in Manuali cap. 27. num. 12. & Sanchez vbi sup.

Sed aduertendum est, quòd quæstio procedit quando datio est in magna quantitate, quod colligitur ex eodem Decreto, ibi, ne hac occasione discedere nequeat, quòd totam, vel maiorem partem substantiæ suæ Monasterium possideat.

§. 10. Quæritur decimò, an nouitius è Monasterio discedens ante professionem, teneatur soluere sumptus, quos in eo alendo Monasterium fecit? Respondeo, quòd Doctores communiter docent non teneri.

Primò, ducti ea ratione, quia si monasterium eum aluit, ipse quoque monasterio inseruiuit.

Secundò, quia libere potest redire ad seculum iuxta tex. in c. non solum de Regularibus in 6. At non posset liberi exire, si ad expensas teneretur, quia retineri posset, eo quòd expensas non soluisset: Ergo non tenetur expensas soluere.

Tertiò, in multis Religionibus non petuntur dicta alimenta quando Nouitij exeunt à Religione: Ergo signum

est, quòd non tenentur; ita docent Sylu. v. Religio. 5. q. 8. Azor. lib. 12. inst. moral. c. 3. q. 6. Emanuel Sa v. Religio. n. 8. D. Barthol. à S. Fausto in suo thesauro Relig. lib. 5. q. 191. & alij, quos refert, & sequitur Sanchez in præceptis decal. to. 2. lib. 6. c. 10. nu. 4. Posset tamen aliquis oppositam sententiam sustinere, nempe, quòd teneantur, & primò probatur ex dicto Decreto Conc. Trid. sess. 25. c. 16. de Regularibus, vbi habetur, quòd discedente Nouitio à Religione ante professionem, si aliquid acceperunt Religiosi à parentibus dictorum Nouitiorum ex bonis Nouitij tenentur restituere (nota) excepto victu, & vestitu Nouitij; non enim hoc dixisset Concilium, nisi dicti Nouitij tenerentur.

Secundò, in monasterijs mulierum consuetudo est vniuersalis, vt Nouitiæ alantur à parentibus, vel curatoribus ex bonis Nouitiæ tempore nouitiatus: Ergo cũ Conc. Trid. loquatur de Nouitijs, tam masculis, quàm fœminis, sequitur idem obseruandum esse in vtrisque. Nec obstant rationes contrariæ opinionis, nam ad primam dico, quòd non solum Nouitij non seruiunt monasterio, cum sint inexpertes rerum pertinentium ad Religionem, sed potius monasterium seruit Nouitio, vt benè experti sunt Magistri Nouitiorum.

Ad secundam nego minorem, nam non sequitur non teneri ad expensas ex eo, quòd tex. dicit, quòd liberè possunt exire è monasterio.

Ad tertiam dico, quòd si non petuntur (vt obseruat nostra Religio) procedit ex modestia Religiosorum: tamen non ex hoc sequitur, quòd non teneãtur Nouitij, vel quòd non possint retinere Religiosi ex bonis Nouitij expensas factas pro victu, & vestitu. Imò audiui, quod in aliquibus Religionibus virorum id obseruatur, vt non recipiantur Nouitij, nisi à principio soluant alimenta pro tempore Nouitiatus: A communi tamen opinione non est recedendũ, & ista

& ista secunda opinio potest habere locum, quando à Nouitijs, vel consanguineis Nouitij aliqua liberaliter fuerunt tradita pro victu, & vestitu, nam retineri possunt, dato quòd repetantur discedente Nouitio à Religione si fuerint consumpta. Et sic explicari debet Concil. Trid. in loco allegato.

Potest etiam habere locum ista secunda opinio, quando ante ingressum Religionis, Religio peteret alimenta à Nouitio pro tempore nouitiatus.

g.§.11. Quæritur vndecimò, An testamentum factum à Nouitio ante ingressum Religionis, in quo non est institutum monasterium, reuocetur eo ipso sequuta professione? Respondeo, quòd quatuor sunt Doctorum sententiæ in hac difficultate, sed quia breuitati studeo, remitto lectorem ad Sanchez, qui in præcepris decal. t.2. lib.7. c.3. à nu. 23. latè disputat hanc difficultatem, ipse verò sequitur vltimam opinionem, quæ tenet testamentum illud firmum omnino manere, siue tempore testamenti cogitatum sit de ingressu Religionis, siue non.

g.§.12. Quæritur duodecimò, An testamentum factum per Nouitium, reuocetur per donationem bonorum validá factam post testamentum ante, vel post ingressum Religionis? Respondeo, quòd reuocatur. ita docet Sanchez, vbi supra lib.7 cap. 5. nu. 30. Sed dubium est, An reuocetur per donationem inualidam postea factam ex defectu alicuius conditionis, earum præcipuè, quas postulat Conc. Trid. in sess. 25. cap. 16. de Regularibus? Respondeo, quòd in hac difficultate plura dicunt Doctores, sed ex illis, videndi sunt inter alios Couarr. in rubrica de testamentis p.2. n.21. post quintam conclusionem, Molina to.1. de iustitia, disp. 153. Menoch. de præsumpt. lib.4. præsump. 167. num. 11. & 12. Pro decisione verò nostri dubij dico, quòd licet prima facie videatur huiusmodi donatio non posse annullare in-

stitutionem hæredis, nec legata, quia, quod nullum est, nullum producit effectum; tamen Bart. in l. fin. in fin. ff. de auro argento legato docet; licet contractus non tollatur per inutilem ademptionem, secus tamen contingere in vltimis voluntatibus, & in l. cum Dominus, §. fin. nu. 1. ff. de peculio legato, sic ait: licet inutilis dispositio facta in testamento non vitiet priorem, secus si illa inutilis sit inter viuos, & hanc opinionem sequitur Sanchez in præceptis decalogi t. 2. lib. 7. c. 5 nu. 30.

g. §. 13. Quæritur decimotertiò circa Decretum Conc. Trid. sess. 25. c. 16. de Regularibus, qui contractus comprehendantur sub nomine renunciationis, & obligationis? Respondeo, quòd veniunt omnes contractus lucratiui, quales sunt donationes, renunciationes, fideiussiones, liberationes à reddendis rationibus, &c. & etiam illi contractus onerosi, in quibus non tantũdem recipitur quantum datur; vt v. g. dare pecuniam in Puellæ dotem marito futuro, est contractus onerosus, cum detur ob causam matrimonij, vt vir obligetur ad illius onera substentanda, & tamen comprehenditur in hoc Decreto, quia Nouitius spoliat se bonis nihilo recepto; At non comprehenduntur contractus onerosi, in quibus tantum recipitur, quantum datur; vt sunt contractus emptionis, & venditionis, permutationis, locationis, & similes, quia in his cessat ratio Decreti Concil. Trid. quæ est ne Nouitius patrimonio destitutus, cogatur hac occasione profiteri; vnde illi contractus possunt à Nouitio celebrari absque solemnitate requisita à dicto Concilio, & ità docet Sanchez in præceptis decalogi to. 2. lib. 7. cap. 5. à nu. 31. vsque ad 35. inclusiuè D. Barthol. à S. Fausto in suo Thesauro Religiosorum lib. 5. q. 179. Roderiq. in summa to. 2. cap. 7. nu. 4.

g. §. 14. Quæritur decimoquarto, An renunciatio facta à Nouitio iuxta Decretum Concil. Trid. sess. 25. cap 16. de

Regu-

Regularibus, in fauorem monasterij, vel alterius, corruat si contingat mori Nouitium ante professionem? Respondeo duas esse Doctorum opiniones; Vnam, quæ tenet non corruere, sed firmam manere; & ratio est, quia licet in dicto Decreto dicatur renunciationem hanc non alias intelligi sortiri suum effectum, nisi sequuta professione, attamen, cum finis dicti Decreti sit cōsulere libertati egressus Nouitiorum, & conditio nisi sequuta professione, idem videtur esse, ac si diceret, nisi permanente Nouitio in Religione. Ex eo enim, quòd post mortem non sint reddenda bona hæredibus Nouitij nō impeditur libertatis egressus, cum igitur permanserit in Religione videtur sortiri effectum dicta renunciatio, & hanc opinionem tenet Fuscus de visitatione Episcoporum lib. 2. c. 14. vel 15. nu. 67. quæ potest comprobari.

Primò, quia huiusmodi renunciationes pendent tanquā à conditione à futura professione, veluti à morte quadam ciuili, & ideo induunt rationem donationis causa mortis, quia morte ciuili Nouitij sequuta suum effectum sortiuntur: Ergo eo magis debent habere effectum, sequuta morte naturali.

Secundò, quia quælibet dispositio facta in fauorem loci pij, etiam non seruatis solemnitatibus, quæ ad illam requiruntur, valet fauore piæ causæ; sed talis dispositio censetur facta in fauorem animæ: Ergo valet sequuta morte.

Altera opinio est, manere irritam renunciationem; & ratio est, quia conditio Concil. Trid. sequuta morte, non est adimpleta; Conditio enim est, vt non alias intelligatur effectum suum sortiri, nisi sequuta professione: Ergo non sequuta professione per mortem, sequitur clarè esse irritam, & nullam.

Et hanc opinionem tenet Nauar. in consilijs in 1. editione lib. 3. tit. de statu Regular. toto cons. 1. in 2. vero edit. tit

de

de success. ab intest. conf. vlt. Passarellus in priuilegijs Minorum cap. 37. dicens, sic sibi respondisse Congregationē Illustrissimorum Cardinalium, Guttierez in quæst. Canon, lib. 2. c. 1. nu. 107. & 108. Roderiq. in quæst. Regular. t. 2. q. 47. ar. 12. & in summa t. 1. in 2. edit. c. 90. nu. 6. Molina t. 1. de iust. disp. 140. col. 1. vers. de alijs ergo, & alij, quos refert, & sequitur Sanchez in præcept. decal. t. 2. lib. 7. c. 5. nu. 49. & D. Bartholomæus à S. Fausto in suo thesauro Religiosorum lib. 5 q. 186.

g. §. 15. Quæritur decimoquintò, An renunciatio facta à Nouitio, iuxta formam Decreti Conc. Trid. sess. 25. c. 16. de Regularibus, possit reuocari testando, itaut si moriatur Nouitius non facta professione, in eo euentu cesset valor prioris renunciationis, aut donationis, ac si facta nō fuisset? Respondeo reuocari posse, nec testamentum indigere solemnitate dicti Decreti Concil. Trid. cum sit vltima voluntas.

Nec obstat, quòd renunciatio, vel donatio sit facta irreuocabiliter, nam non sequuta professione per mortem, effectum suum non sortitur, vt dictum est in præcedenti quæstione; & ita tenet Emanuel Roder. in suis quæst. Regul. t. 2. q 47. ar. 12. & t. 1. summæ in 2. edit. c. 90. n. 6. quem refert, & sequitur Sanchez in præceptis decal. t. 2. lib. 7. c. 5. nu. 50. & D. Barthol. à S. Fausto in suo thesauro Religiosorum lib. 5. q 186. nu. 3.

g. §. 16. Quæritur decimosextò, An donationi factæ à Nouitio in monasterij fauorē seruata forma Decreti Concil. Trid. in sess. 25. c. 16. de Regularibus, sint bona donata statim tradenda monasterio? Respondeo negatiuè, sed sequuta professione; Et ratio est, quia per dictum Decretum prohibetur monasterio aliquid accipere ex bonis Nouitij, non solum à parentibus, propinquis, aut curatoribus Nouitij, sed etiam ab ipso Nouitio quocunque prætextu, quia

eadem

eadem ratio militat in Nouitio, ac in curatoribus, &c. Nouitij, ita Sanchez in præcep. decal. lib. 7. c. 5. nu. 53.

g. §. 17. Quæritur decimoseptimò, An renunciatio, seu donatio facta à Nouitio cum solemnitate requisita à Concilio Trid. ad hoc, vt sit valida, requiratur, vt professio sit valida? Respondeo affirmatiuè, & ratio est, quia ad firmitatem prædictæ renunciationis, vel donationis, Conc. Trid. petit professionem: & verba sunt intelligēda cum effectu; nam idem est actum non fieri, & esse nullum, vt latè probauit Sanchez de matrim. lib. 3. disp. 3. n. 5. Præterea Conc. Trid. voluit, vt egressus Nouitiorum sit liber: at dum professio est irrita, profitens est verè Nouitius, & licitè egredi potest: Ergo non est valida ea donatio, nisi sequuta professione valida; & hanc opinionem tenet Emanuel Roder. 2. p. summæ cap. 7. nu. 6. Lopez in lib. 2. de contractibus cap. 39. Sanchez in præcep. decal. lib. 7. c. 5. nu. 55. & D. Barthol. à S. Fausto in suo thesauro Relig. lib. 5. q. 187.

Si verò professio esset nulla, non ratione ætatis, sed quia facta esset anno non integrè transacto, vel ex metu, vel alijs de causis, in hoc casu cum renunciatio ab initio valuerit, eiusq; firmitas pendeat à professione validè emissa quamuis professio fuerit initio irrita, & sic non confirmarit renunciationem, cum tamen ea adhuc in suo pristino valore perseueret confirmabitur, quoties illa professio ratificata fuerit alia professione, siue expressa, siue tacitè valida. ita Sanchez vbi supra nu. 56.

Dixi non ratione ætatis, quia in hoc casu, non solum professio est nulla, cum sit facta ante legitimam ætatem, sed etiam renunciatio, vel donatio erit nulla eadem ratione; vnde non potest conualescere sequuta postea legitima ætate, & legitima professione, siue expressa, siue tacita: sed requiritur, vt renunciatio de nouo fiat validè ante professionem validam. ita Sanchez vbi sup. nu. 56.

Quæ-

g.§.18. Quæritur decimo octauò, an ſicut renunciatio, & donatio à Nouitio facta cum ſolemnitate Decreti Conc. Trid reuocantur non ſequuta profeſsione, poſsit quoque reuocari ab ipſo Nouitio volẽte in Religione perſeuerare? Reſpondeo reuocari non poſſe; ita docet Sanchez in præcep.decal.t.2.lib.7 c.5.nu.58. D. Bartholã S. Fauſto in ſuo theſauro Relig lib.5.q.184. & ratio eſt; quia donatio cõditionalis non poteſt pendente conditione reuocari, vt docet Angelus verſ.donatio nu.46. Syl. verſ.donatio, primo q.15 nu 19 Couarr.lib.1.var.reſol.c.14.nu.16 paulò poſt medium, Molina t.2.de iuſtitia diſp.285.col.4.quos refert, & ſequitur Sanchez vbi ſupra. Vnde cum iſta donatio cõtineat in ſe tacitam conditionem, vt non habeat effectum ſuum, niſi ſequuta profeſsione, ſequitur, quòd perſeuerante Nouitio in Religione, reuocari non poſsit, quia ſemper pendet conditio.

g.§.19. Quæritur decimonono, cuius ſint fructus illorum bonorum quibus Nouitius renunciauit (quando renunciatio confirmata fuit profeſsione) nempe illius medij temporis à renunciatione vſque ad profeſsionem? Reſpondeo non eſſe illius, in cuius fauorem Nouitius ille renunciauit, ſed hæredis; ſi alium inſtituit hæredem; & ratio eſt, quia facta profeſsione incipit eſſe dominus rei illius ille in cuius fauorem facta eſt renunciatio. ita latè probat Sanchez in præcep.decal t.2.lib.7.c.5.à n.59. vſque ad 63. incluſiuè, ſed præcipuè nu. 63.

g.§.20. Quæritur vigeſimò, An neceſſario requiratur, vt renunciatio fieri debeat à Nouitio integro bimeſtri profeſsioni proximo?

Reſpondeo non requiri, ſed ſatis eſſe toto eo bimeſtri fieri, quod patet ex decreto dicti Concil. dum dicit, *Intra duos menſes proximos ante profeſsionem*, nec dixit, vt fiat bimeſtri ante illam, ſed intra, vnde facta toto illo ſpacio, dicuntur

cuntur facta intra duos illos menses. ita Sanchez in præcept. decal. t. 2. lib. 7. c. 5. nu. 80. & D. Barthol. à S. Fausto in suo thesauro Relig. lib. 5. q. 192.

An debeat esse id bimestre mathematicum, idest de momento ad momentum computandum? Respondeo numerando esse hos duos menses de momento ad momentum secundum quod occurrit mensis in Calendario.

Probatur, quia Conc. Trid. in dicto Decreto 16. sess. 25. de Regularibus disponit à quo tempore illud bimestre incipere debeat, nempe à die professionis futuræ, in quo euẽtu computatur dies de momento ad momentum, vt probat Sanchez lib. 2. de matrim. disp. 24. nu. 15. vbi exemplis hoc declarat, & hanc opinionem tenet idem Sanchez in præcep. decal. t. 2. lib. 7. c. 5. n. 81. contra Lelium Zechium, qui in suo tract. de Repub. ecclesiast. tit. de Regular. c. 3. nu. 14. lim. 8. tenet id bimestre, non mathematico modo, sed morali accipiendum esse, quem sequitur D. Barthol. à S. Fausto in suo thes. Relig. lib. 5. q. 193.

Notandum verò est, quòd facta semel renũciatione iuxta Conc. Trid. in illo bimestri ante professionem legitimè faciendam, nihil refert si completo anno nouitiatus professionem differat Nouitius ex quacumque causa (excepta ætatis) quia adhuc erit valida dicta renunciatio; & ratio est, quia lex ea, quæ frequenter accidunt spectat, nam ad ea, ff. de legibus: & professio frequenter finito anno nouitiatus fieri solet; vnde dum Conc. Trid. petit fieri renunciationem bimestri ante professionem, intelligendum est de bimestri proximo tempori, quo regulariter professio fieri debet: ita Sanchez in præcep. decal. t. 2. lib. 7. c. 5. n. 82. & D. Barthol. à S. Fausto in suo thes. Relig. lib. 5. q. 193. n. 3.

g. §. 21. Quæritur vigesimoprimò, si ex dispensatione Pontificia Nouitius octauo mense professurus esset, vel minor sexdecim annis, & sic abbreuiaretur tempus professioni

ni præscriptum, An sufficeret in hoc casu tempus bimestre ante professionem ad renunciationem faciendam? Et videtur dicendum, quod sic; & ratio est, quia dispensatio, quamuis sit stricti iuris, extenditur ad connexa, vt docet Sanchez de matrim. lib. 8 disp. 1. nu. 19. vnde cum ex Decreto Conc. Trid sess. 25. c. 16. de Regularibus connexum sit professioni, vt renunciatio fiat bimestri ante professionem, dispensatio, vt fiat professio ante legitimum tempus, extendetur quoque ad hanc renunciationem bimestri proximo faciendam, Sanchez verò in præcep. decal. t. 2. lib. 7. c. 5. nu. 83. verius credit non posse renunciare bimestri illo ante professionem, sed renunciationem debere fieri proximè professioni; vt eodem die, vel præcedenti, quod probat, quia dispensatio non extenditur ad accessoria separabilia, sed ad necessariò inseparabiliter connexa, vt probauit, vbi supra de matrim lib. 8. disp. 1. nu. 19. & 20. At non inseparabiliter est connexum, vt renunciatio fiat integro bimestri ante professionem: Ergo ea dispensatio non extenditur ad totum id tempus: & quia renunciatio fieri nequit tempore designato à Conc. Trid. erit seruandum in quantum fieri potest, vt fiat proximè professioni.

Vtraque opinio est probabilis, sed vltima securior.

g. §. 22. Notandum est, quòd si Nouitius ante finem anni nouitiatus, Religionem deserat facta renunciatione, & poenitentia ductus redeat in Religionem, renunciatio primo facta est irrita, nec conualescit per nouum ingressum; sicut nec etiam illud nouitiatus tempus ante exitum computatur ad annum probationis: Vnde annus probationis de nouo inchoandus erit vt probat Sanchez in præcep. decalogi lib. 5. c. 4. nu. 3. & sic bimestre concessum renunciationi ante professionem inchoandum erit.

g. §. 23. Si vero absoluto nouitiatus anno egrederetur Nouitius, dato quod renũciasset ante egressũ, indigeret no-

tia renunciatione, quia prior illa, etsi legitimò tēpore facta sit, corruit per egressum, ac proinde repetēda est, vt valeat: sed ad professionem emittendam nō requiritur nouus annus nouitiatus: sed potest statim post regressum legitimè profiteri secundum aliquos; vt dictum est sup. hoc eod. capite, in Commentario, verbo Professionem iterare q. 10.

§. 24. Quæritur vigesimosecundò, Vtrum posit dari modus, in quo Nouitius directè, vel indirectè validè disponat de suis bonis, non seruata forma Conc. Trid. in sess. 25. c. 16. de Regularibus? Respondetur affirmatiuè, &c.

Primus modus esse potest, si pater, vel mater, vel fratres Nouitij, pactum facerent cum monasterio se daturos certam quantitatem pecuniarum, vel bonorum monasterio, pro legitima, & omni eo, quod spectare posset ad monasterium ratione professionis dicti Nouitij, in omni casu, quo professionem emittat in dicto monasterio, non facta aliqua dispositione suorum bonorum. Et ratio validitatis dicti modi est; quia Nouitius nullam facit renunciationem, vel donationem, sed tantum monasteriū transigit ius, quod poterat ad se spectare ratione dictæ professionis; quæ transactio nihil Nouitio nocet, nec ei impedit liberum egressum à Religione, cum ipse transactioni non consenserit: & possit liberè testari, & bimestri ante professionem renunciare in fauorem cuiuscunque: ita Sanch. in præcep. decal. t. 2. lib. 7. cap. 5. nu. 45. & monasterium potest licitè transigere, cum illa bona Nouitij non sint incorporata monasterio ante professionem vt patet ex his, quæ dicit Stephanus Quaranta in summ. Bullarij tit. Alienatio rerum Ecclesiæ nu. 43.

Secundus modus esse potest, vt Nouitius ante professionem conueniat cum monasterio, vt in omni casu, quo ipse professionem emittat in dicto monasterio, nō facta aliqua dispositione suorum bonorum, & suus pater, mater, vel

fratres, &c. dederint mille aureos, vel aliud simile monasterio, teneatur monasterium cedere, & relaxare dicto patri, &c. omne ius, quod spectare posset ad dictum monasterium ratione dictæ professionis. Iste modus similiter non præiudicat Nouitio, quin possit liberè discedere à Religione, vel disponere de suis bonis quomodo velit: nec monasterio est prohibitum, quin possit facere dictam conuentionem cum Nouitio per supradicta.

Quæritur vigesimotertiò, circa licentiam Episcopi, vel eius Vicarij requisitam ex Conc. Trid. ad valorem renunciationis, seu donationis Nouitij:

20g.§.25. Primò, An Episcopus confirmatus, nondum tamen consecratus possit hanc licentiam concedere?

Respondeo posse: & ratio est, quia tempore confirmationis incipit habere iurisdictionem: At huiusmodi licentiam concedere est actus iurisdictionis: Ergo, ita docet Sanchez in præceptis decalogi lib.7.c.5. nu.65. & D. Barthol. à S. Fausto in suo thesauro Religiosorum lib 5, q. 194. secus verò si sit tantum electus, & non confirmatus. ita Sanchez vbi supra.

21g.§.26. Secundò, an Archiepiscopus consecratus, qui nondum pallium accepit possit concedere hanc licentiam? Respondeo posse, & ratio est quia tantum interdicitur Archiepiscopo ante receptum pallium congregare Concilium & ea, quæ ad ordinem Episcopalem pertinent, exercere, non verò, quæ sunt iurisdictionis, quæ facta confirmatione ante receptum pallium exercere potest: ita Sanchez in præceptis Decalogi lib.7.cap.5.nu.66. non autem poterit Archiepiscopus illam concedere in Diœcesi sui suffraganei, nisi Episcopo eam denegante, quia in hoc casu deuolueretur per appellationem ad Archiepiscopum, qui in ea causa iurisdictionem haberet, & licentiam impertiri posset, quia in causis appellationis est legitimus iudex cap. 1. de offic.

delegati ita Sanchez vbi ſupra, num. 68.

g.§.26 Tertiò, Capitulum Sede vacante, an poſſit eandem licentiam concedere? Reſpondeo poſſe, & ratio eſt, quia ſuccedit in omni ordinaria iuriſdictione Epiſcopi, ita Sanchez in præceptis decalogi t.2.lib.7. cap.5. num.67, & D.Barthol. à S.Fauſto in ſuo Theſauro Religioſorum lib.5. quæſt.195.

g.§.27. Quartò, an Abbates, & alij Prælati habentes iuriſdictionem, quaſi Epiſcopalem, & nullo Epiſcopo ſubiecti, poſſint hanc licentiam in ſuis Diœceſibus concedere? Reſpondeo poſſe, ita Sanchez in præceptis Decalogi, lib.7. c.5 num.68.& D.Barth. à S. Fauſto in ſuo Theſauro Religioſ.lib.5.quæſt.196.

g.§.28. Quintò, an Vicarius Capituli, Sede vacante poſsit hanc licentiam concedere. Reſpondeo poſſe, non obſtante, quòd Concilium mentionem faciat de Vicario Epiſcopi, & ratio eſt, quia nomine Vicarij Epiſcopi intelligitur Vicarius habens iuriſdictionem Epiſcopalem, qualis eſt Vicarius Capituli Sede vacante, ita Sanchez vbi ſupra num.69.& D.Barth. à S Fauſto, vbi ſup.quæſt.197.

Idem dicendum de Vicarijs, quorumcunque Prælatorũ iuriſdictione Epiſcopali in ſua Diœceſi gaudentium, quia cenſentur Vicarij Epiſcopi, ita Sanchez vbi ſup.num.70. ſecus verò dicendum eſt de Vicarijs Foraneis, nam dictam licentiam coucedere non poſſunt abſque expreſſa commiſſione ſibi facta, ita Sanchez vbi ſup.num.72. & à S. Fauſto vbi ſup.q.198.lib.5.

g.§.29. Sextò an hæc licentia poſsit delegari, tam ab Epiſcopis, quàm ab eorum Vicarijs? Reſpondeo poſſe, & ratio eſt, quia cum hæc iuriſdictio ſit iure communi per Conc.Trid.perpetuò annexa dignitati, vel officio, eſt ordinaria, & per conſequens delegabilis, vt latè probat Sanchez de matrim lib.2. diſp.40. n.14. & in præceptis Decal. lib.7.

lib.7.c.5.num 73. & D.Bartol. à S. Fausto in suo Thesauro Religios.lib.5.q.199.

g §. 30. Septimò, an Prælati Regulares possint dictam facultatem concedere in Monasterijs exemptis monialium sibi subiectis? Respondeo, quòd non, vt videre est apud Sanchez in præcept. Decalogi lib.7. c.5 num.74.

g.§.31. Octauò, an dicta licentia debeat esse in scriptis? Respondeo negatiuè, & ratio est, quia Decretum Concilij de nulla scriptura mentionem facit, & vbi in scriptis illam obtinendam voluit, id expressit, vt fecit in eadem sess.25. c.5. de Regularibus, agendo de licentia ad ingrediendum Monasteria monialium. Prætera omnis dispositio potest fieri verbo, nisi lex requirat ad actus valorem scripturam, vt probat Sanchez de matrimonio lib.3.disp.39. num. 10. & hanc opinionem tenet Sanchez in præceptis Decalogi lib.7.c.5.n.76 & D.Barth.à S.Fausto, vbi sup. lib.5. q.200.

g.§.32. Nonò, an dicta licentia debeat esse obtenta? Respondeo, quòd sic, nam non dicitur cum licentia fieri quando ea solùm petita est, ita Sanchez in præceptis Decalogi lib.7.cap.5. num.77. & à S.Fausto, vbi supra lib.5. quæst.201.

g.§.33. Decimò, an dicta licentia præcedere debeat renunciationem? Respondeo, quòd præcedere debet, & si fuerit concessa eodem die renunciationis, & non constet an præcesserit præsumitur præcessisse; si tamen renunciatio fieret sub conditione, si postea Episcopus approbet; satis erit in hoc casu approbatio superueniens, vt probat Sanchez in præc.Decal.lib.7.c.5 num.78.

g.§.34. Quia supra in quæstione 4. eiusdem Commenti fuit dictum, posse Nouitium testari, nunc vigesimoquartò videndum est, an facta professione possit testari, vel testamentum ante professionem factum, post professionem reuocare, vel declarare, &

Circa

Circa primum dico, quòd Religioso professo interdictū est testari, vt patet ex cap. Quia ingredientibus 19. q 3. & c. 2. de testam. & authentica ingressi, C. de Sac. sanct Eccles. & ratio est, quia nec proprium habet, nec proprij habendi est capax, & ita docet Abbas in rubr. de testam. in fine, Francus in eadem rub. in 6. num. 74. Peregr. cons. 53. num. 10. vol. 2. Syl. in v. testamentum 1. quæst. 4. in fin. Tabiena eodem verbo quæst. 2. num. 3. Nauar. in comment 2. de Regularibus num. 22. coroll. 10. Graffius 2. par. decis. lib 3. c. 19. nu. 85. & alij, quos refert, & sequitur Sanchez in præceptis Decalogi t. 2. lib. 7. c. 8. num. 3.

Amplio primò, supradictam decisionem, etiamsi ad pias causas testari vellet, ita Doctores supra allegati in locis prædictis.

Secundò, amplio etiam ad Prælatos Regulares. ita Abbas in c. in præsentia num. 16. de probat. & ibi Parisius nu. 17. Francus in rubr. de testam. in 6. num. 65. Tabiena v. Religio quæst. 42. Nauarr. comment. 2. de Regular. num. 44. & 22 coroll 10. Emanuel Roder. t. 3. quæst. Regularium, q. 69. art. 2. & alij, quos refert, & sequitur Sanchez vbi supra in præceptis Decalogi lib. 7. cap. 8. num. 5.

Tertiò amplio, quòd nec etiā possit testari ex Superioris licentia de rebus, quæ, nec Monasterij, nec Religiosi sunt, accedente consensu eorum, quorum sunt propria, ita Nauarr. comment. 2. de Regularibus num. 57. & Sanchez vbi sup. num. 6. sed si de facto testetur, quamuis testamentum non valeat, tamen consensum præstans compelli posset ad exequenda relicta in eo testamento, non quasi debita ex vltima voluntate Religiosi, sed ex quadam executione mandati concedentis prædictam facultatem, quia eo ipso, quòd eam concessit, videtur se obligasse, ad ea exequenda, quæ Religiosus, vt sui mandati exequutor disposuit. Sic Nauarrus vbi sup. & Tapia in authentica ingressi.

C.de sac.sanct.Eccles.verbo,ideoq; nec de his c.1.nu.27.& Sanchez vbi supra lib.7.c.8.núm.7.

Quartò amplio, quòd nec etiam potest Codicillos facere de Superioris licentia, quia qui de iure testari nequit, nec etiam potest Codicillos facere, vt docet Petrus de Bellapert.in auth.ingressi,q.vltima,C.de sacr.sanct.Eccles. & ibi Albericus num.31. Odofred. num. 10. in fine Signorol. num.35.Nauarr.comment.2. num.43. & 44. de Regularibus,& in manuali Prælatorum cap. 27. num.270. & alij, quos refert; & sequitur Sanchez in præcept. Decal. t.2. lib.7.cap.8.num.9.

Quintò amplio,quòd nec etiam possit causa mortis donare ex Superioris licentia, ita Nauarr. in consil.in prima editione lib.3.tit.de donationibus consil.6.num.3.& in secunda editione lib.2.tit.de præsumpt.cons.2.num.3.Emanuel Roder.in suis quæstionibus regularibus,t.2.q.47.ar.7. in fine, & 1.t.Summæ in secunda editione cap.90.num.7. col.2.Grassius 1.par.decis.lib.3.cap.5.num.58. & 2.parte lib 3. cap. 19. Præpositus in cap. nulli dubium num. 20. & 21 q.5 & alij, quos refert Sanchez, vbi supra lib.7. cap.8. num.10 licet ipse oppositum sentiat num. 11.

Supradictam decisionem sic ampliatam limito.

Primò non procedere quando adesset Summi Pontificis licentia, nam in quacunque Religione potest professus testari ex Summi Pontificis licentia,vt docet Syl.v.testamentum 1.q.3.vers.11.Nauarr.comm.2. de Regularibus num. 57.idem Nauarr.in Apologia de reddit.Ecclesiast.quæst.3. monit.11 num.3 Couarr.de testam.cap.2.num 10.& cap. Cùm in officijs num.7.Molina t.1.de iust.disp.141.colum. penult.Grass 1.par.decis.lib.3.cap.5.num.57.& 59.& alij, quos refert.& sequitur Sanchez in præceptis Decalogi t.2. lib.7.cap 8.num.45.& sequentibus.

Limito secundò, supradictam decisionem non procede-

re,

re quando aliquis ſecularis relinqueret conſanguineis ali-qua bona poſt mortem alicuius Religioſi profeſsi cum facultate, vt dictus Religioſus poſſit eligere perſonas, ad quas debeant pertinere poſt mortem ſuam, nam in dicto caſu Religioſus non diſponeret tanquam teſtator, ſed tanquam perſonarum elector, ita Sanchez vbi ſupra lib.7.c.8. nu.8. & ante ipſum docuit Fuluius Pacianus conſil.36. à n. 103, vſque ad 108. quem ipſe refert.

Limito tertiò ſupradictam deciſionem non procedere, quando Religioſus ſcriberet ſchedulam, in qua rogaret Prælatum, vt ſic diſponeret de bonis ſibi conceſſis ad ſuum vſum poſt mortem ſuam, relinquendo omnia ad liberam voluntatem Prælati; nam non eſt teſtamentum, neque codicillus, ita Nauar.in man.cap.27.nu.270. & comment.2. de Regular.nu.22.corollar.10 Graffius 1.p. deciſ. lib.3.c.5. nu.58. & p 2 lib.3.c.19.nu.14. & alij, quos refert, & ſequitur Sanchez vbi ſupra lib.7.c.8.nu.12.

Et ſi Prælatus promitteret Religioſo in dicto caſu ſe impleturum eius deſiderium, teneretur naturaliter adimplere, & in foro conſcientiæ, licet non ciuiliter, ita Sanchez, vbi ſup.in præcep.decal.t.2.lib.7.c.8. à nu.13. vſque ad nu. 18. incluſiuè.

g.§.35. Circa ſecundum, An poſſit Religioſus teſtamẽtum ante profeſſionem factum poſt profeſſionem reuocare? Reſpondeo, quòd quando monaſterium eſt incapax ſuccedendi, vt eſt Religio Ordinis Minorum, conſtat inter omnes non eſſe integrum reuocare, quia ea profeſſio reputatur tanquam mors naturalis, quæ confirmat omnino teſtamentum factum. ita communiter Doctores, quos refert, & ſequitur Sanchez in præcep decal.t.2.lib.7.c.11.

Quando verò Religio eſt ſuccedendi capax, tres ſunt Doctorum opiniones. Prima tenet abſolutè huic profeſſo eſſe integrum reuocare teſtamentum ante profeſſionem

 factum.

factum. Secunda tenet integrum esse reuocare, dispo-nendo aliter ad fauorem filiorum, aut monasterij, non autem in extranei fauorem. Tertia tenet nullatenus integrū esse professo testamentum reuocare. Prima est probabilis, similiter, & secunda, sed tertia est probabilior; & breuitatis gratia remitto lectorem ad Sanchez, qui in præceptis decal.t.2.lib.7.c.11. latè disputat hanc quæstionem à n.1. & sequitur tertiam opinionem.

§.36. Circa tertium, An possit Religiosus professus testamentum ante professionem à se factum post professionem declarare; dato, quòd non possit reuocare? Respondeo duas esse Doctorum opiniones. Prima tenet non posse declarare; & ratio est, quia dubia sunt explicanda & interpretanda iuxta dispositionem iuris communis, ita docet Nauar. in C. non dicatis à nu. 43. vsque ad 56. Couar. in c.2. de testamentis nu.5. & 9. & Ludou. Miranda in suo man. Prælat. t.1.q.23.ar.10.

Secunda opinio tenet posse declarare, si sumus in vera, & propria declaratione voluntatis obscuræ, & incertæ: Secus verò si declaratio respiceret dispositionem, quæ de iure erat certa, & testator vellet illam declarare, ita docet Magdalenus de numero testium cap 30. nu. 11. & 12. Mantica de coniect. vltim. volunt. lib.3. toto tit.1. Emanuel Roder. in suis qq. Regul. to.3.q.69.ar.3. & alij, quos refert, & sequitur Sanchez in præcep. decal. t.2. lib.7. c.11. à num. 15. vsque ad finem capitis.

§.37. Quæritur vigesimoquinto, An Religiosus professus ad dignitatem Episcopalem prouectus possit testamentum ante professionem factam reuocare?

Respondetur negatiuè, ita docet Tapia, in authentica ingressi, verbo, Ideoq; nec de his, cap 1. nu.67. C. de sac. sanct. Eccl. quem refert, & sequitur Sanchez in præcep. decal. to. 2. lib. 7. c.11. nu.6. licet contrarium teneat Iason in

dicta authentica ingressi num. 17. & ibi Petrus de Vergnia, additionator ad Butrigarium lim. 6.

g. §. 38. Quæritur vigesimosexto, Vtrum Summus Pontifex possit dispensare Religioso professo, vt possit testamentum ante professionem factũ reuocare? Surdus consi. 90. nu. 8. vol. 1. tenet, quòd non, in Religione succedendi incapace; In Religione verò succedẽdi capace, tenet, quòd sic, si testator non disposuit testamentum habere effectum suum à die professionis. Sanchez verò in præcep. decal. t. 2. lib. 7. c. 11. nu. 14. tenet quòd nec in isto euentu possit Summus Pontifex dispensare absque vrgentissima causa.

g. §. 39. Quæritur vigesimoseptimò, qualiter Religiosis professis habentibus ascendentes, aut descendentes, testari liceat inter eos. Vide in authentica, si qua mulier, C. de sac. Sanct. Eccl. & in authen. Nunc autem, C. de Episc. & Cler. Vide etiam latè per Sanchez in præcep. decal. t. 2. lib. 7. c. 9. per tot. & Ludou. Mirandam in suo man. Prælat. t. 1. q. 23. art. 10. concl. 2.

h Annui redditus à parentibus cõsanguineis alijsvè relinquantur, &c. Aduertendum est, quòd quamuis in hoc loco per Constitutionem sit nobis ordinatum, vt similia legata, vel donationes, nec procurentur, nec permittantur, vt fiant: tamen si de facto fiant, sunt valida, & acquiritur ius Religioni, & præcipuè domui, in qua professionem quis emisit; nec illæ particulares personæ, quibus legata, vel donationes factæ sunt, possunt de aliqua re disponere; & si de facto disponerent, essent proprietarij, & vt tales à Religione punirentur, vt apparet in Decretis p. 2. c. 1. nu. 2. & 3.

i Spontè à fidelibus offeruntur, &c. Legata, & donationes nobis sponte factas, non est nobis vetitum

extraiudicialiter petere; Et quamuis olim Patres se abstinuerint ab illis petendis in iudicio, quando sponte à debitoribus non erant solutæ, & optimum sit, nec ad præsens in iudicio exigere: tamen non est inconueniens, nec vetitũ in iudicio petere, præcipuè ad satisfaciendum creditoribus, vel creditoribus illa eadem legata, aut donationes cedere pro debitis soluendis.

k Sine Superioris licentia. Hic primo quæri posset, An Religiosus ex pecunijs, quas aliquis sibi tradidit distribuendas inter pauperes, & pijs operibus applicandas, possint cum licentia Superioris sibimet tanquam pauperi applicare? Hæc quæstio non solum de Religioso, sed vniuersaliter de omni alio, tractatur exactè per Sanchez in præcept.decal.t.2.lib.6.c.11.à nu.50.vsque ad fin. Capitis. Respondeo, quòd duæ sunt Doctorum opiniones, Aliqui, enim negant id fieri posse,quia inter dantem, & recipientẽ debet esse distinctio; Præterea,cum dans pecuniam distribuendam, nouerit esse Religiosum, & subinde pauperem, censetur eum exclusisse ab ea eleemosyna participandaita docet Emanuel Roder. in suis qq. Regular. t.3.q.70.art.4. Syl. v. Eleemosyna q.2. in fine, & v. Testamentum 2.q.2. dic.5.& alij quos refert Sanch. in præcep.decal.t.2.lib.6 c. 11.nu.50. & 60. Ipse verò Sanchez in loco prædicto n. 61. existimat posse hunc Religiosum sibi applicare, dato quòd ipse solus sit distributor; & etiam sequendo sententiam illorum, qui dicunt non posse distributorem eleemosynarum eleemosynam sibi ipsi applicare, nisi in extrema necessitate, quos refert idem Sanchez vbi sup. nu. 50. & ratio est, quia cum Religiosus hanc eleemosynam sibi applicatam expendere debeat in vsibus sibi necessarijs, & cum licentia Superioris pro quibus à conuentu expensæ suppeditandæ essent, releuat ab eo onere conuentum, ac subinde suo

monasterio censetur dictam eleemosynam applicare, cui posse applicare docent multi Doctores, nempe Sylu. v. Testamentum 2. q. 2. dicto 5. Rosella v. Restitutio 5. num. 8. Nauar. in propugnaculo ad apologiā de redditibus ecclesi. monit. 13. nu. 12. & alij allegati ab ipsomet Sanchez, vbi sup. nu. 59. & hanc opinionem Sanchez tenuit ante ipsum, Parisius in Consilijs t. 4. consil. 26. nu. 24. & multi Doctores relati ab ipso Sanchez, vbi supra nu. 54 in fine.

k.§.1. Ex prædicta decisione Sanchez, sequitur primò multo magis posse illam applicare suo monasterio, dato quòd ipse distributor esset superior monasterij. ita docent multi Doctores relati à Sanchez, vbi supra nu. 59. quos ipse sequitur.

k.§.2. Sequitur secundò, posse applicare consanguineis pauperibus, & etiam patri, vel matri. ita Abbas, Cardin. Ancharanus, Sylu. Angelus, & alij, quos refert, & sequitur Sanchez, vbi sup. nu. 52.

k.§.3. Sequitur tertiò, Religiosum, & quemcumque alium, cui traditur pecunia aliqua, non vt eleemosyna pauperibus distribuenda, sed gratia exonerandi conscientiam debitis incerti domini grauatam, posse sibi applicare, si verè pauper est, quia tradens pecuniam distribuendā, nihil aliud intendit, quam conscientiam suam exonerare, qui finis satis obtinetur cuicunque pauperi, etiamsi sit ipsemet distributor, vt applicetur. ita Sanchez in præceptis decal t. 2. lib. 6. c. 11. nu. 62.

k.§.4. Licet supradicta omnia sint vera, tamen non debet esse facilis Religiosus ad applicandum sibiipsi, vel suo monasterio, vel proprijs consanguineis dictas eleemosynas sibi traditas, vt distribuantur pauperibus, ne proprio amore decipiatur, & proximo detur occasio scandali.

k.§.5. Secundo quæri posset, An delinquat peccato furti, & contra votum paupertatis Religiosus, qui eleemosynam

nam à se pauperibus, aut alicui determinato pauperi petitam applicat sibi, aut alij pauperi? Respondeo, quod si nomine pauperis generico sit petita eleemosyna, vel determinato, sed non expresso eius nomini, vel circumscripta aliqua circunstantia, nullius culpæ erit reus, si sibi, vt vero pauperi applicet, cum licentia Superioris, vel alteri pauperi; Et ratio est, quia dantis intentio est, vt vero pauperi applicetur, & reuera ita applicatur, ita Nauar. in lib. 3. cōsiliorum tit. de mendicantibus, consil. vnico, quem immediatè ponit post tit. de Regular. Emanuel Roderq 1. tom. summæ in 2. edit. c. 202. nu. 2. quos refert, & sequitur Sanchez in præcep. decal. t. 2. lib. 7. c. 30. nu. 6. & 7.

Si verò petita, aut data sit eleemosyna pro determinato paupere, aut aliquibus circumstantijs circumscripto, vt pro in carcere incluso, vel pro dote puellæ, &c. in hoc casu tenetur dare illi determinato aut circumscripto pauperi; ita Doctores superius allegati, & præcipuè Sanchez à n. 8. vsque ad finem c. 30.

k. §. 6. Tertiò quæri posset, Vtrum si Religiosus absque Superioris licentia acceptet pecunias in pauperes distribuendas, & distribuat sit reus voti paupertatis? Respondeo negatiuè, vt latè docet Sanchez in præcep. decal. to. 2. lib. 7. c. 30. nu. 4.

k. § 7. Quartò, quia nostri Superiores concedere solent nostris Sacerdotibus, vt semel in hebdomada possint ad eorum libitum applicare sacrificium missæ; Quæritur nūc an dicti Sacerdotes absque alia licentia sui Superioris possint applicare dictum sacrificium secundum intentionem alicuius sui consanguinei pauperis, pro quo sacrificio dictus consanguineus accipit stipendium ab aliquo, sciente Sacerdote? Respondetur quòd non, quia stipendium illud acquiritur Sacerdoti, & proinde idem est, ac si dictus Sacerdos illud acciperet, & illi daret: Vnde absque licentia

illud

aliud transferendo in aliud peccat, ac si bona monasterij absque licentia donaret, ita docet Sanchez in præcep. decal. l. 2. lib. 7. c. 28. nu. 15. & 19. in fine, & ante ipsum docuit Petrus Nauar. de restit. lib. 3. c. 1. & in noua edit. p. 3. dub. 2. nu. 170. & Emanuel Roder. in suis qq. Regul. t. 3. q. 29. ar. 13. quos refert idem Sanchez fol. 32. lin. 14.

k. §. 8. Paupertas itē priuatim eniteat in cellulis. De Paupertate, quam in cellulis, vestibus, & supellectilibus seruare tenemur, vide quæ præscribuntur ab admodum nostro R. P. Generali titulo, *Ordini intorno alle celle, & vestiti*.

De Vestibus. Cap. II.

Summa Capitis I I. Constitutionum.

Vestium Clericorum & laicorum forma. num. 1.
Vestes omnium sint eiusdem pretij, modi, & qualitatis. nu. 2.
Lectulorum nostrorum forma, num. 3.
Vestes seruentur in vestiario, & vtenda distribuantur Præpositi arbitrio, num. 4.
Barbam & capillum omnes tondeant. num. 5.

1 VESTITVS noster niger sit, & simplex: videlicet, qui honestos deceat Clericos, sacris Canonibus non repugnet, & in quo mundities cum paupertate sit coniuncta. Vestis interior, ne sit aperta, sed conclusa vndique: Clericorum talàris, Laicorum, paullo infra suram perti-

pertineat; honesta tamen, & religiosis viris congruens. Biretis vtantur Clerici in Crucem formatis, Laici rotundis: qui cum domo egre-
2 diuntur, p leo vti poterunt. Clericis tam domi, quàm foris, eiusdem qualitatis, pretij, & modi inter se erit vestitus: itidem inter se lai-
3 cis. Lectuli sint lati palmos non amplius quatuor, sine conopeo, aut vlla re consimili, sine ornatu, vna culcitra, vno vel ad summũ duobus puluinaribus. Ne quid vnquam reperiatur sericum in nostris lectis, aut indumentis, vel à nostra professione alienum, aut indecorum.
4 Vestes omnes tam laneæ, quàm lineæ in communi Vestiario reponantur, exceptis ijs quæ cuique Superioris arbitratu vtendæ distribuũtur. Ne quis rem suam propriam nominare,
5 vel habere audeat. Capillum, & barbam omnes tondeant, ne nutriant, neve radant.

Commentaria in Caput II.

CVm hac Rubrica concordat alia Rubrica Decretotũ par 2.cap.2.

De hac materia vide, quæ dixi in præcedenti capite, commento vltimo, lit.k.§.8. remissiuè.

De

De Mensa atque Ieiunijs. Cap. III.

Summa Capitis III. Constitutionum.

Ciborum parsimonia decet pauperes. num. 1.
Ieiunia, quæ Nostri ecclesiasticis ieiunijs addunt. nu. 2.
Carnibus abstinemus quarta feria. nu. 3.
Mensæ primæ omnes intersint, exceptis legitimè impeditis, & de licentia Superioris. Nullum sit discrimen inter primam & secundam mensam. num. 4.
Mensa communis sacra lectione condiatur. nu. 5.
Corrigere lectionis mensæ errata nemo audeat præter Superiorem. num. 6.
Culpæ quæ in domesticis operibus, non autem ecclesiasticis, commissæ fuerint, in principio mensæ flexis genibus in refectorio dicantur. num. 7.
Mensa completa, cum silentio lotis manibus in ecclesiam abeant, pro benefactoribus oraturi. nu. 8.
Nona post mensam dicitur, exceptis diebus ieiunij. ibid.
Ieiuniorum tempore, in serotina cœnula quæ seruanda sint. n. 9.
Refectorij fores finita secunda serotina cœnula claudantur. nu. 10.
Cibum sumere extra mensam non licet absque Superioris licentia. num. 11.

1 IBORVM parsimoniam, & sobrietatem (quod paupertatis proprium est) magnoperè seruemus. Ieiunia[a] ab Ecclesia indicta accu- a
2 ratè custodiamus. Addimus ieiunium Aduentus Domini, & ob præcipuam reuerentiam er-

ga Saluatoris noſtri ſacratiſsimam Paſsionem, ieiunium ſextæ cuiuſque Feriæ, niſi feſtũ pro quo pridie ſit ieiunatum, aut feſtum Titularis eccleſiæ, Sancti Stephani, Sancti Ioannis Euãgeliſtæ, & Circumciſionis Domini in eam incidat. Ieiunamus præterea in Vigilia Epiphaniæ, Aſcenſionis, Pentecoſtes, & Sanctiſsimi Corporis Chriſti. In Vigilia Exaltationis ſanctæ Crucis, quod ea die noſtra Congregatio ſumpſerit initium. In Vigilia Natiuitatis, & Purificationis ſanctiſsimæ Virginis. In ſecun-
3 da, & tertia feria ante Cineres. Quarta quaque feria, quia tum Dominus à Iuda proditus eſſe perhibetur, à carnibus abſtinebimus, niſi feſtum fuerit primæ Claſsis.

4 Primæ communi Menſæ [b] omnes ſtudeant b
intereſſe: nec ſine rationabili cauſa, aut ſine Superioris licentia ad eam venire quis prætermittat. Qui ad primam venire non poterunt, ad alteram ſtatim veniant, ne tertiam cogamur ſtruere. Communis omnium menſa, communis cibus, idem omnibus ferculorum numerus, eadem qualitas. Primæ & ſecundæ menſæ nullum ſit diſcrimen, nullum perſonarum.

5 Communi menſæ nunquam deſit ſacra Lectio [c], vel ex ſacra Scriptura, vel ex SS. Patri-

bus,

bus, vel ex auctoribus alijs valde probatis: vt
anima æquè cælesti, ac terreno corpus cibo
6 nutriatur. Lectionem omnes auscultent silen-
tio; eius errata corrigere, aut de ea verba fa-
cere præter Superiorem audeat nemo.
7 Culpæ[d] quæ in alijs domesticis operibus, vel d
quibusuis alijs rebus non ecclesiasticis commis-
sæ fuerint, eæ in principio mensæ, flexis in re-
fectorio genibus, dicantur. Pœnas Præposi-
tus, aut qui Præpositi vices in eo loco gesserit
cuique debitas imponat.
8 Post prandium, & gratias de more actas, cũ
silentio lotis manibus in Chorum abeant, &
Nonam dicant. Post cœnã pari ratione abeant
in ecclesiã, Deum pro benefactoribus, præser-
tim quos in mensa recitatos audierint, oraturi.
9 Ieiuniorum tempore ad serotinam cœnulam
simul accedant: cibum sedentes sumant; spiri-
tualis lectionis cibo reficiantur. Quibus ad pri-
mam non est visum venire, ij nonnisi ad secun-
dam, post horæ dimidium à primo signo dato,
10 conueniant. Deinde refectorij fores claudan-
tur. Cibis qui in communi mensa apponuntur
quisque contentus sit, nec aliquid amplius re-
quirere, aut extra mensam sumere sine spe-
11 ciali Superioris facultate liceat.

Commentaria in Caput III.

Summa Commentariorum super Caput III.

Qui in sua hebdomada non legerit qua pœna puniatur. lit. c.

VM hac Rubrica cõcordat alia Rubrica Decretorum Capitularium p.2.c.3.

a Ieiunia, &c. Vide; quæ dixi in 1. parte Compendij nostrorum Priuilegiorũ. titulo Ieiunia.

b Primæ communi Mensæ, &c. In Capitulo Generali anni 1624. die 5. Maij fuit statutum hoc Decretũ.

Prima communi Mensa expleta, ne tertiam cogamur struere, detur secundæ signum pro ijs, qui primæ legitimè impediti adesse nequiuerint.

Vide Ordines P. Generalis titulo *Ordini per il vitto.*

c Sacra lectio, &c. De lectione mensæ, vide Decretum quod est p.2.cap.3.nu.4. & Decretum Capituli Generalis anni 1624. sub die 5. Maij, quod incipit, *Qui à professione, &c.* & aliud Decretum anni 1627. sub die 8. Maii, quod incipit, *Vt omnino, &c.* & vltimo loco per A.R.P. Generalem D. Philippum Mariam Guadagnum, & suos Consultores die 13. Martij 1628. vt apparet ex libro Consultationum fol.22 à tergo, fuit ordinatum, vt intelligatur ipso facto suspensus à voce actiua & pasiua per mensem, Vocalis ille, qui in sua hebdomada non legerit, cessante legitimo impedimento; quod an sit tale, nec ne, Præposito cũ

alijs

alijs Vocalibus domus Capitulariter congregatis, & per vota secreta, incumbit onus iudicandi.

d Culpæ, &c. Pœnæ, quæ imponuntur pro dictis culpis, sunt pœnæ regulares, & pro culpis leuibus, quæ taxatæ sunt per Capitulum Generale anni 1621. vt videre est in Decretis p.3.c.9.nu.1.

De Curandis Infirmis. Cap. IV.

Summa Capitis IV. Constitutionum.

Infirmi diligenter & beneuolè sunt curandi. Quotidie aut alternis diebus ab omnibus visitentur: Ne tamen multi simul. Hijs monitis sunt roborandi: Vanæ verò confabulationes in eorum cellulis vitandæ. num. 1.

Medicorum iussa infirmarij, & infirmi exequantur. nu. 2.

Senes, & imbecilli mitius sunt tractandi. nu. 3.

Valetudinarij, qui cæli mutatione indigere videntur P. Generali notum faciant, & eius responso cum animi tranquillitate acquiescant. nu. 4.

Medicus vnicus pro omnibus à Superiore deligatur, neque alius sine eius licentia adhibeatur. nu. 5.

1 AGNOPERE curandum est, vt cum in morbum quis Nostrum incidet, ei necessaria ministrentur accuratè, ne consanguineorum beneuolentiam, aut domus suæ commoda desiderare posse videatur. Qui febri, vel graui alio quouis morbo laborat, eis in cellam defe-

ratur

ratur cibus. Lecti latiores cum duabus cultricis, & pluribus puluinaribus concedi poterũt. Præpositus virum sedulum, & cum cæteris virtutibus, tum charitate, & patientia prædi-
2 tum ægrotis curandis præficiat. Is det operã, vt medicorum mandata, & omnia, quæ fuerint factu necessaria, conficiantur tempore. Præpositus & cæteri, si modò fieri poterit, quotidie, aut saltem alternis diebus ægrotos visitẽt, eosq; ad patientiam, Diuinarumq; rerum desiderium cohortentur. Multi autem ne commorentur simul in eorum cellulis: res friuolas ne tractent: submissa voce loquantur; nec sermonem æquo longius producant.

3 Senum & qui imbecilla sunt corporis habitudine, ratio habeatur. Si Præposito visum fuerit, ieiunandi eos lege soluat: illisq; si necessitas postulare videatur Fratrem laicũ mi-
4 nistrare iubeat. Si pro sua quis tuenda valetudine loci, aut cœli mutatione indigere arbitretur, ad orationem primum confugiat, rem deinde totam P. Generali notam faciat. Demum quæ ille decreuerit, tanquam omnium optimam, summa animi quiete, & tranquillitate, neque amplius vrgeat, aut requirat.

5 Communis medicus pro infirmis omnibus

curan

curandis à Superiore deligatur; neque alius à quoquam sine eius licentia adhibeatur.

Commentaria in Caput IV.

DE hac materia vide in nostro Compendio Priuilegiorum parte 1. & 2. tit. Infirmi, & parte 1. titulo Dispensatio, §.9.10. & 11.

De recipiendis, & instituendis Nouitijs[a]. Cap. V.

Summa Capitis V. Constitutionum.

Nouitij antequam ad Religionem acceptentur, de quibus sunt examinandi. num. 1.

Nouitij Præposito dissentiente recipi non possunt à Capitulo domus. num. 2.

Nouitij qui recipiendi non sunt in Religione. nu. 3.

Nouitiorum Magistrũ quis eligere vel recusare poterit, & qualis esse debeat. num. 4.

Nouitij de quibus sunt informandi à Magistro Nouitiorum. nu. 5.

Nouitius admissus, per aliquot dies habitu seculari indutus permaneat. num. 6.

Eius vestes seculares in vestiario reponantur vsque ad professionem. num. 7.

Quando in suo Ordine ministrare possit, si sit in sacris. nu. 8.

Ad nullum sacrum ordinem promoueatur, sed sola clericali tonsura si eam non habet, erit initiandus. nu. 9.

Si sit sacerdos, nullo pacto confessionibus audiendũ, exponatur. n. 10.

Scientijs audiendis ne admittatur; sed tantum humanioribus literis studeat. num. 11.

Nouitij

Nouitij cum professis ne versentur. nu.12.
Nouitij inhabiles sub specie charitatis non admittantur. nu.13.
Laici fratres legere aut scribere ne discant. nu.14.
Missæ intersint quotidie. ibidem.
Quas preces quotidie fundere debeant. ibidem.

AD diuinum cultum, & totius Religionis progressum plurimum interest, vt ijs tantum qui à Spiritu sancto ducuntur, & spectatæ vitæ sunt, quique vsui Religioni esse possunt pateat aditus. Quare priusquam quis recipiatur, pre-
1 cationi se totum tradere Patres iubeant. Probetur deinde eius spiritus, & accuratè, ac diligenter examinetur de Fide Catholica, de vita, de moribus, de fama, de eruditione, de valetudine, de ætate, sit ne ex legitimo matrimonio natus, & vtrum in aliam Congregationem, vel etiam an alibi in nostrã dederit operam, vt adsciceretur, aut sit aliquando adscitus: habeat ne sorores collocandas, an parentes egentes, aut infirmos: sit ne ære alieno grauatus, & siqua horum sunt similia. Quòd si diligentissimè, & per plures hebdomadas examinatus, nihil impedimento fuerit quominus idoneus videatur, qui admittatur, de consensu [b] b
2 maioris partis Vocalium loci, modò ne Præpo-

situs

2 ſitus diſſentiat,[c] recipi poterit. Quòd ſi fortè in aliqua domo non adſit, niſi Præpoſitus, atque alter tantum Vocalis, ſi in recipiendis Nouitijs, aut habitu induendis, aut ad profeſſionem admittendis Vocalis ille cum Præpoſito non conſentiat, res tota deferatur ad P. Generalem. c

3 Qui de hæreſi vnquam ſuſpectus,[d] aut delatus fuerit; qui in alia Religione profeſsionem fecerit, nullo pacto recipiatur. Qui alius Ordinis habitu tantum fuerit indutus, ſi P. Generali cum Conſultoribus videbitur, poterit recipi. Qui in noſtram ſemel admiſſus[e] poſtea receſſerit; Qui à Patribus cuiuſpiam Domus repulſam paſſus ad aliam ſe contulerit; Qui ex legitimo matrimonio natus non ſit[f], nulla ratione, niſi ex conſenſu P. Generalis recipiatur. Quòd ſiquis eiuſmodi ex rei ignorantia receptus ſit, is ne induatur habitu neve ad profeſsionem admittatur, niſi Præpoſiti Generalis facultate impetrata. Siquis in aliquã ex noſtris Domibus, vt admittatur poſtulauerit, ne recipiatur abſque illius Domus Patrum licentia, in quam prius vt ingrederetur petierat: niſi fortè in eam Ciuitatem ita ſe contulerit, ibiq; fuerit commoratus, vt domicilium mutaſſe cēſeatur. d e f

4 Vbi primum quis receptus fuerit, tradatur à Præposito instituendus Nouitiorum Magistro [g]; cuius electio à Præposito, maioreq; parte Vocalium (modò ne Præpositus dissentiat[h]) singulis fiat annis [i], idemq; per plures si videbitur annos refici poterit. Deligatur autem ex Sacerdotibus, qui præcipua vitæ integritate, morumq; grauitate sit præditus: qui prudentia, & discretione polleat: qui mansuetudine, & seueritate, pro rerum, & personarum qualitate vti optimè nouerit: Qui nostræ Cōgregationis communes labores libenter, & assiduè cum alijs subeat: Qui rebus Diuinis, & Ecclesiasticis nō mediocriter sit eruditus: Qui mandata Dei atque consilia, perfectionisq; viā, verbo, & exemplo alios edocere valeat. Is pro
5 facultate sibi à Præposito concessa, diligenter, & sollicitè informet Nouitios sibi commissos Deum ex animo amare, mundi huius voluptates, & illecebras contemnere; paupertatem, & humilitatem in rebus omnibus colere; Obedientiam prompto, & alacri animo amplecti; puritati, & vitæ innocentiæ magnopere studere; bis saltem in die conscientiam examinare; ter in hebdomada confiteri [k]; diebus Dominicis vnà conuenire, ac coram Magistro culpas

g h i k

pas suas dicere. Hortetur etiam eos tentationes, atque adeo cogitationes singulas Magistro suo quamcitissimè, & sua sponte detegere: tempus in rebus inutilibus non conterere: vanas seculi occupationes deuitare: silētium opportunis locis, ac temporibus seruare: orationis feruorem, & assiduitatem diligere: rebus Diuinis magnopere delectari atque cætera Religionis nostrę instituta diligētissimè tueri.

6 Postquàm in nostram Congregationē quis admissus fuerit, per aliquot dies suo habitu seculari vitæ nostræ rationem contempletur. Tum si perseuerandi spem exibuerit, clericali habitu indutus pro hospite habeatur. Si pro Clerico est admissus [l], per menses quatuor [m]: l
Si pro Laico [n], per annum pro hospite repute- m n
7 tur: Eiusq; vestes donec professionem emittat
8 in communi Vestiario reponantur. Hospites si in sacris sint, ante susceptũ [o] habitum ne ministrēt in suo Ordine: Si sint Sacerdotes, perraro, & nonnisi diebus festis, de Præpositi licentia, Sacrum faciant. Si sæpius fieri, necessitas loci, aut alia ratio postulare videatur, Præpositi Generalis facultas erit impetranda. o
9 Nouitij ad nullum Ordinem promoueantur, sed sola clericali tonsura, si eam non habeant,

10 initiandi ſunt. Siquis Nouitius ſit Sacerdos, nulla ratione Confeſsionibus audiendis expo-
11 natur. Ante profeſsionem, niſi aliter P. Generali certa de cauſa videatur, nemini, nec Philoſophiæ, nec Theologiæ lectionibus intereſſe facultas fiat, ſed Diuino cultui, Eccleſiaſticis cæremonijs, ſui ipſius abnegationi, atque deuotis, & ad pietatem accommodatis legendis libris vacent.

12 Profeſsi cum Nouitijs, ne verſentur, neque vllo pacto colloquantur, ne illi quidem, qui vt ingrederentur operam dederunt, aut eorum confeſsiones audierunt.

13 Qui ad functiones Eccleſiaſticas inhabilis [p], aut Religioni oneri futurus eſſe exiſtimatur, is nulla charitatis, aut miſericordiæ ſpecie ad profeſsionem admittatur. p

14 Laici ſcribere, aut legere, ne diſcant, ſed cũ ſimplicitate domeſticis operibus vacent [q], quæ ita temporibus diſtribuant, vt ad communem orationem cum alijs veniant. Miſſæ interſint quotidie. Pro Matutino [r] Orationem Dominicam, & Salutationem Angelicam quindecies: pro quaque Hora, ter dicant. q r

Com-

Commentaria in Caput V.

Summa Commentariorum super Caput V.

Vocalis an peccet mortaliter, si absque iusta, & rationabili causa deneget votum alicui Nouitio alias idoneo ad ingrediendum in Religionem, vel postquam est ingressus ad habitum suscipiendum, aut ad profitendum? lit.b.§.1.

Vocalis, qui per suffragium sui voti recipit ad religionem eum, qui est inutilis, seu non idoneus religioni, peccat mortaliter. lit.b.§.2.

Si Præpositus proponat in Capitulo domus Titium qui cupit in Religionem ingredi, & facto scrutinio non solum voce, sed etiam per vota secreta est acceptatus in tribus Capitulis, vtrum possit idem Præpositus dissentire antequam recipiatur, vel teneatur illum recipere in Religionem? lit.c.

Vtrum Præpositus habeat dissensum solum in acceptatione Nouitiorum, vel habeat etiam quando habitu est induendus Nouitius, vel ad professionem admittendus? lit c.§.1.

Vicarius vel vocalis, qui habet gubernationem Domus cum consensu Capituli Domus (quando Præpositus est mortuus, vel absens à Ciuitate) Vtrum possit recipere Nouitios in Religione, & receptos admittere ad professionem, vel ad habitum, sine licentia & authoritate Præpositi? lit.c.§.2.

Professio expressa an possit fieri per procuratorem absente Nouitio? lit.c.§.3.

Præpositus an possit admittere Nouitium ad professionem, absque Capitulo domus. lit.c.§.4.

Forma præscripta in nostra Religione ad professionem emittendam, an sit de eius substantia? lit.c.§.5.

Professus tacitus an efficiatur aliquis in nostra Religione? lit.c.§.6.

Professio nulla ex defectu consensus Præpositi, an efficiatur valida si à Præposito ratificetur? & à quo tempore incipiat valere? lit.c.§.7.

Pro-

Professio solemnis in Religione emissa si sit irrita & nulla, Vtrum obliget vt votum simplex? lit. c. §. 8.

Si Religiosus professus alterius religionis sit acceptatus in nostra Religione non vt religiosus professus, sed vt secularis ob inaduertentiam Patrum, vel ob malitiam Nouitij, & professionem emittat in nostra Religione, Vtrum eius professio in nostra Religione emissa, sit valida? lit. d.

Vtrum Capitulum Generale nostræ Religionis possit edere decretum irritans professionem eius, qui occultans impedimentum aliquod ex his, quæ à nostris Constitutionibus præscribuntur, Religionem adijt, & in ea professionem emisit? lit. d. §. 1.

Admissus ad Religionem per Capitula si voluntate sua differt ingressum per multos menses, recipi non possit absque nouis Capitulis. lit. e.

Nouitij quas qualitates habere debent. lit. f. §. 1.

Nouitiorum Magistri quas qualitates habere debent. lit. g.

An teneatur Præpositus antequam fiat electio Magistri Nouitiorũ declarare suam voluntatem seu dissensum; vel id possit differre vsque ad subsequutam electionem? lit. h.

Vtrum possit Præpositus confirmare Magistrum Nouitiorum ante completum magisterij annum? lit. i.

Facta electione Magistri Nouitiorum à Capitulo domus cum consensu Præpositi, Vtrum possit Præpositus solus, vel cum consensu Capituli domus illum amouere ab officio, absque eius consensu infra annum magisterij? lit. i. §. 1.

Completo anno officij Magistri Nouitiorum Vtrum possit Præpositus cum Capitulo domus licentiare dictum Magistrum, & eligere alium, saltem vsque dum alius eligatur? lit. i. §. 2.

Vtrum completo anno officij Magistri Nouitiorum & quoad eius confirmationem renuente Præposito, annuentibus vero domus Vocalibus, & P. Generali, possit solus Præpositus suo dissensu illum excludere? lit. i. §. 3.

Si Magister Nouitiorum compleat annum sui officij tempore Capi-

Inter

Inter Capitula quæ fiunt ad recipiendum Nouitium, debet esse spacium decem dierum inter vnum & alterum. lit.r.§.8.
Nouitius an recipi posit ante celebrationem trium Capitulorum in aliquo casu. lit.r.§.9.
Nouitio quando incipiat currere tempus hospitalitatis. lit.r.§.10.
Si aliquis Nouitius esset exclusus à Capitulo Domus, & postea de nouo congregato Capitulo de eadem re, esset admissus ad professionem; & Prælatus de facto daret ei professionem, esset nulla. lit.r.§.11.
Si aliquis Nouitius esset approbatus à Capitulo domus ad professionem emittendam, non posset Præpositus de eadem re de nouo Capitulum congregare, absque noua causa & licentia P. Generalis. sed si de facto faciat & concludatur contrarium, vt scilicet dimittatur, validum erit secundum Capitulum. lit.r.§.12.
Si P. Generalis prohiberet alicui Præposito locali ne admitteret aliquem Nouitium ad professionem ex aliqua iusta causa; Et Præpositus cum consensu Capituli domus, hac prohibitione non obstante, illi daret professionem, Vtrum esset valida dicta professio. lit.r.§.13.
Generalis non potest annullare professionem. lit.r.§.14.
Nouitius exclusus à Capitulo Domus potest Domi detineri à Præposito, cum eodem habitu, eousque det relationem P. Generali. lit.r.§.15.
Magister Nouitiorum laicorum à quo est eligendus. lit.r.§.16.

a VM hac Rubrica concordat alia Rubrica, quæ est in Decretis Capitularibus par. 2. cap.4. Vbi multa de nouo sunt ordinata circa Nouitiorum gubernationem.

Multæ Dubitationes quoad Nouitios fuerunt tractatæ supra in hac parte secunda, capite primo, verbo Professionem iterare, quas ibi videre poteris.

Vide

Vide de hac materia in prima parte Compendij nostrorum Priuilegiorum titulo Nouitius.

b De cõsensu maioris partis vocaliũ loci, &c. Circa receptionem Nouitiorum; vide omnino, quæ ordinata sunt in Decretis Capitularibus p.2.c.4.nu. 13. & 14. nam tria diuersa ab his, quæ hic sunt, ibi sunt decretata.

Est aduertendum, quòd quamuis de iure communi ad admittendum aliquem ad professionem, non sufficiat consensus Prælati, & dimidia partis Conuentus, sed debeat maior pars Conuentus vltra Prælatum consentire, vt docet Francus in c.fin.num.2.de Regularibus in 6. Nauar in cons. in 1.editione lib.3 cons.61. num.3. & in secunda editione cons.37.num.3.tit.de regular.& alij, quos refert, & sequitur Sanchez in præceptis Decal.t.2.lib.5. c.4. num.69. tamen in nostra Religione sufficit consensus maioris partis Capituli, computato etiam Prælato in Capitulo, nam moris est scrutari consensum Capituli, per vota secreta, vt patet ex præsenti constitutione approbata à Clem. VIII. & generali consuetudine nostræ Congregationis, approbata per cursum centum annorum, & quamuis per Capitulum Generale anni 1612.& 1621.aliter sit ordinatum circa receptionem Nouitiorum, vt apparet ex Decretis Capitularibus p.2.c.4.num.13. & 14. tamen circa admissionem ad habitum post quatuor menses ab ingressu in Religionem, & circa admissionem ad professionem post annum nouitiatus, nihil innouatum est.

b 1.1. In hoc loco quæritur, an vocalis peccet mortaliter, si absque iusta, & rationabili causa deneget votum alicui Nouitio alias idoneo ad ingrediendum in Religionẽ, vel postquam est ingressus, ad habitum suscipiendum, vel ad profitendum? Respondeo quòd duæ sunt Doctorum opiniones ambæ probabiles, vna tenet peccare tantum

venialiter, quæ est Sanchez in præceptis Decalogi lib. 5. cap. 4. num. 59. Et ratio est quia facit contra charitatem; sed non contra iustitiam, & præceptum charitatis non obligat sub mortali, nisi in casu necessitatis, quæ non est in casu nostro; secus verò si denegaret suffragium ad habitum suscipiendum in nostra Religione, qui dari solet post quatuor menses ab ingressu in Religionem, quia tunc faceret iniuriam grauem ingresso. Altera tenet peccare mortaliter; Et ratio est, quia in re graui contrauenit charitati proximi, nam vnicuique Deus mandauit de proximo suo. Præterea facit contra bonum totius Religionis expellendo idoneos à Religione, & hanc opinionem tenet D. Bartholomæus à S. Fausto in suo Thesauro Religiosorum. lib. 5. quæst. 213. & 214. & Ludouicus Miranda in suo Manuali Prælatorum t. 1 quæst. 25. art. 12. concl. 1. & 2.

b. §. 2. Hinc similiter mortaliter peccat, qui per suffragium sui voci recipit ad Religionem eum, qui est inutilis, seu non idoneus Religioni, quia infideliter agit contra Religionem matrem suam; ita D. Bartholomæus à S. Fausto vbi sup. quæst. 214. num 3.

c. Modo ne Præpositus dissentiat recipi poterit. Hic dubitari potest,

Primò, si Præpositus proponat in Capitulo domus Titium, qui cupit in Religionem ingredi, & facto scrutinio, non solùm voce, sed etiam per vota secreta est acceptatus in tribus Capitulis, vtrum possit Præpositus dissentire antequam recipiatur, vel teneatur recipere illum in Religionem?

Respondeo primò, quòd Præpositus non debet aliquem proponere in Capitulo, nec scrutare vota vocalium, si non habet animum illum recipiendi in Religione.

Secundò, dato quòd Præpositus habeat animum recipiendi

piendi in Religione quem proponit Capitulo domus, & ille sit acceptatus in primo, & secundo Capitulo, si superueniat aliqua iusta causa vel vetus manifestetur, poterit Præpositus dissentire, & non proponere illum in tertio Capitulo, nec tenebitur causam manifestare.

Tertiò, si acceptato Titio per primum, & secundum Capitulum domus, non superueniat noua causa, vel notitia Præposito, & tamen Præpositus nolit amplius eum proponere in Capitulo, in hoc casu, an peccet mortaliter, vel venialiter, dico quòd duæ possunt esse opiniones ambæ probabiles; vna quòd peccet venialiter, altera verò quòd peccet mortaliter, sicut dictum est in præcedenti dubio: quomodocunque verò sit, nec per Capitulum domus, nec per Patrem Generalem cogi poterit ad proponendum illum in tertio Capitulo, quia Constitutio clarè loquitur, ne recipiatur, dum Præpositus dissentit.

Quartò, si acceptato Titio per tria Capitula domus, Præpositus nolit illum recipere in Religionẽ, siue cum causa, siue sine illa, in hoc casu quia per Decretum Capituli generalis par. 2. cap. 4. num 14. nullus Nouitius recipi potest in Religionem sine expressa licentia P. Generalis, habitò Patris Generalis cõsensu poterit Capitulum domus, etiam dissentiente Præposito, illum recipere in Religionem. Et ratio est, quia Præpositus proponendo illum in tertio Capitulo, præstitit consensum: vnde cum capitulariter sit acceptatus, non potest Præpositus amplius dissentire, absque consensu Capituli; quia, quæ à principio sunt voluntatis, ex post facto sunt necessitatis l. sicut C. de actionibus, & obligationibus, & confirmatur ex nostra constitutione parte tertia capit. nono. §. Præpositus, quandoque, &c. vbi habetur, quòd si quis à Religione ante professionem est dimittendus, debet fieri cum consensu vocalium domus; quæ licet loquatur de illis, qui iam ingressi sunt in Reli-

gionem, tamen eadem ratio procedit cum illis, qui per tria Capitula sunt acceptati, quia ille est formalis ingressus in Religionem.

c.§.1. Secundò dubitari potest, vtrum Præpositus habeat dissensum solùm in acceptatione Nouitiorum, vel habeat etiam quando habitu est induendus Nouitius, vel ad professionem admittendus. Respondeo breuiter, solùm in acceptatione, quia in hoc casu loquitur præsens constitutio, & si haberet in alijs casibus propositis, sequeretur, quòd ipse solus posset dimittere, Nouitium à Religione, quod esset contra constitutionem par. 3. cap. 9. Præpositus quandoque

c.§.2. Tertiò dubitari potest, quia ad professionem expressam requiritur, vt recipiatur à Prælato, & fiat in manibus eius, vel alterius habentis licentiam, & authoritatem ab eo, secundum Innocentium Panor. & alios in c. porrectũ de Regularibus, & Mirandam in suo Manuali Prælatorum. t.1. q.24. art.3. conclus. 1. vtrum si in aliqua domo nostræ Religionis non adesset Præpositus, quia esset mortuus, vel absens à Ciuitate, vbi est domus, pro longo tempore, possit Vicarius illius domus, vel si nec Vicarius adesset, possit vocalis, qui habet gubernationem domus cum consensu Capituli domus recipere Nouitios in Religionem, & receptos admittere ad habitum Religionis, & ad professionem, quando vigore nostrarum Constitutionum illis competit, sine licentia, & authoritate Præpositi? Respondeo, &

Dico primò, quòd si officium Præpositi vacat, Vicarius domus, vel vocalis, qui habet regimen domus in absentia Præpositi, & Vicarij, potest facere omnia, quæ potest facere Præpositus, quia eius vices gerit, vt patet ex nostra constitutione par. 3. c. 9. §. in singulis domibus. vers. Absente Præposito, & c. & per consequens potest recipere Nouitios, & receptos ad habitum, & professionem admittere.

Et confirmatur ex cap. fin. de Regularibus, in 6. vbi deciditur, quòd si receptio Monachorum pertinet ad Abbatem, & monacos simul (vt obseruatur in nostra Religione, & ferè in omnibus) poterit Conuentus vacãte monasterio recipere monachum, & ita docet Sanchez in præceptis decalogi t. 2. lib. 5. c. 4. num 67.

Dico secundò, quòd si Præpositura non vacat, sed Præpositus est absens, non debet Vicarius, vel vocalis, qui habet regimen domus dictas actiones facere inconsulto Præposito, dum differri possunt, vsque ad Aduentum Præpositi, vt apparet ex nostra constitutione parte tertia. cap. nono. ibi, ea tantum exequantur, quæ in aduentum Præpositi commodè differri non poterunt. Et si differri non possent vsque ad aduentum Præpositi, puta quia essent in graue præiudicium Nouitij, vel Religionis, debet saltèm per literas certiorem facere Præpositum, & scire eius voluntatem, si commodè fieri potest, nam constitutio in loco præallegato paulo post, lin. 12. dicit caueat autem, ne minimum quid agat, quod à Superioris sui voluntate senserit esse alienum.

Sed si de facto Vicarius, vel vocalis supradicta facerent, cum differri possent, acta essent valida, & ratio est, quia Præpositi vices gerunt absente Præposito; & quamuis prohibeantur per constitutionem, tamen non annullat acta, si fiant; & multa fieri prohibentur, quæ tamen facta tenẽt. l. si quis C. de Episc. & cler. l. militem. C. de procuratoribus. c. nemo. 2. quæst. 1.

c. § 3. Quartò dubitari potest, an professio expressa fieri possit per procuratorem absente Nouitio? Respondeo, quòd fieri potest, & ratio est, quia secundum ius quilibet actus, qui non fit expressè à iure prohibitus expleri potest per procuratorem, iuxta l. 1. § vsus ff. de procurat. & Regulam, potest quis de reg. iur. in 6. & in iure nullus est locus,

quo

quo præcipiatur expresſè, ne profeſsio fiat per Procuratorem. Et hanc opinionem tenet Sylu. v. Religio 3. q. 15. Nauar. in conſilijs lib.3.tit.de regularibus conſ.31. Miranda in ſuo man. Prælat.to.1.q.24.ar.1.concl.3. & alij, quos refert, & ſequitur Sánchez in præcep.decal.to.2. lib.5.c.3. num. 7.

Vt autem procurator hic validè profiteatur nomine abſentis, quinque requiruntur conditiones;

Prima, vt habeat ſpeciale mandatum, ad profeſsionem emittendam.

Secunda, vt ſit mandatum ad profitendum in Religione determinata.

Tertia, vt procurator per ſeipſum exequatur; nec poterit ſubſtituere, niſi ſpecialiter hoc committatur.

Quarta, vt tempore, quo procurator profitetur non ſit reuocata poteſtas.

Quinta, vt Conſtitutio procuratoris non ſit metu graui extorta.

De quibus conditionibus latè tractat Emanuel Roder.in ſuis quæſt.regul.t.3.q.17.ar.13.& Sanchez vbi ſupra lib.5. cap.3.nu.8.vſque ad 12. In noſtra Religione nunquam per procuratorem emiſſa fuit.

c.§.4. Quintò dubitari poteſt, An Prælatus poſſit admittere Nouitium ad profeſſionem abſque conſenſu Capituli Domus? Reſpondeo, quòd non poteſt; Et ratio eſt, quia creatio Religioſorum ſpectat de iure ad Prælatum, & ad Conuentum ſimul, cap. ea noſcitur de his, quæ fiunt à Prælatis. ſecundo, In creatione Religioſorum inuenitur quidam contractus, & reciproca obligatio, qua profitens monaſterio obligatur, & monaſterium viciſſim ipſi profitenti, eundem alendi, & ſubſtentandi, & cum ipſo vnum corpus,& vnum Collegium conſtituendi: Ergo requiritur vtriuſque partis conſenſus; & ſicut profeſſio eſt nulla deficiente

ciente consensu profitentis: ita & nulliter facta est censenda, & existimanda deficiente consensu monasterij, & maximè contradicente Capitulo; ita docet Nauar. in consilijs lib. 3. tit. de Regularibus consil. 62. n. 2. & super c. statuimus de Regularibus nu. 74. quem refert, & sequitur Ludouic. Miranda in suo man. Prælat. t. 1. q. 24. ar. 8. & D. Barthol. à S. Fausto in suo thes. Relig. lib. 5. q. 240. Vnde sequitur, quòd nec Capitulū repugnante Prælato, nec Prælatus repugnante Capitulo, potest aliquem ad professionem admittere, vt docet idem Nauar. in consilijs in 2 edit. lib. 1. tit. de constit. consil. 9. q. 5 nu. 13. & in 1. edit. lib. 3. tit. de Regularib. consil. 62. nu. 3. & Sanchez in præcep. decal. lib. 5. c. 4. nu. 69: quos refert, & sequitur D. Barthol. à S. Fausto in suo thes. Relig. lib. 5. q. 240. nu. 3.

Et quæ dicta sunt procedunt non solum ad admittendum aliquem ad professionem; sed etiam ad receptionem ad habitum, vt docet Miranda in loco præallegato, Lessius lib. 2. de iustitia cap. 41. dub. 7. Sa verbo Religio num. 65. quos refert, & sequitur à S. Fausto, vbi supra nu. 2.

Et procedunt non solum, quo ad Prælatos inferiores, sed etiam quo ad Generalem. Doctores præallegati in locis præallegatis.

Et multo magis prædicta habent locum in nostra Religione: de qua re habemus Constitutionem expressam p. 3. c. 9. §. Præpositus quandoque. & Decreta p. 2. c. 4 nu. 13 & 16. & consuetudinem à fundatione Religionis præscriptā.

c. §. 5. Sextò dubitari potest, An forma præscripta in nostra Religione ad professionem emittendam sit de eius substantia? Respondeo breuiter, quòd non; sed quibuscunque alijs sit facta verbis, valebit; ita Syb. v. Religio 3. q. 1. & 18. in fine. Rosella v. Nouitius nu. 22. Azor. tit. 1. lib. 12. Instit. Moral. c. 5. q. 7. in fin. Tabiena v. Nouitius, q. 11. n. 12. Angelus v. Professio nu. 1. & alij, quos refert, & sequitur

Sanchez

Sanchez in præcep. decal. to. 2. lib. 5. c. 3. nu. 4.

Aduerte tamen, quòd professio est facienda in scriptis, vt constat ex c. fin. 20. q. 1. & ibi glos. in verbo scriptis, & docet Gregorius Lopez p. 1. lib. 2. verbo se puode tit. 7. Syl. v. Religio 3. q. 1. Tabiena, Rosella, & Sanchez, vbi sup. n. 5.

c. §. 6. Septimò dubitari potest, An in nostra Religione efficiatur quis professus tacitus?

Ratio dubitandi oritur, quia quando Nouitij habitu induuntur nostræ Religionis à Prælato fieri solet hæc protestatio, In primis scias, quod tibi expressè protestamur, quòd nulla temporis diuturnitate, vel habitus delatione, aut quacunque officiorum exercitatione, quo ad nos censeberis esse professus; nisi à nobis ad expressam in scriptis professionem fueris admissus. Cum igitur ex parte Religionis, & Domus non detur hæc professio tacita; Dubitatur, verũ detur ex parte Nouitij: ita vt finito anno probationis, & perseuerando in Religione cum eodem habitu, qui communis est professis, & Nouitijs, & exercendo actus eisdem communes, censendus sit professus tacitus, cum nullam protestationem fecerit in contrarium ex parte sua; sicut Prælatus fecit ex parte monasterij.

Respondetur, quòd prima fronte videtur dari hæc professio tacita ex parte Nouitij, quia quamuis non sit professus nostræ Religionis, erit professus Religionis in communi, ita vt teneatur ingredi in aliquam Religionem approbatam. Sed oppositum mihi videtur verius, quia neque quoad se erit professus tacitus. Et ratio est. Primo quia, sicut professio expressa non inducitur, nisi fiat in manibus potentis recipere, & incorporare Religioni: ita nec etiam tacita fieri poterit sine scientia, & assensu monasterij, vel Religionis, quæ illum acceptet, quia non potest esse professio solemnis Religionis, dum non est Religio, quæ illum acceptet.

Secun-

Secundò, Profeſsio non poteſt fieri ſine voluntate profitentis: ſed voluntas Nouitij noſtræ Religionis non eſt obligandi ſe ad aliam Religionem, ſed ad noſtram: Ergo dum à noſtra non acceptatur pro tacito profeſſo, nec etiã Nouitius per delationem habitus,& profeſſorum actus obligatur ad noſtram, nec ad aliam Religionem,quia votum non extenditur vltra voluntatem vouentis, ſicut nec lex vltra voluntatem legiſlatoris.

Tertiò, Ea libertate gaudet Nouitius ad exeundum,qua gaudet Religio ad expellendum.

Quartò, Profeſsio cum ſit quidam contractus inter Religionem, & Profeſſum, ex quo reciproca quædam oritur obligatio, ſequitur, quòd nec profeſsio tacita, neque expreſſa fieri, aut dari poteſt alicui ſine conſenſu vtriuſque nempe Capituli, & Nouitij, iuxta tex. in l. in omnibus,ff.de action. & obligat. & l. ſicut, C.eod.tit.

Et hanc opinionem tenet Innoc. Panor. &alij in c. porrectum,de Regul.Syl.v.Religio.3.q.19.n.19.in princ.teſtãs eſſe communem, Ludou.Miranda in man.Prælat.t.1.q 24. ar.7.concl.1. & alij, quos refert, & ſequitur Sanchez in præcep.decal.to.2 lib.5.c.3.nu.14. & clarius, vbi expreſsè tractat de caſu noſtro.

c.§.7. Octauo dubitari poteſt, ſi profeſsio Nouitij emiſſa ſit in manibus alicuius ex noſtris non habentis poteſtatem admittendi ad profeſsionem, ſed ex conſenſu Capituli Domus, & admiſſa ſit nomine habentis poteſtatem admittendi ad profeſſionem, nempe futuri Præpoſiti (ſi vacante Præpoſitura ſit emiſſa) Vtrum ſit valida, ſi à futuro Præpoſito ratificetur,& à quo tempore incipiat valere? Reſpondeo, quod erit valida, ſi voluntas Nouitij non fuerit mutata per actum contrarium tempore ratihabitionis; Patet ex regula iuris in 6. ratihabitionem retrotrahi, & mandato non dubitamus comparari; & ita docet Innoc. in

c. porrectum nu. 5. de Regularibus, & ibi Hostiensis, & Io. Andreas nu 4. Henricus nu. 5. & Anchar. nu. 6. Sylu. v. Religio 3 q. 16. & q. 18. dicto 2. Angelus v. professio nu. 1. Nauar. in consilijs in 1. edit. lib. 3. tit. de Regularib. conf 6. n 7. & in 2. edit. conf. 40. nu. 7 Emanuel Roder. in 2. to. summæ c. 8. nu. 13 concl. 12. & in quæst. Regular. t. 3. q. 17. ar. 12. & alij, quos refert, & sequitur Sanchez in præcep. decal. t. 2. lib. 5. c. 4. nu. 80. Incipit tamen valere professio illa à tempore, quo rata habita fuerit à Superiore, vt docent Doctores præcitati in locis præallegatis.

c. §. 8. Nono dubitari potest, quã do professio solemnis in Religione emissa est irrita, & nulla, Vtrum obliget, vt votum simplex. Vide Sanchez in præcep. decal. to. 2. lib. 5. c. 4. à nu. 103. vsque ad finem cap.

c. § 9. Recipi poterit, &c. Hic aduertendũ est, quòd nunc recipi non poterit absq; licẽtia A. R. P. Generalis, dato quòd per Capitulũ domus sit acceptatus, & Præpositus non dissenserit, vt patet ex Decreto p. 2. c. 4 n. 14 quæ licẽtia registrari debet in lib. Capitulorũ domus, antequam fiat tertium Capitulũ, vt fuit ordinatũ ab A. R. P. Generali D. Philippo Maria Guadagno, & suis Cõsultoribus die 21. Martij 1628. vt apparet ex libro Consultationum fol. 23. à tergo.

d Qui de hæresi vnquam suspectus, &c. & Qui in alia Religione professionẽ fecerit, &c. Hic oriri potest dubitatio; Ponamus, quòd Religiosus professus alterius Religionis sit acceptatus in nostra Religione non vt Religiosus professus, sed vt secularis ob inaduertentiam Patrum, vel ob malitiam Nouitij, & professionem emiserit in nostra Religione: & transitus à prima Religione ad nostram non sit prohibitus, Vtrum professio facta in nostra Religione sit valida? Respondeo, quòd est valida; & ratio est, qaia, quamuis nostra Constitutio dicat, vt

nullo

nullo pacto recipiatur, tamen non annullat professionem factam: Et collatio facta criminoso, quamuis strictè prohibeatur, est valida iuxta Felin. in c. postulasti de rescrip. & hanc opinionem tenet D.Barthol. à S.Fausto in suo thesauro Relig. lib.5.q.210. & 211. Et idē dici poterit in alijs casibus notatis in dicta Constitutione incipiendo à §. qui de hæresi, &c vsque ad §. vbi primum, &c. Nisi per Constitutionem Sixti V. quæ incipit, *Cum de omnibus*, vel *per aliā legem sit declarata nulla*; Nam vigore nostræ Constitutionis in nullo casu est annullata.

d.§ 1. Alia dubitatio incidenter oriri posset, nempe, An Capitulum Generale nostræ Religionis, posset edere Decretum, irritam reddens professionem illius, qui tacito aliquo impedimento ex supradictis in præcedēti quæstione ingressus est Religionem, & professionem in ea emiserit? Respondeo, quòd non; Et ratio est, quia solius Summi Pontificis est hoc facere, vt multis citatis probat Sanchez de matrim.lib.7.disp.37.nu 30. & in præcep.decal. t.2.lib. 5.c.4.nu.73. & Emanuel Roder. in suis quæst. regul. to.3. q 11.ar.2. & q.15.ar.10.col.3.& q.17.ar.20.

Posset tamen indirectè hoc facere, statuendo nimirum Decretum, vt nullus admittatur ad Religionem, nec ad professionem, nisi protestatione præmissa, non esse animū Religionis admittendi illum, si tali impedimento laboret; Tunc enim professio facta cum illo impedimento non valeret: Non ratione decreti irritantis, sed ex defectu intentionis admittendi illum; posset etiam restringere facultatem Prælatorum, & Vocalium admittendi habentes tale impedimentum, & tunc professio esset irrita ex defectu potestatis in admittente, vt probat Sanchez, & Emanuel Roder. in locis præallegatis.

[e] Qui in nostram semel admissus, &c. Hic

quæri poteſt, ſi N. ſit admiſſus ad religionem per Capitula Domus, & per multos menſes ab vltimo Capitulo, voluntate ſua non ſit ingreſſus, Vtrum abſque nouis Capitulis poſsit à Præpoſito in religionem recipi? Et quid ſi non voluntate ſua non eſt ingreſſus, ſed patris, & matris? Reſpondeo ad primum negatiuè, per ea, quæ à me tradita ſunt in ſimilibus caſibus ſupra p.1. cap.4 verbo pro Sacris Ordinibus, &c. dubio 5. & c. 5. verbo, nec niſi, &c. dub.2. quæ breuitatis gratia hic non repeto.

Ad ſecundum dico, quòd ſi tempus non eſt longum dependet ex arbitrio Capituli Domus conſideratis circumſtantijs.

f Qui ex legítimo matrimonio natus non ſit, &c.

Præſens Conſtitutio loquitur ſimpliciter, & ideo comprehendit tam illos, qui Religionem ingrediuntur tanquã clerici, quàm illos, qui ingrediuntur tanquam laici, quamuis Conſtitutio Sixti V. contra illegitimos, non obſtet ijs qui ingrediuntur Religionem tanquam laici.

f.§ 1. Circa qualitatem Nouitiorum recipiendorum in religionem, Aduertendum eſt, quòd extat Bulla Sixti V. quæ incipit, *Cum de omnibus &c.* quæ iubet non ſolum non eſſe recipiendos illegitimos, ſed nec etiam criminoſos, & reddendis rationibus obnoxios, vel ære alieno grauatos.

g Nouitiorum Magiſtro cuius electio, &c.

Hæc electio Magiſtri Nouitiorum fieri debet per ſchedulas, vt declaratum fuit ab A.R.P. Generali D. Philippo Maria Guadagno, & ſuis Conſultoribus die 13 Martij 1628. & apparet ex lib. Conſultationum fol. 22. à tergo.

Aduertendum eſt, quòd Magiſter Nouitiorum debet primo eſſe Sacerdos; ſecundo, vt in Religione perſtiterit

per

per decennium à professione emissa; tertio, vt sit constitutus saltem in anno quinto supra trigesimum ætatis suæ annum; quarto, debet eligi ad minus per triennium; In Decretis Sacræ Congregationis Concilij, & Clem. VIII. tit. Institutiones super receptione, & educatione Nouitiorum Religiosorum, Decreto Nouitiorum Magister &c. & Decreto, Tam Nouitiorum, &c.

Socius Magistri Nouitiorum quãdo fieri debeat, & quas qualitates habere debeat, habetur in eisdem Decretis.

De Magistris Nouitiorum vide Decreta, quæ sunt par. 2. cap. 4. nu. 6. 19. & 21. & Decretum Capituli Generalis anni 1627. die 30. Aprilis, quod incipit, *Adolescentium*, *&c.*

h Modo ne Præpositus dissentiat. Dubitari po. in hoc loco, An teneatur Præpositus antequam fiat electio Magistri Nouitiorum declarare suam voluntatem, seu dissensum, vel possit differre illum facta electione? Respondeo, quòd non tenetur ante electionem manifestare suum dissensum, nisi forte à Vocalibus Domi proponantur duæ, vel tres personæ determinatæ, vel plures, ex quibus velint Magistrum Nouitiorum eligere: nam in hoc casu tenetur manifestare quem, vel quos excludit, vt electio possit fieri personæ, quæ sibi non displiceat; & si Præpositus in hoc casu nollet manifestare quem, vel quos excludit, possent vocales differre electionem, & certiorem facere P. Generalem ad hoc, vt cogeret Præpositum ad manifestandam suam voluntatem.

i Singulis annis fiat, &c. Hic dubitari potest, Vtrum possit Præpositus confirmare Magistrum Nouitiorum antequam completus sit annus magisterij?

Respondeo, quòd si annus magisterij completur tempore suæ Præpositurae, poterit illum confirmare cum consensu

ſenſu Capituli Domus; Si verò non completur tempore ſuæ Præpoſituræ non poterit illum confirmare, quia eſſet in præiudicium futuri Præpoſiti. Et ſimiliter non poterit cogere Capitulum ad illum confirmandum non completo anno magiſterij, dato etiam, quòd complendus ſit tempore ſuæ Præpoſituræ, quia dependet à voluntate Capituli ſimul cum Præpoſito, confirmare, vel non confirmare illum ante tempus.

i.§.1. Secundo dubitari poteſt; Vtrum facta electione Magiſtri Nouitiorum à Capitulo Domus cum cõſenſu Præpoſiti, poſſit Præpoſitus ſolus, vel cum conſenſu Capituli illum amouere ab officio abſque eiuſdem Magiſtri conſenſu infra annum magiſterij? Reſpondeo, quòd non abſque culpa,& cauſa cognita, ſaltem ſummariè diſcuſſa à Præpoſito, & Capitulo Domus: Et ratio eſt, quia Conſtitutio nõ dat hanc facultatem Præpoſito (nec ſimul cum Capitulo) vt dat de Vicario, qui ad nutum Præpoſiti eſt amouibilis, vt patet in p.3.c.9. Ergo dum ordinat, vt eligatur per annum, & non dat facultatem amouendi, ſequitur, quod abſque conſenſu, vel culpa Magiſtri, non poſſit amoueri ab officio intra annum.

Dixi abſque culpa, & cauſa cognita à Præpoſito, & Capitulo Domus, quia, qui habet facultatem inſtituendi, habet etiam facultatem deſtituendi. ita Antonius de Butrio in c. quod in dubijs de renunciatione nu.7. & Anchar.in c. admonet, ſub n.2.verſ. & tradit circa &c. eod. tit.

i.§.2. Tertio dubitari poteſt, Vtrum finito anno officij Magiſtri Nouitiorum poſſit Præpoſitus cum Capitulo Domus licentiare dictum Magiſtrum, & eligere alium,ſaltem vſque dum alius eligatur? Reſpondeo negatiuè,niſi aliqua iuſta cauſa ſit illum amouendi, & ratio eſt, quia dum alter in eius locum non eſt legitimè electus, debet continuare ſuum officium vſque ad electionem, & poſſeſsionem alterius,

rius, ſicut in Præpoſitis obſeruatur, vt patet ex Conſtitutionibus par.3.cap.9. vbi ſunt hæc verba, *Præpoſitus etiamſi iam annus elapſus ſit, in ſua tamen adminiſtratione permaneat quouſque alius Præpoſitus munus adierit.*

Vnde ex identitate rationis idem ſeruandum eſt cum Magiſtro Nouitiorum. Et confirmatur, quia Magiſter Nouitiorum non poteſt de nouo eligi à Præpoſito, & Capitulo Domus, abſque notitia A.R.P. Generalis, ad quem ſpectat denominatio iuxta Decretum par.2.cap.4.num.6. Et ideo non poſſunt, nec debent amouere primum, niſi electo altero, vt dictum eſt, vel cum conſenſu Prioris Magiſtri, & P. Generalis; Et ſi de facto illum amouerent, poſſet P. Generalis, etiam contradicente Præpoſito, & Capitulo Domus, ordinare, vt reſtitueretur in eodem officio, & continuaret vſque ad electionem, & poſſeſſionem alterius.

i.§.3. Quarto dubitari poteſt, Vtrum completo anno officij Magiſtri Nouitiorum, ex quo ad eius confirmationẽ renuente Præpoſito, annuentibus verò Domus Vocalibus, & Patre Generali poſsit ſolus Præpoſitus ſuo diſſenſu illum excludere? Reſpondeo, quòd vigore præſentis Conſtitutionis contradicente Præpoſito, confirmari non poſſet; dicit enim, modo ne Præpoſitus diſſentiat. Sed ſtante Decreto Reformationis ſub tit. Inſtitutiones ſuper receptione, & educatione Nouitiorum Religioſorum, &c. §. Nouitiorum Magiſtro, &c. in quo diſponitur, vt Magiſter Nouitiorum eligatur ad minus per tres annos, non poteſt Præpoſitus, qui conſenſum præbuit in electione dicti Magiſtri in principio diſſentire nunc non completo triennio ab electione, abſque iuſta, & legitima cauſa: Imò tam Præpoſitus, quàm Capitulum Domus debent illum confirmare vſque ad tertium annum incluſiuè. Et non confirmando poſſet P. Generalis cum ſuis Conſultoribus illum confirmare vigore dicti Decreti.

Quinto

i.§.4. Quinto dubitari poteſt, Ponamus, quòd Magiſter Nouitiorum compleat annum ſui magiſterij tempore Capituli Generalis, quando Præpoſiti renunciauerũt Præpoſituris, Vtrum poſsit Vicarius cum Capitulo Domus eo tempore confirmare Magiſtrum Nouitiorum per alium annum, vel alium de nouo inſtituere? Reſpondeo, quòd non: Et ratio eſt, quia in tali electione debet interuenire Præpoſitus ad hoc, vt poſsit præſtare aſſenſum, vel diſſenſum, iuxta præſentem Conſtitutionem; Præterea cum electio iſta ſit res grauis, quæ poteſt differri vſque ad aduentum noui Præpoſiti non debet Vicarius facere hanc electionem contra Conſtitutionem par. 3. cap. 9. verſ. abſente Præpoſito.

k Ter in hebdomada confiteri. Hic aduerti debet, quòd Nouitiorum confeſsiones audiendi cura ſoli Magiſtro Nouitiorum committi debet, ſemel tamen, vel bis in anno, id etiam licebit Superiori, vel cui ille commiſerit, vt patet ex Decreto Clem. VIII. *Quilibet Nouitius, &c.* ſub tit. Inſtitutiones ſuper receptione, & educatione Nouitiorum Religioſorum.

Ex hoc Decreto manifeſtè apparet, quòd nullus alius præter nominatos in dicto Decreto habet facultatem audiendi Confeſsiones Nouitiorum, & ſi alij de facto audiãt, & abſoluant, Confeſsio erit nulla ex defectu poteſtatis Confeſſarij.

Clerici profeſsi, qui adhuc ſunt ſub Magiſtro, Vtrum confiteri poſsint Confeſſarijs ordinarijs Domus? Vide ſup. p.1.c.9. commento ſuper Verbo, confitebuntur autem &c.

l Si pro Clerico eſt admiſſus. Hic dubitari poteſt, An Religioſus profeſſus, & pro Clerico admiſſus, & Choro deputatus, poſsit Superioris auctoritate ad ſtatum

Con-

Conuersorum, seu Laicorum transferri? Respondeo, vel Religiosus est sacro ordine insignitus, vel non; si primum non potest Superior ad statum Conuersorum, seu Laicorũ illum transferre, ita D. Bartholomæus à S. Fausto in suo thesauro Religiosorum lib.6.q.177.nu.1.

Si secundum, duæ sunt Doctorum opiniones, Vna est Nauar. in cap. quando, de consecr. dist.1 q 21.nu.20. qui negat id fieri posse. Altera affirmat, & est Soti de iustit. & iure,lib.10.q 5.ar.1.Aragon.in 2.2.D.Tho.q.83,ar 12.Petri de Ledesma 2.to.summ.tract.9. c.4. Azorij instit.moral. lib.10.c.6.q.7. quos refert,& sequitur D.Barthol.à S.Fausto in loco præallegato, & ratio est, quia non variatur Religionis status, sed illæsus manet, cum eisdem Religionis votis ligatus, opinio Nauarri videtur vera ipso contradicente, & aliorum vera ipso consentiente.

Est tamen aduertendum, quòd non quilibet Prælatus habet hanc facultatem, sed apud nos, Capitulum Generale, vel Præpositum Generalem, vnà cum Consultoribus arbitror habere hanc facultatem, si adest iusta causa.

Causa autem iusta erit, vel pro punitione alicuius delicti, vel pro ineptitudine ad literas,ita D. Barthol. à S.Fausto in loco præallegato q.178.lib.6.

m Per menses quatuor. Hic dubitari potest,Vtrũ ex aliqua iuxta causa possit Præpositus Generalis dispensare cum Nouitio clerico,vt possit indui habitu Religionis nõ completis quatuor mensibus hospitij? Respõdeo, quòd sic, nisi dispensatio ad multos dies se extendat,vt patet ex his, quæ dicta sunt in Procemio Constitutionum, commentario super verbo, Veteres abrogandi, vers. quinto potest dispensare in casibus leuibus &c.

n Si pro laico, &c. Aduertendum est,quod in Ca-

pitulo Generali anni 1610. fuit ſtatutum, vt qui pro fratribus laicis in Congregatione noſtra admittuntur, nonniſi quinquennio expleto noſtræ Religionis habitu induantur, vt patet in Decretis p.2.c.4.nu.20.

n.§.1. Hic dubitari poteſt, Ponamus, quòd aliquis Nouitius laicus, dum pro hoſpite habetur, per Capitulum domus ſit licentiatus, & poſtea, cum non adhuc ſit domo eiectus, nec habitu hoſpitum expoliatus, velint Patres adhuc experiri magis, Vtrum idoneus ſit nec ne, An poſſint hoc facere? & faciendo Vtrum continuetur tempus hoſpitij, vel de nouo inchoandum ſit? Reſpondeo, quòd Præpoſitus localis, etiam cum Capitulo Domus, non poteſt hoc facere abſque licentia P. Generalis, & noua cauſa, vt conſtat ex Decreto p.2.c.4.nu.16. ex identitate rationis, & obtinendo dictam licentiam cum conſenſu P. Generalis Capituli Domus, & Præpoſiti continuabitur tempus hoſpitij, nec de nouo erit inchoandum, & ita in praxi ſeruatum eſt in Domo S. Syluestri.

Sed quid dicendum ſi hoc accideret in anno probationis, ſeu nouitiatus?

Dico circa primũ eodem modo, quòd Præpoſitus etiam cum Capitulo Domus non poſſet hoc facere abſque licẽtia P. Generalis, & noua cauſa, vt patet ex ſupradicto Decreto.

Dico ſecundo, quòd ſi eſt Clericus debet etiam concurrere conſenſus Capituli Domus, quæ acceprauit dictũ Nouitium, ſi non fuit receptus in Domo nouitiatus.

Dico tertio, quòd vno deficiente (nẽpe vel conſenſu Generalis, vel Capituli Domus nouitiati, vel Capituli Domus, quæ Nouitiũ recipit) oporteret eijcere Nouitiũ à Religione.

Dico quarto, quòd ſi omnes ſupradicti concurrunt, vt non ſolum prætineatur Nouitius in Religione ſed etiam, vt continetur annus probationis; Non erit neceſſe de nouo incipere annum probationis, quia quamuis per Capitulum

Domus

Domus sit licentiatus, dum non est expulsus è Domo, nec habitu Nouitiorum expoliatus, sed continuè versatus est in eodem statu: Annus probationis nō dicitur interruptus, per illum actum Capituli, sed continuus.

o Ante susceptum habitum, &c. In susceptione habitus apud nos fieri solet nominis mutatio; si videbitur Superiori, qui habitum dat, quo mutato, vel non mutato, non licet amplius, nec auctoritate priuata, nec ipsiusmet Superioris illud mutare, sed tantum auctoritate Capituli Generalis, vel P. Generalis; nam omnia ei licent, quæ non sunt ei prohibita; & nominis mutatio ad Superiorem pertinet, vt docet Franc. in Procemio sexti Decretalis, Duardus in Bulla Cœnæ Domini lib. 1. cap. 4. q. 5. nu. 14. & Bonacina de Sacramentis disp. 2. q 2. par. 4. num. 24. Ex quo patet à fortiori, fraudulentam nominis mutationem non esse licitam, cum sit à iure interdicta, vt patet ex lege prima, C. de mutat. nom. Introducta enim fuit hæc nominis mutatio in Religione, primo ad dimittendum nomina gentilium, si forte illa in Baptismo fuerint Nouitijs imposita, & ad introducendum nomina Sanctorum. secundo ad indicandam vitæ interioris, & morum mutationem, & noui hominis institutionem.

P Inhabilis, &c. Vide supra in princ. præsentis Capitis in Commentario, S. De consensu, &c. versic. Hic similiter, &c.

q Domesticis operibus vacent. Hic quæri potest, An Regularis, qui in Religione non laborant iuxta eorum professionem peccent mortaliter? Respondeo regulariter eos peccare mortaliter, nisi ex paruitate materiæ excusentur à mortali, vel ex aliqua iusta causa excu-

 sentur.

ſentur. Et ratio eſt, quia in profeſſione fit contractus inter Religionem, & profitentes, per quem Religio illis omnia neceſſaria ad decentem ſuſtentationem promittit, ipſi verò exhibent ſe Religioni paratos ad ea munera, ad quæ per profeſſionem ſunt deputati. Ergo ex iuſtitia tenentur Regulares actus ſuæ profeſſionis in Religione exercere, ac laborare: Ergo faciendo contra iuſtitiam regulariter peccant mortaliter. ita D Tho. in 2.2.q.187.ar.4. & D. Barthol. à S. Fauſto in ſuo theſauro Religioſorum lib 6.q.179. Hinc ſequitur, quòd Conuerſi, ſeu laici, qui in monaſterijs corporalibus, ad quæ per profeſſionem ſunt deputati, ſunt notabiliter negligentes peccant mortaliter. Et ſimiliter, Religioſi ad Chorum deputati, qui ſine iuſta cauſa Miſſam non celebrant, Diuinis officijs, ex conſuetudine in Choro non interſunt, ſacramentum pœnitentiæ ſi ſint Confeſſarij, requiſiti, miniſtrare nolunt ex conſuetudine. Dixi notabiliter negligentes, nam non ſunt faciliter condemnandi de peccato mortali; & ex altera parte Religioſi tepidi & negligentes debent animaduertere periculum cui ſe exponunt.

[r] Pro Matutino, &c. Hic dubitari poſſet, Vtrum noſtri Conuerſi, ſeu fratres laici teneantur ex præcepto recitare orationes, quæ ſunt eis ordinatæ per hanc Conſtitutionem, ſicut clerici horas Canonicas? Reſpondeo, quòd non, quia Conſtitutio non obligat ad culpam; Clerici autem non ſolum tenentur ex vi Conſtitutionis recitare horas Canonicas, ſed ex cōſuetudine vniuerſali Eccleſiæ, quæ obligat illos ſub præcepto. Et quamuis fratres laici de iure Diuino teneantur preces ad Deum fundere pro noſtris benefactoribus, poſſunt tamen illis ſatisfacere alijs orationibus, & pijs operibus; Imò ſuo modo pro benefactoribus orare cenſentur, dum clericis orantibus inſeruiunt. ita D. Bartho-

Bartholom. à S. Fausto in suo thesauro Relig. lib.6.q.170. r.S.1. Hic quæri potest, si Nouitius delinquat à quo puniri debeat? Respondeo, quòd puniri potest à Prælato Religionis in qua manet, (si in Religione permanere velit) ac si esset professus; nam licet non sit perfectè Religiosus, est tamen intra Religionem, eiusq; pars, quamuis imperfecta; & ipsum percutiens innodatur sententia excommunicationis, c. Religioso de sent.excomm. in 6. Vnde eadem ratione gaudet priuilegio fori. & ita docent communiter Doctores quos refert, & sequitur Sanchez in præcep. decal.t.2.lib.6.cap.10 nu.10. quod procedit non solũ quando Nouitius delinquit contra Religionis Regulam, & statutum, sed etiam si committat alia delicta etiam capitali pœna digna, vt homicidium, &c. ita Nauarrus in manuali cap.12.nu 65. & in consilijs in prima edit lib.3. tit.de Regularibus consil. 58. num.4. & in 2. edit. lib.2. tit. de foro competenti consil.6 nu.4. & Azorius lib.12. instit.moral. cap.2.q 11. quos refert, & sequitur Sanchez vbi sup n.12.

Sed si Nouitius è Religione egredi eligat, siue ante siue post condemnationem à Prælato regulari factam, à Iudice seculari puniri poterit, si ante ingressum Religionis erat secularis, vel ab ecclesiastico si erat clericus, ob delictum in Religione commissum, quia delictum impunitum manere non debet, & è monasterio egressus, est mere secularis, vel clericus secularis, vt prius erat. ita Farinac. in sua practica criminali to. 1. tit. de Inquisitione, in 3.edit. q.8. nu.46.ampliat.16. Bobadi.lib.2.polit.cap.18.nu.87. & alij quos refert, & sequitur Sanchez vbi sup. nu. 24.

Potest etiam excommunicari Nouitius à Prælato Religionis, vt docet Sanchez in præcep. decal t.2.lib 6 cap 10. nu.17. Vltra ea quæ dicta sunt de Nouitijs, aduertendum est, quod in Decretis nostris Capitularibus p.2.c 4 sunt inter alia Decreta, infrascripta, annotatione digna.

In

r.S.2. In Decretis p.2.c.4.nu.5. Si qua bona Nouitius etiam nominatim legauerit illi Domui in qua professionem emittit, cedant nihilominus in vtilitatem illius Domus, in qua est receptus; secus si nominatim alijs Domibus nostræ Cōgregationis legasset.

r.S.3. Notandum est, quòd vsus Religionis est, vt Nouitius intelligatur filius illius Domus in qua receptus fuit, quamuis professionem emittat in alia Domo; & sicut ad illam Domum in qua fuit receptus pertinet onus dicti Nouitij, non solum dum est in nouitiatu: sed etiam dum est professus; sic etiam omnia emolumenta quæ perueniunt ad Religionem ratione dicti Nouitij in quocunque tempore, pertinent ad eandem Domum, vt patet ex præsenti Decreto 5. & in Compendio Priuilegiorum nostræ Congregationis par.2. tit. hæreditas, S.1. & est iuxta Regulam iuris, vt qui sentit onus, & commodum sentire debeat, l. secundùm naturam, ff. de re iud.

Notandum est etiam, quòd aliquando solet occurrere, vt aliquis Nouitius acceptetur in Domo S. Antonij Mediolani (exempli gratia) & professionem faciat (ob satisfactionem Nouitii vel eius parentum) nomine alterius domus, nempe S. Nicolai Tolentini Venetiarum, in hoc casu intelligitur filius Domus S. Nicolai, & ad ipsam spectant onera, & emolumenta dicti Nouitij, & non ad Domum S. Antonij. Sed aduertendum est, quòd ad hoc faciendum concurrere debet consensus Capitulorū vtriusque domus, nempe S. Antonij, & S. Nicolai, & consensus Nouitij; & ita in facti contingentia fuit obseruatum in persona Ioannis Mariæ Vincenti nostræ Congregationis clerici professi Venetiarum. & ita similiter obseruant patres Dominicani ex ordine Capituli Generalis Marsiliæ celebrati anno 1300. quem refert P. Magister Vincentius Bandellus Generalis

neralis dicti Ordinis in suis commentarijs ad Constitutiones sui Ordinis dist. 1. c. 14. vers. Ego N. facio professionem lit b fol 47. col. 2.

Notandum est tertio, quòd si Capitulum domus in qua fuit receptus Nouitius. consentiret, vt posset Nouitius donare, vel legatum facere in fauorem domus, in qua professionem emittit, valeret donatio, vel legatum in hoc casu, & ratio est, quia vnusquisque cedere potest iuri suo, c. si de terra de priuilegijs, & bona non acquisita remitti, & relaxari possunt, Abbas in c. tua, nu. 9. de his, quæ fiunt à Prælatis, Felin. in c. præsentia, sub nu. 57. vers. decimo de probat. & late Stephanus Quaranta in sua summa Bullarij, tit. alienatio rerum ecclesiæ, nu. 43.

r. §. 4. In Decretis p. 2. c. 4 nu. 12. Nemo ante quartumdecimum expletum suæ ætatis annum in nostrã Congregationem admittatur, si secus fieri peculiaris aliqua ratio postulauerit, id nullo pacto fiat absque P. Generalis facultate.

r. §. 5. Aduertendum est, quòd vltra licentiam P. Generalis, requiritur licentia, & consensus patris naturalis, vel tutoris Nouitij, qui consensus sufficiet tacitus, & haberetur si per annum, & vnum diem non reclamaret, iuxta tex. in cap. 2. de Regularibus, & c. Puella, 20. q. 2. & annus incipit à die scientiæ, ita Sanchez in præcep. decal. lib. 4. c. 18. nu. 10. & seq.

r. §. 6. Hic dubitari potest, An iste Nouitius cum licentia P. Generalis acceptatus in Religione ante pubertatis annum, sit propriè Nouitius, ita vt gaudeat priuilegio Canonis? Respondeo, quòd largè dicitur Nouitius, tamen cũ valeat ingressus, vt docet Sanchez in præcep. decal. lib. 4. cap 18. nu. 8. gaudebit etiam priuilegio Canonis concesso Nouitijs, c. Religioso, de sent. excomm. in 6. & ita do-

cet

cet Angelus in summa, v. Nouitius, nu. 21. Palud. in 3 sent. dist. 39. q 3. in quæstiuncula 2. in fine, quos refert, & sequitur Sanchez vbi sup. to. 2. lib. 5. c. 4. nu. 24.

Dixi largè dici Nouitium, quia ad hoc vt sit propriè Nouitius, & legitimum faciat nouitiatum, requiritur vt sit pubes, idest quatuordecim annorum completorum; nam annus nouitiatus datur ad austeritates Religionis experiendas, inter quas supremum locum obtinet castitatis obseruantia, cuius difficultates impuberes experiri plenè nequeunt. Et quod requiratur hæc ætas, supponi videtur in clem. fin. iuncta glo. verbo ætate, de Regularibus, & docent Sylu. v. Religio. 2. q 12. & Religio. 3. q. 2. Azor. lib. 12. instit. moral. c. 2. q 4. & q. 7. & alij, quos refert, & sequitur Sanchez in præcep. decal. t. 2. lib. 5. c. 4 nu. 22.

r. S. 7. In Decretis p. 2. c. 4. nu. 13. Vt ea, quæ de recipiendis Nouitijs in nostris Constitutionibus habentur facilius exequutioni mandari possint, statuerunt Patres, vt nullus in posterum in nostram Religionem recipiatur, nisi prius à Præposito, & Vocalibus illius Domus, in qua recipiendus est, tria celebrentur Capitula, quæ tamen in minori temporis spatio, quàm vnius mensis nullatenus celebrentur. In illis autem celebrandis, hoc perpetuo seruetur, scilicet vt vbi Præpositus, & tres tantum, aut pauciores vocales fuerint, nisi omnes & singuli consentiant nemo recipiatur; Vbi vero maior Vocalium numerus adfuerit, duæ saltem partes consentiant, quæ tamen de Nouitijs tantum recipiendis intelligantur; Quod autem ad illos habitu induendos, vel ad professionem admittendos attinet, firmum sit quod in

nostris

noſtris Conſtitutionibus habetur, ſcilicet vt ad hæc omnia ſufficiat conſenſus maioris partis Capituli; & vt hæc firma atque rata ſeruari poſſint, Patres Viſitatores viſitationis tempore diligenter inquirant, an ſeruentur, & inſuper quænam ſit receptorum Nouitiorum in moribus probitas, quæ regularis obſeruantia, ac tandem, quæ literarum eruditio; & omnia ad P. Generalem deferant.

r.S.8. Notandum eſt, quòd inter vnum & aliud Capitulum debet eſſe intermedium, ſpacium ſaltem decem dierum, ſecundum Bullam Sixti V. quæ incipit, *Ad Romanum*, S. verum, & non ſine ratione, quia in dicto ſpatio temporis, aliquid manifeſtari poterit, quod antea neſciebatur; & ſecundum dictam Bullam, non eſt neceſſe ſpacium triginta dierum ad tria Capitula celebranda, ſed bene requiritur vigore præſentis Decreti Capituli Generalis.

r.S.9. Præterea quando aliquem Nouitium, ex aliqua iuſta cauſa, quæ dilationem non pateretur, recipi conueniret ante celebrationem trium Capitulorum, in hoc caſu, quando non adeſſet timor contradictionis conſanguineorum, & cum diſpenſatione P. Generalis recipi poſſet vt aduena, & in eodem habitu, quo ingreditur illum retinere vſquequo celebrarentur tria Capitula, & decurreret menſis à primo Capitulo: vel poſſet indui interim habitu clericali ſeculari.

Dixi niſi adeſſet timor contradictionis, quia ſi adeſſet, nullo pacto poſſet, nec conueniret illum recipere.

Dixi & cum diſpenſatione P. Generalis, quia ſine tali diſpenſatione, Præpoſitus localis etiam cum conſenſu Capituli Domus non poſſet illum recipere, quia eſſet contra Decretum anni 1621. quod eſt p.2.c.4.n.14.

r.§.10. In Decretis p.2.c.4.nu.15. Hoſpitij cuiuſlibet tempus incipiat à die, qua in Domum nouitiatus quis excipitur.

Dato quod Præpoſitus cum Capitulo domus induat Nouitium habitu noſtrorum hoſpitum, nunquam ei currit tempus hoſpitalitatis, niſi à die, qua fuerit receptus à Domo nouitiatus, in qua à P. Generali fuerit aſſignatus, & ita in praxi ſeruatum eſt in quodam Nouitio, qui per quinque menſes cum habitu hoſpitum fuerat in domo, in qua erat acceptatus, & nunquam à P. Generali, & Conſultoribus poterit obtinere, vt habitu Religionis à Præpoſito indueretur: ſed à P. Generali fuit aſſignatus domui nouitiatus S. Syluestri Romæ, & à die, qua peruenit ad dictam domum S. Syluestri incæpit tempus hoſpitij, quo completo fuit indutus habitu Religionis.

In Decretis p.2.c.4.nu.16. Quotieſcunque Decretũ fuerit à Capitulo Domus, ne aliquis ad profeſſionem admittatur, ne liceat aliud cogi Capitulũ, quo prius Decretum abrogetur, ſed protinus dimittatur; & ſi interim noui quicquam acciderit ad P. Generalem deferatur.

r.§.11. Hic primo dubitari poteſt, ſi Præpoſitus de facto (poſtquam à Capitulo domus aliquis Nouitius eſt excluſus ne ad profeſſionem admittatur) de nouo congregaret Capitulum, in quo concluderetur, vt admitteretur ad profeſsionem; & Præpoſitus daret illi Nouitio profeſsionem, vtrum dicta profeſsio eſſet valida? Reſpondeo profeſsionem eſſe irritam & nullam, ex defectu poteſtatis, quia dum in Decreto dicitur *Ne liceat aliud cogi Capitulum*, reſtringit facultatem Prælato congregandi Capitulũ in hoc caſu,

casu, & reseruat hanc facultatem P. Generali. Præterea probatur per tex. in l. non dubium, C. de legibus, & ibi Bart. & instit. de nuptijs, §. si aduersus, in quibus iuribus habetur, quòd quando lex, vel statutum prohibet fieri actum, si fiat, actus est nullus, licet non procedat vltra annullando. & ita docet Felin. in c. ex parte, n. 1. de constit. & Sanchez in præcep. decal. lib. 5. c. 4. nu. 66. & 73.

r. §. 12. E contra vero, ponamus quòd à Capitulo Domus sit approbatus Nouitius, vt ad professionem admittatur, & Præpositus vellet de nouo congregare Capitulum de eadem re, Vtrum possit hoc facere absque noua causa, & licentia P. Generalis? Et si de facto faciat & concludatur contrarium, vt scilicet dimittatur, An sit validum secundum Capitulum?

Respondeo, quòd duæ possunt esse opiniones, vna negatiua, altera vero affirmatiua; & pro parte negatiua ratio esse potest, quia post publicationem scrutinij non est locus variationi, vt in c. publicato de elect. & adest tex. in terminis in cap. nulli licere de elect. in 6. cuius verba sunt hæc, *Nulli licere decernimus, postquam in scrutinio nominauerit aliquem, & electio fuerit subsequuta, vel postquam præstiterit electioni de ipso ab alijs celebratæ consensum, illum super electione ipsa, nisi ex causis postea emergentibus impugnare: Vel nisi ei morum ipsius antea celata, de nouo pandatur improbitas, seu alicuius alterius latentis vitij vel defectus, quæ verisimiliter ignorare potuerit veritas reueletur. De huiusmodi autem ignorantia fidem faciat proprio iuramento.*

Secunda ratio colligi potest ex eodem Decreto per contrarium, nam sicut quando à Capitulo domus fuit decretũ ne aliquis ad professionem admittatur, non licet aliud cõuocari Capitulum, quo prius decretum abrogetur, nisi noua causa superueniente, & ad Generalem delata: sic etiam per contrarium, quando à Capitulo domus est approbatus

Nouitius vt ad professionem admittatur, non licet Præposito aliud conuocare Capitulum, quo prius Decretũ abrogetur, absque noua causa, & ad P. Generalem delata. Cõtrariorum enim eadem est disciplina quantum ad iuris dispositionem, l. diem. §. stari, ff. de arbitris, l. 1. ff. de his qui sunt sui, vel alieni iuris, inst. de societate, § illud.

Pro parte vero affirmatiua, quæ vera mihi videtur, dico quòd Præpositus de conuenientia, non debet de nouo conuocare Capitulum absque euidenti causa, & prius delata Admodum R. P. Generali: Tamen si de facto conuocet Capitulum, & concludatur contra primum Decretum, vt non admittatur ad professionem, dico secundum Capitulum esse validum; Et ratio est, quia multa fiunt, quæ fieri non debent, facta tamen non rescinduntur, c. nemo 2. q. 1. c. quidam 27. dist. l. si quis, C. de Episc. & Cler. l. militem, C. de Procurat.

Secundò, nullum apparet ius quod annullet dictam secundam conclusionem. Et ad rationes allatas pro parte negatiua, quæ videntur obstare, Respondeo, & ad primũ dico, quòd procedit in electione. in qua publicato scrutinio acquisitum est ius ei, qui est electus, sed in casu nostro tractatur de contractu faciendo inter Religionem, & Nouitium, in quo non acquirit ius Nouitius ex conclusione Capituli, vt contractus fiat, idest vt admittatur ad professionem, sed celebrato contractu, idest facta professione acquirit ius, vt dimitti non possit absque legitima causa.

Ad secundam rationem, quæ colligitur ex dicto Decreto à contrario sensu dico, non esse validum argumentum; primo quia est dispar ratio, & ideo non procedit, vt docet Euerardus in loco à contrario sensu; secundo, quia, quod factum est in fauorem Religionis, conuerteretur in detrimentum Religionis: Dictum enim Decretum fuit factum in fauorem Religionis, ne indigni & inhabiles iudicio Capituli

pituli admitterentur ad professionem, quæ decisio est cõformis Conc. Trid. quod vult, vt inhabiles dimittantur; si verò admisso Nouitio à Capitulo ad professionem, non posset Præpositus de nouo congregare Capitulum, & de nouo discutere merita dicti Nouitij esset contra Religionem, quia aliquis indignus, vel inhabilis ex parua consideratione Vocalium approbatus, esset admittẽdus ad professionem in damnum Religionis: Ergo admitti non debet hoc argumentum à contrario sensu. Vnde reiectis contrarijs, remanet firma conclusio pro parte affirmatiua.

r.§.13. Secundo dubitari potest, si P. Generalis prohiberet alicui Præposito locali ne admitteret aliquem Nouitium ad professionem ex aliqua iusta causa, & Præpositus cum consensu Capituli domus, hac prohibitione non obstante, illi daret professionem, Vtrum esset valida dicta professio? Respondeo quòd esset valida, quia esset facta in manu Prælati potentis acceptare ad Religionem cum consensu Capituli domus. Nec obstat prohibitio facta à P Generali, quia multa fieri prohibentur, quæ tamen facta tenent l. si quis, C. de Episc. & cler. l. militem, C. de Procuratoribus, c, nemo, 2.q 1.

r.§.14. Sed quid dicendum si P. Generalis in supradicto casu non solum prohibuisset actum dandi professionem: sed etiam irritasset & annullasset in casu contrauentionis, Vtrum esset nulla in isto casu?

Respondeo quod non, & ratio est, quia solius S Pontificis est irritam reddere professionem, vt docet Sanchez multis citatis in lib.7. de matrimonio disp. 37. nu. 30. & in præcep decal.t.2.lib.5.c.4.nu.73. & Emanuel Roderiquez in suis quæst. regul.t.3.q.11.ar.2. & q.15.ar.10.col.3. & q.17.ar.20.

Est tamen aduertendum, quòd licet P. Generalis non possit directè irritare, & annullare professionem, potest

tamen indirectè, suspendendo Præposito facultatem in illo casu, & reseruando sibi admissionem illius Nouitij ad professionem ex rationabili causa; In hoc enim casu si Præpositus ille localis daret illi Nouitio professionem esset irrita,& nulla ex defectu potestatis. Nam P. Generalis potest ex iusta causa sibi visa suspendere Præposito hanc facultatem, & sibi reseruare, quia totam iurisdictionem quā habet Præpositus localis à P.Generali illam accepit,& omnis res per quascunque causas nascitur per easdem dissoluitur. c.1.extra de regulis iuris. Dixi & sibi reseruare facultatem admittendi illum Nouitium ad professionem, quia si tantum suspenderet, & non reseruaret sibi facultatem, & Præpositus localis non obstante suspensione, de facto illam daret Nouitio, professio esset valida, per regulam supradictam; nam multa fieri prohibentur, quæ tamen facta tenent, vt supra dixi. & hanc opinionem tenet Sanchez in præcep decal.t.2.lib.5.c.4.nu 79.

r.§.15. Tertio dubitari potest, Vtrum Nouitium expulsum à Capitulo domus, possit Præpositus solus absque Capitulo domus,detinere domi, cum eodem habitu, eousque det relationem P.Generali? & maximè si noua causa manifestetur? Respondeo affirmatiuè, quod probatur ex eodem Decreto 16. in finalibus verbis, ibi, *Ad P. Generalem deferatur*; nec vlla mentio fit Capituli domus.

De hac materia professionis vide Commentaria in hac secunda par.Constit. in princ.verb. Professionem iterare à q.2.vsque ad 20. inclusiuè, & c.5. verb. Qui de hæresi,&c.

In Decretis p.2.c.4.nu.17. Per mensem ante professionis tempus, eligantur à Capitulo Domus duo Vocales, qui de vita & moribus Nouitij maturè inquirant,& ad Patres, antequam de professione quicquam statuatur referant. Ista electio debet fieri per sche-

schedulas, vt declaratum fuit ab A. R. P. Generali D. Philippo Maria Guadagno, & suis Consultoribus die 13. Martij 1628. & patet ex libro Consultationum fol. 22. à tergo.

In Decretis par. 2. cap. 4. nu. 19. Clerici etiam &c. ibi Præpositus sacerdotem deligat &c. Vide omnino Decretum Capituli Generalis anni 1627. die 30. Aprilis, quod incipit, *Adolescentium*, &c.

r. §. 16. In Decretis p. 2. c. 4. nu. 21. Laici Nouitij &c. Laicis Nouitijs à Præposito, & Vocalibus Magister per secreta suffragia est eligendus, ex Capitulo Generali anni 1627. die 30. Aprilis, quod incipit, *Adolescentium*.

De Studijs & Scholasticis. Cap. VI.

Summa Capitis VI. Constitutionum.

Studijs quos viderint esse aptos curent Præpositi, vt per Lectores erudiantur. num. 1.

Latinam linguam qui non callent, ad Logicam vel Philosophiam audiendam non admittantur. num. 2.

Scholastici examinentur antequam de vna scientia ad aliam transeant. num. 3.

Studijs certæ domus designentur. num. 4.

Tempus studijs destinatum. num. 5.

Singulis hebdomadis disputationes habeant. num. 6.

Jjs libri proficui assignentur à Lectore, & Præposito, & cæteri auferantur. num. 7.

Exemptio à choro quando concedi debet. num. 8.

Magistro absente quid facere debent. num. 9.

Otio aut somno exemptionem ne consument. num. 10.

Orationem ne negligant. num. 11.

NECESSE est Clericos, vtpote verbi Dei, Sacramentorumq; ministros, omni quidem bonarum literarum genere, præcipuè verò Theologiæ eruditione esse conspicuos, ne Diuina mysteria per imperitos, cum Ordinis dedecore, exerceantur: Præpositus igitur Ge-
1 neralis, & Præpositi Domorum præcipuè curare debent, vt quos studijs viderint esse aptos, hi Logica, Philosophia, Theologia, & sacris Canonibus per Magistros, atque Lectores idoneos erudiantur.

Clerici dum sunt Nouitij, post spiritualium rerum occupationes, humanioribus literis si necesse habeant, diligenter studeant. Ante professionem scientijs ne vacent, nisi à P. Generali obtenta licentia.

2 Nemo ad Logicam [b], vel Philosophiam au- b
diendam admittatur, nisi qui Latinam linguã
3 calleat. A Logica [c] ad Philosophiam, à Philo- c
sophia ad Theologiam, ne transeant, nisi qui à Præposito, & Vocalibus, suoq; magistro inuĉ-
4 ti sint idonei. Vt schola sit frequentior, designentur certæ domus, ad quas ex alijs studio-
5 rum causa demigretur. Tres deputentur anni, quibus Logicæ, & Philosophiæ operam dare possint.

poſsint. Theologiæ non plus quinque, non
pauciores quatuor. Per id totum tempus lec-
tiones à Magiſtro aſsiduè audiant, illasq; po-
ſtea repetant, ac dubitationes de ea in orbem
6 quotidie proponant. Singulis hebdomadis ha-
beantur diſputationes: in quibus vnus conclu-
ſiones propoſitas defendat: vnus, & alter ar-
gumenta contraria obijciat. Diſputationibus,
& repetitionibus huiuſmodi interſint quando-
que Præpoſitus, & Vocales, quo animũ Scho-
7 laſticis poſsint addere. Ne legendis aliarum
ſcientiarum libris diſtrahantur, dentur ſingu-
lis à Præpoſito, & Magiſtro libri, quos ſolos
8 poſsint legere. Diebus non feſtiuis detur Scho-
laſticis profeſsis, ſi videbitur, alternis vicibus
remiſsio, ne cum alijs in Choro pro Diuino
9 Officio recitando conueniant. Si qua de cauſa
Magiſtrum diutius abeſſe contigerit, mutuis,
quas ille præfinierit, lectionibus ſe exerceant,
10 ac ſolitam vacationem habeant. Aduertant
Præpoſiti, ne conceſſum Scholaſticis ſtudendi
tempus rebus inutilibus, aut otio abſumant:
neve cum alij ad Matutinas preces perſoluen-
11 das ſurrexerint, illi in cellulis dormiant: Sed
primum omnium eſt curandum, ne qui ſtudijs
fuerint deſtinati, orationis aſsiduitatem, &

animi modestiam negligant. Verum ita eruditionem cum pietatis ardore coniungant, vt alterum alteri emolumento esse posit. Expleto statim studiorum curriculo, aut si Magistri actu amplius non legant, teneantur rursus Horis omnibus Canonicis vnà cum alijs interesse.

Commentaria in Caput VI.

Summa Commentariorum super Caput VI.

Disculi & inepti ad studia non sunt admittendi. lit.b.

Ad studium Theologiæ quis admitti non debet, nisi prius sit examinatus & approbatus in Philosophia, data etiam quod in seculo studuerit, & fuerit approbatus. lit.c.

Studentes examinati & non approbati an posint in aliquo casu iterum examinari? lit.c.§.1.

a DE studijs &c. Cum hac rubrica concordat alia rubrica Decretorum Capitularium par.2.cap.5. quæ Decreta sunt videnda, quia multa de nouo ordinantur in illis quæ hic non sunt.

b Nemo ad Logicam &c. In tribus Capitulis generalibus Ordinis Prædicatorum fuit ordinatum, vt nullo modo mittant ad studia fratres disculos, vel ineptos: & si quos tales miserint, sine dilatione, studeant reuocare, ita refert Magister Vincentius Bandinellus in suis Commentarijs in constitutionibus Ordinis Prædicatorum dist.2.c.14. fol.119.col.1.

A Lo-

c A Logica &c. Hic dubitari posset, si aliquis clericus professus nostræ Religionis studuerit in seculo toti Philosophiæ, & postea velit admitti ad studium Theologiæ, Vtrum examinari debeat prius in Philosophia? Respondetur affirmatiuè, & ita fuit declaratum à P. D. Eliseo Nardino Generali, & suis Consultoribus in vltimo triennio sui Generalatus. & ita fuit practicatum in Domo S. Syluestri in persona P. D. Crescentij Viues, & D. Laurentij Gauotti, qui ambo conclusiones publicas totius Philosophiæ cum eorum laude sustinuerant in seculo.

c. §. 1. In Decretis nostris Capitularibus p. 2. c. 5. Decreto 16. in fine, vbi tractatur de examine scholasticorum, adsunt hæc verba, *Qui vero semel examinatus, prorsus reprobatus fuerit, is non poterit iterum examinari.* Notandum est, quòd hoc est verum in eodem tempore, vel paulò post; & noua causa non superueniente, sed si superueniret noua causa post aliquod tempus, (ad arbitrium P. Generalis) vt puta, quia de nouo cum maiori diligentia studuisset, vel manifestaretur quòd esset intelligens, & quod ex timore in actu examinis defecerit: in his, & similibus casibus de nouo admitti posset ad examen. Et ratio est, quia sicut semel approbatus ex noua causa superueniente, vel ex antiqua postmodum detecta potest reprobari. vt docet Innoc. in c. cum venerabilis. & ibi Abbas nu. 55. Felinus nu. 49. Decius nu. 153. de excep. & alij communiter, & probant tradita per Genuensem in sua praxi Archiepiscopali Neapolitana cap. 83 nu. 4. ita etiam ex eadem ratione, semel reprobatus, ex noua causa superueniente, vel ex antiqua nouiter decreta, potest approbari.

De seruando silentio. Cap. VII.

Summa Capitis VII. Constitutionum.

Silentium quando seruari debet. num. 1.
In quibus locis. num. 2.
Cellam alterius ne intrent, ne Lectoris quidem, neque Concionatoris, neque externi. num. 3.
Cum quibus personis seruandum est silentium. num. 4.
Claues domus, & ecclesiæ, totam noctem apud Præpositum maneant. num. 5.

1 SILENTII, quod est custos Religionis, semper habenda est ratio. Seruabitur verò præcipuè à prima nocte, Salutationis Angelicæ signo dato vsque ad solis ortum; quandoquidē tempore, aut in cellulis, aut in ecclesia, orationi, vel studijs quietè, & placidè vacandum est. In æstate à prandio, signo dato in cellulam se quisque recipiat: atque donec meridiana meditatio absoluta fuerit, silentium, & quietem seruent. Hoc toto silentij tempore confabulationes atque adeo colloquia, & congressus omnes deuitent.

2 In Choro, in Ecclesia, in Sacrario, in communi mensa, in locis communibus, dum ad

focum

focum noctu, aut silentij tempore adsident, dum ad communes labores conueniunt, aut nihil omninò, aut sola verba necessaria submissa voce loquantur, aut interim lectionem spiritualem audiant.

3 In cellam alterius nemo intret, ne Lectoris quidem, neque Concionatoris, sine speciali Superioris licentia. Cum secularibus nemo præ-
4 ter Confessarios, Superioris iniussu loquatur. Siquid inter vias quis fuerit rogatus, aut res ita nata fuerit, vt Superior adiri non posit, quàm paucissimis se expediat: deindè rē omnem Præposito renuntiet. Cum mulieribus, ne Confessarij quidem, qui mulierum Confessionibus non sunt assignati, loquantur sine licentia, neve quis sine ipsa externum quempiam in cellam ducat. Vespere fores obserentur: Claues ad Præpositum deferantur, &
5 apud eum maneant totam noctem.

Commentaria in Caput VII.

Summa Commentariorum super Caput VII.

De silentio, & eius vtilitate, remissiue. lit. a. §. 1.

a CVm hac Rubrica concordat alia Rubrica Decretorum Capitularium p.2.c.6.

De

a.§.1. De silentio & eius vtilitate, vide P. Alphonsum Roderiquez in suo Exercitio Perfectionis p. 2. tract.2. c.4. & sequentibus.

De recipiendis Hospitio [a]. Cap. VIII.

Summa Capitis VIII. Constitutionum.

Hospites nostri quomodo tractandi. nu. 1.
Biduo cibo lautiore recreentur. nu. 2.
Quid cum eis cauere debent. nu. 3.
In eorum cellam nemo post primam diem intret. nu. 4.
Post biduum in Chorum cum alijs conueniant, & Religionis obseruantias seruent. nu. 5.
Itinerarium recitetur ab ijs qui peregrè proficiscuntur. nu. 6.
Hospitio seculares ne facile recipiantur. Cum eis hospitio receptis neminem Præpositus conuersari facile sinat, præter sacerdotem à se delectum, qui eos comitetur. nu. 7.

1 CVM Nostrum aliquis de alia regione, aut Ciuitate ad nostram peregrè aduenerit [b], omnem in b eum humanitatis, & beneuolentię significationem conemur ostendere. Ante altare sacratissimi Sacramenti primùm ducatur. Cùm ibi paulisper oratum fuerit, omnes in eius amplexum, & pacis osculum ex animo accedant: ad cellam deinde ducant: itineris vestes detrahant; quæ ei necessaria sunt, tradant, pe-

des

2 des lauent, lautiore cibo recreent: tum per biduum ad cibos communes alios adiungant.
3 Caueant tamen, ne charitatis specie destruant Religionis obseruantias, ne silentium horis, locisq; congruentibus violent, ne de absentibus
4 detrahant, ne post primum diem in cellam ip-
5 sius ingrediantur. Is verò post biduum cibis communibus sit contentus, in Chorum cum alijs conueniat, & seruet Religionis obseruantias reliquas.

6 Itidem si quis ierit peregrè post recitatum ante altare maius Clericorum Itinerarium, deducatur ad ianuam domus, & pacis osculo dato cum beneuolentia dimittatur.

7 Seculares domum ne facile nec sine vehementi causa, & per paucos dies hospitio recipiantur, nam ex eo Religionis disciplina detrimentum capere solet: at recipi poterunt Ecclesiastici, & Religiosi viri, præsertim si restricto viuant instituto. Præpositus Sacerdotem, modestia, & grauitate præditum deligat, qui eos comitetur, & necessaria eis per ministrum idoneum suppeditanda curet: cæteros cum illis versari, ne sine causa permittat.

Com-

Commentaria in Caput VIII.

Summa Commentariorum super Caput VIII.

Fratres nostri aduenæ quid obseruare debeant. lit. b.
Aduenæ cui subduntur, & si aliquid est eis donatum cui domui acquirant? lit. b. §. 1.

a
VM hac Rubrica concordat alia Rubrica quæ est in Decretis Capitularibus p. 2. c. 7. quæ Decreta sunt videnda.

b
Peregrè aduenerit &c. Patres & Fratres nostri aduenæ, quid obseruare debeant, habetur infra.

b. §. 1. De hospitio recipiendis, habetur Decretum p. 2. c. 7. nu. 1. tenoris sequentis.

Qui ad aliam domum se confert, siue vt alio se transferat, siue negociationis alicuius causa, Præposito eius domus subsit, non secus, ac si in assignata sibi domo esset.

Hic dubitari potest, si alicui ex nostris fratribus, qui, exempli gratia, est assignatus in Domo nostra S. Irenæ Liciæ, & negociationis causa se transtulit Neapolim, ad Domum S. Pauli, aliquid est ei donatum à consanguineis, vel amicis, cui domui acquiratur S. Irenæ, vel S. Pauli?

Duæ possunt esse opiniones, vna quòd acquiratur Domui S. Pauli, quia vigore præsentis Decreti Præposito illius Domus subest, ergo illi domui acquirit; & confirmatur, quia dum est in domo S. Pauli si aliquid vult donare, vel emere non potest facere absque licentia Præpositi, ergo

go signum est, quòd dominium rei quod habet, vel acquirit ille Religiosus, pertinet ad domum S. Pauli, cuius Præposito subest.

Altera opinio potest esse, quòd acquiratur domui S. Irenæ Liriæ, & ratio est, quia cum illi domui sit assignatus, & ad illam pertineat illum alimentare, censetur filius illius domus, & quidquid acquirit pertinet consequenter ad illam domum. Nec obstant in contrarium adducta, quia licet subsit illi Præposito, pro illo paruo tempore, quo ibi manet, tamen principaliter subest Præposito domus, in qua est assignatus, & mandata eius exequi debet, nec aliquid agere debet, quod sit alienum à sua voluntate, & licet à Capitulo Generali sit submissus Præposito S. Pauli pro illo tempore, quo ibi manet, ac si assignatus esset in illa domo, hoc factum fuit, ne ille aduena esset in illa domo absque Superiore, & ne actiones suas regularet absque obedientia Superioris: Tamen non est verè assignatus; & ideo dicit, *ac si*, quæ verba denotant impropriëtatem; Limitatur tamen ista opinio, & dico illam non procedere quandò bona illi subdito donata essent comestibilia, quæ transferri & conseruari non possent; nam illi acquirerentur domui S. Pauli, in qua manet.

De Domo Egredientibus[1]. Cap. IX.

Summa Capitis IX. Constitutionum.

Egredientes de domo quid seruare debeant, & quid redeuntes. nu. 1

Negotia gerenda Superiori nota fiant. nu. 2.

Absente Præposito, sine necessitate, egrediendi de domo facultas ne detur. nu. 3.

Proficisci in aliam Ciuitatem nemo potest absque P. Generalis licentia. nu. 4.

Quid si necessitas vrgeat. nu. 5.
Literas commendatitias secum habeat profecturus. nu. 6.
Nec sine socio mittatur. nu. 7.

1 CVM erit egrediendum domo, impetrata licentia cum assignato sibi comite, petita, flexo in terram genu, benedictione, breui oratione facta, & monito Ostiario quisque egrediatur. ambo modestiam, & morum grauitatem præseferentes, vnà semper incedant. Cùm domũ redierint, rursus orent, & benedictionem pari modo petant. Quod si quis ex laicis ad negotia familiaria obeunda missus fuerit, cætera, vt Clerici, seruet: solus tamen (si ita Præposito visum fuerit) egredi poterit.

2 Ad quęcunque negotia gerenda quis exeat, ea prius suo Superiori nota faciat, quòd si quid in via noui inciderit, cum primùm domum redierit, rem omnem suo Superiori aperiat.

3 Absente Præposito nemini Domo egrediendi facultas fiat, nisi prius licentiam à Præposito obtinuerit. Quod si necessitas aliqua nata fuerit, egrediatur quidem de licentia eius, qui Præpositi locum tenet, res tamen tota Præ-

4 posito domum redeunti nota fiat. Nulli ex

Nostris

Nostris liceat in aliam Ciuitatem, regionemq; proficisci absque Præpositi Generalis facultate.
5 Si necessitas vrgeat, de Præpositi, & Vocaliũ, & (si Visitationis sit tempus) de Visitatorum licentiã, ire poterit. Tum res ad P. Generalem
6 deferatur. Licentiam Superioris manu subscriptam, & obsignatam secum deferat, & ad Superiorem eius Domus in quam deuenerit statim legendam tradat. Quòd si quis absque sui Præpositi Commendatitijs literis venerit,
7 pro admissa culpa puniatur grauiter. Cùm quis ab alia Ciuitate ad aliam mittitur, ne permittatur, vt solus sit in itinere, sed comes aliquis ex Nostris ei adiungatur, aut saltem viro aliquo seculari probatæ vitæ benè comitatus rectà iter faciat, nec deflectat de via.

Commentaria in Caput IX.

Summa Commentariorum super Caput IX.

De fratribus è Domo egredientibus multa Decreta de nouo sunt statuta. lit. a.

a Vide Decretum quod est p. 2. c. 8. nu. 1. & Decretum Capituli Generalis anni 1624. editum die 5. Maij, quod incipit, *Qui siue Vocales, &c. §. Idem fiat cum his, &c.* & Decreta pro reformatione Regularium, quæ sunt à nu. 19. vsque ad 23. inclusiuè.

De honesta remissione animi. Cap. X.

Summa Capitis X. Constitutionum.

Recreationes, quæ concedendæ sunt fratribus nostris. nu. 1.
Cibos sumere extra Refectorium, & extra tempus recreationis, nulli licet, neque domi, neque foris absque Superioris licentia. nu. 2.
Fructum aliquem decerpere, aut comedere ex hortis nostris, etiam tempore recreationis, nemini licet. nu. 3.
Quomodo se gerere debeant nostri dum recreantur. nu. 4.

SANCTORVM Patrum aucto-
ritate, & exemplis, ac quotidiana
experientia docemur ad regularē
disciplinam tuendam non obesse,
sed prodesse plurimum, si permittatur quan-
doque Nostris, vt ab assiduis literarum studijs,
ab arctis Religionis Obseruantijs, iucundis in-
terdum honestis tamen, & cum virtute con-
1 iunctis remissionibus animum recreent. Præ-
positi igitur Domorum permittant hyeme, vt
à prandio per horam alloquātur. Tum signo
dato ad sua se quisque opera recipiat. In æsta-
te post cœnam colloquendi licentiam permit-
tant, Salutationis Angelicæ signo facto, silen-
tium seruetur. Semel in Hebdomada conce-

dant

dant Scholasticis; vt æstatis tempore summo mane extra Ciuitatem animi causa deambulēt, & ad prandium se domum recipiant. Hyeme paulò post prandium exeant: ante Solis occasum Domi sint: cæteris fratribus hoc idem alternis hebdomadis concedatur. Cùm plures iuniores animi causa foras mittuntur, eos Sacerdos aliquis morum grauitate præditus comitetur.

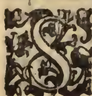
Semel in menses singulos, bis mensibus proximis ante Aduentus, & Quadragesimæ ieiunium facultas fiat, vt ab hora prandij vsque ad principium noctis in æstate, vel vsque ad peractam cœnam in hyeme, domi animum recreent. Quod si visum fuerit post meridianam orationem in æstate, hyeme verò post preces Vespertinas incipere, bis in menses singulos id concedi poterit. Hoc tempus, præter id quod insumendum est pro diuino officio horis consuetis in choro, recitando (cui etiam scholastici alioquin immunes intersint) honestis oblectationibus, mutuis colloquijs, spiritualibus vocū non autem instrumentorum cantilenis interse iucundè traducant. Extra Refectorium simul vescantur. Et posteaquàm in mensæ principio aliquantulum lectum fuerit, sinat Superior

silen-

De honesta remissione animi. Cap. X.

Summa Capitis X. Constitutionum.

Recreationes, quæ concedendæ sunt fratribus nostris. nu. 1.
Cibos sumere extra Refectorium, & extra tempus recreationis, nulli licet, neque domi, neque foris absque Superioris licentia. nu. 2.
Fructum aliquem decerpere, aut comedere ex hortis nostris, etiam tempore recreationis, nemini licet. nu. 3.
Quomodo se gerere debeant nostri dum recreantur. nu. 4.

ANCTORVM Patrum auctoritate, & exemplis, ac quotidiana experientia docemur ad regularẽ disciplinam tuendam non obesse, sed prodesse plurimum, si permittatur quandoque Nostris, vt ab assiduis literarum studijs, ab arctis Religionis Obseruantijs, iucundis interdum honestis tamen, & cum virtute con-
1 iunctis remissionibus animum recreent. Præpositi igitur Domorum permittant hyeme, vt à prandio per horam adloquãtur: Tum signo dato ad sua se quisque opera recipiat. In æstate post cœnam colloquendi licentiam permittant, Salutationis Angelicæ signo facto, silentium seruetur. Semel in Hebdomada conce-

dant

dant Scholaſticis; vt æſtatis tempore ſummo mane extra Ciuitatem animi cauſa deambulét, & ad prandium ſe domum recipiant. Hyeme paulò poſt prandium exeant: ante Solis occaſum Domi ſint: cæteris fratribus hoc idem alternis hebdomadis concedatur. Cùm plures iuniores animi cauſa foras mittuntur, eos Sacerdos aliquis morum grauitate præditus comitetur.

Semel in menſes ſingulos, bis menſibus proximis ante Aduentus, & Quadrageſimæ ieiunium facultas fiat, vt ab hora prandij vſque ad principium noctis in æſtate, vel vſque ad peractam cœnam in hyeme, domi animum recreent. Quod ſi viſum fuerit poſt meridianam orationem in æſtate, hyeme verò poſt preces Veſpertinas incipere, bis in menſes ſingulos id concedi poterit. Hoc tempus, præter id quod inſumendum eſt pro diuino officio horis conſuetis in choro, recitando (cui etiam ſcholaſtici alioquin immunes interſint) honeſtis oblectationibus, mutuis colloquijs, ſpiritualibus vocũ non autem inſtrumentorum cantilenis interſe iucundè traducant. Extra Refectorium ſimul veſcantur. Et poſteaquàm in menſæ principio aliquantulum lectum fuerit, ſinat Superior ſilen-

ſilentium ſolui. Semel, aut iterum in anno, pro ea animi remiſsione, quæ domi concedi ſolet, permitti poterit, vt extra domum in amici alicuius ſuburbana villula cibum ſumant, ac totũ diem maneant, abſque tamen ſecularium
2 præſentia. Aliàs, nulli liceat, neque domi, neque foris ciborum aliquid abſque Superioris
3 ſui ſpeciali licentia ſumere. Neque item ijs indulgentiæ diebus, neque aliquo vnquam tempore audeat quis in hortis noſtris pomum, aut fructum aliquem decerpere, aut comedere.
4 Cæterum, ſiue foris, ſiue domi ſe Noſtri recreent, ita ijs rebus oblectentur, vt Religioſos, Deoq; dicatos ſe eſſe meminerint. Morũ grauitatem ſeruent, atque modeſtiam: ne vociferentur: ſcurrilia verba, ne proferant: dicacitate, & manuum licentia prorſus abſtineant. Denique ita ſpirituales exercitationes tantiſper intermittant, vt non diſſoluatur animus, ſed alacrior, & vegetior euadat, promptiorque ad labores, ſacrarumq; rerum ſtudium.

Commentaria in Caput X.

In hoc Capite nihil occurrit.

TER-

TERTIA PARS
DE RELIGIONIS
VNIVERSAE ADMINISRATIONE.

Quinam ex Patribus[a] Capitulo Generali debeant interesse.
Cap. I.

Summa Capitis I. Constitutionum.

Ad Capitulum Generale qui possunt venire, vel non. nu. 1.
Electioni Vocalis pro Capitulo Generali, nec Præpositus, nec Visitator se immisceat. nu. 2.
Electio Vocalis pro Capitulo Generali quomodo sit facienda. nu. 3.
Electio Consultoris pro Capitulo Generali. nu. 4.
Electio per Procuratorem non fit in nostra Congregatione. Excipiuntur Præpositi. nu. 5.
Electione sui ipsius nemo accedere potest augendo numerum, nisi omnes, & singuli Electores consentiant. nu. 6.
Alba schedula nemo vti poterit in aliqua electione; si forte reperiatur, quid agendum. nu. 7.
Qui in electione aliquem nominare nolit, ab electorum numero erit mouendus. nu. 8.
Electione facta Vocalis pro Capitulo Generali, cæteris fratribus & Domibus per literas significetur. nu. 9.
Electus pro Capitulo Generali, siue Vocali, siue Consultor sit, si postea moriatur, vel sit impeditus, alius eligatur in eius locum. num. 10.

Scribere

aſsignatos, illisq; tempus electionis adeſſe notum faciat: in nulla prætcrea re ſe immiſceat: Vocales inter ſe abſque Præpoſito, electionem faciant: [h] quam ſi per quinque dies [i] præter primum, non perfecerint, nemo electus, aut amplius eligendus intelligatur [k]. h i k

4 Patres Conſultores pro Vocali eligendo [l], prius cum cæteris S. Sylueſtri Patribus Vocalibus conueniant, & vnà cum illis actiuam, & paſsiuam habeant vocem, ac more cæterorum ſuam electionem faciant. Si Vocalis electus ex Conſultorum fuerit numerò, nulla prætcrea fiat electio, ſin ſecus, rurſus Conſultores [m] inter ſe alium ex ſuo ipſorum numero eligere poterunt. Ad Vocalem in ſingulis domibus eligendum conueniant Vocales cæteri; ac nemo ſe excuſet. l m

5 Nulla electio in Congregatione noſtra per Procuratorem fiat. Excipimus Præpoſitum [n]; qui ad Capitulum ſuo nomine mittere aliquẽ poterit ex Vocalibus in ſua ipſius Domo aſsignatis, vt paulò ante dictum eſt. In nulla vnquam electione poſsit quis accedere ad ſeipſum augendo numerum, & electionem perficiendo, niſi prius omnes, & ſinguli Electores id fieri conſentiant. Nemo alba ſchedula [o] in ali- n
6
7 o

qua electione vti possit. Quæ si forte reperia-
tur aliquando à Scrutatoribus, si quidem maior
numerus [p] in aliquem consenserit, bona erit p
eius electio: sin secus, rursus ad aures Scrutato-
8 rum singuli suffragium voce proferant. Qui
aliquem nominare nolit, de Electorum mo-
ueatur numero, & ad reliquos electio perti-
9 neat. Cum primùm in singulis domibus. Vo-
calis electio facta fuerit, cæteris publicetur
fratribus; tum alijs domibus per literas signi-
ficetur.

10 Si Vocalis, aut Consultor electus postea mo-
riatur, aut graui morbo, legitimovè impedi-
mento detineatur, alius in eius locum eligatur
ab eisdem Electoribus, eodem seruato ordine,
& temporis spatio.

11 A Dominica in Septuagesima, si Paschali
tempore Capitulum celebretur, vel statim at-
que Vocales singuli per domos fuerint electi, si
alio quouis tempore, propter P. Generalis mor-
tem, aut eius muneris abdicationem, habeatur,
vsque dum Capitulum fit, quisque Nostrũ scri-
bere [q] possit cuilibet ex Patribus qui Capitulo q
sunt interfuturi, ac suis Præpositis literas non
ostendere; ij vero respondere etiam possint in-
scio Præposito. Idem de Visitatoribus, dum

munus

munus ſuum exequuntur, ac etiam per menſem poſtquam Viſitationem abſoluerint.

12 Ad Ciuitatem in qua Capitulum Generale habetur, ne veniant Patres, aut prædicatores, quibus iure Capitulo intereſſe non competit; niſi eidem Ciuitati ſint aſsignati, & non amplius quinquaginta paſſuum millibus diſtent.

Commentaria in tertiam partem Conſtitutionum.

Commentaria in Caput I.

Summa Commentariorum ſuper Caput I.

Soli Præpoſiti poſſunt alium Vocalem loco ſui mittere ad Generale Capitulum: Et quando ſunt impediti. lit. b.

Impedimentum vero debet eſſe iuſtum & probatum. lit. b §. 1.

Vocalis miſſus ad Capitulum Generale à Capitulo Domus, quid facere debeat in Capitulo Generali? lit. c.

De materia electionis quid tractent exactè. lit. d.

Si omnes Vocales Domus (vno excepto) ſe ſubtrahant ab electione Vocalis pro Capitulo Generali, Vtrum ille vnus qui non ſe ſubtraxit, poſſit venire ad Capitulum Generale? lit. e.

Si inter Vocales Domus oriatur aliqua difficultas in electione Vocalis pro Capitulo Generali, Vtrum Præpoſitus Domus, vel Viſitator ſi adeſſet, poſſent illam definire? Vel punire culpabilem in illa actione? lit. f.

Verbum immiſceat *in electione quomodo intelligatur? lit. f. §. 1.*

Præpositus an possit aperire literas à Visitatore, vel à Vocale Capituli Generalis sibi subditus missas? lit.q. & §.1.

a Q Vinam,&c. Cum hac Rubrica cõcordat alia Rubrica Decretorum par. 3.cap.1.

b Suo loco mittere poterit, quem voluerit,&c. Ex hoc loco duo colliguntur, vnum est, quòd soli Præpositi, suo loco possunt alium vocalem mittere ad Capitulum generale, quod confirmatur ex eadem Constitutione par. 3. cap. 1. §.Nulla electio,&c. Alterum est, quòd tunc Præpositus poterit alium mittere, quando fuerit impeditus, vt inquit Constitutio.

b.§.1. Impedimentum verò debet esse iustum, vt docet Panorm. in cap. Quia propter de elect. & Syl. v. Electio. 1. num.4.vers.secundum, &c & probatum. Ad quem autem spectet illud probare, & iudicare an sit iustum nec ne? Dico, quòd Præposito, qui mittit procuratorem incumbit onus probandi, vt patet ex l. frustra, & l.actor C. de probat. & ad Capitulum generale spectat iudicare si sit iustum nec ne impedimentum, vt patet, ex constitutione par. 3. cap. 2. ibi simpliciter, & sola rei veritate inspecta soluant dubitationes.

c Singuli etiam vocales,&c. In eorum gratiam, qui nunquam Capitulo generali adfuere, ac primò adesse debent, posset hic aliquis quærere, quid nam agendum sit vocali à Patribus cuiusque domus electo, vt totius domus nomine Capitulo generali intersit? verum hac de re, vide in fine Commentariorum. In appendice.

d Eligere,&c. De materia electionis inter Regulares,

res, vide latè per Ludouicum Mirandam in ſuo manuali Prælatorum, t.2.quæſt.23.per totam, vbi diſcutit 40. articulos,& Syl.v.Electio.

[e] Vbi vnus eſt vocalis is ne accedat. Ponamus, quòd in vna domo plures ſint vocales, & vno excepto, cæteri omnes ſe ſubtrahant ab electione, quæritur vtrum ille vnus, qui non ſe ſubtraxit ab electione, poſſit venire ad Capitulum generale,& legitime inter cæteros vocales Capituli generalis haberi? Reſpondetur, quòd non, & ratio eſt, quia non eſt electus, & ſecundùm preſentem conſtitutionem ibi, in qua domo,&c.debet eſſe electus. & ita fuit iudicatum à P. Generali, & ſuis Conſultoribus poſt maturam diſcuſsionem ann. 1605. cùm id accidit Mantuæ apud ſanctum Mauritium.

[f] Nec Prępoſitus,nec Viſitator ſe immiſceat. Hic dubitari poſſet primò, ſi in electione vocalis domus, aliqua difficultas, vel controuerſia occurreret inter vocales Capituli domus, nec adeſſet tempus ſcribendi P. Generali,& ſuis Conſultoribus,vtrum in hoc caſu poſſit Præpoſitus domus, vel Viſitator, vel Viſitatores ſimul illam difficultatem, vel controuerſiam, dirimere? vel punire aliquem vocalem, qui ea occaſione eſſet in culpa? Reſpondetur, quòd non, ſed tantummodo debent prouidere, & ordinare, ne ſcandalum aliquod oriatur, & ratio eſt, quia conſtitutio, non ſolùm in præſenti loco vult ne ſe immiſceant, ſed etiam paulò inferius inquit, in nulla præterea re ſe immiſceant. Et cum hac conſtitutione concordat Decretum, ſi qua orta fuerit dubitatio, &c par.3.cap.1.nu.9.

f.§.1 Secundò dubitari poſſet quomodo intelligatur hoc verbum immiſceat? Reſpondeo, quòd intelligitur, vt non ſolùm non ſe immiſceat ingrediendo Capitulum, &

ferendo

ferendo suffragium, vt cæteri vocales, sed nec etiam se immisceat extra Capitulum in aliquo Tractatu, persuadendo, vel procurando, &c. vt aliquis eligatur, quod colligitur ex eadem constitutione inferius, dum dicit, *In nulla præterea re se immisceant*, & clarius fuit declaratum, & statutum in Capitulo generali anni 1624 die 6. Maij in Decreto, quod incipit, *Vt vitentur incommoda*, &c. sub pœna excommunicationis, &c. quod vide.

f. §. 2. Tertiò dubitari posset, vtrum hæc constitutio cõpræhendat Præpositum generalem, & Consultores? Respondeo affirmatiuè, ex identitate rationis, nam vbi eadem est ratio, eadem debet esse, & iuris dispositio, cap. Dudum il 2. de electione, c. cum dilecta de confirmat. vtil. vel inut. & ratio comprehendit omnes casus etiam non expressos in constitutione l. his solis C de reuocandis donat. Cardin. Paris. conf 83. num. 21. vol. 3.

Ratio enim huius constitutionis fuit, vt electio esset libera, & ne vocales mouerentur ex timore, vel reuerentia Superiorum ad eligendum quem ipsi Superiores vellent, quæ æquè procedit in persona Generalis, & Consultorum. Quod firmius fuit statutum in Capitulo Generali an. 1624 die 6. Maij in Decreto, quod incipit, *Vt vitentur incommoda*, *&c.* quod semper considerandum est, dum tractatur de electione vocalis pro Capitulo Generali.

f. §. 3. In materia huius electionis est aduertendum etiã, quod si quis vexaret aliquem eo, quod noluerit eligere illum, pro quo rogatus fuerat, incideret in excommunicationem c. sciant cuncti de elect. in 6. latam contra illos, qui per se, vel per alios præsumpserint vexare personas ecclesiasticas, eo quòd rogatæ, vel inductæ, eum pro quo rogabantur, vel inducebantur eligere noluerunt.

f. §. 4. Similiter est aduertendum, quòd multa peccata grauia patũ cognita committi possunt circa hanc electionem,

nem, proinde inutile non erit aliqua manifestare, vt euitentur mala.

Primo, procurare vt aliquis Vocalis assignetur in vna domo, vt electio Vocalis pro Capitulo Generali, fiat personæ parum habilis, & forsan indignæ, & persona digna, vel magis digna non eligatur, est peccatum mortale ex genere suo, quia est contra iustitiam. ita docet D.Thom.in 2.2.q. 59.ar.4. & Sylu. v.electio 1.nu.19. nisi modicitas rei excuset, vt quia parum distat ille dignus qui eligitur ab alio digniori. ita Sylu. in loco præallegato. Et licet in foro exteriori sufficiat, quòd electus sit dignus. c. cum olim, c.cum dilecti, & c.cum inter canonicos extra de elect., quia alias omnis electio calumniam pateretur; tamen in foro conscientiæ requiritur vt eligens semper eligat magis dignũ, siue meliorem, inter omnes eligibiles, & aliter facere, est acceptio personarum, quæ non est absque peccato. ita D. Tho. in Quodlibeto 8. & in 2.2. q.63.ar.1. in corpore, & Sylu. v. electio 1. num. 18. confirmatur etiam ex Decreto Clem. VIII. tit. Decreta pro Reformatione Regularium, Decreto 36. *In Superiorum &c.*

Secundo similiter est peccatum mortale, procurare vt aliquis Vocalis transferatur de vna domo in aliam, ad eundem effectum, vt patet ex supradictis in præcedenti casu, & infradicendis in sequenti casu.

Tertio eadem ratione est peccatum mortale, procurare, vt personæ minus aptæ, & forsan indignæ eligantur pro Capitulo Generali, & personæ dignæ vel magis dignæ excludantur. Et ratio est, quia cooperans peccato alterius, reus est peccati cui cooperatur, vt patet ex Regulis generalibus traditis à Bonacina in suo tractatu de peccatis.

Hæc dixi secluso decreto Capituli Generalis anni 1624. die 6. Maij *Vt euitentur*; nam stante dicto Decreto qui hæc præstant excommunicantur.

Quarto

Quarto idem peccatum committunt illi, qui suo voto concurrunt ad supradictas actiones, vt patet ex supradictis in præcedenti casu.

Quinto procurare, vt aliquis Vocalis eligatur pro Capitulo Generali, cum intentione principali, vt Vocalis electus eum adiuuet in Capitulo Generali, vt admittatur ad suffragium ferendum, vel vt admittatur ad confessiones sacramentales audiendas, vel ad alia similia, est peccatum mortale simoniæ, (quamuis persona electa sit digna,) & ratio est, quia dat temporale pro spirituali; nam illa procuratio est aliquid temporale secundum se, pretio æstimabile, & admissio ad suffragium ferendum, vel ad confessiones sacramentales audiendas, est spiritualis potestatis, vltra excõmunicationem quam incurrit hæc agens vigore supradicti Decreti Capituli Generalis anni 1624 *Vt eueniunt, &c.*

Sexto, si aliquis diceret N. Vocali Capituli Generalis, nos cogitauimus eligere P. in Generalem, & vestram reuerentiam in Consultorem vel Visitatorem &c. intentione alliciendi N. ad concurrendum pro P. in officium Generalatus, esset peccatum mortale simoniæ. Et si N. tacitè intelligeret intentionem loquentis, & concurreret pro P. in Generalatu cum eadem intentione, vt ipse postea eligeretur Consultor &c. esset simonia in Beneficio, prohibita saltem de iure positiuo.

Septimo, si N. Vocalis Capituli Generalis diceret P. similiter Vocali Capituli Generalis; concurre cum suo voto in fauorem Titij, vt admittatur ad suffragium ferendũ, quia ego concurram in fauorem Caij (amici P.) ad eundẽ effectum, vel eadem pacta facerent pro alijs officijs, vel Diffinitores inter se, nempe, concurre in electionem Caii in Præpositum talis loci, quia ego concurram in electionem Titij in Visitatorem. Et similiter Consultores inter se, in confirmationibus, esset peccatum mortale simoniæ, & ad-

implendo pactum ex vtraque parte esset simonia realis in Beneficio, saltē prohibita; de iure positiuo, c.fin. de pactis. Suarez de simonia c.31.nu.6.& 14. & essent excommunicati per extrau.2.de simon. Et ratio est, quia apud nos, supradicta sunt beneficia Regularia.

Vide de hac electione Vocalis pro Capitulo Generali Decretum factum in Capitulo Generali anni 1624. die 6. Maij, quod incipit, *Vt euitentur incommoda &c.* & in Capitulo Generali anni 1627. die 29. Aprilis, quod incipit *In electione Vocalis &c.* & aliud quod incipit, *Vt autem in Vocali &c.*

g Vocalis electio &c. In electione Vocalis pro Capitulo Generali, vide omnia Decreta, quæ sunt p 3.c.1.& Decreta supra enarrata in præcedenti §.similiter est aduertendum &c. in fine.

h Electionem faciant. Electio quomodo fieri debeat, habentur in cap. quia propter 42. de electione. Per sortes autem nullo pacto fieri potest, c. Ecclesia vestra de sortilegijs.

h §.1. Qui Vocales interesse possunt in hac electione, vide Decretum Capituli Generalis anni 1627. die 29. Aprilis, quod incipit, *Nemo in Vocalis electione &c.*

i Quam si per quinque dies &c. Nunc restricta est dicta electio ad duos dies per Decretum Capituli Generalis parte tertia, capite 1. num. 1. cuius verba sunt hæc. Electio Vocalis Capitulo Generali interfuturi duorum dumtaxat dierum spacio fiat, secunda verò peracta die de electione amplius non agatur.

i.§.1. Hic primo quæri potest, quando incipiat dies, & quando compleatur? Respondeo, quòd incipit à media nocte,

nocte, & completur in alia media nocte subsequente secundum communem vsum.

i.§.2. Secundo quæri potest, si adueniente tempore electionis aliquis Vocalis Domus instet Præposito, vt cæteros Vocales conuocet pro electione facienda Vocalis pro Capitulo Generali, & ipse Præpositus differat vltra horam solitam, Vtrum possint Vocales capitulariter conuenire, & facere dictam electionem? Respondeo, quòd non; nam requiritur pro forma, vt Superior illos conuocet ad faciendam dictam electionem. Bene verum est, quòd interim nõ computaretur illis tempus, pro dicta electione à Constitutionibus, vel Decretis assignatum, nisi à die, & hora, qua sunt à Præposito cõuocati ad dictã electionem faciendam.

i.§.3. Tertio, quia nunc per Decretum Capituli Generalis par. 3. cap. 1. nu. 1. restrictum est tempus pro electione à Constitutionibus assignatum, ad duos dies, Quæritur, qua hora debeat Præpositus conuocare Vocales, & notificare illis, electionem esse faciendam? Respondeo, quòd consuetudo nostræ Congregationis est, vt à Nonæ recitatione fiat huiusmodi conuocatio, & notificatio: Potest tamen Præpositus, si velit, Vocales etiam ante horam Nonæ conuocare; Nullibi enim legimus, id ei esse prohibitum.

i.§.4. Quarto quæri potest, notificante Præposito Vocalibus dictam electionem esse faciendam post horam Nonæ, iuxta consuetudinem Religionis, Vtrum prima dies connumerari debeat ab illa hora, & finire, sequenti die, in eadem hora, & similiter dies secunda, (cum dies naturalis debeat esse viginti quatuor horarum) vel potius connumerari debeat à media nocte diei secundæ Nouembris, in qua die conuocandi sunt Vocales à Præposito? Respondeo, quòd licet de iure, dies naturalis sit viginti quatuor horarum, & numerari debeat de momento ad momentũ, tamen secundum nostras Constitutiones à Sede Apostolica

approbatas, & secundum consuetudinem nostræ Congregationis, prima dies electionis non numeratur ab hora intimationis factæ à Præposito, sed à præcedente media nocte; vnde ante Decretum (par. 3. c. 1. nu. 1.) coarctationis temporis electionis; expirabat tempus electioni assignatū, septima die Nouembris, in media nocte subsequente: Ergo, cum nunc per Decretum supradictum sit coarctatū. (Hæc sunt verba Decreti originalis, *totis secunda, & tertia Nouembris diebus*,) sequitur, quòd incipiat à prima media nocte secundæ diei Nouembris, & expiret in secunda media nocte diei tertij Nouembris, licet notificatio fiat à Præposito post Nonam iuxta consuetudinem. Poterit tamen Præpositus si voluerit, mane ad solis ortum conuocare Vocales, & facere dictam notificationem. Dixi ad Solis ortum, quia ante seruatur silentium iuxta nostras Constitutiones par. 2. cap. 7.

k Eligendus intelligatur: Nunc per Decretum Capituli Generalis anni 1627. die 29. Aprilis, quod incipit: *Vt autem tertia sequatur, &c.* certa sequitur electio.

l Patres Cōsultores pro Vocali eligēdo, &c. Ponamus, quòd per Capitulum Domus S. Syluestri Romæ sit electus P. Vicepræpositus eiusdem domus, in Vocalē pro Capitulo Generali, & postea per Patres Consultores sit electus Titius Consultor pro Capitulo Generali, & facta electione, & ante tres menses proximos Capitulo Generali Titius Consultor sit electus in Episcopum, vel moriatur exempli gratia mense Decembris, si postea loco Titij eligatur in Consultorem idem P. Vicepræpositus, Dubitatur Primò, Vtrum Consultores possint de nouo facere electionem Consultoris pro Capitulo Generali, dum Vicepræpositus iam Consultor à Capitulo Domus simul cum Patribus

tribus Consultoribus, licet non vt Consultor, sed vt Vocalis electus, debeat Capitulo Generali interesse?

Secundo supposito, quòd de nouo possit fieri electio Cõsultoris pro Capitulo Generali, Vtrum in dicta electione interuenire possit Vicepræpositus, vt Consultor?

Tertio posito, quòd interuenire posit; Vtrum idem Vicepræpositus posit eligi, vt Consultor?

Ad primum dubium respondeo, quòd deueniri potest de nouo ad electionem Consultoris pro Capitulo Generali, quia Vicepræpositus fuit electus tempore, quo non erat Consultor, vnde non potest impedire electionem Consultoris.

Ad secundum dubium dico, quod Vicepræpositus potest, vt Consultor interuenire in electione Consultoris pro Capitulo Generali, nec electio suæ personæ facta à Capitulo Domus potest ipsum impedire, quo minus interueniat, cũ id neque à Constitutionibus, neque ab alia lege sit ei prohibitum, & vt Consultor secundum Constitutionem debeat interuenire, vt patet ex p.3.c.1.

Ad tertium dubium dico, quòd Vicepræpositus potest eligi à cæteris Consultoribus, cum non adsit lex, quæ id prohibeat, imò Constitutio in loco præallegato ei faueat. Et licet dicta electio videatur frustratoria, quia sine ista electione habet ius ingrediendi Capitulum Generale, tamen non est omnino frustratoria, quia facta dicta electione Vicepræpositi, non possunt alium eligere, & dato, quòd esset talis, tamen non est illicita, quia sicut possunt non eligere, ita eligendo dictum Vicepræpositum videntur noluisse aliquem eligere.

[m] Consultores inter se, &c. Hic dubitari potest, intra quod temporis spatium debeant Consultores eligere aliquem ex se ipsis pro Capitulo Generali? Ratio dubitandi

bitandi est, quia huius rei, nec in Constitutionibus, nec in Decretis sit aliqua mentio. Respondeo seruandum esse idem temporis spatium, quod diximus constitutum esse pro electione Vocalis, tum vigore Constitutionum, tum vigore Decreti p.3.c.1. nu.1. Vnde cum per Decretũ prædictum sit coarctatus terminus Vocalibus pro electione Vocalis, est etiam coarctatus Consultoribus pro electione Consultoris; nam vbi est eadem ratio, debet esse eadem iuris dispositio, c. dudum, il secondo, de electione, c. cum dilecta de confirm. vtil. vel inutil. & ratio comprehendit omnes casus etiam non expressos in lege, l. his solis, C. de reuocandis donat. Paris.cons.83.num.21. vol.3. Dec.cons. 284.col.2.

Et circa Decretum Capituli Generalis anni 1627. die 29 Aprilis, quod incipit, *Vt autem certo sequatur, &c.* in fine, ibi *In qua Domo tres tantum, aut quatuor, &c.* Idem seruandum est in electione Consultoris pro Capitulo Generali, quia eadẽ est ratio, & ideo eadem dispositio esse debet c. dudum, il secondo, de elect.

n Excipimus Præpositum, qui ad Capitulum, &c.

Hic dubitari potest, dato, quòd tres Patres consanguinei in primo vel secundo gradu coniuncti, interuenire debeant in Capitulo Generali, & professione vltimus sit Præpositus, Vtrum dictus Præpositus, possit alium suo loco mittere ad Capitulum Generale? Et mittendo, vtrum missus sit habiturus vocem in Capitulo Generali?

Ratio dubij est, quia si Præpositus personaliter Capitulo Generali interesset, non haberet vocem in Capitulo, vt apparet ex Constitutione p.3.c.9.§.si contingat, & in Decretis p.3.c.1. nu 12. Respondeo; duæ possunt esse opiniones, vna affirmatiua, quòd possit mittere alium suo loco, & missus

& missus habeat vocem in Capitulo. Probatur hæc opinio quoad primam partem, quia præsens Constitutio hoc ei concedit; Probatur quoad secundam partem, quia cessat ratio in misso propter quam Præpositus excluditur à ferendo suffragio in Capitulo Generali, vnde cessante ratione prohibitionis legis, cessat ipsa prohibitio, c. cum cessante de appellationibus. Altera opinio posset esse affirmatiua, nempe quòd dictus Præpositus non possit alium Vocalem mittere in sui locum ad Capitulum Generale. & constitutioni p.3.c.1. §. nulla, versic. excipimus. quæ videtur obstare; Respondetur, quòd debet intelligi de illis Præpositis, qui habent vocem in Capitulo Generali, quando personaliter accedunt, quia illa ratio, ob quam constitutio concessit hoc priuilegium Præpositis, non militat in Præpositis, qui non habent vocem in Capitulo; sed dato, & non concesso, quòd mittere posset alium Vocalem ad Capitulum, in hoc casu Vocalis ille non haberet vocem in Capitulo Generali. Et ratio est, quia nemo dat, quod non habet, c. Dabiertum 1.q.7.c. quod autem de iurepatronatus. Et subrogatum sapit naturam subrogantis, c. Ecclesia, vt lite pendente, l. eum qui, §. iniuriarum, ff. siquis cautio. Vtraque opinio est probabilis, & qui vellet sustinere primam opinionem posset respondere regulis allatis pro secunda opinione, & ad primam Regulam, in qua dicitur, quòd nemo dat, quod non habet, responderi potest, quod procedit, quando nec actu, nec virtute habet, sed in casu nostro principalis habet virtute facultatem ferendi suffragium in Capitulo, licet actus sit impeditus, quod impedimentum cessat in subrogato.

Ad secundum verò dici potest, quòd tunc subrogatum sapit naturam sui principalis, quando non mutatur status principalis in subrogato, sed in casu nostro mutatur status principalis in subrogato.

Vide

Vide Decretum, quod eſt par. 3. cap. 1. num. 12.

o Nemo alba ſchedula in aliqua electione vti poſsit. Pœna contra eos, qui cõtraueniunt huic cõſtitutioni habetur in Decretis p. 3. c. 1. n. 5. cuius verba ſunt hæc, Qui alba ſchedula in electione Vocalis vtetur nedũ actiuo, & paſſiuo ſuffragio in ea electione careat, verum etiam poſtmodum per triennium ipſo facto, abſque vlla declarationis ſententia, à iure ferendi ſuffragium cadat, nec in priſtinum ſuffragij ius reſtitutus intelligatur niſi poſt aliud Capitulum Generale. Circa hoc Decretum. ponamus, quòd in electione vocalis pro Capitulo Generali, N. primus vocalis Capituli ponat ſchedulam, in qua eſt deſcriptum nomen Petri, qui eſt vnus ex vocalibus dicti Capituli: qua poſita Petrus ſe exemptat à Capitulo, & exit foras. Vnde N. ne manifeſtet votum ſuum, non reaſſumit dictam ſchedulam, in qua erat Petrus deſcriptus, quæ licet tempore quo poſita fuit, erat bona, quia Petrus erat de gremio Capituli, tamen egreſſo Petro è Capitulo, non eſt amplius bona, ſed alba formaliter; poſtea alij vocales ponunt ſuam ſchedulã in vrna: nunc quæritur, Vtrum N. incurrat in pœnam, qua puniendi ſunt, qui albam ſchedulam ponunt? Reſpondeo, quòd non, & ratio eſt, quia quamuis illa ſchedula pro alba reputetur, tamen à principio quando fuit poſita in vrna, non erat, nec reputari poterat alba; Vnde per accidens factum eſt, quòd reputari debeat alba, vel loco albæ, & pœna impoſita eſt contra illos, qui data opera ponunt ſchedulam albam, vel quæ habet vim albæ. Et ita in facti contingentia fuit iudicatum in perſona P. D. Antonij Naldi anno 1620. in electione vocalis Domus S. Antonij Mediolani à P. Generali D. Andrea Caſtaldo, & ſuis Conſultoribus, quæ ſententia

tentia fuit confirmata à Capitulo Generali anni 1621.

In caſu præpoſito dubitari etiam poſſet, ſi in illo ſecreto ſcrutinio,ſeu(vt vulgariter dici ſolet) balloċtatione,adeſſet electio in qua maior pars Vocalium dicti Capituli concurriſſet; Vtrum eſſet valida? Et ratio dubij eſt, quia illa ſchedula, in qua deſcriptum erat nomen Petri (qui exierat è Capitulo poſt impoſitionem dictæ ſchedulæ in vrna) non erat alba. Reſpondeo, quòd eſſet valida electio, quia error N. qui poſuit dictam ſchedulam, præiudicare non debet electo, vt patet ex ſequenti Decreto num. 6. eiuſdem Capitis.

P Numerus, &c. Maior numerus intelligitur Vocalium, qui in dicto Capitulo pro electione interfuerunt, numerato nimirum inter Vocales ſupradictos etiam eo, qui alba ſchedula vſus fuerit, vt habetur in Decret.p.3.c.1. nu.6. cuius verba ſunt hæc. Si forte reperiatur aliquando à ſcrutatoribus alba ſchedula in electione Vocalis ille erit electus, in quem maior conſenſerit numerus eligentium, nempe Vocalium, qui in dicto Capitulo pro electione interfuerunt, numerato nimirum inter Vocales ſupradictos etiam eo, qui alba ſchedula vſus fuerit.

In dicta parte 3. Decretorum cap. 1. num. 9. adeſt aliud Decretum tenoris ſequentis.

Si qua orta fuerit dubitatio, vel difficultas in electione Vocalis pro Capitulo Generali, quòd ſcilicet non iure, vel ritè, ſeu ex legum noſtrarũ præſcripto, ſeu alio quouis pacto, iuſtè, vel iniuſtè quiſpiam fuerit electus, in libera ſit cuiuſlibet facultate infra decem dumtaxat à die factæ electionis, dies, cau-

ſam ad P. Generalem, & Conſultores deferre, qui re ſummariè, & de plano, vt dicitur, abſque iudiciali forma, cognita, pro eorum arbitratu ſententiam dicant, quidve agendum ſit decernant. Sententia verò lata, ſublata ſit quæuis prorſus ad Generale Capitulum appellandi facultas.

p.§.1. Terminus decem dierum incipit currere Patribus dictæ Domus vbi facta eſt electio, à die publicationis dictæ electionis; ſed alijs aliarum Domorum, incipit currere à die notitia illis facta per communem literam Domus vbi facta eſt electio (quia aliàs eſſet fruſtratoria dicta facultas) vt mos eſt, iuxta noſtras Conſtitutiones p.3. c.1. verſ cum primum in ſingulis domibus, &c.

p.§.2. Ponamus, quòd nullus faciat difficultatem circa aliquam electionem Vocalis pro Capitulo Generali, & ad aures P. Generalis, vel PP. Conſultorum perueniſſet res aliqua, quæ dubiam redderet illam electionem; Quæritur, Vtrum poſſent ex Officio informationem ſummariè capere de dicto facto, & dubium decidere ſi adeſſet? Reſpondeo affirmatiuè, quia quod alijs eſt licitum, eis non eſt prohibitum ex officio facere.

p.§.3. In eodem Decreto 9. eſt aduertendum, quòd quamuis hoc iudicium fiat ſummariè, & de plano, & abſque iudiciali forma, tamen dubium notificari debet Vocali electo, & quæ pro ſe habet audienda ſunt.

p.§.4. Eſt etiam aduertendum, quod publicata, & notificata electione Vocalis pro Capitulo Generali, ſi ille, qui habet aliquam oppoſitionem contra dictam electionem, illam non manifeſtat vel per literas, vel alio modo coram P. Generali, & Conſultoribus intra terminum conſtitutum decem dierum, illis elapſis, non competit ei amplius aliqua

qua actio, siue sit illius Domus, in qua facta est electio, siue alterius. Et ratio est, quia in Decreto adest illud verbũ taxatiuum (dumtaxat) quod operatur negatiuam, quoad non expressa, quia habet annexam negatiuam implicitam. ita Gemin.cons.76.nu.3. vers. contrarietas. Anchar.cons. 73 vers. limita, nu. 4. & 5. & latè Cardin. Thuscus tom.8. lit. T. conclus.23.fol.11.

q A Dominica in Septuagesima, &c. Hic dubitari potest primo si sicut Vocalis, qui rescribit illi, qui ei primo scripsit, non tenetur ostendere suo Superiori, nec literam sibi scriptam ab alio subdito, nec responsionem à se factam, ita etiam subditus (qui primo scripsit sine licentia sui Superioris Vocali electo pro Capitulo Generali) possit recipere, & legere responsionem à Vocali sibi missa nõ ostendendo illam suo Superiori? Respondeo affirmatiuè, & ratio est, quia alias esset frustratoria dicta licentia, nam ex responsione colligi poterit, quod primo scriptum erat: & concesso aliquo, necessario intelliguntur concessa omnia, quæ sequuntur ex illo c. quo iure, 8. dist. c.cum super de officio delegati. Et idem intelligendum est de Patribus Visitatoribus, vt patet in eodem loco.

q.S.1. Secundo dubitari potest in eodem loco, Vtrum Vocales electi pro Capitulo Generali, scribendo alicui subdito (non dico in responsionem, vt in præcedenti dubio) possit subditus absque licentia sui Superioris literam illã recipere, aperire, & legere? Et Vtrum Superior possit illam aperire, & legere? Respondeo, quòd subditus absque licentia sui Superioris potest illam recipere, aperire, & legere; & Superior non potest illam aperire, nec legere. Et ratio est, quia sicut licet subdito ex vi Constitutionis, absque licentia sui Superioris scribere dicto Vocali electo ob commune bonum, vel particulare, sic etiam eadem ratio-

ne debet licere Vocali electo alijs scribére absque licentia sui Superioris, & Superior illius, cui scribit, non debet illam aperire, & legere, quia Vocalis electus in hoc casu habetur tanquàm Superior; & si Præpositus, & alij Superiores aliter facerent esset in detrimentum Religionis.

De modo [a], loco, & tempore celebrandi Capitulum Generale. Cap. II.

Summa Capitis II. Constitutionum.

Capitulum Generale quando, & vbi celebrari debeat. nu. 1.
Quo die incipi debeat. ibidem. nu. 2.
Capitulo incepto, si quis ex Patribus venerit, rata sunt omnia eo vsque sancita. nu. 3.
Capituli Generalis, modus, forma, & ritus. nu. 4.
Orationes recitandæ durante Capitulo Generali. nu. 5.
Orationes recitandæ quoties Patres conueniunt pro qualibet re deliberanda. nu. 6.
Dubitationes circa electiones Vocalium, qui Capitulo Generali debent interesse, simpliciter, & sola rei veritate inspecta soluantur. n. 7.
Vocalis, qui compertus fuerit Capitulo Generali non posse adesse, à maiori parte Capituli admitti non poterit, nisi omnes & singuli consentiant. nu. 8.
Præses, & Secretarius per secreta suffragia eligantur. nu. 9.
Præses qui eligi non potest. nu 10.
Secretarij Capituli Generalis officium. nu. 11.
Præside creato quid agi debeat in Capitulo Generali. nu. 12.
Vocalium electio in Capitulo Generali fiat, antequam P. Generalis eligatur. nu. 13.

Electio

1 TERTIO quoque anno, & quotiescunque P. Generalem mori, vel quauis alia ratione munus eius contingat deficere, Capitulũ Generale Romæ in domo S. Syluestri in monte
2 Quirinali celebretur. Dies constituta pro eo inchoando est feria quinta hebdomadæ secundæ post festum Sanctissimi Paschatis [b], si tertio b
vertente anno fiat: vel quam senior Consultorum, suiq; Collegæ præscripserint, si mors P. Generalis, aut eius muneris acciderit abdicatio.

3 tio. Qui ex Patribus post cæptum Capitulum venerit, ingrediatur quidem cum alijs, firma tamen sint, quæcunque in eam diem fuerint sancita.

4 Modus habendi Capitulũ Generale hic erit. Pridie quam Capitulum inchoetur, P. Generalis, vel, si is quauis ratione Capitulo non intersit, senior [c] ex Præpositis, vnà reliquos Capituli Patres conuocet, eisq; significet postera die inchoandum esse Capitulum, neque longius differri posse. Quare se quisque animi puritate diligenter præparet. Die constituta mane omnes vnà Patres, ij præcipuè, qui Capitulum sunt ingressuri Missam Spiritus sancti solemnẽ celebrent, idem fiat in ecclesijs omnibus nostri
5 Ordinis. Quotidie etiam, donec Capitulum habebitur, tum in domo S. Syluestri, tum etiã in singulis alijs recitetur Hymnus Spiritus sancti cum versiculis, & orationibus designatis [d], vt Deus ea Patribus suggerat, quæ in suã glo-
6 riam, & Religionis vtilitatem vertant. Post orationem meridianam, P. Generalis, vel antiquior Præpositus ad locum designatum conuocabit Patres Capitulum ingressuros: ac Spiritus sancti Hymno cum versiculo, & orationibus, vt moris est deuotè, & genibus flexis

(quod

(quod ſemper ſeruandum eſt, quoties pro qualibet re deliberanda, vnà conuenerit) reci-
7 tatis, antequam alia pertractentur, ſimpliciter, & ſola rei veritate inſpecta, ſoluant dubitationes, ſiquæ ortæ fuerint, an quis iure Capitulo debeat intereſſe cum alijs. Primum admittantur omnes cum proteſtatione: deinde
8 ſinguli, cum res ſua agitur, foras exeant. Qui compertus fuerit iure Capitulo Generali adeſſe non poſſe, admitti à maiori parte non poterit, niſi omnes, & ſinguli Patres Capitulum iure ingreſſuri conſentiant, & nemo omninò
9 diſſentiat. Statim poſt, Præſes, & Secretarius
10 per ſecreta ſuffragia eligantur. Qui tunc eſt Generalis, & qui Præſes Capitulo proximè præterito fuerit, Præſes, ne eligatur [e]. e
11 Secretario curæ ſit literas vndique ad Capitulum ſcriptas recipere, ac ſuo loco, & tempore Præſidis primum, deinde Patris Generalis iuſſu, vel coram omnibus legere, vel rerum proferre capita [f], & reſpondere ſingulis ſuo f
tempore. Geſta quoque omnia, & Decreta per Capitulum facta diligenter, & accuratè perſcribere, atque exemplar omnium antequã Capitulũ diſſoluatur ſigno publico obſignatũ, & ſingulorũ Patrũ manu ſubſcriptũ relinquere.

Cum

12 Cum Præſes creatus fuerit in primo collocetur loco. Tum P. Generalis [g] genibus ante eum flexis munere ſe ſuo abdicet. Congregationis ſigilla ſtatim, ſcripturas quamprimum poterit, tradat. Negligentiæ culpas in munere obeundo admiſſas fateatur. Quam correctionem ei Capitulum imperauerit, ſpondeat ſe libenter ſuſcepturum. Annuat Præſes, eiuſque abdicationem accipiat. Is verò non iam in profeſsionis ſuæ loco, ſed proximè infra Præſidem ſedeat. Tum ſinguli Præpoſiti onere ſuo quiſque in Præſidis manibus depoſito, & culparum (vt moris eſt) venia petita, ad profeſsionis ſuæ locum reuertantur. P. Generalis extra Capitulum exeat, quo liberam de ſe omnibus dicendi faciat facultatem.

Deputentur duo vel tres Patres idonei cauſarum Cognitores: duo item alij, quibus vnà cum Præſide curæ ſit ex ijs rebus, quæ ad Capitulum deferuntur ea diligere, quæ coram omnibus viſa fuerint proponenda.

13 Præſes priuſquam ad Præpoſitum Generalem reficiendum, vel de nouo creandum deueniat, de Sacerdotibus in Vocalium numerum cooptandis agat. Poterit etiam proponere, & pertractare, quæ ſibi ad Congregationis progreſſum

greſſum vtilia, vel neceſſaria viſa fuerint. Deinde Generalis ſic eligatur.

14 Præſes, habito breui ſermone ad rem, de qua agitur, accomodato, & recepta ab eo, qui primum locum poſt ſe obtinet, abſolutione, det ipſe cæteris omnibus abſolutionem generalem à cenſuris[h] omnibus ad hūc Canonicæ electionis effectum. Tum ad orationem mentalem omnes genuflectant, Deum exorantes, vt in re tam graui ſuam illis voluntatem aperiat. Hymnum Spiritus ſancti cum Verſiculis, & Orationibus deuotè dicant. Sigillatim poſtea quiſque, profeſsionis ſeruato ordine, complicatam ſchedulam, in qua nomen eius quem eligent, ſcriptum ſit, in Vrnam ſupra menſam in medio collocatam inijciat, & ad ſuum locū redeat. Duo, vel tres probi, & fidi fratres ex ijs, qui Capitulo non interſunt conuocentur. Eis graui pœna impoſita prohibeatur, ne quid eorum, quæ in Capitulo fiunt alijs quoquo pacto dicant. Tum per Præſidem quid faciant edocti, Vrnam aperiant, ſchedulas effundant, numerent, explicent, ſubmiſſa voce legant. Si maior pars in cuiuſquam electionē conſentiat, iubente Præſide clara voce electionem eſſe factam dicant: Tum quiſnam ille ſit, publicent. h

Sin ſecus, ſchedulas reuoluant: deinde ſinguli ſuo prænotatam ſigno reſumant, & rurſum in Vrnam reponant ſchedulas: atque eadem, quæ ſuperius dicta ſunt, iterum ac ſæpius repetant, donec maior ſuffragiorum pars in aliquem cōueniat. Simulatq. P. Generalis eſt electus [i]; omnes ſigno dato ad eccleſiam tum ad deſignatum locum vnà ſe recipiant, P. Generalis electio coram omnibus publicetur. Duo Patres, qui poſt Generalem ſunt proximè, ad ſellam in medio poſitam, Generalem deducant Te Deum laudamus, cum Verſiculis, & Orationibus dicant. Singuli, ordine, ante eum genua flectant, manum oſculentur, obedientiam, ac reuerentiam polliceantur. Qui Præſes fuerat, ad profeſsionis ſuæ locum ſtatim reuerta-
15 tur. Qui fuerat Generalis, ſedeat vt ante Præſidi, ita nunc P. Generali proximus, vel exaduerſum ei ad læuam, nec ad locum profeſsionis redeat, niſi poſt dimiſſum Capitulum. P. Generalis electus ſi non adſit, ad eum euocandum ſtatim mittatur. Interim Præſes, & Patres proſequantur Capitulum. Si autem P. Generalis adſit, vnà cum Patribus Capituli pertractabit quæcumque ei ad communem vtilitatē
16 pertinere viſa fuerint. Si qua res de qua in

Constitutionibus fit mentio, proponatur, Constitutionum verba à Secretario coram omni-
17 bus legantur. Pater Generalis primus rē proponat, primus sententiam dicat: deinde reliqui omnes professionis ordine subsequantur. Dei cultum, & gloriam, totius Ordinis vtilitatem, atque progressum priuatis commodis
18 anteponant. Patres in Capitulo Generali congregati Cōstitutiones, & Decreta per vniuersam Congregationem seruanda facere poterunt. Eligant [k] deinde per secreta suffragia quatuor P. Generalis Consultores: tum etiam ex ijs, qui Capitulo intersunt, octo Definitores: de quorum singulis suo loco dicetur. k

19 Cum iam Præpositi, & Visitatores à P. Generali, & Definitoribus fuerint creati, & definita omnia, Patres Capituli vnà omnes signo dato conueniant. P. Generalis sermonem breuem habeat: Præpositorum, & Visitatorū nomina pronuntiari iubeat. Tandem recitatis de more Psalmis, Versiculis, & Orationibus, Capitulum dimittat.

20 Quidquid in Capitulis Generalibus à maiori parte sancitur, id ratum, & firmum apud omnes per vniuersam Cōgregationem habeatur. Quare postea nemo eorum qui Capitulo

interfuit contra ſenſiſſe, aut diſputaſſe dicat: nec qui abfuit contradicere, aut repugnare vllo pacto audeat. Qui ſecus fecerit puniatur
21 grauiter. Quæcumque item vel à toto Capitulo, vel à ſolis Definitoribus, vel à Conſultoribus, vel à Vocalibus in priuata aliqua Domo pertractantur, præſertim ſi prolata pacẽ violare poſſe videantur, ſedulò celentur: ac ne illa quidem, quæ paulò poſt publicanda ſunt, ante tempus indicentur. Neve quis cui aduerſatus, cui ſuffragatus ſit, ſignificet. Qui contrafecerit itidem grauiter puniatur.

22 Si probetur[1] quempiam, per ſe, vel per interpoſitas perſonas quærere, vt Generalis Præpoſitus eligatur, de Capitulo ſtatim, ne cũ alijs interſit, moueatur, & per decennium actiuo, & paſsiuo ſuffragio careat: neque vllo pacto pœna ei per hoc tempus remitti poterit. 1

23 Præpoſiti, Viſitatores, aut ſiquibus alijs Patribus delictorum cognitio commiſſa ſit, ij cũ primum ſuum abſoluerint munus, rem totam, & ſcripta omnia contra quoſcumque acta fuerint, ad P. Generalem, & P. Definitores referant: nec apud ſe quiſpiam aliquid retineat. Tum in Generali Capitulo decernatur, quænam ſeruanda ſint. Reliqua igni tradantur.

Com-

Commentaria in Caput II.

Summa Commentariorum super Caput II.

Consultor potest eligi in Præsidem Capituli Generalis. lit. e.
Præses Capituli Generalis potest aperire literas communes missas Capitulo Generali. lit. f.
Absolutio Generalis à censuris dari debet non solum ante electionem Generalis, sed etiam Præpositorum. lit. h.
Quæ occultè fiunt, sola indicia, & coniecturæ violentæ sufficiunt ad probandum. lit. l. §. 1.
Electio per ambitionem procurata annullari potest. lit. l. §. 2.
Oppositio facta contra P. Generalem, vel Consultores in scrutinio, Vtrum manifestari possit tacito nomine opponentis, vt defendi possint? lit. l. §. 3.
In scrutinio P. Generalis an possit interesse Consultor, & in scrutinio Consultorum an possit interesse P. Generalis? lit. l. §. 4.
Completo scrutinio P. Generalis, & PP. Consultorum non potest aliquis contra eos aliquid opponere. lit. l. §. 5.
Legi debent in Refectorio, nostræ Constitutiones: Decreta sacræ Congregationis Concilij, & Clem. VIII. & Decreta Concilij de Celebratione Missarum. lit. l. §. 6.

a E modo, &c. Cum hac Rubrica concordat alia Rubrica Decretorum p. 3. c. 2.

b Paschatis, &c. Idest post octauam festi Sanctissimi Paschatis, quæ est 19. cōnumerando à die Paschatis.

c Senior ex Præpositis, &c. Senior intelligitur ratione

ratione professionis, non autem ætatis, vel ratione Domus, in qua est Præpositus.

d Et orationibus designatis, &c. Istæ orationes dici solent immediatè post Nonam.

e Præses ne eligatur. Hic dubitari potest si in Capitulo Generali aliquis Pater adesset, qui in illo triennio fuisset Consultor, Vtrum in Præsidem eligi possit? Et videtur dicendum, quòd non, quia per Decretum Capituli Generalis, quod est p.3.c.2.nu.1. est statutum, vt deposito officio à P. Generali, statim Scrutinium fiat de administratione sui officij, quo finito fiat etiam Scrutinium Consultorum: Vnde non conuenit eligi in Præsidem illum, qui paulò post debet rationem reddere administrationis sui officij, quia eodem tempore esset Iudex, & Reus. Præterea in Scrutinio aliquid opponi posset, ex quo non mereretur dictum officium; Et vsus est, vt qui officium exercuit prius reddat rationem sui officij, & deinde in aliud eligatur.

In contrarium verò est veritas, & experientia; & ratio est, quia Constitutio in præsenti loco excipit tantum illũ, qui tunc est Generalis, & qui in præcedenti Capitulo fuit Præses; & regula est, quòd exceptio firmat regulam in casibus non exceptis, l. nam quod liquidè, ff. pœna legat. §. vt autem, & §. fin. in Auth. de non alienandis, Decius, & Glos. in l.1.ff. de reg iur. & Cagnolus ibid. nu. 31. & in Capitulo Generali anni 1624. ita fuit obseruatum, quia fuit electus Præses ille, qui in præcedenti triennio fuerat Consultor, & finito officio Præsidis fuit factum Scrutiniũ Consultorum. Decreto verò p.3.c.2 nu.1. respondetur, quòd cum per paucos dies duret officium Præsidis non est inconueniens, vt finito officio fiat Scrutinium Consultorum,

&Ca-

& Capitulum Generale, quod fecit dictum Decretum si voluisset excipere Cōsultorem à dicto officio expresse excepisset. Nec obstat vsus supradictus, quia est proprius Officialium secularium, & non Religiosorum, qui maiori puritate, & timore Dei viuunt. Et si istum vsum seruare deberemus, sequeretur, quòd nec Præpositi, nec Visitatores possent eligi in Præsidem, quia ipsi etiam debent rationem reddere administrationis suorum officiorum. Vnde dicendum est, Consultorem posse eligi in Præsidem Capituli Generalis.

[f] Rerum proferre capita, &c. Ex his verbis colligitur, quòd Præses, vel Pater Generalis possunt ipsi soli aperire, vel facere, vt aperiantur à Secretario Capituli literæ communes, Patribus Capituli Generalis missæ, nec tenentur illas aperire, vel facere, vt aperiantur coram omnibus Capituli Patribus, quia dum debent rerum proferri capita, oportet, quòd prius eas legerit Secretarius, vt possit capita proferre.

[g] Tum P. Generalis, &c. Cum hoc loco vide Decretum, quod est p. 3. c. 2. nu. 5.

[h] Absolutionem generalem à censuris, &c. Conueniens est seruare hunc morem absoluendi, non solū ante electionem P. Generalis, sed etiam ante electiones Præpositorum, & Visitatorum. Et non solum in electionibus, quæ fiunt à Definitoribus in Capitulo Generali, sed etiam in electionibus, quæ fiunt intra triennium à P. Generali, & Consultoribus. Et ita seruatum fuit à P. Generali D. Andrea Castaldo anno 1620. die 19. Maij, vt apparet ex registro Consultationum fol. 103.

Simu-

i Simulatq. P. Generalis est electus &c. Facta electione P. Generalis, antequam obedientia ei præstetur, debet ipse iuramentum præstare, non ambiendi Ecclesiasticas dignitates extra Congregationem, &c. vt apparet ex Decreto p. 3 c. 5. nu. 1.

k Eligant deinde &c. vsque ad lin. 8. Cum hoc loco vide Decreta quæ sunt p 3. c. 4. nu. 1. & 2.

l Si probetur &c. Est aduertendum in hoc loco, quòd licet, quando lex probationem requirit, intelligi debeat de probatione plena, & vera, non autem de præsumptiua, vt docet Farinacius in tomo 1. Consiliorum criminalium, consil. 76 nu. 3. & seqq. Benedictus Beolus, Augustinus Baccinellus, & Stephanus Banassaius in quodam eorum responso registrato in to. 2. consil. crim. Prosperi Farinacij consil. 168. ar. 1. & Alexand. Ambrosinus in suo tract. de immunitate Ecclesiæ in Bullam Greg. XIV. cap. 11. n. 4. §. quinto ad confirmationem.

l. §. 1. Tamen in his quæ occultè fiunt, (vt sunt ambitiosæ procurationes) sola inditia, & coniecturæ violentæ sufficiunt ad iudicandum, & pro plena probatione haberi solent, vt notat Duinus consil. 70. nu. 5. vol. 4. Decius cons. 143. nu. 14. Cassa. consil. 129. & communiter Doctores in l. nuda ratio, & l. post constr. ff. de donation. Quod enim liquido constare non potest, argumentis cognoscendum est, per tex. in l non omnes, §. à non Barbaris, ff. de militari testamento.

l. §. 2. Sed quæret aliquis, si iam esset electus iste qui ambitiosè procurauit Generalatum, Vtrum annullari posset eius electio, si post electionem appareret eius delictum? Respondeo affirmatiuè, & ratio est, quia si annullanda est

electio

electio illius, qui antequam eligeretur in sui electionẽ consensit, etiamsi ab Electoribus fuerit requisitus, vt habetur in c. cum post petitur de elect. & notat Sylu.v. electio 1.& 2.q.10. & Ludou. Miranda in suo man prælat.t.2.q. .ar.3. concl.1. quanto magis annullari debet electio illius, qui per se, vel per alios illam procurauit. Ambitio enim repellit quemlibet à dignitatibus 8 q.1.c. in scripturis, & l. fin. ff. ad legem Iuliam de ambitu. Et idem dicendum est de procurante confirmationem, vt patet ex his, quæ dicit Felin. in cap. inter dilectos, num.30. limit. 3. & num. 31. in quarta fallentia de fide instrumentorum, vbi docet, quòd qui potest reuocare, confirmando dicitur de nouo dare, iuxta Imolam in dicto cap. inter dilectos, & ea, quæ notat glos. ibidem.

In Decretis Capitularibus par. 3. cap. 2. sunt duo Decreta; primum est num. 1. tenoris sequentis, Patre Generali post muneris abdicationem extra Capitulum egresso, Patres omnes, quo libera sit cuique dicendi facultas, iureiurando se obstringant perpetuo silentio seruaturos, quæ à quoquam contra P. Generalem dicta fuerint. Idq; etiam seruetur, si quicquam contra Consultores dicendum contigerit.

1.§.3. Hic primo est aduertendũ, quòd si contra P. Generalem, vel Consultores aliquid opponeretur, quod obstaret, & ab aliquo illorum, qui Capitulo intersunt, non esset aliqua ratione euacuatum: debet ijs manifestari oppositio, tacito nomine opponentis, vt defendi possit, quia non conuenit, vt illorum fama, maculata remaneat.

Et quando oppositio dici non posset absque manifestatione opponentis: in hoc casu, vel paruifacienda erit oppositio, vel manifestanda illi, contra quem opponitur, quia

defenſio eſt de iure naturæ, & opponens ſibi ipſi imputet, ſi indirectè manifeſtetur.

I.§.4. Secundo eſt aduertendum, quòd in ſcrutinio P. Generalis poteſt intereſſe Conſultor, & in ſcrutinio Conſultorum poteſt intereſſe P. Generalis; & ita ſeruatum eſt in praxi me præſente in Capitulo Generali anni 1618. & 1627. Et ratio eſt, quia nullus priuandus eſt ſuo iure, ſine cauſa. Quando vero accideret, quòd eadem oppoſitio in vtrumque feretur, tunc debet egredi, qui eſt in Capitulo.

I.§.5. Sed poſſet aliquis dubitare, Vtrum cōpleto ſcrutinio P. Generalis, & PP. Conſultorum poſſit aliquis, ſiue de corpore Capituli, ſiue extra Capitulum, aliquid aliud contra eos opponere? Et reſpendetur quòd non, quia ſindicatus fuit, iuxta formam noſtrarum Conſtitutionum p.3. c.2. & præſentis Decreti; & quando lex municipalis dat formam, illa eſt ſeruanda, & nemo poteſt aliàs ſe intromittere. ita Paris de Puteo de ſindicatu ſub tit. de officio ſindicatorum, in v. Iudices, num.1. Et elapſo termino ſtatuto à noſtris Conſtitutionibus, expirat facultas aliquid aliud opponendi; & ſtatutum in hoc derogat iuri communi. Paris de Puteo in eodem tract. & loco, lit. I, in v. Inſtantia, cap.4.

Et quod dictum eſt intelligitur etiam de illis, qui commorantur extra Vrbem in alijs domibus noſtræ Congregationis, quia cum notum ſit omnibus, quòd depoſito officio debet fieri ſcrntinium ſupradictum, ſaltem per literas debent manifeſtare Capitulo Generali quicquid eis occurrit contra perſonam A. R. P. Generalis, & PP. Conſultorū. Vnde tranſacto termino præſcripto, non remanet ius opponendi. Excepto ſi aliquid aliud de nouo manifeſtaretur, quod ptius non erat notum.

Alterum Decretum eſt, num. 3. cuius verba ſunt hæc. Conſtitutiones, & Decreta quater ſaltem in anno

in Refectorijs nostris recitentur, &cet.

l.§.6. Vigore præsentis Decreti vnà cum Constitutionibus, & Decretis, legi etiam debent in Refectorijs nostris quater in anno Ordines A. R. P. Generalis. Legi etiam debent bis in anno in Refectorijs nostris Decreta sacræ Congregationis Concilij, de Regularibus apostatis & eiectis, & Decreta Clem. Papæ VIII. pro reformatione Regularium, vt patet in dictis Decretis §. Ne qua vero difficultas &c. in fine folij 6. publicata anno 1624. die 26. mensis Octobris.

Similiter legi debent bis in anno (in Refectorijs nostris) idest feria secunda post primam Dominicam Aduentus, & feria sexta post octauam sanctissimi Corporis Christi, Decreta eiusdem Congregationis Concilij de Celebratione Missarum, publicata anno 1625. die 22. Septembris.

Onus publicandi incumbit Superioribus, sub pœnis &c. vt in dictis Decretis.

De Sacerdotibus [a] in Vocalium numerum adscribendis. Cap. III.

Summa Capitis III. Constitutionum.

Vocalium electio spectat ad Capitulum Generale. nu. 1. & fit per secreta suffragia. sub nu. 5.

Vocalis vt possit quis eligi, quæ requirantur. nu 2.

Vocalem non idoneum eligens peccat, & similiter si idoneum prætermittit. nu. 3.

Iuramento adstringuntur Patres de silentio seruando ante electionem Vocalium. nu. 4.

Vocalium eligendorum merita referant ambo Visitatores, Præpositus, Vocalis domus, & cæteri si qui norunt. nu. 5.

Annorum numerus à professione transactus requiritur, ad hoc vt sacerdos possit in Vocalium numerum adscribi. nu.6.
Vocales eligi non possunt, qui communia Congregationis onera ferre nequeunt; & qui Confessarij non sunt. nu.7.
Naturales, & non legitimi ad actiuam tantum vocem intelliguntur ad nisi prima vice. nu.8.
Vocales de nouo electi, licet ius habeant conueniendi cum alijs in Capitulo domus, in qua sunt assignati, suffragium tamen, atque sententiam suam dicere non possunt, nisi prius à Præposito, & Vocalibus facultas eis data sit, quæ differatur in quartum à dimissione Capituli Generalis mensem. nu.9.

1 SACERDOTES in Vocalium[b] b
numerũ adscribere ad solum spe-
2 ctat Generale Capitulum. Ad id muneris ij deligantur, qui eruditione, prudentia, vitæ integritate polleant, qui alijs exemplo esse, Religionis obseruantias tue-
3 ri, atque adeo augere valeant. Meminerint autem omnes peccati adstringi vinculo, eum qui odio, amore, aut priuato commodo ductus, aut non idoneum eligit, aut idoneum prætermittit. Antequam de hac electione agatur, Pa-
4 tres à Deo diuinũ lumen exposcant. Tum quo liberiore animo suam quisque sententiam proferat, iureiurando[c] arctissimo se omnes, & c
quisque singillatim adstringat perpetuo silentio seruaturum, quæ de huiusmodi negotio,

vel

vel mutuo inter ſe collocutos, vel à Collegis
audiuiſſe contigerit: ita vt nullo vnquam tē-
pore, & nulla ratione poſsit quis dicere, nec
de quouis alio Collegarum, nec ipſemet de ſe
ipſo, cui refragatus, aut ſuffragatus fuerit. Di-
5 ligenter deinde inquirant [d] ſingulorum meri- d
ta. Et primum quidem Viſitatores de Sacer-
dotibus ſuæ quique Prouinciæ, tum Vocales
electi à Domibus vbi illi adſunt, tum cæteri
omnes, ſuam quiſque ſententiam palam abſque
vlla animi perturbatione dicant ingenuè. De-
inde per ſecreta ſuffragia ſingillatim cuiuſque,
de quo tractari debet, rite, ordine agitetur
6 electio. Quibus à profeſsione duodecim anni
elapſi ſunt, à maiore parte Capituli ad ſuffra-
gia ferenda admitti poterunt, ſi eorum qua-
litates reliquæ reſpondeant. Ante id tempus,
nulli ea facultas concedatur, niſi ob præcipuam
viri alicuius eruditionem, aliaſq; inſignes vir-
tutes, atque ætatis maturitatem, id conceden-
dum eſſe viſum fuerit, modo in ea re duæ par-
tes Vocalium ex tribus eorum, qui Capitulo in-
terſunt, conſentiant, & ſex anni poſt profeſsio-
7 nem elapſi ſint. Qui nondum ſunt Confeſſa-
rij: Qui communia Congregationis onera fer-
re nequeunt (vt ſunt diu, noctuq; Chorum
fre-

frequentare, communi mensa victitare, & si qua horum sunt similia) eligi non poterunt.

8 Qui ex legitimo [e] matrimonio nati nõ fuerint, quamuis alioqui idonei, ius tamen ferendi suffragij actiuæ tantum vocis primò, post aliquot verò annos (si visum fuerit) passiuæ concedi poterit. Quò si eidem simpliciter, & sine additione aliqua, huiusmodi ius à Generali Capitulo concessum sit, actiuæ tantùm vocis concessum fuisse intelligatur. e

9 Vbi primùm quis ad suffragia ferenda admissus fuerit, ius quidem cõueniendi vnà cum cæteris Vocalibus eius Domus, in qua est assignatus habeat, suffragium tamen, atque sententiam suam, ne prius dicat, quàm à loci Pręposito, & Vocalibus facultas ei facta sit. Quæ in quartum à dimissione Capituli mensem, & secundum, posteaquam Vocales fuerint publicati differatur [f]. f

Commentaria in Caput III.

Summa Commentariorum super Caput III.

Renunciatio Vocalatus facta Præposito domus, vel Patri Generali, an ab illis acceptari possit? lit.b.§.1.

Renunciatio officij Consultoris an acceptari possit? lit.b.§.2.

Renun-

Renunciatio facta à Præpositis, vel Visitatoribus quo ad sua officia an acceptari possit? lit.b.§.3.
Iuramentum de secreto seruando, in quibus casibus dari debeat. lit.c.
Et quando Superior dispensare possit? lit.c.§.1.
Coniunctus in primo, vel secundo gradu consanguinitatis non debet adesse in scrutinio sui consanguinei. lit.d.
Potest tamen ferre suffragium in eius fauorem. lit.d.§.1.
Si illegitimus eligatur ad vocem passiuam, intelligitur cum eo dispensatum ad Prælaturas, excepto Generalatu. lit.e.
Capitulum Generale non potest dispensare cum illegitimo, vt possit eligi in Generalem. lit.e.§.1.
De examine Confessariorum tam pro Vocalatu, quàm pro Confessionibus audiendis deciduntur aliqua dubia. lit.f.§.1.

a DE Sacerdotibus, &c. Cum hac Rubrica concordat alia rubrica, quæ est in Decretis par.3.cap.3.

b Hæc forma electionis Vocaliū fuit nobis tradita à Clem. VII. & seruata à nobis à principio fundationis Religionis, & postea per Decretum Clem. VIII. factum die 18. Martij anni 1604 confirmata; cuius originalis est in nostro archiuo S. Syluestri Romæ.

b.§.1. Hic dubitari posset, si aliquis Vocalis vellet renunciare voci, vel de facto renunciasset suo Præposito, vel P. Generali vnà cum Consultoribus, Vtrum possint dicti Superiores talem renunciationem acceptare? Respondeo quod non, quia quamuis vnusquisque renunciare possit fauori suo. c. ecclesia S. Mariæ, il secondo. §.1. d[illegible] de terra de priuilegijs, non tamen quand[illegible] elect.c.si contemplatione alterius, & maxim[illegible] concessum est est in casu nostro) vt docet Mar[illegible] rotius Religionis (vt in fin. de foro compet. Ale[illegible] anus Soccinus in c.1.n 23. [illegible] an.Ambrosin. de immun.eccl. c.16.

c.16.nu.13. vers. sed priuilegium; Vocales enim in nostra Religione eliguntur principaliter pro beneficio totius Religionis, quia ex ijs eliguntur Præpositi, & alij Superiores, qui regunt, & gubernant Religionem: & propterea fiunt, & eliguntur in Capitulo Generali; Vnde ad quem spectat eligere, spectat etiam acceptare dictas renunciationes, & sic vsque adhuc fuit obseruatum in nostra Religione; nam à P. Generali, & Consultoribus nunquam fuerunt acceptatæ dictæ renunciationes, sed quando fuerunt factæ in Capitulis Generalibus, quandoque fuerunt acceptatæ, & quandoque non, vt in Capitulo Generali anni 1624. & alijs Capitulis.

b.§.2. Idem seruatum est in renunciationibus Consultorum, quia quando fuerunt factæ P. Generali, & Consultoribus non fuerunt acceptatæ, eadem ratione, quia erant electi principaliter ob bonum commune Religionis à Capitulo Generali; Vnde renunciatio facta à P. D. Stephano Santino Cõsultore anno 1618. non fuit acceptata à P. Generale D. Andrea Castaldo, & suis Consultoribus; & è cõtra, renunciatio facta à P. D. Eliseo Nardino Consultore electo in Capitulo Generali anni 1610. fuit ab eodem Capitulo acceptata, & alius in eius locum fuit electus.

b.§.3. Renunciationes factæ à Præpositis, & Visitatoribus quo ad eorum officia, possunt acceptari, & non acceptari à P. Generali, & Consultoribus, (vt melius eis videbitur) dato etiam quòd à Capitulo Generali fuerint electi. Et ratio est, quia finito tempore administrationis officij ad ipsos spectat prouidere quo ad dicta officia, vt patet ex const.p.3.c.5.versic.quot annis, & sic est vsus Religionis.

Dixi à P. Generali, & Consultoribus, quia dnm P. Generalis solus non potest illos eligere, sic nec etiam solus potest dictas renunciationes acceptare in præiudicium Religionis; sed bene potest illas acceptare ipse solus, in præ-

iudicium

iudicium renunciantis; Vnde in hoc casu, si Consultores etiam concurrerent ad acceptationem dictæ renunciationis vnà cum P. Generali, non potest renuncians reuocare renunciationem acceptatam.

Et sicut non potest P. Generalis solus in præiudicium Religionis, dictas renunciationes acceptare: ita etiã quando sunt factæ P. Generali, & Consultoribus simul, non potest P. Generalis solus absque consensu Consultorum illas reijcere. Et ratio est, quia sicut Consultores habent votũ decisiuum in electione Præpositorum, & Visitatorum, ita etiam habent votum decisiuum in acceptatione, vel refutatione dictarum renunciationum, quia est eiusdem rationis.

Et quando dictæ renũciationes nõ essent factæ omnibus Consultoribus simul cũ P. Generali, sed soli P. Generali, vel alicui Consultori, & ille refutaret dictã renunciationem. in hoc casu renuncians posset reuocare renunciationem à se factam, quia dum non est acceptata, non amisit ius suum, quod per electionem de se factam acquisiuerat.

Si vero dicta renunciatio esset facta vni ex Consultoribus, & ille non refutaret, sed relationem faceret. P. Generali, & cæteris Consultoribus de renunciatinne facta, in hoc casu (meo iudicio) teneretur P. Generalis discutere cũ Consultoribus, an esset acceptanda, vel refutanda dicta renunciatio, quia cum omnes Consultores habeant votum decisiuum in hoc negocio, vt supra dixi, si nollet discutere, indirectè sequeretur, quòd ipse solus refutaret dictam renunciationẽ, quod facere non posse, supra probaui, quia est eiusdem rationis cum electione.

c Iureiurando arctissimo, &c. In quibus casibus Patres iurare debent de secreto seruando, Vide in Indice Decretorum Capitularium, verbo Iuramentum, &

in Decretis parte 3. capite 3. numero 2. & 3.

c.§.1. Hic dubitari potest, An P. Generalis facultatem habeat concedendi alicui sibi subdito licentiam (dispensando) veniendi contra dictum iuramentum? Respondeo quod non, nam cum sit licitum ex omni parte, & propter bonum commune Religionis, ipse in illo dispensare non potest, nisi occurreret vtilius ob commune bonum Religionis, quia habet auctoritatem Episcopalem in suos subditos. ita D.Tho. in 2.2.q.89.ar. 9. ad tertium, quem refert, & sequitur Syl.v.iuramentum.v.q.3.nu.3. & Sanchez in præcep.decal.lib.3.c.21.nu.2.

d Inquirant &c. Aduertendum est, quod dum fit scrutinium alicuius sacerdotis, in Vocalium numerum adscribendi, si aliquis P. Vocalis ex ijs, qui sunt in Capitulo, est illi coniunctus in primo, vel secundo gradu consanguinitatis, debet extra Capitulum mitti, dum fit scrutinium, iuxta morem Religionis, & completo scrutinio, potest ingredi Capitulum, & ferre suffragium vnà cum alijs, in electione dicti sacerdotis; & idem seruatum est in Diffinitorio, & seruari solet in Capitulis particularibus domorum, in alijs occurrentijs, vt promouendi aliquem ad Ordines, admittendi ad Confessiones audiendas, vel ad Professionem faciendam &c.

d.§.1. Et cùm dubium ortum fuisset in Capitulo Generali anni 1624. die 20. Aprilis, an liceret dicto P. Vocali coniuncto in primo, vel secundo gradu, ferre suum suffragium in dictis casibus, cum non audiuisset scrutinium, fuit conclusum hoc modo, *statutum est antiquo mori standum, quo hucusque licuit.*

e Qui ex legitimo &c. Passiuè concedi poterit. Hic dubitari potest, si illegitimus electus esset à Capitulo

pitulo Generali ad passiuam vocem, Vtrum intelligatur fuisse cum eo dispensatum, vt possit eligi in Vicarium, Præpositum, & ad alias dignitates Religionis?

Respondeo affirmatiuè, quia hoc importat vox passiua, id est facere eum habilem, & capacem dignitatum Religionis. Excipitur tamen dignitas Generalatus, & ratio est, quia in generali concessione non veniunt, & quæ speciali nota sunt digna, & quæ verisimiliter quis non esset concessurus in specie. c.fin. de offic. Vicarij, c. in generali, de Regul. iur. in 6. Immo si Capitulum Generale vellet eligere aliquem illegitimum in Præpositũ Generalem, oporteret, vt primo S. Pontifex dispensaret cum eo, & obtenta dispensatione elsgi posset.

c.§.1. Dixi, vt S. Pontifex dispensaret cum eo, quia quãuis Capitulum Generale habet facultatem legitimandi dictos illegitimos, & habilitare illos ad dignitates, & Prælaturas Religionis, non tamen se extendit ad dignitatem Generalatus, ex eadem ratione supradicta, quia in generali concessione non veniunt ea, quæ speciali nota sunt digna, nisi fiat expressa mentio. ita Panor. in c. innotuit, de elect. & Hieronymus Sorbus in suis annotationibus in Compendio priuilegiorum Minorum, tit. dispensatio, vers. dummodo tamen &c. Amplius dignitas Generalatus in Religione, æquiparatur dignitati Episcopali, quia habet iurisdictionẽ Episcopalem in suos subditos, & immediatè subest S. Pontifici: Vnde sicut dispensatio alicui concessa ad prælaturas, & dignitates, intelligitur ad prælaturas, & dignitates inferiores Episcopali. ita etiam facultas concessa Capitulo Generali dispensandi cum illegitimis ad prælaturas Religionis debet intelligi de inferioribus prælaturis, & non de maiori, quia cum dispensatio sit quædam iuris relaxatio est strictè interpretanda. c fin. de filijs presbyterorum. Sayr. de censuris lib.6.c.11.nu.16.

De hac materia dispensandi ad prælaturas, & dignitates Regulares, latè tractat Ludouic. Miranda in suo man. prælat.t.2.q.2.

f Differatur. Ante id tempus facultatem ei concedere non possunt, illo vero transacto, non debent multum differre.

In Decretis Capitulorum Generalium p.3.c.3.n.1. adest infrascriptum Decretum: Qui lectionibus Philosophiæ & sacræ Theologiæ integro septennio, aut casuum conscientiæ triennio sub constituto præceptore nō interfuerit, ac de ijs à P. Generali designatis, examinatus, & per secreta suffragia approbatus non fuerit, nullo pacto in Vocalium numerum adscribatur.

f.§.1. Circa hoc Decretum est primo aduertendū, quòd diuersum est examen Confessariorum, qui sunt admittendi ab Ordinario ad confessiones audiendas, ab illo, quod fit in ordine ad Vocalatum, vt patet de primo examine in Constitutionibus par.1.c.5. §. sacerdotum, vers. antequam &c. & de secundo in præsenti Decreto.

Secundo est aduertendum, quòd diuersa est approbatio Confessariorum circa scientiam, ab illa, quæ fit de vita, & moribus, quia hæc de vita & moribus fit primo loco, & à Præposito domus, & duabus partibus Vocalium, qui Capitulo interueniunt, & postea à P. Generali, & Cōsultoribus, vt apparet ex Decreto p.3. c.7. nu.20. Illa vero de scientia fit ab examinatoribus, sed diuerso modo, quia si quis exponitur examini ad obtinendam licentiam ab Ordinario, fit à Præposito domus, & ab examinatoribus, vt patet ex constit.p.1.c.5.§.sacerdotum, versic. antequam &c. si vero exponitur examini pro Vocalatu, fit tantum ab examinato-

natoribus, vt apparet ex præſenti Decreto.

Nunc primò dubitari poteſt, ſi clericus antequam ad ſacerdotium ſit promotus, ſtuduerit per tres annos caſibus conſcientiæ ſub conſtituto præceptore, quibus completis examinari cupiat pro Vocalatu, Vtrum ſi adhuc ſit clericus poſſit ei à P. Generali concedi, vt examinetur? Reſpondeo affirmatiuè, & ratio eſt, quia clerici, qui ſcholaſticæ Theologiæ ſtudium compleuerunt, quamuis ſacerdotes nõ ſint, nec etiam Diaconi, examinari ſolent in tota Theologia. ſic etiam illi, qui ex profeſſo, & ſub conſtituto præceptore, curriculum caſuum conſcientiæ per tres annos compleuerunt, examinari poſſunt pro Vocalatu, iuxta præſens Decretum, quamuis ad ſacerdotium non ſint promoti, quia quo ad examen, nulla ſit differentia in præſenti Decreto, inter Theologiam ſcholaſticam, & moralem.

Secundo dubitari poteſt, ſi clericus aliquis, completo ſtudio caſuum conſcientiæ per tres annos ſub conſtituto præceptore, ſit examinatus, & approbatus ab examinatoribus deſignatis à P. Generali, & deinde ſit promotus ad ſacerdotium, & ſimiliter poſt ſacerdotium ſit approbatus quo ad mores à Capitulo domus, & P. Generali, & Conſultoribus pro confeſsionibus audiendis, Vtrum teneatur iterum examini domus ſe exponere antequam ſe præſentet Epiſcopo, vt in conſtit. p. 1. c. 5. §. ſacerdotum, ibi, Præpoſito, & Patribus ad id electis.

Reſpondeo quod non, & ratio eſt, primo quia hoc examen maius eſt illo, quod fieri ſolet à Præpoſito domus, & ſuis examinatoribus iuxta conſtitutionem ſupradictam. ſecundo, iſte eſt approbatus à P. Generali in hoc examine, nam qui per alium facit, per ſe ipſum facere videtur, c. qui facit per alium, de reg. iur. in 6. Ergo cum à maiore ſit approbatus, non debet cogi à minore ad nouum examen, cum periculo, vt ab inferiore reprobetur. tertio, Regula eſt.

eſt, quòd ſemel approbatus, non poteſt amplius reprobari abſque noua cauſa, vt probatum eſt ſupra in commentis par. 1. cap. 5. ſuper verbo Nec niſi de licentia dub. 2. in fine. Ergo cùm nulla noua cauſa adſit, non debet iterum examinari.

Tertio dubitari poteſt, Vtrum ſacerdos qui per tres annos vacauit ſtudio caſuum conſcientiæ ſub conſtituto præceptore, & deinde a Præpoſito, & Capitulo domus, & à P. Generali eſt admiſſus ad confeſsiones audiendas, præuio examine domus iuxta conſtit. par. 1. c. 5. §. ſacerdotum. ibi Præpoſito & Vocalibus ad id electis, debeat iterum examinari & approbari ad hoc, vt in Vocalium numerum poſsit adſcribi? Reſpondeo, quòd debet iterum examinari iuxta præſens Decretum, quia licet fuerit ſemel examinatus & approbatus à Præpoſito domus, & ſuis examinatoribus, nō tamen dicti examinatores fuerunt deſignati à P. Generali iuxta præſens Decretum; & ideo ad euitandum hoc nouū examen, (completo ſtudio per ſpatium trium annorum) cum primum examinari deſiderat, faciat, vt deſignentur à P. Generali examinatores.

Quarto dubitari poteſt, quomodo examinatores ſupradicti, dare debeant ſuffragium per vota ſecreta, nempe (vt vulgariter dici ſolet) ballottando, vel ſeparatim vnuſquiſque ſcribere debeat votum ſuum, & illud mittere P. Generali, ad hoc vt ipſe decidat an examinatus, ſit approbatus, vel reprobatus, vt fit in examine Theologiæ, iuxta Decretum p. 2. c. 5. nu. 10. Et ratio dubij eſt, quia in præſenti Decreto de vtroque fit mentio, abſque vlla diſcriminis ratione. Reſpondeo, quòd vtroque modo ſeruatum eſt in praxi.

De Definitoribus[a]. Cap. IV.

Summa Capitis IV. Constitutionum.

Iuramento de secreto seruando adstringuntur P. Generalis, & Patres Definitores antequam Definitorium incipiant. nu. 1.
Definitorum officium, nu. 2.
Præpositi, & Visitatores creantur per annum; Confirmari tamen possunt à P. Generali, & Consultoribus vsque ad annũ tertiũ. n. 3.
Præpositus non potest esse quis vltra tres annos in eadem domo, vel Ciuitate. nu. 4.
Consanguinei in primo, vel secundo gradu coniuncti ne succedant inter se in Præpositura, nullo interiecto anno. nu. 5.
Onera communia qui subire non possunt, ne eligantur Præpositi, nec Visitatores, nec Consultores. nu. 6.
Visitatores esse non possunt Præpositi, nec Consultores. nu. 7.
Visitator esse non potest quis in eadem Prouincia vltra tres annos, nisi tribus alijs elapsis. nu. 8.
Præpositi, & Visitatores à quibus creantur. nu. 9.

1 PATER Generalis, & Definitores à Capitulo electi iurisiurandi vinculo se primum obstringant, nullo se vnquam tempore dicturos, quæ in Definitorio dixisse, vel à Collegis audiuisse contigerit, quæ prolata pacem turbare, vel quoquo pacto minuere posse videantur. Tum diligentissimè perquirant, quinam ex Vocalibus, totius Congregationis, ad alios regendos sint

2 sint apti. Per secreta deinde suffragia eligant
Præpositos singularum domorum, & Visitato-
3 res binos in Prouincias singulas. Hi creentur
in annum: reficiantur autem [b], si P. Generali, b
& Consultoribus visum fuerit, vsque ad annũ
4 tertium. Qui Præpositi munere tres conti-
nuos annos [c], vel in eadem domo, vel in eadem c
Ciuitate, in diuersis domibus functus est, is nec
in eadem rursus domo, nec in eadem Ciuitate
Præpositus creari poterit, nisi post tres alios
annos elapsos. At alibi in alijs domibus poterit
is idem eligi Præpositus, modò in singulis do-
5 mibus triennium non excedat. Qui inter se
[d] sunt primo, vel secundo gradu consanguinei d
alius alij nullo interiecto anno, ne succedat.
6 Qui ex Vocalibus non potest subire onera cõ-
munia Religionis, vtpote Chori, & communis
mensæ, Præpositi, & Visitatores, ne eligan-
7 tur. Consultoribus [e], ne Visitatoris munus e
imponatur. Præpositi itidem Visitatores, ne
8 fiant. Siquis Visitatoris munus per tres conti-
nuos annos iam obiuit, iterum ad eandem Pro-
uinciam creari ante tres alios annos non possit.
9 [f] Præpositus S. Syluestri Romæ, cum sit Prę-
positus Generalis, ac totius Religionis caput,
à toto Capitulo, vt dictum est, eligitur. Cæ-
teri

teri Præpositi creantur[f] à P. Generali, & Definitoribus, antiquitatis seruato ordine. Tum Visitatores bini pro Romana, & Neapolitana Prouincia: bini pro Prouincia Galliæ Cisalpinæ, cæterarumq; domorum. Absoluta generalis Capituli Congregatione, statim Definitorum cessat auctoritas. f

Commentaria in Caput IV.

Summa Commentariorum super Caput IV.

Definitores vtrum possint pœnas imponere, & alia facere, quæ non pertinent ad electionem? lit.a.

Pater Generalis non potest contra aliquem procedere pro culpis intellectis in Definitorio. lit.a.§.1.

In electione Præpositorum, & Visitatorum, Vtrum requiratur, vt omnes Consultores interueniant? lit.b.

Vtrum P. Generalis, & Consultores possint non confirmare Præpositos, & Visitatores pro sua voluntate, si nulla sit culpa ex parte Præpositorum, & Visitatorum? lit.b.§.1.

Qui Vicariatum exercuit per tres annos continuos in vna domo, Vtrum vacare debeat Vicariatu per tres alios annos in eadem domo? lit.c.

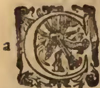
Qui per duos annos cõtinuos fuit Præpositus in vna domo, & postea vacauit per vnum annum, Vtrum transacto illo anno, possit eligi in Præpositum eiusdem domus? lit.c §.1.

Qui per tres annos continuos fuit Præpositus alicuius domus, Vtrum in eadem domo per tres alios annos immediatè sequentes possit eligi in Vicarium? lit.c.§.2.

Consanguinei in primo, vel secundo gradu consanguinitatis, quando non possunt succedere sibi inuicem in officij? lit. d. & §. 1.

Religiosus in eadem, vel diuersis Religionibus, non potest duas dignitates obtinere. lit. e.

Religiosus professus non potest esse Prælatus alterius Religionis, quam non est professus. lit. e. §. 1.

VM hac Rubrica concordat alia Rubrica, quæ est in Decretis p. 3. c. 4.

a Hic primo quæri potest, Vtrum Definitores possint imponere pœnas, & facere alias determinationes, vltra electiones? Respondeo, quòd in Diffinitorio fit scrutinium omnium Patrum vocalium; in quo scrutinio discutiuntur merita, & demerita vniuscuiusque, vt possint Definitores melius cognoscere, qui sint eligendi ad prælaturas, & dignitates Religionis, & qui non. Et occasione dicti scrutinij, aliquorũ culpæ manifestantur, quæ à dictis Definitoribus discutiuntur, non vt puniantur iudicialiter, quia non manifestantur hoc fine, sed in ordine ad electionem, & si non obstant, solent Decretum interponere, ad hoc vt imponatur silentiũ in futurum; si vero obstant solent paternaliter illis prouidere, nempe vt à P. Generali, vel ab aliquo alio Prælato secretè verbaliter corrigatur, vt aliquis ab aliquo loco amoueatur, & in alium locum transferatur, vt aliquis Confessarius in alium locum, vbi non sit admissus ad confessiones audiendas transferatur, & ibi non exponatur ad confessiones audiendas ad arbitrium P. Generalis, vt aliquem Prædicatorem ad munus concionandi non deputet, ad arbitrium eiusdem Generalis, vt aliquis Confessarius non mittatur ad audiendas confessiones Monialium, vel aliarum mulierum, quæ in Congregatione viuunt, vt aliquem non deputet ad officium Magistri Nouitiorum, vel iuuenum, &

alijs similibus modis; quæ prouisiones licet à P. Generali, & Consultoribus fieri possint, tamen factæ cum voto Definitorum habent maiorem auctoritatem, & à subditis in maiori æstimatione habentur; Vnde respondendo ad quæsitum propositum, dico, quòd simpliciter, non possunt aliquem punire, nec alias determinationes facere, quæ non sint in ordine ad electiones, cum à constitutionibus talem auctoritatem non habeant, sed ex consuetudine possunt facere dictas paternales prouisiones, quæ ad bonum commune, & particularium, maximè iuuant, cùm multis malis obuietur, quæ occurrere possent, & sunt potius remedia præseruatiua, quàm punitiua.

a.§.1. Secundo quæri potest, Vtrum P. Generalis possit contra aliquem inquirere, vel punire pro culpis intellectis in Definitorio? Respondeo quòd non, si extra definitoriũ illi non fuerunt accusati, vel denunciati, vel publica fama non sit contra illos; & ratio est, quia illi qui manifestant dictas culpas, non intendunt illos accusare, vel denunciare, vel diffamare, sed tantum illas manifestant in ordine ad electionem, ob bonum commune, ne eligantur personæ indignæ. Amplius P. Generalis, & PP. Definitores antequam incipiant aliquid tractare in Definitorio iurant nullo se vnquam tempore dicturos, quæ in Definitorio dixisse, vel à Collegis audiuisse contigerit, quæ prolata pacem turbare, vel quoquo pacto minuere posse videantur.

b Reficiantur autem si P. Generali, & Consultoribus visum fuerit &c. Hic dubitari posset, Vtrum in electione Præpositorum, & Visitatorum, vel vnius illorum, necesse sit, vt interueniant omnes quatuor Consultores, vnà cum P. Generali? Et si vnus deficiat, Vtrum sit valida?

In hoc dubio duæ possunt esse opiniones, prima vt non

sit necesse, vt omnes quatuor interueniant, & si vnus deficit electio sit valida.

Probatur primo. Ex hoc loco constitutionis, in quo non dicit si P. Generali, & omnibus Consultoribus visum fuerit, sed tantum *si P. Generali, & Consultoribus*: Ergo erit verificata propositio, si maior pars Consultorum interueniat; & cõfirmatur ex Decreto facto in Capitulo Generali anni 1618. quod est p.3.c.5.nu.6. in quo statuitur, vt tres saltem Consultores perpetuo Romæ degant, siue adsit P. Generalis siue non; & ex quatuor nonnisi vnus ad prædicandum mitti possit.

Secundo. In constitutionibus quando sit mentio de Præposito, & Vocalibus, de P. Generale, & Consultoribus, semper intelligitur de Vocalibus, & Consultoribus, qui sunt præsentes conuocato Capitulo, vel consultatione more solito, dato quòd in illo casu agatur de aliquo negocio, in quo PP. Consultores, vel Vocales habeant votum decisiuum: Ergo eodem pacto seruari debet in hoc casu.

Tertio. Anno 1617. P. Generalis D. Andreas Castaldus cũ vnà cum Consultoribus electiones Præpositorũ, & Visitatorum facere vellet more solito post festũ sanctiss. Paschatis, vnus ex Consultoribus noluit interuenire, sub prætextu primo verbum faciendi cum S. Põtifice de aliquibus rebus concernentibus ad dictam electionem, & propterea protestabatur non esse procedendum ad dictam electionem antequam verbum fecisset cum Sanctißimo, aliàs nullam futuram fuisse electionem. Et P. Generalis cum alijs tribus Consultoribus decretum fecerunt, vt non obstante dicta protestatione, esset procedendum ad electiones more solito, & sic fuit factum; nec à Capitulo Generali (in quo diligenter fuerunt discussæ actiones dicti P. Generalis) fuerunt annullatæ dictæ electiones, in quibus dictus Consultor non interuenit.

Secunda

Secunda opinio poteſt eſſe, (quæ eſt probabilior) vt requirantur pro forma quatuor Conſultores vnà cum P. Generali, & electio aliter facta ſit inualida, & nulla; & ratio eſt, quia quando lex dat poteſtatem alicui, qui eam alias non habet cum tali forma, ſi ille non obſeruat formam nihil facit, ita Card in clem.1. de iurepat. in princ.q.7.& ibi glo.in verbo inhibentes, & Angelus in ſumma v.lex,nu.18. verſ. tertio quando lex &c. ſed in caſu noſtro data eſt poteſtas P. Generali eligendi, & confirmandi Præpoſitos, & Viſitatores cum tali forma, vt patet tam ex Breue Clem. VIII. expedito die 13.Iunij 1595. quàm per Conſtitutiones poſtea approbatas ab eodem Clem.VIII die 28. Iulij 1604. ergo ea non obſeruata, electiones ſunt inualidæ & nullæ. Probatur minor per Breue Clem.VIII.cuius verba ſunt hæc:

Quod poſt hac Præpoſitus Generalis non poſſit ſolus vnquam nec eligere, nec confirmare, nec de loco ad locum transferre Præpoſitos, & Viſitatores; nec etiam poſſit mutare de loco ad locum Vocales anno immediatè antecedenti celebrationem Capituli (nota) niſi cum interuentu dictorum quatuor Conſultorum; qui quidem Conſultores non ſolum in caſibus in Conſtitutionibus, vt præfertur expreſſis, verum etiam in confirmatione, & mutatione, tum Præpoſitorum, tùm Vocalium ſupradictis, cum eodem Præpoſito Generali votum deciſiuum habere debeant.

Confirmatur dicta minor ex conſtitutione noſtra par.3. c.5.§.ſi Conſultor aliquem diem ſuum obire contingat &c. vbi ordinat, vt moriente aliquo ex Conſultoribus, vel relinquente officium aliqua de cauſa, eligatur alius Conſultor

tor in illius locum; & postea sequuntur hæc verba, *Quòd si Consultoris defectus intra tres menses ante Capitulum accidat, Consultoris ne fiat electio, nisi forte quis Præpositus intra illos menses creandus sit. Tunc enim statim Consultor eligatur; deinde qui sufficiendus sit Præpositus creetur*. Clarum est quòd moriente, vel deficiente aliquo ex Consultoribus intra dictos tres menses ante Capitulum Generale, possunt occurrere multi casus, in quibus Consultores habent votum decisiuum vnà cum P. Generali, & tamen non ordinat, vt alius Consultor eligatur, & quando tractatur de eligendo Præposito vult, vt primo eligatur Consultor qui deficit, & postea eligatur Præpositus, quod est signum eius voluntatem esse, vt omnes quatuor Consultores pro forma interueniant in electione Præpositorum, & Visitatorum, vel alicuius ex illis.

Rationes pro contraria opinione allatæ non obstant, quia ad primam Respondetur quòd dicta Constitutio debet intelligi iuxta Breue Clem. VIII. ex quo deducta est; & ad confirmationem ex Decreto, dico, quod Capitulum Generale noluit, nec potuit, dato quòd voluisset, aliquid statuere contra dictum Breue.

Ad secundum respondetur huiusmodi casum esse diuersum ab alijs, nam in hoc solo, & in translatione Vocalium anno ante Capitulũ Generale proximo requiritur pro forma, vt omnes quatuor Consultores interueniant, vt probatum est.

Ad tertiam rationem dico, quòd dum Consultor fuit vocatus ad electiones faciendas, & ille noluit interuenire, nec P. Generalis, nec alij Consultores tenebantur aliud agere, quia ex parte eorum seruata erat forma; & ideo licitè processerunt ad electiones iuxta formam. c. quia propter 42. §. statuimus de electione, ibi *statuimus, vt cum electio fuerit celebranda, præsentibus omnibus, qui debent* (nota) *& volunt, & possunt commodè interesse*. Vnde reiectis

iectis contrarijs remanet firma secunda opinio, quæ confirmatur ex vsu, quia in tribus casibus, in quibus facienda erat electio Pcæpositi, deficiente vno ex Cõsultoribus propter absentiam, semper Patres Generales, qui fuerunt pro tempore. habuerunt recursum ad Summum Pontificem, à quo per viuæ vocis oraculum obtinuerunt dispensationem, vt possent dictam electionem facere, non obstante absentia vnius ex Consultoribus.

b.§.1. Secundo hic dubitari posset, Vtrum P. Generalis vnà cum Consultoribus, pro sola eorum voluntate, posſint non conſrmare dictos Præpositos, & Visitatores electos à Diffinitorio, vel aliquem illorum, si ex parte Præpositorũ, vel Visitatorum nulla sit culpa? Respondeo quòd non possunt absque peccato, sed si de facto faciunt, actus est validus. Quòd peccent, patet, quia faciunt contra rectam rationem in re graui, in præiudiciam proximi, quia non confirmando illos, vel aliquem illorum, præsupponitur culpa in non confirmato; præterea regula iuris est, quod semel approbatus in vno officio, seu munere, non potest in eodẽ, vel in simili reprobari, c. accipimus, & ibi glo. & Innoc. notant de ætate & qualitate, & idem Innoc. in c. cum venerabilis, & Abbas nu. 55. & Felin. nu. 48. & Decius nu. 150. & seq. de exceptionibus. Nec obstat Cõstitutio præsens quæ videtur reponere hoc negocium iudicio P. Generalis, & Consultorum, ibi, *si visum fuerit*, quia respondetur, quòd iudicium Iudicis, & Superioris debet esse regulatum à recta ratione, nam illa est mensura, & regula humanarum actionum. Et dicta verba *si visum fuerit* important, vt actus sit validus, non autem excusant à peccato.

Vtrum sit mortale, vel veniale dictum peccatum? Dico quod regulariter est mortale, quia est in materia graui, & in præiudicium æstimationis tertij. Sed hæc peccata sunt parum cognita, quia istæ actiones solent passionibus regi,

quæ

quæ excæcant noſtrum intellectum.

c Qui Præpoſiti munere tres continuos annos &c. Hic primo quæri poſſet, Vtrum hæc Conſtitutio quæ loquitur de Præpoſitis, habeat etiam locum in Vicarijs? Reſpondeo quod ſic, quia cum ſit eadem ratio, eadem debet eſſe iuris diſpoſitio. c. dudum de elect. il 2. & c.cum dilecta, de confirm. vtil. vel inut. l. illud ff.ad legem aquiliam. Et ratio comprehendit omnes caſus etiam non expreſſos in lege, & Conſtitutione. l.his ſolis, c. de reuoc. donat. Cardin. Pariſius conſil.83.nu.21.vol.3.Decius conſ. 284. col. 2. præterea ſubrogatum ſapit naturam illius in locum cuius ſubrogatur, c. Eccleſia,extrc vt lite pendente. Nauar.conſil.76. de Regular.nu.6. Menoch. de arbit.iudic. lib.1.q.80.nu.110.

c.§.1. Secundo quæri poſſet, ſi N. per duos annos continuos fuiſſet Præpoſitus alicuius domus,& poſtea per vnũ annum vacaret, Vtrum elapſo illo anno poſsit eligi iterum in Præpoſitum eiuſdem domus, & confirmari per tres annos continuos?

Reſpondeo quod poſſet, quia ad hoc vt debeat vacare per tres annos, debet exercuiſſe officium Præpoſituræ per tres annos continuos in eadem domo, vel Ciuitate: & ita fuit in praxi obſeruatum in domo Sanctorum Apoſtolorũ, & in domo Sanctæ Mariæ Angelorum Neapoli anno 1607.

c.§.2. Tertio quæri poteſt, Vtrum ille,qui per tres annos continuos fuit Præpoſitus alicuius domus, poſsit in eodem domo, per tres alios annos immediatè ſequentes eligi in Vicarium? Et è contra, Vtrum ille,qui per tres annos continuos fuit Vicarius alicuius domus,poſsit per alios tres annos immediatè ſequentes eligi in Præpoſitum eiuſdem domus? Reſpondeo quod poteſt, quia à nulla lege id prohibetur.

d Qui

d Qui inter se, &c. Hic primo dubitari potest, ponamus quod Petrus, & Andreas sint coniuncti in primo, vel secundo gradu consanguinitatis, & Petrus fuisset Præpositus per duos annos cõtinuos in domo Sanctorum Apostolorum Neapoli, nempe anno 1620. & 1621. & anno immediate sequente, nempe anno 1622. esset Præpositus alterius domus nostræ Religionis, nempe S. Pauli, Vtrum Andreas eius consanguineus posit anno 1623. eligi in Præpositum Domus S. Mariæ Angelorum, vel Sanctorum Apostolorum? Respondeo quod non, quia Petrus fuit Præpositus per tres annos continuos in eadem Ciuitate, & licet fuerit in diuersis domibus, tamen eadem ratio procedit in isto casu, ac si fuisset in eadem domo, vt patet ex eadem Constitutione p. 3 c. 4. vers. qui Præpositi munere, ibi, *in eadem domo, vel in eadem Ciuitate in diuersis domibus*.

d §. 1. Secundo dubitari potest, ponamus quod Petrus, & Andreas sint fratres in primo, vel secundo gradu consanguinitatis, & Petrus per vnum annum fuerit Præpositus in domo nostra S. Vincentij Placentiæ, Quæritur nunc, Vtrum Andreas posit eligi Præpositus eiusdem domus anno immediate sequente? Respondeo affirmatiuè; quia quamuis Constitutio dicat *nullo interiecto anno, ne succedat*, intelligitur quando Petrus fuisset Præpositus per tres annos continuos eiusdem domus, vel Ciuitatis.

Aduertendum est etiam in eodem loco, quod illa verba, *nullo interiecto anno*, demonstrant, quod vno interiecto anno, alter potest succedere in Præposituram, consanguineo in primo, vel secundo gradu, dato quod primus fuerit Præpositus per tres annos cõtinuos eiusdem domus. Vnde iste casus est diuersus ab illo, qui notatur in constit p. 3. c. 4 vers. *Qui Præpositi munere*.

Et quod dictum est de Præpositis seruandum est etiam

Qq de

de Visitatoribus, quia eadem est ratio, & Constitutio quod statuit in vno, statuit etiam in altero, vt patet in hac eadem p.3. c. 4. versic. *Siquis Visitatoris munere*. & idem dicendum est de Vicarijs ex identitate rationis.

e Consultoribus ne Visitatoris munus imponatur. Præpositi itidem Visitatores ne fiant. Sciendũ est, quod Religiosus de iure, in vna & eadẽ Religione, seu diuersis, non potest duas dignitates: seu prælaturas habere, c. de multa de præben. c. fin. 25. q. 2. Conc. Trid. sess. 7. c. 4. sub decreto de reformatione, & sess. 24. cap. 17. & quod in prædictis iuribus determinatur de beneficijs secularibus, intelligendum est etiam de officijs, & dignitatibus Regularibus, vt patet ex Conc. Trid. vbi supra sess. 24. c. 17. vers. *Neque non modo ad Cathedrales ecclesias, sed etiam ad alia omnia beneficia tam secularia, quàm Regularia quacunque, etiam commendata pertineat &c.* & docet Ludouic. Miranda in suo man. Prælat. tó. 2. q. 3. ar. 3.

e. §. 1. Sciendum est etiam (hac occasione) quod nullus Religiosus professus vnius Religionis potest esse Prælatus alterius Religionis, quam non fuerit solemniter professus: ita exprèsè habetur in clem. 1. de electione. & docet Ludou. Miranda in suo mani prælat. t. 2. q. 3. ar 4.

f Cæteri Præpositi creantur &c. Hic dubitari potest, An Præpositi, & Visitatores possint renunciare suis officijs, & dictæ renunciationes possint acceptari, vel non acceptari à P. Generali, & Consultoribus? Vide supra hac eadem p. 3. c 3 comment. 2. vers. Renunciationes factæ à Præpositis, vsque ad finem dicti commenti.

De

De Electione, & auctoritate Patrum Consultorum. Cap. V.

Summa Capitis V. Constitutionum.

Consultores eliguntur per Generale Capitulum. Et sunt quatuor numero, & durant per triennium. nu. 1.
Vnus ex eis solus refici potest per aliud triennium. nu. 2.
Eorum potestas. num. 3.
In quibus rebus habent votum decisiuum. nu. 4.
Visitationis tempore P. Generalis cum consilio Visitatorum poterit expedire negocia quæ celeritate indigent. nu. 5.
Consultore deficiente per mortem, vel per aliam causam, qui possunt alium eligere. nu. 6.
Et quando teneantur eligere. nu. 7.
Consultor pro Generali Capitulo electus si moriatur, quid agendum sit. nu. 8.
Domicilium nouum quomodo acceptandum, vel acceptatum repudiandum sit. nu. 9.
Vicepræpositi S. Syluestri cessat auctoritas per obitum P. Generalis, vel eius muneris abdicationem. nu. 10.
Consultor professione senior vicem obtinet P. Generalis si mori cõtingat, vel munus abdicare: Ne sedeat tamen in Generalis loco. num. 11.
Quid facere debeat hoc tempore. nu. 12.
Ius ingrediendi Generale Capitulum non habet, nisi more solito eligatur. nu. 13.

1 SINGVLIS triennijs à Capitulo Generali eligantur quatuor Consultores [a], vt supradictum est, qui a
Patri Generali intra trienniũ presto sint: eiq; in his, quæ ad regimen Congre-
2 gationis pertinent, opitulentur. Vnus eorum tantummodo, per aliud triennium à Capitulo Generali refici poterit: reliqui tres de nouo creentur. Hi nullum ius habent præcedendi [b] b
Patres reliquos; sed in professionis suæ loco
3 sint. Quotannis post Pascha [c] vnà cum Patre c
Generali, perspectis rebus, quas, vel in Actis Visitationis repererint, vel à Visitatoribus, aut aliunde renuciatæ fuerint, deliberent quis Prepositus, aut Visitator reficiendus, quis amouendus à munere, quis in amoti, vel demortui lo-
4 cum sit sufficiendus. Nam licet tota facultas regendæ Congregationis sit penes P. Generalem, tamen in huiusmodi rebus exequendis, & in Constitutionibus pro re graui, declarandis, si quæ forte dubitationes oriantur, ac in pœnis grauioribus imponendis, Consultorum consensus [d] adhibeatur. d

5 Si dum P. Generalis [e] autumnali tempore, e
vt fit, vnà cum consuetis Prouinciæ Visitatoribus, domum quampiam extra Vrbem visitauerit,

rit, res grauis, aut consultatione digna pro ipsamet Visitatione, aut pro quouis alio negotio nata fuerit, expectare oportebit tantisper, dum Romam reuersus cum suis Consultoribus deliberet. At si celeritate opus sit, & res differri minimè posit, de consensu P. Visitatorum, qui Consultorum eo casu loco sint, rem totam expediet.

6 Si Consultorum aliquem diem suum obire, [f] vel munus quauis ratione contingat deponere, P. Generalis conuocet præter Consultores f
reliquos, Præpositum S. Andreæ, & Vicepræpositum S. Syluestri [g], & vnà cum illis per se- g
creta suffragia de consensu maioris partis in demortui, vel abdicati Consultoris locum suf-
7 ficiat alterum. Quod si Consultoris defectus intra tres menses ante Capitulum accidat, Cõsultoris, ne fiat electio, nisi forte quis Præpositus intra illos menses creãdus sit. Tunc enim statim Consultor eligatur: deinde qui sufficiẽ-
8 dus sit Præpositus creetur. Si Consultor ad Generale Capitulum electus, intra dictos tres menses ante Capitulum moriatur: si quidem non sit creandus aliquis Præpositus, Consultoris electio ne fiat: sed reliqui Consultores, quinam ex eis Capitulum ingrediatur eligere

poterunt,

poterunt, modo ne Capitulum post meridianam orationem cæptum sit.

9 Si ad aliud domicilium alicubi collocandum euocabimur, P. Generalis rem omnibus Præpositis, & Vocalibus impertiat: Hi re maturè considerata, quid sibi visum fuerit, rescribant. Acceptis literis P. Generalis conuocet Consultores, ac Præpositos, qui vel ibi præsto fuerint, vel longius non abfuerint quàm quinquaginta millibus passuum: tum de sententia maioris partis, locum, aut recipiat, aut respuat. Itidē fiat, si qua domus intra triennium postquam recepta in Congregationem fuerit, erit repudianda: nam expleto triennio, Capitulum expectabitur.

10 Per P. Generalis obitum, aut eius muneris abdicationem, Vicepræpositi S. Syluestri cessat auctoritas, isque in professionis suæ locum sta-
11 tim redit. Ex Cōsultoribus professione senior, Patris Generalis vicem obtineat. Primus omnium domi suæ sedeat, sed non in Generalis
12 loco. Si P. Generalem diem suum obire, aut quauis alia ratione sedem eius vacare contingat, Patres cuiusque domus publicis statim literis faciat certiores. Capitulum, die cum Collegis constituta, quàmprimum conuocet:

menses

menses tamen Iunium, Iulium, & Augustum ob acres calores intermittat. Vocales de domo in domum ne transferat: quòd si id fieri necessitas coegerit, fiat post electionem Vocalis, qui ad Capitulum veniat. Quæ in Capituli Generalis tempus differri poterunt, differat: Quæ celeritate opus habent, vnà cũ cæteris Consul-
13 toribus deliberet, & expediat. Generale Capitulum ingrediendi ius ne habeat, nisi à suis Vocalibus, vel Collegis, de more eligatur.

Commentaria in Caput V.

Summa Commentariorum super Caput V.

Si aliquis Consultor extra Vrbem, & in aliqua domo nostra Religionis delictum committeret, Vtrum Præpositus illius domus posset illum punire? lit. a.

Consultores quo loco sedere debeant. lit. b.

Electiones Præpositorum &c. quando fieri debeant à P. Generali, & Consultoribus? lit. c.

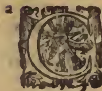
Annus Præpositura intelligitur de anno Ecclesiastico, & non solari. lit. c. §. 1.

Consultores in quibus casibus habeant votum decisiuum, & in quibus consultiuum. lit. d.

Consultores quam auctoritatem habent dum P. Generalis est absens ab Vrbe. lit. e.

Consultores in foro conscientiæ Vtrum habeant aliquam facultatem quando P. Generalis est absens ab Vrbe? lit. e. §. 1.

P. Gene-

a Onsultores. Hic quærere aliquis posset, si aliquis Consultor extra Vrbem, & in aliqua domo nostræ Religionis delictū committeret (quod absit) Vtrum Præpositus illius domus posset illum punire? Et

Et prima fronte videtur dicendum quod sic, primo, per Decretum Capituli Generalis anni 1610. quod est par. 2. cap 7.nu.1. tenoris sequentis, ***Qui ad aliam domum se confert, siue vt alio se transferat, siue negociationis alicuius causa, Præposito eius domus subsit, non secus, ac si in assignata sibi domo esset.*** Vnde cum sit subditus Præpositi illius domus, in qua deliquit, poterit Præpositus de illo cognoscere.

Secundo, sublato dicto Decreto, ad huc puniri posset à Præposito domus, & ratio est, quia ratione delicti efficitur subditus, & sortitur forum loci, in quo deliquit, c.fin.de foro competenti. Vnde vt diximus Episcopus delinquens in aliena Diœcesi, efficitur, subditus, & puniri potest ab Archidiacono habenti iurisdictionem in loco delicti. c. cum inferior, vbi Abbas, & Felin.de maior. & obed.

In contrariũ vero est veritas, quod non possit cognosci, & puniri à Præposito. Et ratio est, quia Cõsultores iurisdictione, ac administratione non solũ Præpositis, verũetiam Visitatoribus sunt superiores: cum à sententijs Visitatorum appelletur ad eos, & iurisdictionem habent tum in Visitatores, tum etiam in Præpositos. Appellatio enim datur in nostra Religione à Præpositis ad Visitatores, & à Visitatoribus ad P. Generalem, & Consultores, vt patet in Decretis Capitulorum Generalium p.3.c.9.nu.7.8. & 9. Ergo cũ appellatio detur à minori Iudice ad maiorem l.1.§. si quis in appellatione, & ibi glo. & Doctores.ff.de appellat. Thuscus v. Appellatio, concl.349. & iurisdictio non exerceatur in superiorem quoad iurisdictionem, sed in inferiorem dumtaxat, vt in c.cum inferior 21.dist.& late Card.Thusc. in v.Par in parem, concl.89.nu.28. & Scac.de appellat.q.2. art.1.nu.10. sequitur quod Consultor delinquens in domo alicuius Præpositi localis, non possit à dicto Præposito cognosci, & puniri, quia licet dignitate sit inferior Præposito, iurisdictione tamen est superior, & cognoscere de delicto,

& punire, est actus iurisdictionis, & non dignitatis. Præterea Consultores, Præpositos, ac Visitatores quotannis reficiunt, & deliberant, quis sit amouendus, quis vero reficiendus, & si delinquunt, à P. Generali, & Consultoribus puniri possunt, & in pœnis grauioribus imponendis habent votum decisiuum vnà cum P. Generali. Vnde cum supremam iurisdictionem habeant in totam Religionem, sequitur, quod à Præpositis localibus cognosci, & puniri non possint, si aliquis illorum delinquat, sed à P. Generali, & cæteris Consultoribus.

Nec in contrarium adducta obstant, & ad primum respondetur, quod illud Decretum intelligitur de Præpositorum subditis dumtaxat, qui ex vna domo in aliam se transferunt, non autem de Consultoribus, ac Visitatoribus quo ad eorum criminum cognitionem, quia omnis dispositio simpliciter, ac generaliter prolata, secundum ius commune debet intelligi, vt habetur per Card. Thuscum post alios in v. Dispositio, concl. 501. nu. 1. at de iure communi non potest inferior superiorem quo ad iurisdictionem iudicare, per tex. in c. cum inferior. 21. dist. sicut nec par in parem imperium habet, l. nam & magistratus, ff. de arbitris. Surdus consil. 47. nu. 8. & Thuscus in verb. Par in parem, concl. 89. nu. 28. Ergo Dictum Decretum non comprehendit Consultores, & Visitatores.

Præterea Generalis dispositio non extenditur ad ea, quæ non esset quis verisimiliter in specie concessurus. c. fin. de off. Vicarij, c. si Episcopus de pœnit. & remiss. in 6. c. in generali de reg. iur. in 6. At verisimile non est Capitulum Generale Consultores sub dicto Decreto voluisse comprehendere, cum non solum iuris dispositioni, sed etiã rectæ rationi repugnet, vt inferior iurisdictione, superiorẽ in iurisdictione, ac in administratione iudicet. Ergo Cõsultores sub dicti decreti generalis dispositione non cõprehenduntur.

Ad secundum dico; quòd tunc quis efficitur subditus ratione delicti, quando ille, qui delinquit non habet iurisdictionem supra Iudicem loci, in quo deliquit; secus vero quando habet iurisdictionem supra Iudicem loci delicti, Vnde vt dictum est Archiepiscopus delinquens in Diœcesi suffraganei sui, quia est Iudex appellationis sententiarum suffraganei, non potest cognosci neque puniri à suffraganeo, ita Abbas, & Felinus nu. 3 in c. cum inferior, de maior. & obed. sic etiam est in casu nostro.

[b] Hi nullum ius habent præcedendi Patres reliquos &c. Diuerso modo est ordinatum per Decretum Capituli Generalis anni 1621. quod est p. 3. c. 8. nu. 1. & Decretum anni 1627. quód incipit *Decretum anno* &c. die 8. Maij, quæ vide.

[c] Quotannis post Pascha &c. Idest post diem Resurrectionis Dominicæ, (non obstante quod Capitulum Generale incipi soleat 15. die post dictum diem Paschatis, vt patet ex constit. p. 3. c. 2. §. *Dies constituta* &c.) Nec differri debet vltra dies statuta pro Capitulo Generali, absque graui causa.

c. §. 1. Et intelligi debet de anno Ecclesiastico, & non solari. Vnde licet Præpositorum commissiones, seu patentæ fiant per annum, possunt tamen Præpositi, & Visitatores refici statim post Pascha, elapso anno Ecclesiastico, licet annus solaris non sit completus, & ita fuit declarata præsens Constitutio ab A.R.P. Generali D. Vincentio Giliberto, & suis Consultoribus anno 1622. die 6. mensis Aprilis.

[d] Consultorum consensus adhibeatur. In quibus casibus Consultores habeant votum decisiuum, &

in quibus consultiuum, vide in fine Commentariorum in Appendice.

e Si dum P. Generalis &c. Hic dubitari potest, primo, quam auctoritatem habeant Patres Consultores, dum P. Generalis est absens ab Vrbe Romæ, vel Visitationis gratia, vel alia de causa?

Respondeo, quod facere possunt illa omnia, quæ dilationem non patiuntur vsque ad redditum P. Generalis, & ita semper fuit obseruatum. & probatur etiam ex Const. par. 3. c. 5. §. *Per Patris Generalis obitum*, vers. *Quæ in Capituli Generalis tempus differri poterunt* &c. nisi P. Generalis maiorem eis dederit facultatem.

e. §. 1. Vtrum autem in foro conscientiæ habeant aliquam facultatem? Respondeo affirmatiuè in illis casibus, qui differri non possunt, vt exempli gratia, possunt alicui concedere licentiam, vt absoluatur à casibus nostris Superioribus reseruatis, vt possit sibi eligere Confessarium ex nostris patribus vltra designatis à Præpositis, & ipsi Consultores possunt audire confessiones nostrorum fratrum ex qualibet domo Romæ, tempore supradicto absentiæ P. Generalis ab Vrbe, & quilibet illorum potest supradicta facere, quia iurisdictio fori interioris cum in secreto, & sub sigillo exerceri debeat, non cõuenit, vt ille, qui salute animæ suæ rei alicuius indiget, se manifestet pluribus. Et ita declaratum fuit à P. Generali D. Vincentio Giliberto, & suis Consultoribus, vt mihi retulit P. D. Thomas de Afflicto Consultor.

e. §. 2. Secundo dubitari potest, Vtrum P. Generalis possit propria auctoritate constituere Vicarium Generalem cum plena potestate, vt dum est absens ab Vrbe Romæ eius gerat vices? Et prima fronte videtur dicendum quod sic, primo quia P. Generalis habet potestatem ordinariam.

Ergo

Ergo potest delegare suam facultatem c.fin.de offic.Ordinarij, Sylu.v.delegatus num.2. Secundo hoc facere possunt Præpositi particulares in suis domibus, vt patet ex Constitutionibus nostris p.3.c.9.§.*In singulis domibus*. Ergo & proportionaliter Præpositus Generalis in tota Religione.

Tertio, Religiosi per professionem totam suam voluntatem in Generalem transtulerunt: Ergo acquiescere debent eius voluntati.

Quarto, Vtrum P. Generalis possit hoc facere, vel non facere, saltem dubium est, sed in omni dubio debet subditus obedire suo Prælato, vt docet S. Bonauent. in 2.senten. dist.39.art.1.q.3.ad vltimum. Syl. v.Bellum.1.q.9. versic. Tertia &c. & versic. Quarta &c. & alij quos refert Sayrus in lib.1.clauis regiæ cap.13.nu.37. Ergo si P. Generalis de facto constitueret dictum Vicarium Generalem, subditi tenerentur illi obedire.

His tamen non obstantibus oppositum dicendum arbitror.

Primo, quia si P. Generalem mori contingat, aut aliqua occasione suo munere se abdicare, Consultor professione senior eius vices gerit, & vnà cum alijs Consultoribus debet negocia, quæ celeritate opus habent expedire, vt patet ex nostris Constit. p.3. c.5. §. *Per Patris Generalis obitum* &c. Ergo ex identitate rationis in eius absentia, idem vnà cum alijs Consultoribus debet negocia expedire, cum à Constitutione sit deputatus, & non alius à Generale constitutus.

Secundo, ex Constitutione p.3. cap.9. §.*cum vocales*, vers. *ne liceat Præpositis* &c. Non licet Præpositis res nouas inducere, aut veteres nostræ Congregationis consuetudines immutare, sed hæc est res noua, & consuetudo nostræ Cōgregationis est, vt absente P. Generali ab Vrbe Romæ Cōsultores expediant negocia, quæ differri non possunt vsque ad redditum P. Generalis. Ergo non licet P. Generali, Vi-

carium

carium Generalem ſupradicto modo conſtituere. Nec obſtat dicere quod Conſtitutio loquitur de Præpoſitis localibus, quia eadem ratio procedit in Præpoſito Generali, & propterea eadem iuris diſpoſitio eſſe debet.

Tertio, quando Capitulum Generale eligit Præpoſitum Generalem, conſiderat, & eligit induſtriam perſonæ: ſed conceſſa alicui ob induſtriam perſonæ non poſſunt impleri per alium, vt docet Baldus in conſil.165. proponitur quod, lib.5. Ergo P. Generalis non poteſt exercere ſuum officium per alium, & per conſequens non poteſt conſtituere Vicarium Generalem cum plena poteſtate.

Quarto, P. Generalis vnà cum Conſultoribus facit vnũ tribunal. Ergo non licet ei dictum tribunal à Conſtitutionibus conſtitutum, & à S. Pontifice approbatum, immutare, vel alterare.

Quinto Papa non poteſt ſibi Vicarium conſtituere, eiq; totam ſuam facultatem præbere, vt innuunt Suarez de legibus lib.4.c.6.nu.22.Salas de legibus tract.8.diſput.19.nu.93. Iacobat.de concil.lib.4.ar.3.nu.4.Azor.p.2.inſt.moral.lib.4.c.12.& alij: Ergo neque Generalis propria auctoritate poteſt Vicarium cum plena ſua poteſtate conſtituere; Probatur conſequentia, quia Papa ideo non poteſt huiuſmodi Vicarium conſtituere, quia ſuam poteſtatem accepit à Chriſto, qui poteſtatem non duobus, ſed vni contulit dicens, *Tu es Petrus, & ſuper hanc petram ædificabo Eccleſiam meã, paſce oues meas*. ſed hæc ratio cum proportione militat in Generali, cuius induſtria in Capitulo Generali electa eſt, eiq; ſoli cum Conſultoribus data fuit ſuprema poteſtas in Religione: Ergo non poteſt contra voluntatem Capituli Generalis Vicarium ſibi conſtituere, cum dictà plenitudine poteſtatis. In contrarium vero abducta non obſtant, &

Ad primum Reſpondetur, quod verum eſt, quod poteſt delegare, ſed non totam facultatem ſuam in vno ſubiecto,

ſicut

ficut nec Epifcopus, nec etiam S. Pontifex, vt dictum eft in quinta ratione.

c Ad fecundum Negatur confequentia,& ratio negationis eft, quia Conftitutiones conftituerunt Vicarios Præpofitis domorum particularium, vt in eorum abfentia domos gubernarent,fed Præpofito Generali conftituerunt Confultores, & non Vicarium cum plenitudine poteftatis.

Ad tertium Refpondetur, Religiofos tranftuliffe fuam voluntatem in Generalem, circa ea, quæ ad Regularem obferuantiam fpectant, & non circa illa, quæ funt præter Regulam, vel fupra Regulam.

Ad quartum Declaro minorem, tunc fubditum teneri obedire Prælato in dubio, quando per id, quod præcipit non imminet periculum bono publico, vel tertiæ perfonæ, & non excedit limites poteftatis fuæ, fed in cafu noftro, excedit limites poteftatis fuæ, & eft in detrimentum publici boni, & tertiarum perfonarum, nempe Confultorum, vnde non tenentur fubditi obedire.

f Diem fuum obire &c. Hic quæri poteft,Vtrum in cafu longæ infirmitatis,vel abfentiæ ab Vrbe poffent eligere alium Confultorem? Refpondeo quòd non,etiam ipfo Confultore confentiente, & renunciante, quia per præfentem Conftitutionem folum in cafu mortis, vel depofitionis tribuitur facultas eligendi alium, fed in his,& fimilibus cafibus recurrendum eft ad Summum Pontificem.

g Vicepræpofitus S. Sylueftri &c. Hic dubitari poteft, Primo, fi Vicepræpofitus fit Confultor, Vtrum in electione Confultoris habet duo vota,vel vnũ? Refpondeo duo, & ratio eft, quia dum vices plurium perfonarum gerit, plures voces habet. c. cum inter, il 2. de electione, in fine dicti c. Nec eft iuri, vel rationi contrarium, vnum

diuerfo

diuerſo iure, diuerſis vti ſuffragijs.c.cum olim, de ſent. & re iudic. & ibi Innoc. in princ. Panor.nu.2.Felin.nu.1. & 2. & Io. Andreas in dicto c. cum olim, dicit, quòd dum duo iura concurrunt in eadem perſona, quorum quodlibet producit ius vocis dandæ, debet talis perſona habere duas voces, arg. ex c. ex literis, de præbendis, & l. ſi Conſul. ff. de adopt. & hanc opinionẽ vltra Doctores ſupradictos tenent alij quos refert, & ſequitur Garzias de benefic. par.11.c.5. nu.211. & Azorius t.2. inſtit.moral.lib 3.c.11.q.19.

g.S.1. Secundo dubitari poteſt, ſi Conſultor mortuus, fuiſſet etiam Vicepræpoſitus, Vtrum poſſet aut deberet P. Generalis eligere alium Vicepræpoſitum in locum mortui, antequam deueniretur ad electionem Conſultoris mortui? Reſpondeo quòd poteſt, & debet eligere Vicepræpoſitum ad hunc effectum ad hoc, vt adimpleri poſſit forma data à Conſtitutione, quæ vult, vt interueniat Vicepræpoſitus etiã in electione Conſultoris in hoc caſu, & confirmatur ex eadem Conſtitutione paulò poſt verſ. *Quod ſi Conſultoris defectus* &c. vbi vult Conſtitutio, quòd ſi contingat mori Conſultorem intra tres menſes ante Capitulum Generale, ne fiat electio alterius Conſultoris, niſi forte quis Præpoſitus intra illos menſes creandus ſit; Vnde mens Conſtitutionis eſt, vt in electione Conſultoris interueniant omnes perſonæ nominatæ in Conſtitutione.

g.S.2. Tertio dubitari poteſt, Vtrum electores poſſint eligere in locum Conſultoris mortui, Præpoſitum S. Andreæ Romæ, vel Vicepræpoſitum S. Syluestri Romæ? Reſpondeo, quòd poſſunt, ſed eligendo Præpoſitũ S. Andreæ, manet in eius voluntate acceptare, vel non acceptare officium Conſultoris. Et ratio eſt, quia dum eſt Præpoſitus non poteſt priuari officio Præpoſituræ in cuius eſt poſſeſſione, abſque ſuo conſenſu, & dicta duo officia in eodem ſubiecto eſſe non poſſunt ex vſu Religionis; ſi verò Vice-

præpoſitus

præpoſitus eſſet electus Conſultor, poſſet retinere vtrumque officium, ſicut pluries eſt vſu receptum in Religione.

g.§.3. Quarto dubitari poteſt, ſi aliquis Præpoſitus migraret è vita infra tres menſes ante Capitulum Generale, & P. Generalis, & Conſultores nollent eligere nouũ Præpoſitum, Vtrum teneantur eligere? Reſpondeo quòd non, quia nulla lege aut conſtitutione ad id obligantur, dum à Capitulo Generali de proximo eſt creandus nouus Præpoſitus, ſecus verò ſi vltra tres menſes præpoſitura vacare contingeret, c. ne pro defectu, de elect.

g.§.4. Sed quid dicendum ſi P. Generalis nollet eligere nouum Præpoſitum, & Conſultores ſic, Vtrum P. Generalis teneatur facere electionem? Reſpondetur quòd non, ſi eccleſia non vacaret vltra tres menſes, quia nulla lege ad id obligatur, nec Patres Conſultores poſſunt facere dictam electionem abſque P. Generali, cum non habeant dictam facultatem, niſi quando à P. Generali ſunt congregati ad dictum effectum, quia cùm ſit caput Collegij ad ipſum ſpectat tractanda proponere.

g.§.5. Sed quid dicendum è contra, ſi P. Generalis vellet eligere nouum Præpoſitum, & Conſultores non, Vtrum teneantur Conſultores nouam electionem facere? Reſpõdetur affirmatiuè, quia ad P. Generalem principaliter ſpectat prouidere eccleſiam viduatam de Rectore, nec poſſunt Conſultores electionem impedire; nam licet ex iuris indulgentia, trium menſium tempus detur ad faciendam electionem, tamen negari non poteſt melius eſſe illam ſtatim facere.

g.§.6. Quinto dubitari poteſt, cui domui acquirat conſultor, quod ei donatum eſt, quando extra Romam reperitur, Domui ne S. Syluestri, an Profeſſionis? Reſpondeo breuiter, domui S. Syluestri, quia eo ipſo quòd eſt electus in Conſultorem à Capitulo Generali, intelligitur aſſigna-

tus domui S. Syluestri in qua debet residere vnà cum P. Generali, & alijs Consultoribus, & quia ab illa alimentantur, ad illam pertinent, quæ ab illo acquiruntur.; secus verò si aliqua hæreditas, vel legatum esset ei relictum, vel donatio inter viuos esset ei facta, quia acquireretur domui professionis, vt patet ex Decreto p.2.c.1.nu.2. *Annuitensus, &c.*

g.§.7. Sexto dubitari potest, quando Consultor extra Romam reperitur, & vellet aliquid donare alicui fratri nostræ Religionis, vel alicui extra Religionem (loquor in ea quantitate, quæ non sit prohibita à Pontificum Constitutionibus, & Decretis) Vtrum possit absque alia licentia, dum in eo loco non adest P. Generalis? Respondeo quòd potest, quia est Prælatus, & ibi non habet Superiorem; & idem dicendum est de Visitatoribus tempore visitationis; & de illis rebus, quæ eis donatæ sunt non vt Visitatores sunt, nec à Visitatis: nam tunc sunt Prælati, nec in illo loco alicui subduntur.

In Decretis par.3.cap.5.nu.6. adest præsens Decretum, Tres saltem Consultores perpetuò Romæ degant, siue adsit P. Generalis, siue non, & ex quatuor nonnisi vnus ad prædicandum mitti possit.

g.§.8. Si extra Vrbem esset P. Generalis cum vno Consultore, Vtrum in negocijs decidendis requiratur, vt omnes tres Consultores concurrant in eodem voto, vel duo sufficiant, quæ est maior pars ex tribus, qui Romæ resident? Respondeo, quòd collegium Consultæ remanet in illis tribus, qui Romæ resident, & ideo maior pars illorum, qui Romæ resident conclusionem faciunt.

De Cognitoribus Cauſarum. Cap. VI.

Summa Capitis VI. Conſtitutionum.

Iudices cauſarum tempore Capituli Generalis, quam auctoritatem habent. nu. 1.

X ijs qui interſunt Capitulo, duo vel tres Patres eruditi (ſi videbitur) conſtituantur, qui de cauſis ad Capitulum delatis, & contro-
1 uerſijs ortis cognoſcant. Ij res cognitas, totius Capituli iuſſu, vel apud Definitores, vel apud vniuerſum Capitulum narret paucis. Dimiſſo Capitulo eorum ceſſat auctoritas.

Commentaria in Caput VI.

In hoc capite nihil occurrit.

De Præpoſito Generali[1]. Cap. VII.

Summa Capitis VII. Conſtitutionum.

Generalis Præpoſitus regendi habet facultatem noſtram Congregationem iuxta Conſtitutiones à Capitulo Generali factas, aut pro tempore faciendas. nu. 1.

Finito triennio non cessat auctoritas P. Generalis. nu. 2.
Ad omnia alia munera Religionis obeunda erit idoneus, præter ad Generalatum per sex annos. nu. 3.
Eius facultas. nu. 4. & 5.
Interpretari ex Consultorum consensu Constitutiones, & leges factas à Capitulo Generali poterit P. Generalis, non tamen nouas edere, aut veteres abrogare. ibidem.
Eius suffragium est simplex, sed in pari voto est duplex. nu. 5.
Quæ solus facere potest. nu. 6.
Generalis Præpositus Consultorum consilium in quibus casibus requirere debet. nu. 7.
Generalis Præpositus cæteris disciplinæ exemplum esse debet. nu. 8.
Duas cellas potest habere. ibidem. Et laicum administrum. ibid.
Ex quibus causis amoueri potest ab officio. nu. 9.

1 NIVERSI Ordinis administratio Præpositi Generalis est præcipua: Ei igitur, vtpote qui nostræ Congregationis Caput, & Pater est, promptè obediant omnes, scilicet Apostoli verborũ memores, obedite Præpositis vestris, & subiacete eis. Is verò (vt idem Apostolus subdit) peruigilet, quasi rationem pro animabus subditorum redditurus. Quocirca summo studio, & fide in rebus spiritualibus, & temporalibus Congregationis regimen gerat: Et iuxta Constitutiones à Capitulo factas, aut pro tempore faciendas, illam regendi habeat facultatem [b]. b

Præpo-

2 Præpoſitus Generalis creatur à Capitulo per triennium : reficitur [c] autem ab eodem, ſi c
viſum fuerit, vſque per aliud triennium . Eius non ceſſat auctoritas ſtatim , vt triennium eſt elapſum, ſed dūrat ad Capituli tempus, videlicet donec in eo munus ſuū depoſuerit; Idemq; Generalis rurſus creari minimè poterit etiam ſi triennium tantum Generalis munere functus ſit, niſi poſt ſex elapſos annos : qui tamen
3 ad quæcunque alia Religionis obeunda munera idoneus cenſeri poterit [d]. d

4 P. Generalis neque etiam de Conſultorum ſententia, nouas leges, aut Conſtitutiones edere,aut editas abrogare,ſiue in parte aliqua immutare poterit : id enim ad Generale Capitulum ſolum , ſpectat . Interpretari [e] tamen ex e
5 Conſultorum conſenſu poterit . Suffragium eius ſimplex ſit : at ſi ſententiarum inter ſe pugnantium par ſit numerus,eius ſuffragium duplex erit [f]. Cùm transferendi erunt de domo f
in domum, fratres Laici, Clerici, Sacerdotes, aut Vocales, ſolus Præpoſitus Generalis abſque Conſultorum conſenſione,ſed ijs tamen in cōſilium adhibitis, transferre poterit : prius verò (ſi commodè fieri poteſt) certiores faciat Prępoſitos earum domorum,ad quas,& ex quibus

ſunt transferendi. Anno autem ante Capitulũ proximo, niſi conſentiant Conſultores, Voca-
6 les ne transferat [g]. Poteſt ſolus [h] P. Generalis cõcedere facultatem Clericis, vt ad ſacros Ordines promoueantur: ſacerdotibus, vt confeſſiones ſecularium virorum, ac mulierum audiant: Scholaſticis item, vt publicè concionentur, ſeruatis tamen ijs, quæ de Cõcionatoribus, & de Sacerdotibus ad confeſsiones admittendis ſuperius dicta ſunt. Poteſt item ſolus quem voluerit [i] ex Patribus etiam ex Conſultoribus creare Vicepræpoſitum S. Syluestri, eiusq; auctoritatem augere, vel minuere, & ad nutum dimouere. Is verò Vicepræpoſitus [k] ante quidem Vocales cæteros, ſed poſt Præpoſitos quoſcumque aliarum domorum, & poſt Viſitatores (Viſitationis tempore) ſedeat.

7 Et ſi plurima ſunt, in quibus diſponendis, P. Generalis Conſultorum conſenſum habere nõ cogitur: in iſtis tamen eorum conſilium [l] ſtudeat adhibere, videlicet in diſtribuendis Concionatoribus, in transferendis de loco ad locũ Vocalibus, ac denique in rebus omnibus, quæ conſultatione aliqua indigere videbuntur.

8 Meminerit P. Generalis ſubditos exemplo magis quàm verbo docere: Dum integra eſt

corpo-

corporis valetudine, regularem diſciplinam communesq; labores, quoad eius fieri poterit, vnà cum cæteris ſubeat: ad communem menſam aſsiduè ſe conferat: communi victu, & veſtitu ſit contentus: vnam aut ad ſummũ duas habeat cellas, easq; nullo ornamento decoratas: lectum ſine conopeo, ſupellectilem ſine apparatu, ſed ad formam communem. Ob negotia tamen plurima, quibus ferè ſemper eſt occupatus, Laicum habere poterit vnicum, qui
9 vbi ei opus erit, adminiſtret. Siqua de cauſa (quod Deus prohibeat) amouendus erit P. Generalis à munere, Conſultores, rem maturè perpendant, nec niſi grauiſsimis rationibus moueantur: tum de conſenſu maioris partis eorum, Capitulum Generale Romam, vel aliò conuocent. Ibi cauſa probè cognita, P. Generalis deponi, & alius in eius locum eligi poterit. Cauſæ autem ob quam eſſet amouendus, hæ ſunt: Crimen hæreſis, carnis incontinentia, bonorum Congregationis diſsipatio, ſiue ea in ſuum, ſiue in aliorum conuertat commodum: ſi regularis diſciplinæ, & rerum gerendarum ita ſocors ſit, ac negligẽs, vt deſtructio noſtræ Religionis, aut diſſolutio timeatur: Si Conſtitutiones in rebus grauibus nõ ſeruet,

nec

nec curet ab alijs seruandas: si eas spernat, ac reijciat: Denique si quod crimen commiserit, quod vel per leges ciuiles pœna capitis, vel iuxta sacros Canones depositione puniatur.

Commentaria in Caput VII.

Summa Commentariorum super Caput VII.

Pater Generalis quam facultatem habeat. lit. b.

P. Generalis finito triennio confirmari amplius non potest per aliud triennium. lit. c.

Completo sexennio officiorum potest aliquis eligi in Præpositum Generalem, licet non in alijs officijs. lit. d.

Tempus Generalatus consideratur à Constitutione tanquam vacuum, ac si nullum officium exercuisset. lit.d.§.1.

Interpretatio Constitutionum fieri potest etiam non occurrente aliquo casu particulari. lit. e.

Interpretatio Constitutionis facta à P. Generali, & Consultoribus, Vtrum habeat vim legis? lit.e.§.1.

Interpretatio Constitutionum non potest fieri à Patribus Consultoribus absente P. Generali, nec etiam si contingeret vacare officium Generalatus. lit.e.§.2.

Interpretatio Constitutionum non potest fieri à P. Generali dum absens est ab Vrbe, etiam cum consensu Consultorum, qui in Vrbe sunt. lit.e.§.3.

Interpretatio alicuius Constitutionis fieri potest à P. Generali dum absens est ab Vrbe visitationis gratia, cum consensu Visitatorum, tempore visitationis, si differri non posset talis interpretatio, vsque ad reditum ad Vrbem. lit.e.§.4.

Suffragium P. Generalis quando est duplex. lit. f.

In

In translatione Vocalium anno, ante Capitulum Generale proximo, Vtrum requiratur vt interueniant omnes quatuor Consultores? lit. g.

Vtrum P. Generalis solus absque interuentu, & consensu Consultorum possit transferre aliquem P. Vocalem de vna domo ad aliã, anno ante Capitulum Generale proximo, facta electione Vocalis pro Capitulo Generali? lit. g. §. 1.

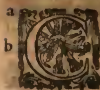
Deciduntur duo alia dubia de translatione Vocalis, facta anno ante Capitulum Generale proximo? lit. g. §. 2. & 3.

De translatione fratrum de vna domo ad aliam, vide Decretum Capituli Generalis anni 1624. cum eius declaratione. lit. g. §. 4.

Vicepræpositus S. Syluestri quam auctoritatem habeat? lit. i.

Vicepræpositus S. Syluestri quem locum habeat in alijs domibus? lit. k.

Vtrum P. Generalis in casibus, in quibus Consultores habent votum consultiuum tantum, teneatur illud sequi? lit. l.

a CVM hac Rubrica concordat alia Rubrica Decretorum Capitularium p.3.c.5.

b De facultate quam habet P. Generalis vide quæ annotaui in fine Commentariorum in Appendice. Vide etiam Decreta Capitularia, quæ sunt p.3.c.5.

c Reficitur autem &c. Nunc amplius refici non potest per aliud triennium, vt apparet ex Decreto facto à Capitulo Generali anni 1624. die 5. Maij, quod incipit, *P. Generalis &c.* quod fuit confirmatum à S. Pontifice Vrbano VIII. die 23. Martij anni 1627. per Breue.

d Qui tamen ad quæcunque alia Religionis obeunda munera idoneus censeri poterit. Hic dubitari potest, si N. Generalis exercuisset officia Religio-

nis per tres annos continuos ante officium Generalatus, Vtrum finito Generalatu, possit eligi ad alia officia? Et si potest, Vtrum possit eligi per tres solummodo annos, vel per sex? Et si per sex annos exercuisset officia ante Generalatum, Vtrum finito Generalatu possit immediatè eligi ad noua officia?

Ratio dubitādi oritur ex Decreto Capit. Generalis anni 1627. quod est tenoris sequentis. Ne quis vltra sexennium Præpositus, Visitator, Consultorve creetur; sed triennio vacet. Qui post quadriennium quavis ratione ab eiusmodi oneribus absolutus fuerit, nonnisi post triennium refici poterit. Nunc ad dubitationem respondeo,

d. § 1. Quòd tempus Generalatus consideratur à Constitutione tanquam vacuum, ac si nullum officium exercuisset P. Generalis in dicto tempore. & ideo dicit, *Qui tamen ad quæcunque alia Religionis obeunda munera idoneus censeri poterit*. Quia cum per sex annos inhabilitasset eum ad officium Generalatus, voluit eundem habilitare ad alia officia.

Nec obstat supradictum Decretum, quia intelligitur de Præpositis localibus, & non de Præposito Generali; & sic nec Decretum est contrarium Constitutioni, nec Constitutio Decreto. & in praxi ita seruatum est.

c Interpretari tamen &c. Hic dubitari potest. Primo Vtrum P. Generalis, & Consultores possint facere dictas interpretationes ex se, absque alicuius requisitione, & occurrentia alicuius casus particularis? Et respōdetur affirmatiuè; quia quamuis de iure communi eius sit interpretari cuius est condere, c. inter verba, de sent. excom. tamen nostra Constitutio in hoc est correctoria iuris commu-

communis, & approbata à Sancta Sede Apostolica, vt patet ex Breue Clem. VIII. in principio Constitutionum; vnde non obstante, quòd non possint nouas leges condere, possunt tamen illas interpretari.

e.§.1. Secundo dubitari potest, Vtrum interpretatio facta à P. Generali, & Consultoribus habeat vim legis? Respondetur, quòd interpretatio vel est in casu claro, & cõstitutioni cõsentaneo, vel in casu dubio: si in casu claro habet vim legis, quia facta est ab habentibus facultatem ab eadẽ constitutione, approbata à S. Pontifice Clem. VIII. & patet ex §. Responsa prudentum instit. de iure naturali gent. & ciuile. Dec. cons. 200. in fine. Crauetta cons. 144. & 198. & latissimè ex Antonio Lazario de blasphem q. 13. nu.49. & obligat omnes quamuis promulgata non sit, quia est accessoria legi factæ, & in illa à principio continebatur, l. ita fidei, ff. de iure fisci, Salas de legibus disp.21. sect.12. & ideo sufficit, quòd constitutio sit promulgata. Si interpretatio, seu declaratio est in casu dubio, vbi possint esse opiniones contrariæ circa intelligentiam dictæ constitutionis. Et in hoc casu requiritur promulgatio, vt vim legis habeat, & obliget omnes, ita Salas, & Suarez, quos refert, & sequitur Bonacina in suo tract. de legibus disput. 1. q 1. puncto 8. nu. 4. vers. secunda pars est &c. Et si non erit promulgata, quamuis vim legis non habeat, debet tamen à subditis obseruari tanquam lex, eo vsque non sit reuocata ab eisdem, vel à Capitulo Generali, vel à successoribus in officio; ita Magister Vincentius Bandellus Generalis Ordinis Prædicatorum in Prologo constit. dicti Ordinis, verbo interpretationes lit. P. fol. 15. col. 1. & 2.

e.§.2. Tertio dubitari potest, quando P. Generalis est absens ab Vrbe, vel Visitationis gratia, vel alia ex causa, Vtrum PP. Consultores interpretari possint aliquam constitutionem, si essent requisiti? Respondetur quòd non,

quia hæc facultas concessa est P. Generali principaliter, cum consensu Consultorum.

Et ex eadem ratione idem dicendum erit, si contingeret vacare officium Generalatus, vel ex morte P. Generalis, vel ex alia causa; nam Consultores illo tempore non possent Constitutiones interpretari.

e.§.3. Quarto dubitari potest, dum P. Generalis est absens ab Vrbe, Vtrum posit aliquam constitutionem interpretari cum consensu Consultorum, qui Romæ sunt? Respondetur quòd non, quia actus collegialiter explicandus debet fieri omnibus in vnum conuenientibus, alias non valet si omnes per se dicunt votum suum. Panor. in c. fin. de sortilegijs,& c. cum omnes nu. 5. vers. ad vltimum de constit. & ibi in addit.lit.D.adduntur alij Doctores.

e.§.4. Quinto dubitari potest, Vtrum tempore visitationis, si casus occurreret, posset P. Generalis cum consensu Visitatorum, qui Consultorum locum tenent illo tempore, interpretari aliquam constitutionem? Respondetur affirmatiuè, si differri non posset talis interpretatio, vt patet ex constit. p.3.c.5. §. si dum P. Generalis; Sed haberet locum in illo tantum casu; Vnde potius dicenda esset decisio casus, quam interpretatio constitutionis.

f Eius suffragium duplex erit. Hoc procedit quando suffragia non feruntur per vota secreta, quia si feratur per vota secreta cognosci non poterit eius suffragiũ, vt patet ex facultate P. Generalis, quæ habetur infra.

g Vocales ne transferat. Hic quæritur primo, Vtrum in translatione vocalium, anno ante Capitulum Generale proximo, requiratur vt interueniant omnes quatuor Consultores, vt in electione Præpositorum, & Visitatorũ? Respondetur, quòd ex vigore Breuis Clem. VIII. sub data

diei

diei 18. Iunij 1595. requiritur pro forma, vt interueniant omnes quatuor Consultores, sicut in electione Præpositorum, & Visitatorum, vt probatum est supra in hac p.3.c 4.

g.§.1. Secundo quæritur Vtrum P. Generalis solus, absque interuentu, & consensu Consultorum, possit transferre aliquem patrem Vocalem de vna domo in aliam, anno ante Capitulum Generale proximo, facta electione Vocalis pro Capitulo Generali? Respondeo, vel P. Generalis moratur Romæ vbi sunt Consultores, vel extra: si Romæ, non potest, quia constitutio loquitur simpliciter, & absque distinctione temporis. Si extra Vrbem, & occurreret aliquis casus particularis, posset ex aliqua iusta causa sibi visa, non mutando assignationem domus, ex qua trãsfertur, quia esset translatio materialis, & non formalis. Et ita fuit declarata præsens constitutio à P. Generale D. Andrea Castaldo, & suis Consultoribus anno 1620. Vide Decretum Capituli Generalis anni 1627. die 19. Aprilis, quod incipit, *Nemo in Vocalium electione*.

g.§ 2. Tertio quæritur, Facta electione Vocalis pro Capitulo Generali, si P. Generalis vnà cum Consultoribus, transferret N. Vocalem, qui erat assignatus in domo Placentiæ, in domum S. Syri Ianuæ, & ibi eum assignaret; & facta assignatione, P. Vocalis electus pro domo S. Syri ad Capitulum Generale, moriatur: cum de nouo sit congregandum Capitulum, pro noua electione Vocalis, in locum mortui, Vtrum N. Vocalis assignatus in dicta domo S. Syri, post primam electionem Vocalis, possit interuenire in dicto Capitulo, pro noua electione facienda, & possit eligere & eligi sicut alij Vocales? Ratio dubitandi est, quia N. interuenerat Placentiæ in electione Vocalis ibi facta, vnde interueniendo nunc in dicta electione, bis in diuersis domibus, & pro eodem negocio, ferret suffragium, quod videtur inconueniens, & in præiudicium Vocalium Ianuæ.

Respon-

Respondetur quòd P. Generalis, cum consensu Consultorum, legitimè posset transferre N. de dòmo Placentiæ, assignando illum Ianuæ in domo S. Syri, vt clarè apparet ex præsenti constitutione, & ex dicta assignatione esset incorporatus Capitulo S. Syri, Vnde excludi non posset à dicta electione, quia nulla lex illum excludit; nec est inconueniens, quod bis suffragetur in eodem negocio, quia hoc esset per accidens, quod à lege non consideratur, nec præiudicium affert Vocalibus S. Syri, vt præsupponitur.

Præterea sicut mortuus est Vocalis electus à domo S. Syri, poterat etiam mori Vocalis electus à domo Placentiæ, & N. non potuisset suffragari in dicta noua electione, propter assignationem factam suæ personæ in domo S. Syri, vnde poterat etiam ei esse nociua. vide in fine sequentis quæstionis, vers. Nunc vero &c.

g. §. 3. Quarto quæritur, si facta electione Vocalis pro Capitulo Generali in domo S. Mauritij Mantuæ, exempli gratia, dictus Vocalis infirmetur (vel moriatur) ita vt nō posit Romam ire, vbi celebrandum est Generale Capitulum, & in dicta domo non adsint nisi duo vel tres Vocales pro noua electione facienda; & P. Generalis vna cum PP. Consultoribus assignaret vnum vel plures Vocales in dicta domo ante nouam electionem faciendam, Vtrum possit assignare? Et assignati, & incorporati in dictæ domus Capitulo, Vtrum in dicta noua electione Vocalis pro Capitulo Generali, habeant vocem, ita vt possint eligere & eligi? Respondetur affirmatiuè, in vtroque dubio, stando in rigore. Et ratio est, quia neque à iure communi, neque à nostris Cnnstitutionibus, & Decretis est coarctata facultas Patri Generali cum voto PP. Consultorum transferendi, & assignandi Vocales ex vna in aliam domum, omni tempore. Præterea ante primam electionem dicti Vocalis, clarū est quòd P. Generalis vnà cum Consultoribus poterat trāsferre,

ferre, & aſsignare plures Vocales in dicta domo, & omnes habuiſſent vocem in Capitulo in dicta electione. Ergo, & poſt primam electionem, & ante ſecundam poteſt hoc facere, cum par ſit ratio. Nec obſtat dicere, quod iſti Vocales de nouo aſsignati domui S. Mauritij, interuenerunt in electione Vocalis in alia domo, vnde fuerunt tranſlati, & ideo non debent bis interuenire in dicta electione. Nam Reſpondetur primo, quod nulla lex inhabilitat illos ad id faciendum in diuerſis domibus, & in diuerſis temporibus ſucceſsiuè.

Secundo, Patres qui erant in domo S. Mauritij iam interuenerunt in prima electione, & nunc interueniunt in ſecunda. Ergo ſicut ipſi poſſunt bis interuenire in dicta electione in diuerſis temporibus, ita etiam & vocales eò tranſlati à P. Generali, & Conſultoribus.

Tertio, quod occurrit in domo S. Mauritij poterat etiam occurrere in domo unde fuerunt tranſlati dicti vocales poſt eorum tranſlationem, & ſic non potuiſſent interuenire in dicta ſecunda electione, propter aſsignationem factam ab A. R. P. Generali, & PP. Conſultoribus in domo S. Mauritij. Ergo priuari non debent facultate interueniendi in electione facienda in domo S. Mauritij, cum per aſsignationem factam ab habentibus facultatem, ſint incorporati in dicto Capitulo.

Dixi ſtando in rigore, quia ad tollendas malas ſuſpiciones, quæ oriri ſolent ex dictis tranſlationibus in dictis tẽporibus factis, melius eſt ab illis abſtinere, niſi ex graui & iuſta cauſa aliter ſit faciendum. Nunc vero non habet amplius locum ſupradicta tertia, & quarta quæſtio, cum aliter ſit deciſum per Capitulũ Generale celebratum anno 1627. vt patet ex Decreto facto die 29. Aprilis, quod incipit, *Nemo in Vocalis electione*.

g. §. 4. De tranſlatione fratrum adeſt Decretum Capituli

tuli Generalis anni 1624. cuius tenor hic est. Qui à P. Generali ad aliam domum de familia destinatus, intra sex dies iussa exequutus non fuerit, censeatur, quo ad obtẽperauerit in ea domo, tanquam hospes, ac nisi grauis necessitas vrgeat à Præposito, & Vocalibus cognita per secreta suffragia, exire domo nequaquam permittatur.

Hoc Decretum fuit declaratum ab A. R. P. D. Philippo Maria Guadagno, & suis Consultoribus die 12. Iulij 1627. vt apparet ex lib. Consultationũ fol. 16. à tergo, debere intelligi, vt statim quòd cõsignatæ fuerint à Superiore (vel ab alio, cui P. Generalis commiserit) literæ obedientiæ (quæ vulgariter dici solent patente de assignatione ad altra casa) suo subdito, non intelligatur amplius illius domus, (in qua primo erat asignatus) vnde sequitur, quod in Capitulis domus (ex qua discedit) non possit interuenire, & si esset Confessarius domus, non posset amplius confessiones fratrum audire.

[h] Potest solus &c. De hac facultate, vide sup. p. 1. constit. cap. 4 in comment. dubio 1. 2. 3. & 4. & cap. 5. in comment.

[i] Potest item solus quem voluerit &c. Vicepræpositus S. Syluestri, non habet aliam auctoritatem, quã Vicarij domorum. Bene verum est, quod à P. Generali dari illi solet, tota gubernatio domus S Syluestri, etiam quando ipse P. Generalis Romæ residet.

[k] Is vero &c. Iste locus ei competit non solum in domo S. Syluestri Romæ, sed etiam in alijs domibus, vt

patet

patet ex Decreto parte 3. capite 7. numero 12.

l In iſtis tamen eorum conſilium ſtudeat adhibere &c. Hic quæri poteſt, Vtrum Præpoſitus Generalis in caſibus prædictis, & in alijs, in quibus Conſultores habent tantum votum conſultiuum, teneatur illud ſequi? Reſpondeo quod non in foro exteriori, ita Syl.v.conſilium, nu.2. & 4. Cardinalis Palæotus de Conſiſtorio p. 1. q.3.ar.8. Sed dicet aliquis, ad quid petitur conſilium, ſi illud ſequi non eſt neceſſe, cum finis petendi conſilium ille ſit, vt inde quis melius inſtruatur, & veritas ei plenius aperiatur, quem finem aſſequi ille nequit, qui conſilia data reſpuit. Reſpondeo, quòd ratio petendi conſilium eſt, quia quod à pluribus quæritur facilius inuenitur, c. de quibus, 20. diſt. & Prælatus habito conſilio, ad aliquid poteſt moueri, quod per ſe forſitan non feciſſet. vnde Panorm. in c. ad noſtram de conſuetudine, inquit eſſe vtile in facto dubio à pluribus exquirere conſilium. Et finis petendi conſilium eſt, vt ex conſilijs traditis Prælatus diſcernat, & diiudicet id, quod ad bonum cõmune Religionis vtilius eſſe arbitrabitur; vnde ad conſilia petenda is non accedit, vt illis adhæreat, atque alligetur, ſed vt ſumat materiam iudicij ſui dirigẽdi, & quod ſibi æquius viſum fuerit decernendi. ita Sylu. vbi ſupra, & Card. Palæotus de Conſiſtorio p.1.q.3.art.8. Dixi in foro exteriori, quia in foro conſcientiæ, ſi cognoſcit conſilium ſibi datum à Conſultoribus eſſe bonum, & iuxta rectam rationem, cogitur illud ſequi, non præciſe, quia ſibi ſit datum à maiori parte, vel ab hoc, aut ab illo, qui auctoritatis ſit, ſed quia ipſe animo ita iudicat, & iudicare tenetur, dimiſſo quouis priuato affectu bono communi noxio. ita Card. Palæotus de Conſiſtorio p.1.q.3.ar 8.verſ. at vero &c.

Et non ſequendo in hoc caſu peccat mortaliter, vel ve-

nialiter iuxta qualitatem materiæ arbitrio prudentis.

Idem dicendum est de Præpositis domorum respectu Vocalium suorum domorum.

Quid si non petat consilium, Vtrum actus sit validus? Vtrum peccet? & Vtrum puniri possit, videbimus infra in hac 3. p. super cap. 9. super verbo, *Idem consulat &c.*

De Visitatoribus[a]. Cap. VIII.

Summa Capitis VIII. Constitutionum.

Visitatores quis eligere potest . nu. 1.

In diuersis Domibus Prouinciæ habitent . nu. 2.

Visitatores esse non possunt Præpositi, & Consultores . nu. 3.

Visitationem quando facere debent . nu. 4.

Parem auctoritatē habēt, sed in aliquibus rebus præcedit senior. n. 5

Visitator aliquis si sit consanguineus in primo, vel secundo gradu Præpositi domus, quam visitant, vel alter Visitatorum de altero aliquid agnoscere oporteat, socium sibi adiungat ex Vocalibus eiusdem domus . nu. 6.

Si quis nostrum ad alterum tantummodo ex Visitatoribus quidpiam deferre voluerit, is sua manu subscribat . nu. 7.

Visitatores qua forma munus suum obeant . nu. 8. *& seqq.*

Confessiones cuiusque nostrum audire possunt . nu. 9.

Communi victu post biduum vtantur . nu. 10.

Munera non recipiant . nu. 11.

Impensas itinerum soluant domus iuxta præscriptum . ibid. nu. 12.

Leuiora per seipsos corrigant . nu. 13.

Quæ notatu digna sunt manu vtriusque Visitatoris subscripta sint . num. 14.

Visitet P. Generalis triennio semel totam Congregationem si ei videbitur . nu. 15.

Visitatores extraordinarij non adeunt Capitulum Generale . nu. 16.

VISI

1 VISITATORES[b] bini pro singulis Prouincijs à Præposito Generali, & Definitoribus in Congregatione generali per annũ eligantur. Deinde singulis annis intra trienniũ à P. Generali, & à Consultoribus refici pote- b
2 runt, vt superius dictum est. Ij non in eadem, sed in diuersis suæ Prouinciæ ciuitatibus, &
3 domibus habitent. Consultoribus, & Præpositis nullo pacto Visitationis munus imponatur.
4 Posteaquàm se æstatis calores remiserint, singulis annis Visitatores bini suam Prouinciam
5 visitent. In obeundo munere parem auctoritatem habeant: nec sine altero alter quidquã facere posſit; in exequendis tamen rebus, professione senior præcedat: cui eidem curæ sit in itinere pecuniam ferre, & impensas facere.
6 Si visitanda sit domus eius Præpositi, qui alteri ex Visitatoribus in primo, vel secundo consanguinitatis gradu coniunctus sit, alter Visitator socium ex Vocalibus eiusdem domus sibi adiungat. Idem faciendum est, si Visitatorem alterũ de altero aliquid cognoscere opor-
7 teat. Si quis Nostrum ad alterum tantummodo ex Visitatoribus quidpiam deferre voluerit, is sua manu subscribat.

8 Cumq primum ad domum visitandam peruenerint, munus suum aggrediantur, ac quãcitissimè poterunt, se expediant.. Vnà omnes ad locum designatum conuocent: sermonem breuem de rebus ad visitationem spectantibus habeant: cunctos moneant, vt quæ correctione indigent, liberè sibi aperiant; neve odio, aut amore ducti, quæ dicenda sunt, taceant: aut è contra emendata iam, siue quæ charitatem violare possint, ea ipsi proferant. Tum Visitationem aggrediantur à rebus Diuinis si commodè fieri poterit. Eant visum, qua diligentia asseruetur Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum, Oleum infirmorum, & Sanctorum reliquiæ: quàm nitidè, & decorè curentur sacra vasa, sacerdotum vestes, & quæ ad Ecclesiasticam pertinent supellectilẽ. Deinde singulos in senioris Visitatoris cellam per ministrum idoneum ordine conuocent: prudenter, & vt res postulat sciscitentur, An Prępositus, Patres, & cæteri, diu, noctuq; Horis Canonicis frequentes intersint; An pax, & concordia custodiatur: An silentium horis, locisq; congruentibus seruetur; An Nouitij, & Professi adolescentiores in Dei timore, maiorumq; reuerentia educentur: An Scholastici

bonis

bonis literis erudiantur: An tempus otio, re-
busq; inutilibus conteratur. An noſtræ Con-
ſtitutiones ab vnoquoque ſeruentur. Viſitent
etiam ſingulorum cellas: nequid forte vſquam
ſit ab inſtituto noſtro alienum. Tum commu-
nes domus, officinas, & ſupellectilem. De ra-
tione demum accepti, & expenſi accuratè co-
gnoſcant: vbi cognouerint, ſi videbitur, ſub-
9 ſcribant. Toto Viſitationis tempore cuique
Noſtrum liceat peccata confiteri vtri placuerit
ex Viſitatoribus, abſque Præpoſiti licentia.
10 Viſitatores poſt biduum quàm aduenerint, cō-
11 muni victu vtantur. Nulla recipiant munera
neque à Noſtris, neque à Noſtrum conſangui-
12 neis, ipſorum opera procurata. Impenſæ ve-
rò itinerum à ſingulis ſuæ Prouinciæ domibus,
iuxta præſcriptum, eis tribuantur. Anteaquā
vltimam Viſitationi manum imponant; de ijs
rebus, quæ occulta correctione indigent, aut
Præpoſitum loci, aut ipſoſmet, qui culpa te-
nentur, admoneant. Tum palam apud omnes
ſermunculum habeant: vbi, quæ videbitur, vni-
13 uersè probent, aut improbent. Quæ leuiora
ſunt, per ſeipſos corrigant, nullamq; de rebus
leuibus, ſiue apud P. Generalem, ſiue in gene-
rali Capitulo faciant mentionem. Si quid gra-

ue (quod Deus auertat) compererint, & remedium statim adhibendum esse visum fuerit, suum munus sine mora exequantur, rem tamen (si videbitur) aut cum Vocalibus loci, aut saltem cum Præposito, prout res postulauerit, communicent, post ad P. Generalem
14 omnia scribant, aut referant. Quæ notatu digna visa fuerint, manu vtriusque Visitatoris subscripta habeantur. De domibus, quas visitauerint, narrent benè: errata, & incommoda reticeant.

15 Pater Generalis triennio semel si ei videbitur, vel Congregationem totam simul, vel partes seorsum visitet. Id si post calores æstiuos fecerit, cum Visitatoribus faciat vnà: Sin alio tempore, integrum ei erit, velit ne alio quolibet adscito socio, an ipse solus rem omnem exequi. Nec tamen Visitatores à Capitulo constituti suum officium suo tempore inter-
16 mittant. Atque hos solos Visitationis iure Capitulo interesse oportebit; illos alios adscitos nequaquam.

Com-

Commentaria in Caput VIII.

Summa Commentariorum super Caput VIII.

De Visitatione Regularium ponuntur aliqua notabilia, aduertenda, & deciduntur aliqua dubia quæ Visitatoribus occurrere possunt. lit. b. remissiue.

a CVM hac Rubrica concordat alia Rubrica Decretorum p.3.c.6.

b Visitatores &c. Quædam Notabilia, & Aduertenda à Visitatoribus cum decisione aliquorum dubiorum, ponentur in fine Commentariorum in Appendice.

De Præposito, & Vocalibus cuiusque Domus[a]. Cap. IX.

Summa Capitis IX. Constitutionum.

Præpositus in Choro sit assiduus, & subditis forma disciplinæ. n. 1.
Ne ad prædicandum peregre eat nisi in Quadragesima, ex graui causa, & de P. Generalis licentia. nu. 2.
Votem in Capitulo nemo habet quamuis professus sit, vel sacris initiatus, nisi ad id à Capitulo Generali sit admissus. nu. 3.
Præposito absente, & Vicario, primus Vocalis Præpositi iura, & quæ ad regimen spectant exercet etiam si actiuam tantum vocem habeat. n. 4. & 6. & 12.
Absentibus verò Vocalibus, etiam sacerdotes illa exercent. nu. 5. §. Si quis.

Vocalis

Vocalis voce tantum actiua, quæ facere potest, & quæ non. nu.6.

Vocales duo saltem assignentur à P. Generali in vnaquaque domo, immo plures. nu.7.

Vocales in quacunque domo adsint, si in ea assignati non fuerint, Vocalium iura non exercent, nisi omnes, & singuli Vocales loci consenserint. nu.8.

Vicarij singuli in singulis domibus eligantur. nu.9.

Vicarij designatio spectat ad Præpositum, & Electio spectat ad P. Generalem, Quomodo autem sit facienda. nu.10.

Vicarius ad Præpositi nutum est amouibilis; Absente Præposito eius vices gerit; Ipso præsente ad regimen se ingerere non audeat; Si abesse contingat, quid agendum; Ad generale Capitulum ne accedat, nisi ab alijs Vocalibus electus fuerit. nu.11.

Vicarij S. Mariæ de Toro electio spectat ad P. Generalem. nu.12.

Præposito absente qui eius vices gerit ea faciat, quæ differri non poterunt, & à sua voluntate non senserit esse alienum. nu.13.

Vocales coniunctos inter se primo, vel secundo consanguinitatis gradu, si plures adesse contingat, duo tantum ex eis, qui antiquiores Vocales fuerint suffragium ferant, tum in Capitulis Generalibus, tum in singulis domibus. nu.14.

Sacerdotes, Vocalibus loco Superiores, etiam ipsi Patres nominentur, & ab inferioribus Vocalibus benedictionem ne petant; In cæteris subduntur, sicut & alij. nu.15.

Præpositus quandoque omnes vna conuocet, & de quotidianis erratis verba faciat. Vocales consulat in rebus grauioribus. Quæ autem sint, habentur nu.16.

Nouitius si erit dimittendus à Religione ante professionem, fieri debet cum Capitulo domus. nu.17.

Domum ære alieno (nisi opus sit) ne grauet. nu.18.

Pauperibus duos aureos in mensem largiri poterit, plus etiam cum assensu Vocalium. nu.19.

Vocales conuocati cum aliquid tractant, id fiat quod maior pars Vocalium censuerit esse faciendum. nu.20.

Vocales

Vocales qui non rectè se gerunt in Capitulis quomodo puniantur, num. 21.
Nouas res inducere Præpositis non licet, nec veteres consuetudines immutare. nu. 22.
Literas aperire quis nequit, quas potest Præpositus. nu. 23.
Literas aut munera mittere, vel recipere, nemo potest absque sui Superioris licentia. nu. 24.
Literas ad P. Generalem mittere, vel recipere quisque potest absque licentia. nu. 25.
Alijs vero quando possit. nu. 26.
Absente Præposito nemo literas scribere, aut aliquid innouare audeat, quod si necessitas coegerit, res tota Præposito aperiatur cùm reuersus fuerit. nu. 27.
Sententiam suam in scriptis nemo ponat absque Præpositi licentia. num. 28.
Annales libros, & accepti, & expensi faciat Præpositus in sua domo. num. 29.
Præpositus rationem reddere non tenetur Vocalibus accepti, & expensi, libros tamen offerre tenetur tempore Visitationis, & Capituli Generalis. nu. 30.
Præpositus etiam expleto anno in suo munere maneat, donec successor Præposituram ineat. nu. 31.
Mortuo Præposito intra tres menses alius sufficiatur; Interim Vicarius, vel eo absente senior Vocalis regimen suscipiat. nu. 32.

1 SVO quisque Præposito [b] promptè, vt par est, obediat; P. verò Præpositus, vt omnibus se præbeat exemplum disciplinæ, ad Chorum, & ad communem mensam, assiduè [c], pro virili conueniat. Silentium horis, locisq; congruentibus

b

c

seruet: labores communes vnà cum alijs subeat: Religionis obseruantias diligentissimè colat: Et si interea eum prædicare contingat, domũ nihilominus curet præcipuè, atque assiduè in
2 Choro, & in communi mensa intersit: Ad alias Ciuitates in Quadragesima tantum, nec nisi de caũsa graui, & de P. Generalis licentia proficiscatur. Post Præpositos vnusquisque reuerentiam præstet, atque obediat Vicarijs, tum senioribus; demum fratribus singulis inter se tanquam charitatis vinculo colligatis suus cuique honor mutuus habeatur: ita tamen, vt iuxta Apostoli sententiam omnia secundum ordinem fiant: Neque aliquis Superioris, aut alterius officij dignitatem, aut iubendi auctoritatem
3 tem sibi quoquo pacto vendicet. Nemo quãuis professus, & sacris initiatus vocem habet; neque ad ferendum suffragium poterit conuenire; nisi ij tantum sacerdotes, qui ad id in Capitulo Generali sunt admissi. De qua re Nouitij antequam Religionis induantur habitu publicè sunt præmonendi. Licet nullum ius Vocalibus tribuatur antecedendi alios sacerdotes seniores, sed Professionis ordo vbique seruan-
4 dus sit: absente tamen Præposito, iura Præpositi, & quæ ad regimen spectant, Vocales tantum,

5 tum, exerceant. Sacerdotes verò reliqui, absentibus Vocalibus.

6 Qui voce caret passiua eligi non potest Generalis, Præses, Præpositus, Visitator, Vicarius, Consultor, neque vt ad Generale Capitulum veniat. Absente tamen Præposito, & Vicario, in rebus omnibus Præpositi vicem gerat [d]. d

7 Duo saltem Vocales præter Præpositum in vnaquaque domo à P. Generali assignentur:
8 immo plures si ita ei videatur expedire. Vocales in quacunque domo adsint, si in ea assignati non fuerint, extranei censeantur[c]. Suffragium ibi ferre non poterunt: neque Præposito absente, in Choro, Refectorio, aut alibi iura Præpositi exercere, nisi omnes, & singuli Vocales loci consenserint.

9 In singulis domibus singuli Vicarij [e] eligantur. Si duo domicilia in eadem sint ciuitate, e
10 duo Vicarij debent eligi. Præpositus igitur ex ijs suæ domus Vocalibus, qui actiuam, & passiuam vocem habent, duos vel tres designabit, & ad P. Generalem secreto referet: Qui etiam
11 secretò vnum ex designatis eligat; is tamen Vicarius ad nutum Præpositi sit amouibilis. Post Præpositum, & Visitatores visitationis tempore sedeat. Absente [f] Præposito eius vi- f

ces gerat: Dum adest, nihil agere, aut præcipere, neque in domus regimine se ingerere audeat nisi in ijs, quæ Præpositus commiserit. Si Vicarius menses aliquot domo absit, ne cogatur Præpositus alium Vicarium eligere. At si Vicarium, & Præpositum abesse contingat, priusquam abeant, designetur Vicarius. Ad Generale Capitulum, ne accedat Vicarius, nisi
12 ab alijs Vocalibus electus fuerit. Vicarius S. Mariæ de Toro g in agro Aequensi à P. Generali solo designetur, & eligatur. Absente Præposito, & Vicario, antiquior ex loci Vocalibus, etiam si actiuam tantum vocem habeat eius
13 vices gerat. Absente Præposito, Vicarius, vel Vicario absente senior, qui Præpositi vices gerit, ea tantum exequatur, quæ in aduentum Præpositi commodè differri non poterunt; caueat autem, ne minimum quid agat, quod à Superioris sui voluntate senserit esse alienum.
14 Si contingat plures adesse Vocales coniunctos inter se primo, vel secundo consanguinitatis gradu, duo tantum ex eis, qui antiquiores Vocales fuerint suffragium ferant, tum in Capitulis Generalibus, tum etiam in singulis do-
15 mibus. Sacerdotes Vocalibus loco Supetiores etiam ipsi Patres nominentur: ab inferioribus

Vocali.

Vocalibus benedictionem, ne petant, tamen foras ituri, & licentiam petant, & comitem, & quò sint ituri, & quæ acturi significent.

16 Præpositus quandoque omnes vnà conuocet [h], nonnulla, vt res postulabit, de quotidianis erratis verba faciat [i]. Idem consulat [k] Patres Vocales cum aliquis est in Ordinem nostrum accipiendus, cum induendus habitu, cum admittendus ad professionem, cum ad Ordines promouendus, cum ad audiendas confessiones h i k

17 exponendus: item si quis ante professionem [l], à Religione dimittendus: de magnis etiam atque extraordinarijs sumptibus faciendis: Denique in rebus omnibus grauioribus, cuiusmodi non sunt, quæ ad victum, & vtensilia pertinent. l

18 Nulla ex nostris domibus possit ære [m] alieno grauari etiam de consensu Vocalium, nisi pro necessario victu, atque vestitu, & pro necessaria fabricæ restitutione, vel tandem pro euidenti vtilitate in re, quæ differri minimè possit, vtputa pro emendis contiguis nostræ domui locis. In erogandis etiam eleemosynis m

19 iungatur charitati Christiana prudentia. Præpositus plus duos aureos in mensem ne largiatur, nisi cum Vocalibus rem ante communicet,

n'cet, atque illi aſſentiantur.

20 Cum Vocales[n] conuocati aliquid tractant, n
id fiat,quod maior pars Vocalium cenſuerit eſ-
ſe faciendum. Præpoſitus quidem liberã Vo-
21 calibus dicendi faciat facultatem: Ij tamen nec
cum Prælato, nec inter ſe immodeſtè,morosè,
pugnaciter ſe gerant. Qui ſecus fecerit,ei pœ-
na, Superioris arbitrio, imponatur. Quòd ſi
interdicendus ei congreſſus, & facultas conue-
niendi cum alijs Vocalibus, videatur,res à Prę-
poſito cum cæteris Vocalibus ante agitata, ad
Generalem referatur, eiusq; ſententia expe-
22 ctetur. Ne liceat Præpoſito res nouas induce-
re, aut veteres noſtræ Congregationis con-
23 ſuetudines immutare. Communes literas[o] ob- o
ſignare, & aliunde datas reſignare, ac legere
ſolus poteſt: poſtea tamen Vocalibus legendas
tradere teneatur. Sigillum Congregationis
apud ſolum Præpoſitum ſit: ac nemini liceat
literas huiuſmodi ſigillo non ſignatas alicui
24 mittere. Nemo literas, munera, ſeu quid
aliud cuiuſque generis mittere, vel recipere
audeat ſine Superioris licentia. Qui ſecus fe-
25 cerit, Præpoſiti ſui arbitrio puniatur. Ad P.
Generalem ſcribere, & ab eo literas recipere
quiſque poteſt: eas neque Præpoſiti locorum,

neque

neque alius vllo pacto legant, aut aperiant.

26 Exceptis [p] Generalis, vel ad P. Generalem literis [q], & ad Visitatores circa Visitationis tempus, & ad Vocalem electum, post Septuagesimam, possint Præpositi legere, aut aperire quascunque alias, quas siue Vocales, siue alij miserint, aut receperint. p q

27 Absente Præposito nemo scribere alicui literas, aut aliquid alicuius ponderis innouare audeat. Quòd siquid horum statim fieri necessitas coegerit, res tota Præposito cum domum reuersus fuerit, aperiatur.

28 Nemo nostrum suam sententiam in scripto ponat, de re quapiam controuersa: nec se cuiuspiam excepisse confessionem, vel eum à censuris absoluisse fidem faciat, quin ante, & viderit Præpositus, & probauerit.

29 Curæ sit Præposito Annalium [r] librũ conficere, in quo, vt quidque acciderit notatu dignum referat, vtpotè quo quisque die Religionem sit ingressus, habitum susceperit, professionem emiserit, ad Ordines, & Confessiones sit admissus. Quidquid denique ortum fuerit, quod ad communem domus vtilitatem pertinere videatur. Librum etiam conficiat accepti, & expensi, vt possit rationem reddere r

quotan-

quotannis, Viſitatoribus, & ſuo tempore Pa-
30 tribus in Capitulo Generali congregatis. Et ſi verò Præpoſitus accepti, & expenſi [f] ratio- f
nem Vocalibus ſuæ domus reddere non teneatur, vltro tamen offerat eis libros Viſitationis tempore, & antequam ad Generale Capitu-
31 lum proficiſcatur. Præpoſitus, etiamſi iam annus elapſus ſit [t], in ſua tamen adminiſtratio- t
ne permaneat, quouſque alius Præpoſiti munus adierit.

32 Si quis Præpoſitus moriatur, alius ſtatim, vel ad ſummum intra tres menſes à P. Generali, & Conſultoribus ſufficiatur: interim Vicarius, vel eo abſente ſenior ex Vocalibus Præpoſiti vices ſuſcipiat, eiq; omnes obediant, & præſtent reuerentiam: is tamen in Præpoſiti loco, ne ſedeat, nec item ius habeat ve-
2 niendi ad Capitulum Generale, niſi à ſuis Vocalibus de more eligatur.

Commentaria in Caput IX.

Summa Commentariorum ſuper Caput IX.

Præpoſiti locales noſtræ Congregationis quam poteſtatem habeant? lit. b.

Licitum eſt Superiori ad præcauenda mala, aliquem detinere in cella aperta, cum aliquibus conditionibus. lit. b. §. 1.

Carcer

Mani-

Manifestans (qua in Capitulis sunt tractata, & sub pœna excommunicationis prohibita manifestari) Vocali qui fuit extra Capitulum, an incidat in excommunicationem. lit.t.§.15.
Licentia localis audiendi confessiones intelligitur Diœcesis, non autem domus. lit.t.§.16.
Negocia secularia à nobis fugienda, quæ sint. lit.t.§.17..

a CVM hac Rubrica concordat alia Rubrica Decretorum p.3.c.7.

b Præposito &c. Hic quæri potest, quam potestatem habeant Præpositi locales nostræ Religionis?

Respondeo, quòd habent tantam potestatem circa sibi subditos, quantam habet A.R.P. Generalis in totam Religionem, nisi aliquid sit eis specialiter prohibitum; & ratio est, quia habent iurisdictionem Episcopalem in suos subditos, quam habuerunt à principio fundationis Religionis, quando Præpositi immediatè subdebantur summo Pontifici, & regebatur nostra Religio ad formam Reipublicæ, absque Generali, & probatur ex c.nullum 18.q.2. & eande potestatem habent ex priuilegio, vt videri potest apud Ludou. Mirandam in suo man. prælat. t.2.q.19.art 4.concl.1. quæ potestas est ordinaria & non delegata, vt docet idem Miranda vbi sup. concl.2.

b.§.1. Quæri etiam potest Vtrum licitum sit Superiori ad præcauenda mala, ordinare alicui subdito, vt in cella sua (aperta tamen) maneat, nec illinc exeat, nisi certis horis, & cum aliquibus circunstantijs, sub grauibus pœnis? Et vtrum sit carcer formaliter? Respondeo ad primum quæsitum affirmatiuè, quia officium Superioris non solum est ad puniendum delicta postquam sunt commissa, sed multo magis ad illa præcauenda ne fiant.

b.§.2. Ad secundum quæsitum respondeo negatiuè, & ratio est, quia non est formaliter detentus sub claue, nec custoditus. Et carcer propriè importat priuationem libertatis cum violētia, vel custodia, vt docet Syl.v.carcer in principio, & Bartol.in tract. de carceribus dicit, quod carcer est locus securus, & horribilis, repertus non ad pœnam, sed ad delinquentium, & debitorum custodiam.

c Assidue &c. Hic quæri potest, Vtrum Præpositi possint secum dispensare, & licentiam sibi præstare in illis casibus in quibus illam possunt præstare sibi subditis, atque dispensare cum illis? Respondeo, quòd possunt, vt docet Caetanus in 2.2.D.Tho.q.96.ar.5. quem refert, & sequitur Ludou.Miranda in suo man.prælat.t.2.q.17.ar.7.

d Præpositi vicem gerant. Intelliguntur dicta verba de Vocali, etiam quod habeat tantum vocem actiuã, vt patet ex principio dicti §. & ex §. *In singulis domibus &c.* ibi, *Etiam si actiuam tantum vocem habent, eius vices gerat.*

e Vicarij &c. Vicarij officium quomodo finiatur? Vide Decretum Capituli Generalis anni 1624. factum die 5. Maij, quod incipit, *Per Præpositorum &c.* An idem refici possit? Vide in Decreto Capituli Generalis anni 1627. die 8. Maij, quod incipit, *Vicarij munus &c.* Qui vero eligendi sint? Vide Decretũ eiusdem Capituli Generalis anni 1627. editum die 30. Aprilis, quod incipit, *In Definitorio &c.*

f Absente Præposito &c. Aduertendum est, quòd si absentia Præpositi est extra domum tantum, non autem extra ciuitatem, tunc quamuis Vicarius vices Præpositi gerat in gubernatione æconomica, non tamen habet Præpositi iurisdictionem, quia dum est in eadem ciuitate præsu-

mitur

nitur præsens, quod colligitur ex eadem cōstitutione p. 3. c. 9. §. *Absente Præposito*, vbi prohibet literas scribere absente Præposito à Domo; quod intelligitur, dum manet in eadem ciuitate. Si vero absentia Præpositi esset non solum à domo, sed etiam à ciuitate, vel esset mortuus, vel ex aliqua causa dimisisset officium, in istis casibus haberet iurisdictionem fori conscientiæ & contentiosi, quia esset quasi Ordinarius, vices Præpositi in omnibus gerens, & sic declarauerunt Patres Dominicani in suis Constitutionibus, in Capitulo Generali Parisijs celebrato anno 1246. vt apparet fol. 1 i. in prologo lit. E. & dicit Syl. in summa v. Confessor 1. §. 8. vers. tertio nec qui præest.

g Vicarius S. Mariæ de Toro &c. De facultate huius Vicarij vide in Decretis p. 3. c. 7. nu. 14. & in Capitulo Generali anni 1624. die 6. Maij, quod incipit, *Vicarius sanctæ Mariæ &c.*

h Vno cōnuocet &c. Hic dubitari potest, quando aliqua Capitulariter tractanda sunt, & conuocatur Capitulum ad sonum campanulæ, Quæritur si aliquis Vocalis est in domo infirmus, qui non potest adire locum Capituli, Vtrum teneantur Patres Capituli ire ad cubiculum infirmi, & ibi tractare ea quæ Capitulariter sunt tractanda? Respondeo quod non, sed duo Vocales de corpore Capituli debent ire ad cubiculum infirmi, & ei referre quæ in scrutinio dicta sunt, & inquirere votum eius, ita tenet Hostiensis quem refert, & sequitur Syl. v. electio 1. nu. 6. in princ.

h. §. 1. Aduertendum est, quòd in singulis domibus, cū vocandi sunt Vocales ad Capitulum, monendi sunt antequām de domo exeant, si ea die congregandum sit Capitulum pro aliquo negocio, vt patet ex Decreto facto in Capitulo Generali anno 1624. die 6. Maij, quod incipit, *In singulis domibus &c.*

h §. 2.

h.§.2. Sed hic quæri poteſt, quid ſi non moneantur, Vtrum Capitulum ſit nullum? Reſpondeo quòd non, ſed annullari & irritari poterit. c. bonæ de electione, quia non monitus poteſt illud ratum habere ſi voluerit, c. ſi cui, de electione, nam iuri ſuo quilibet renunciare poteſt, l. ſiquis in conſcribendo, C. de pactis, ita Syl. v. electio 1. nu. 6. verſ. quintum &c.

Circa hanc materiam vide Decretum p. 3. cap, 7. nu. 18. quod eſt in fine præſentis Capitis, cum eius declaraiione.

i De quotidianis erratis verba faciat. Nota quod bis in anno in qualibet domo noſtræ Congregationis fieri debet ſcrutinium, tum clericorum, tum laicorum, vt patet ex Decreto Capituli Generalis anno 1618. quod p. 3. c. 7. n. 17. tenoris ſequentis. Tum Clericorum tum Laicorum noſtrorum mores, vitæq; rationem ſingulis annis ſcrutetur Præpoſitus cum Vocalibus ſuæ Domus, iure iurando P. Præpoſito, & Vocalibus obſtrictis ſecreto ſe obſignaturos quæcunque exceperint. Scrutabitur autem interrogatis quotquot domui ſuæ fuerint præſtito etiam ijs ſecreti iuramẽto. Si quod autem grauius facinus, aut vehemens de eo ſuſpicio reperietur, res quamprimum ad P. Generalem deferatur, qui pro rei, vel qualitate ſuſpicionis, quid facto opus ſit decernet.

Et alio Decreto anni 1627. die 29. Aprilis, cuius tenor eſt ſequens. Decretum alias ſemel in anno ſcrutiniũ de Clericorum, & Laicorum moribus, in poſterum fiat bis in anno à Præpoſito, & duobus Vocalibus per ſecreta ſuffragia eligendis, ſcilicet menſe Ianua-

rio,

rio, & per mensem à festo Corporis Christi.

Hoc Decretum fuit declaratum ab A.R.P. Genetali D. Philippo Maria Guadagno, & suis Consultoribus die 14. Iulij 1627. vt apparet in libro Consultationum fol. 17. Posse eligi etiam Vocales qui in Capitulo interesse nolunt, vel sunt absentes, & quod dicti electi, teneantur acceptare, & exequi dictum officium.

Fuit dubitatum circa hoc vltimum Decretum, Vtrum electi à Capitulo domus debeant referre eidem Capitulo scrutinium factum? Et consideratis considerandis fuit declaratum ab A. R. P. Generalis D. Philippo Maria Guadagno, & suis Consultoribus die 22. Iulij anno 1627. vt apparet ex libro Consultationum fol. 17. à tergo. non esse necesse, sed ipsos electos simul cum P. Præposito posse facere omne id quod ante Decretum, Capitulum domus facere solebat. Excepto quòd si dictis electis videretur aliquis Nouitius eijciendus à Religione, debeant hoc particulare Capitulo domus referre, cuius determinationi standum erit, vt apparet in libro Consultationum fol. 17. à tergo.

Fuit etiam dubitatum, Vtrum essent vocandi, & interrogandi in dicto scrutinio cæteri Patres Vocales, & alii fratres domus?

Et fuit declaratum ab eisdem, omnes esse vocandos, & interrogandos die 13. Martij 1628. vt apparet ex libro Consultationum fol. 22. à tergo.

Ab eisdem, & in eadem die, fuit etiam declaratum, vt apparet in dicto libro Consultationum fol. 22. à tergo, Dictos Vocales eligendos pro supradicto scrutinio fratrum Clericorum, & Laicorum debere eligi per schedulas.

k Idem consulat &c. Aduertendum est, quòd quãuis constitutio in hoc loco dicat, *Cõsulat Patres Vocales*, quod verbum

verbum sonare videtur votum consultiuum, & non decisiuum, tamen ex consuetudine Religionis à fundatione incæpta, & vsque ad præsentem diem perseuerante in omnibus istis casibus notatis in præsenti §. Præpositus quandoque, vsque ad §. Nulla ex nostris domibus &c. Patres Vocales habuerunt, & habent votum decisiuum, & consuetudo declarat legem. c. cum dilectus, de consuetudine. & l. si de interpretatione, ff. de legibus.

k.§.1. Præterea sciendum est, quòd licet regulariter, obligatus ad petendum consilium, non teneatur illud sequi in foro exteriori, vt supra in cap. 7. in fine dictum est, at fallit quando id ab alio tanquam à collega, & officij participe petendum est, (vt in casu nostro) ita Bartolus communiter receptus in l. 1. §. si plures, nu. 7. ff. de exercitoria actione, Dominicus in c. vnico, §. vbi vero, nu. 9. & ibi Francus nu. 5. De Sede vacante in 6. & Sanchez in præcep. decal. t. 2. lib. 5. c. 4. nu. 65.

k.§.2. Notandum est etiam, quòd quando Superiores debent aliquid facere cum consilio Consultorum, vel Vocalium, & de facto faciunt absque consilio, si in illo casu Consultores, & Vocales habent votum decisiuum, vltra inualiditatem actus ex defectu potestatis, quia illam habuit modificatam & qualificatam, vt patet ex c. nouit, de his quæ fiunt à Prælatis, & docet Sylu. v. consilium, nu. 6. ibi, similiter non valet ex defectu potestatis &c. Superiores peccant mortaliter, quia vsurpant aliorum iurisdictionem, & lædunt proximum in re notabili. Si vero habent votum consultiuum, Superiores non petendo consilium peccant venialiter, dato quòd non errent in re facienda, quia faciunt contra rectam rationem.

Si vero errant in re facta vltra peccatum veniale supradictum, ex non petitione consilij, peccant mortaliter, vel venialiter iuxta errata. Nec ignorantia, vel inaduertentia

potest

poteſt illos excuſare. Excuſaſſet tamen ſi conſilium petijſſent. Puniri etiam poſſent depoſito officio, ex tranſgreſſione conſtitutionis.

k.§.3. Vtrum autem actus ſit validus in hoc vltimo caſu, quando habent ſolum votum conſultiuum Conſultores, & Vocales, & Superiores illud non petunt? Reſpondeo, quòd ſic, ita Sylu. v. conſilium nu. 6. ibi, aut habenti prius poteſtatem &c.

l Ante profeſsionem à Religione dimittendus. Hoc intelligitur quando Præpoſitus vellet ex aliqua cauſa Nouitium dimittere: At ſi Nouitius ſponte ex voluntatè ſua vellet à Religione diſcedere, non requireretur votum Patrum vocalium, quamuis optimum ſit, vt à Præpoſito fiant certiores de voluntate Nouitij antequã diſcedat.

l.§.1. Sed hic quæri poſſet. Vtrum P. Generalis poſſit propria auctoritate dimittere Nouitiũ à Religione abſque conſenſu Præpoſiti localis, & Capituli domus, immo contra illorum voluntatem? Reſpondeo, quòd ſi hoc facit abſque iuſta cauſa peccat, & puniri poſſet à Capitulo Generali, actus vero dimiſſionis erit validus, & quòd peccet patet, quia cum de ſua licentia ſit acceptatus in Religione, vt patet ex Capitulis Generalibus p.2.c.4 nu.14. contra rectam rationem ageret in re graui, in præiudicium tertij, illum dimittendo abſque legitima cauſa, & per conſequens pro modo culpæ puniri poſſet. Quod actus erit validus, patet, quia à nulla lege annullatur, & multa fieri prohibentur, quæ tamen facta tenent. Si vero P. Generalis illum dimittit ex aliqua iuſta cauſa ſibi viſa, & maximè quando eſſet diſcuſſa vnà cum Patribus Conſultoribus, tunc poteſt illum dimittere etiam contradicente Præpoſito locali, & Capitulo domus, & ratio eſt, quia habet ſupremam poteſtatem in gubernatione Religionis, & ad ipſum ſpectat examinarè

actiones suorum subditorum, & prouidere de iustitia, vnde si Capitulum domus potest illum dimittere à Religione, multo magis potest P. Generalis vnà cum Consultoribus. Præterea si cum causa potest expellere à Religione professum, declarando illum incorrigibilem, quanto magis potest cum causa expellere Nouitium. Nec obstat constitutio in loco supradicto p. 3 c 9. §. Præpositus quãdoque &c. quia loquitur de Præposito locali, ipse enim non potest absque consensu Capituli illum dimittere, etiam cum iusta causa, secus vero de Præposito Generali, qui habet supremum regimen totius Religionis.

De Capitulis domorum, vide omnino quæ decisa fuerunt in Capitulo Generali anni 1627. die 29. Aprilis, Decreto quod incipit, *In Capitulu domorum &c.*

m Aere alieno &c. De hac materia vide Decretũ statutum à Capitulo Generali anni 1624. die 5. Maij, quod incipit, *Ne domus nostra, &c.* in quo statuitur pœna contra transgressores præsentis constitutionis.

n Cum Vocalis &c. Hic quæri potest, Vtrum in Capitulo domus, teneatur Prælatus primus omnium, dicere votum suum? Respondetur affirmatiuè, quando Patres vocales habent votum decisiuum; secus vero quando habent votum consultiuum, & ita fuit declaratum à P. Generali D. Eliseo Nardino, & suis Consultoribus, in tertio triennio sui Generalatus.

o Communes literas &c. Aduertẽdum est, quod literæ communes scriptæ ab A. R. P. Generali, Præpositis, & Vocalibus, aperiri non possunt à Præposito nisi in Capitulo domus, vt patet ex ordinibus factis à P. Generali, tit. *Ordini diuersi &c.* nu. 15. fol. 11. Vnde constitutio procedit

in

in alijs literis communibus ab alijs ſcriptis, & ita fuit declarata præſens conſtitutio à Generali P.D Andrea Caſtaldo, & ſuis Conſultoribus anno 1619. die 8. Nouembris, vt apparet ex regiſtro conſultationum fol. 85.

P Nemo literas &c. De hac materia vide Decretum factum à Capitulo Generali anni 1624. die 3. Maij, quod incipit, *Ad euitanda &c.* & circa hoc Decretum aduertendum eſt, quòd dum dicit, *Sacerdotum non Vocalium literas, propria manu ſubſcribant Præpoſiti*, non intelligitur de illis ſacerdotibus, qui ſub ſcrutinio fuerunt in Capitulo Generali poſt duodecimum annum à profeſſione, licet in Vocalium numerum non fuerint admiſſi, vt declaratum fuit à P. Generali D. Vincentio Giliberto, & ſuis Conſultoribus die 20. Iulij anni 1625. vt apparet in libro Concluſionum Conſultæ fol. 9 nu. 5. Præterea de illis verbis, *Qui literas dediſſe aut recepiſſe inſcio Præpoſito, & contra hanc legem repertus fuerit, grauiter puniatur*.

p.§.1. Dubitari poteſt, qua pœna ſit puniendus tranſgreſſor? Reſpondetur, quòd ſi in litera aliquid mali non continetur, debet puniri aliqua pœna regulari, arbitrio Superioris: Dixi regulari, quia delictum non eſt aliud niſi tranſgreſſio Regulæ. Dixi arbitrio Superioris, quia quod à lege determinatum non eſt, arbitrio Superioris eſt determinandum, conſideratis circunſtantijs delicti.

p.§.2. Quæri etiã poteſt, quando Religioſus poſſit, vel teneatur manifeſtare ſuis Prælatis propria delicta, vel aliorum Religioſorum ſuæ Congregationis?

Quæſtio hæc difficilis, & vtiliſſima eſt, & nimis frequens Regularibus, pro cuius euidentia, hæc ſunt præmittenda.

Primo, quòd eſt differentia quando delictum eſt graue, puta peccatum mortale, & quando leue, puta veniale.

Secundo, eſt etiam differentia, quando peccatum eſt publicum,

blicum, & quando occultum; Occultum enim dicitur etiã si à duobus, vel tribus testibus sciatur, dummodo nulla infamia orta sit. Nauar. in manuali cap. 27. nu. 250. versic. decimo &c.

Tertio, peccatum potest esse, vel solum in damnum ipsius peccantis, vel in damnum aliorum.

Quarto, peccatum quod est in damnum aliorum potest esse, vel in damnum publicum, idest totius communitatis, vel in damnum alicuius personæ priuatæ.

Quinto, aliquando subditus tenetur manifestare, & aliquando est in sua potestate manifestare, vel non manifestare.

Sexto, Superior Religiosorum non solum est Iudex, sed etiam pater; & ideo est differentia quando manifestatur delictum tanquam Iudici, vel tanquam patri.

Septimo, est differentia quando Prælatus est discretus, & pius qualis esse debet, & quando non est talis.

His igitur præmissis absoluam quæstionem infrascriptis conclusionibus.

Prima conclusio, Peccata publica siue sint mortalia, siue venialia, siue in damnum aliorum, siue ipsius peccantis tantum, manifestari possunt Superiori tanquam patri, & tanquam Iudici, si bono zelo manifestans moueatur. Et ratio est, quia in hoc casu non læditur fama proximi, quia illam iam perdidit peccans, publice peccando. Et publicè peccantes, publicè sunt corrigendi, vt cæteri timorem habeant, iuxta Apostolum in epist. 1. ad Timoth. c. 5. Concil. Trid. sess. 24. c. 4. de reformat. & c. 1. de pœnit. & remiss. vbi Alexander Papa inquit, Manifesta peccata, non sunt occulta correctione purganda; & ita etiam docet D. Tho. in 2.2. q. 33 ar. 7. & Sot. de ratione teg. secr. memb. 2. q. 4. concl. 1. & Nauar. in man. c. 24. nu. 14. Et sciens Visitatoribus, vel Prælato in inquisitione generali tenetur manife-

stare

ſtare dum legitimè interrogatur. Salon in 2.2.D.Tho.t.1 ſuper q.68.art.1.contr.2.concl.3.

Secunda concluſio, Peccata etiam occulta, quæ vergunt in damnum commune Religionis, vt ſunt peccata quibus populus de facili ſcandalizatur, vel peccata, quæ infamant, vel infectant Religionem, non ſolum manifeſtari poſſunt, ſed debent; & maximè quando à Superiore præcipitur, vt manifeſtentur, vt docet Salon in 2.2. D.Tho.to.1.q.68.ar. 1.controu.2.regula 1. & Sayrus in lib. 11. clauis regiæ c.4. nu.4. Et ratio eſt, quia membra ſubuenire debent toti corpori, & damnum commune præferri debet priuato. Et intelligitur concluſio etiam prætermiſſa correctione fraterna, quia de ſimilibus, nunquam, vel raro ſperatur correctio, & taliter peccantes debent eſſe noti Superioribus, dato quòd ſint emendati, ad præcauendum recidiuum.

Eſt tamen aduertendum primo quòd licet raro ſperetur correctio in ſimilibus caſibus. Si tamen adeſſet ſpes probabilis correctionis, deberet neceſſario præmitti, vt ſeruetur præceptum Euangelicum, nec eſt opus, vt quis ſit omnino certus ſua correctione fratrem eſſe emendandum, ſed ſufficit, vt probabiliter ſperet emendationem.

Eſt aduertendum ſecundo, quòd ſi ſciens probare non poteſt delictum, non tenetur manifeſtare Superiori tanquam Iudici, ſed tanquam patri, vt poſſit remediũ afferre.

Eſt aduertendum tertio, quòd quando denunciator ſcit certò, vel probabiliter peccatorem eſſe emendatum, & denunciatio fit ſolum ad præcauendum recidiuum, quod probabiliter timetur, debet denunciare Superiori tanquam patri, non autem tanquam Iudici, quia ſic ſufficienter erit prouiſum malo futuro.

Delicta, quæ infamant, vel infectant Religionem, & vergunt in damnum commune hæc ſolent eſſe, Hæreſis, Incantationes, & Sortilegia, in quibus eſt ſacramentorum,

vel

vel ſacramentalium abuſio, vel interuenit expreſſa Dæmonum inuocatio, nam ſapiunt hæreſim manifeſte; Peccata carnalia, ſollicitationes ad malum, nimis, & frequens familiaritas cum mulieribus, vel hominibus ſuſpectis, ex quibus proximus facilè ſcandalizatur, & ſimilia, arbitrio prudentis, conſideratis circunſtantijs, quæ occurrere ſolent.

Tertia concluſio, Peccata occulta alicuius, quæ ſunt in fieri, & vergunt in damnum priuatum tertij, ſi correctione firmiter, vel probabiliter ſperatur emendatio, nec probabilis dubitatio remanet, vt in futurum in idem reincidat, non ſunt manifeſtanda Superiori, vel alijs, ſi vero firmiter, vel probabiliter non ſperatur correctio, vel probabiliter dubitatur de recidiuo, dato quod correctus videatur, ſunt manifeſtanda Superiori, vel alijs, qui poſſunt malum impedire; ſaluando quantum fieri poteſt famam proximi, ideſt non manifeſtando delinquentem ſi fieri poteſt; & quando æquale eſſet periculum peccantis, & innocentis, ſubueniēdum erit potius innocenti, quàm famæ nocentis. ita Sayr. in lib. 11. clauis regiæ cap. 4. nu. 5.

Quarta concluſio, Peccata occulta iam commiſſa, quæ vergunt in damnum priuatum tertij, vel ipſius peccantis ſolum, vt rixæ, contentiones, iniuriæ, percuſſiones, furta, fractio ieiunij, blaſphemiæ, & ſimilia, ſi ſint emendata, vel correctione ſperatur emendatio, nec dubitatur de recidiuo, non ſunt manifeſtanda Superiori, nec amico, vel alijs. ita Sot. de rat. teg. ſecret. memb. 2. q 4. concl. 3. dubit. 3. & concl. 4 Sayr. in lib. 11. clauis regiæ c. 4. nu. 13. & 14.

Et licèt ſumma Angelica in v. denunciatio, n. 10. expreſſe contrarium doceat, & Riccard. in 4. ſent. diſt. 19. ar. 3. q. 1. ad ſecundum, prima tamen opinio eſt verior, & communis, vt docet Sayrus vbi ſupra. Si vero non ſunt emendata, vel correctio non ſperatur, vel dato ſint emendata probabiliter dubitatur de recidiuo, licitè poſſunt Superiori

tanquam patri manifestari, non autem tanquam Iudici, quia manifestando tanquam patri non dicitur Ecclesiæ,sed personæ proficienti ad eius emendam. Si Prælatus in hoc casu præcipiat manifestationem,intelligi debet præceptum Prælati, præmissa prius correctione fraterna,siue præceptũ fiat communiter ad omnes, siue specialiter ad aliquem. ita D.Tho. in quodlibeto 1.ar.16. & in 2.2.q.33.ar.7.in resp. ad quartum & quintum.

Excipitur quando Prælatus procederet vt Iudex, & iuris ordine seruato præciperet, vel interrogaret, nempe ad accusationem partis, vel præcedente infamia, vel ex grauibus indicijs, vel delictum esset semiplene probatum. In his casibus teneretur manifestare, etiam correctione non præmissa; & dato quod delinquentes essent emendati, quia Prælatus vt Iudex in hoc casu intendit punire delinquẽtes, ob publicam vtilitatem, nempe vt alij eorum pœnis arceantur à criminibus. ita D.Tho. in locis præallegatis.

Quinta conclusio, In criminibus quæ sunt in damnum alterius publicum, vel priuatum adhuc imminens,& quod adhuc est in fieri, & Prælatus vt Iudex inquirit, & interrogat: testis si dubius sit an teneatur respondere, debet peritos consulere, & de sua obligatione certus reddatur, & interim vti potest amphibologia quod si postea adhuc manet in dubietate, debet Iudicem vltro adire, & veritatem propalare, secundum intentionem Prælati, vt probat Salon in 2.2.D.Tho.to.1.super q.69.ar.2.contr.3.concl.5.

Sexta conclusio, In criminibus, quæ non sunt in damnũ imminens alicui, nec publicum, nec priuatum,sed iam sunt præterita,& commissa, tam testis, quàm reus, quando prudenter sunt dubij, an Prælatus,qui vt Iudex inquirit rectè, & iuridicè interroget, non tenentur ei respondere. ita Salon vbi sup.t.1.q.69.ar.2.controu.3.concl.1.

Septima conclusio, Si alicui est damnum illatum, vel

aliquis

aliquis est offensus ab alio, potest damnificatus, vel offensus manifestare peccatum offendentis Superiori, etiam nō præmissa correctione fraterna. Et si offensam sibi factam probare poterit, vel damnum illatum, manifestare etiam poterit Superiori tanquam Iudici; si vero non poterit probare, manifestare poterit tanquam patri. Probatur hæc conclusio ex his, quæ dicit Salon in 2. 2. D.Tho.to.1.q.68. ar.1.controu.2.concl.4.

Octaua conclusio, de Actionibus, quæ tendunt, & ordinata sunt ad mortalia (ex quibus oriuntur vehementes suspiciones) idem est iudicium prout est de peccatis mortalibus, vt sunt nimia familiaritas cum mulieribus, vel alijs personis suspectis, ingressus ad domum suspectā, & similia.

Nona conclusio, si Prælatus ad conseruandos fratres liberos à peccatis, & ad regularem obseruantiam conseruandam præcipiat alicui fratri, puta Titio, vt diligenter obseruet actiones aliorum fratrum, & Titius tanquam persona publica à Prælato constituta ad bonum commune (prout passim constitui solent ad hunc effectum Promotores fiscales, siue alij qui dicuntur Massari, siue Iurati) poterit manifestare Prælato omnia, quæ vidit, vel audiuit correctione digna, absque peccato; immo ex officio tenetur manifestare, etiam non facta prius correctione fraterna; & ratio est, quia finis huius manifestationis est publica vtilitas: finis verò correctionis fraternæ est emendatio fratris, vnde cum non conueniant in fine, vna non exigitur ad aliā; Et huiusmodi publici denunciatores non prohibentur recipi in testes in leuibus delictis, ita Farinac. de testib. q. 60. illatione 1.nu.74.Mascard.de probat.concl.26.nu.9.Campegius de testib.reg.104. in 1. fallentia.

Decima conclusio, quando Prælatus legitimè suum subditum interrogat, tenetur subditus veritatem confiteri secundum intentionem Prælati interrogantis, siue testis sit,

siue

siue reus. Hæc conclusio est D. Thó. in 2.2. & quantum ad reum, in q. 69. art. 1. & quantum ad testem in q. 76. ar. 1. & est communiter approbata, illam etiam docet Sot. de rat. teg. secr. memb. 2. q. 7. concl. 1. Ex hac conclusione deducitur; quòd dum Visitatores in Visitationibus generalibus, generaliter interrogant fratres, vtrum Constitutiones obseruentur, vel regularis disciplina seruetur, & similia, tenetur subditus veritatem dicere, & si ex illa responsione generali forment Visitatores aliam interrogationem generalem magis restrictiuam, tenetur etiam veritatem manifestare, & si ex secunda responsione colligant aliquod indicium contra particularem personam, possunt formare interrogatorium contra particularē personam, & sic semper quòd legitimè interrogant, subditus tenetur veritatem manifestare.

Vndecima conclusio, si Prælatus non vt Iudex, sed vt pater interrogaret subditum, & ipse subditus sponte, vel lapsu linguæ diceret se commisisse aliquod crimen, etiam graue, non haberet Prælatus ius inquirendi iudicialiter, sed solum fraternaliter corrigendi: ita Sot. de rat. teg. secr. membro 2. q. 6. concl. 3. col. 2. ante vers. tertium casum &c. Idem dicendum est, si manifestaret aliquod crimen secretum alterius; & ratio est, quia dum manifestatur ei vt patri, non potest vt Iudex punire, vel inquirere, nisi aliunde ei iuridicè innotescat.

Duodecima conclusio, Licet regulariter reus nunquam teneatur manifestare proprium delictum Superiori, nisi quando iuridicè, & legitimè interrogatur: tamen quando Prælatus vt pater interrogat subditum de aliqua leui culpa occultè commissa, (de qua habet aliquam suspicionem contra ipsum) vt corrigat eum, rectè facit, subditus, si veritatem dicit in sensu communi, quia licet Prælatus non sit Iudex occultorum, sed tantum Deus, tamen quia Reli-

giosus tendere debet ad perfectionem, & Prælatus cupit scire illam culpam, vt corrigat ob priuatam vtilitatem, nō debet patri occultare illam: Et discretus Prælatus ex alia parte, non debet illam corrigere coram alijs, sed inter se, & ipsum solum; si vero subditus diceret veritatem in sensu priuato, & sic ambiguè responderet, non peccaret, nec etiam venialiter, quia in rigore non tenetur se manifestare, & confirmatur, quia nec Confessori interroganti de aliqua culpa veniali tenetur pœnitens se prodere, & respondere in sensu communi, quia non tenetur illam confiteri, cum sit materia voluntaria, & non necessaria, ergo multo magis Prælato.

Decimatertia conclusio, quando aliquis cognoscit Prælatum esse pium, discretum, spiritualem, & non habentem rancorem, seu odium aduersus subditum delinquentē. Et quod sua auctoritate, & prudentia remedium poterit adhibere delinquenti, quod ipse sua correctione adhibere non posset, poterit, sine præuia monitione secreta, manifestare delictum occultum fratris, Superiori, tanquam patri, dato quòd delictum sit graue. ita D.Tho. in quodlibeto 11. q. 10. ar. 13. quem refert, & sequitur Sayrus in lib. 11. clauis regiæ cap. 4. nu. 14.

Quartadecima conclusio, Ex consensu ipsius qui deliquit, potest alter, crimen delinquentis, non præmissa secreta correctione, statim Superiori indicare: ita docet Gregorius de Valentia in 2.2. D.Tho to.3. disp.3. q 10. puncto 5. §. quintus casus &c. quem refert, & sequitur Sayr. in lib. 11. clauis regiæ c.4. nu.9. in fine, vers. quintum est, & n.20.

9 Literis &c. Idem seruandū est cum Patribus Consultoribus, siue simul iunctis, siue separatim cum vnoquoque illorum; & ita fuit declaratum à P. Generali D. Andrea Castaldo, & suis Consultoribus anno 1618. & ad hunc

hunc effectum fuit impressum sigillum separatum pro Cōsultoribus, ad hoc vt Præpositi illud videntes, literas non aperirent.

r Annalium &c. In hac materia annalium, vide quod determinatum est in Capitulo Generali anni 1624. in determinationibus negociorum particularium, die 8. Maij, quæ incipit, *si determini per ciascuna prouincia &c.*

f Accepti & expensi rationem &c. Vide Decretum Capituli Generalis anni 1624. die 5. Maij, quod incipit, *Ne domus nostra &c.* & Decretum anni 1627. die 9. Maij, quod incipit, *In qualibet domo &c.*

t Elapsus sit &c. Quod statutum est in hac Constitutione est iuri communi conforme, quia Officialis etiā completo tempore sui officij, debet ministrare in suo officio, quoadusque superueniat successor, l. meminisse, ff. de officio Proconsulis, l. 1. §. Administrationem, C. vt omnes Iudices Ciuiles.

In Decretis Capitularibus nostræ Congregationis par. 3. cap. 7. sunt multa Decreta consideratione digna, quæ pertinent ad rubricam præsentis Capitis, ideo operæpretium duxi, illa hic ponere & commentis explicare.

t. §. 1. In Decretis par. 3. cap. 7. num. 4. Præpositus nominatus, vel præsentatus Episcopus, octo dierum spatio animum aperiat, num assentiatur nominationi, vel præsentationi, sin secus elapso spacio à Præpositi munere ipso facto cadat. Cum ita Patres se eum in Præpositum elegisse intendant.

Vide originale Decretum, quia clarius loquitur: hæc

sunt verba Decreti originalis: Infra octo dierum spacium teneantur animi sui mentem de eo acceptando, aut renunciando aperire, quibus elapsis, si nominationi, aut præsentationi de se factæ assenserint, vel se declarare noluerint, statim & ipso facto à Præpositi munere cessasse censeantur.

t.§.2. Hic primo dubitari potest, Vtrum hoc Decretum comprehendat Præpositum Generalem, quia quamuis non possit Episcopatum ambire, nec sponte oblatum acceptare absque præcepto Summi Pontificis, potest tamen illum facto sibi præcepto acceptare; Vtrum præstito consensu censeatur ipso facto à Præpositi Generalis munere cessare? Respondeo affirmatiuè, quia eadem est ratio, & propterea idem ius esse debet.

Secundo dubitari potest, si aliquis Vocalis esset nominatus, vel præsentatus Episcopus, Vtrum includatur in dicto Decreto? Respondetur quòd non, quia non est eadem ratio de Vocalibus, quæ est de Præpositis; præterea Vocales non sunt electi cum hac conditione, cum qua sunt electi Præpositi, & ideo priuari non possunt ipso facto voce. Et hoc procedit in omni actione, etiam in electione Vocalis pro Capitulo Generali.

t.§.3. Maior dubitatio est de Vocali, qui exercet officium loco Præpositi propter eius mortem, vel absentiam, Vtrum si nominatus, vel præsentatus sit Episcopus, & nominationi, vel præsentationi de se factæ assentiatur, vel se declarare noluerit, ipso facto, elapso octauo die, à gubernatione domus cesset? Et duæ possunt esse opiniones, Vna affirmatiua, Altera verò negatiua. Pro parte affirmatiua facit Regula iuris, quæ dicit, quòd vbi est eadem ratio debet esse eadem iuris dispositio, c. dudum, il 2. de electione, c. cum

c.cum dilecta, de confirmatione vtil. l. illud, ff. ad legem aquiliam. sed ratio huius Decreti fuit fauor Religionis, vt gubernaretur domus à filijs Religionis qui permanent in Religione, & non ab illis, qui animum habent discedendi ab illa, (semper enim melius gubernatur domus ab illis, qui permanet in Religione, quàm ab illis, qui animum habent discedendi à Religione) quæ ratio æqualiter procedit in Vocali, qui gubernationem habet domus loco Præpositi quàm in Præposito: ergo idem ius esse debet.

Prò parte vero negatiua facit, quòd sumus in pœnalibus, in quibus stricta fieri debet interpretatio. cap. odia de reg. iuris in 6. Vnde non debemus ampliare pœnam Decreti à Præposito ad Vocalem, qui regit domum loco Præpositi.

Nec obstat ratio supradicta pro parte affirmatiua, quia non ita procedit ratio dicti Decreti in Vocali, qui regit domum loco Præpositi sicut in Præposito, nam ante dictum Decretum, si Præpositus erat nominatus Episcopus non poterat Generalis tollere gubernationem domus à dicto Præposito, nisi post electionem ad Episcopatum; Vnde occurrebat, quòd per multos menses domus detrimentum patiebatur, quod detrimentum non potest occurrere in Vocali supradicto si esset nominatus Episcopus, quia statim potest à P. Generali remoueri à gubernatione domus, Vnde cum diuersa sit ratio, quod dispositum est in vno casu, non debet extendi in alium casum, & hoc procedit siue dispositio dicti Decreti sit pœnalis, siue conditionalis.

Vtraque opinio mihi videtur probabilis.

§.4. Tertio dubitari potest, An Religiosus ad Episcopalem dignitatem assumptus gaudeat priuilegijs suæ Religionis? Respondeo non gaudere, ita Rodriquez in suis qq. regular. tom 2. q. 58. art. 4. qui affert motum proprium Sixti IV. quem refert, & sequitur D. Bartholomæus à S.

Fausto

Fausto in suo thesauro Religiosorum lib. 6. q. 197. & ratio est, quia sicut est liber ab obedientia Superiorum Regularium, ita quoque priuilegijs suæ religionis gaudere non debet.

t.§.5. Quarto dubitari potest, Vtrum Religiosus ad Episcopalem dignitatem assumptus, si postea Episcopatum deponat, compellatur redire ad Religionem?

Respondeo, quòd variæ sunt Doctorum opiniones, nam Abulensis in c.30.Numeri q.109. Paludanus in 4.sent.dist. 38.q.4.ar.3. Aragon in 2.2.D.Tho.q.88.ar.11. & Azorius lib.12.instit. moral. c.7.in fine, tenent redire compelli ad Religionem. E contra vero Nauar. in consilijs lib.3.tit. de Regularibus consil.15.nu.11.Rodriquez tom.3. quæst. regular. q.52.ar.26. & alij tenent quod non, quæ est magis vsu recepta.

Quæ opinio negatiua ampliari potest, procedere, non solum quando sponte renunciauit Episcopatui, sed etiam quando esset depositus, vel illo priuatus ob eius demeritũ.

t.§.6. Sed quid si renunciasset non solum Episcopatui, seu loco, sed etiam dignitati, vel propria culpa esset degradatus? In hoc casu D. Barthol. à S. Fausto in suo thesauro relig. lib.6.q 202. dicit, quòd tenebitur ad Religionem redire, cum exuatur omnibus priuilegijs ratione dignitatis sibi concessis, & per consequens cessabit quoque priuilegium exemptionis ab obedientia Religionis.

Sed hæc opinio quamuis sit probabilis, probabilior videtur opposita, quod non teneatur redire ad Religionem etiam in hoc casu, & ratio est, quia exemptio ab obedientia Religionis est fundata in dignitate Episcopali, quæ dignitas procedit ex charactere, quem recipit Episcopus, vel dilatatur in eius consecratione; Vnde quamuis Episcopus renunciet dignitati, (vel sit degradatus) & per consequens exuatur priuilegijs ratione dignitatis sibi concessis, remanet

net tamen dignitas, quia resignatio non abstulit illi ordinem, sed executionem, vt patet ex cap. vnico de ordinatis ab Episcopo, qui renunciauit Episcopatui, & ibi glo.v.executionem, & Panorm.nu.3. & Suarez in 3 p.D.Tho to.3. disp.36.sect.3. & Sylu.v Degradatio, num 9. Vnde si ordinat, validè ordinat, licet ordinatus sit suspensus ab executione, vt in dicto tex. & glo. & Panorm. Et similiter sicut sacerdos degradatus, licet priuetur vsu, & priuilegijs sacerdotalibus, vt docet Suarez, & Sylu. in locis prærallegatis, non tamen priuatur ipso ordine sacerdotali, quia non priuatur charactere, qui est impressus in anima: ita etiam dicendum est de Episcopo degradato, quòd licet priuetur vsu, & priuilegijs ratione dignitatis sibi concessis, non tamen priuatur ipsa dignitate impressa in anima, ratione characteris propter consecrationem. ita Sylu. v. Degradatio, num. 9.

In Decretis p.3. c.7.nu.7. Vrgente, necessitate, vel ob publicum scandalum, (quod absit) possit Præpositus transmittere aliquem è suis in proximiorem domum, de consensu tamen eius Præpositi, à quo loco depositi tantum habeatur. Circa hoc Decretum est aduertendum, quod ab A. R. P. Generali D. Philippo Maria Guadagno, & suis Consultoribus die 21. Martij 1628. fuit ordinatum, quòd non obstante quacunque consuetudine, nullus Superior possit transmittere aliquem Patrē, vel Fratrem de vna Prouincia ad aliam, absque expressa licentia P. Generalis, sub pœna suspensionis ab officio, si est Præpositus, Vicarius, vel Visitator, & si esset simplex Vocalis, sub pœna suspensionis vocis actiuæ, ac passiuæ ipso facto incurrenda: & transmissi cum dicta licentia intelligantur incidisse ipso facto in pœnam carceris per tres menses.

In

t.§.7. In Decretis p.3.c.7.nu.9. Ordinationes à P.Generali; seu à quolibet alio Præposito in sua Domo factæ, indictæve, in suo robore permaneant, & vnusquisque accuratè seruet, etiam si ad Generale Capitulum illi se contulerint, munusq; suum abdicauerint, quousque à Generali Capitulo, vel à successore speciatim abrogentur.

De iure præcepta Superiorum ad aliquid faciendum, vel non faciendum obligantia, nisi emanent per modum Constitutionis à potenti illam facere, sed iubeantur ab homine, semper expirant mandantis morte, vel extincta eius iurisdictione, quamuis res non integra sit, quia cum ea præcepta non sint Constitutiones, & absque causæ cognitione, & prolatione sententiæ proferantur, nec per illa committatur iurisdictio, non sunt natura sua perpetua, nec possunt ligare extincta præcipientis iurisdictione, vt patet ex l.fin ff. de pœnis, & docet Sylu. v. Delegatus, q.3. Corduba, Menochius, & alij quos refert, & sequitur Sanchez de matrim. lib. 8. disp. 28. nu. 47.

Sed posset quis dubitare de validitate præsentis Decreti ex supradicta doctrina; cum enim sit contra ius, videtur per consequens non habuisse facultatem Capitulum Generale illud statuendi, sed respondetur primo fuisse factū ab habente potestatem legem condendi: Vnde licet ex natura sua, huiusmodi præcepta non sint perpetua, tamen Capitulum Generale poterat illa præcipere per Constitutionem in perpetuum. Secundo licet ex natura sua, & legis declaratione dicta præcepta expirent, extincta præcipientis iurisdictione, tamen non prohibet lex quin possit fieri (in perpetuum per viam Constitutionis ab habente potestatem legem condendi) vt non expirent per extinctionē

iurisdictionis,ob bonum commune. Tertio dictum Decretum licet conforme non sit iuri ciuili, tamen est rationabile, & non est sacris Canonibus, nec bonis moribus contrarium; ergo est licitum.

t.S.8. In Decretis p.3.cap.7.nu.11. Nullus Visitator in Vicarium eligatur, nec qui nostræ Congregationis onera minime sustinet. Singulis annis à Præposito domus designetur,& à P. Generali creetur.Vltra triennium in domo eadem ne prorogetur. Absente vel mortuo, aut muneri suo in Capitulo Generali, vel quouis alio modo abdicante Præposito, Vicarius munus suum exercet, donec alius Præpositus sufficiatur, domumq; suam adeat.

t.S.9. Aduertendum est, quòd licet Vicarius confirmari non posset vltra triennium, tamen quando compleret triennium, paulò ante Capitulum Generale, & à Præposito non esset nominatus nouus Vicarius, nec ipse remotus, posset cum consensu A.R.P. Generalis & PP. Consultorum continuare officiũ Vicariatus, quousque à Capitulo Generali esset nouus Præpositus electus; & ratio est.

Primo, quia præsens Decretum non intelligitur mathematice, sed moraliter, idest, vt confirmari non possit per alium annum.

Secundo, non conuenit in eo tempore, quo discessurus est Præpositus eligere nouum Vicarium, & mutare gubernationem totius domus.

Tertio, si eligeretur nouus Vicarius in illo tempore, cogeretur (certo modo) futurus Præpositus, & P. Generalis illum confirmare, quia non confirmando illum, & eligendo alium, scandalizarentur seculares videndo tot mutationes,in tam breui tẽpore. Et in praxi ita fuit obseruatum

in domo Sancti Georgij Arimini anno 1621.

t.S.10. Hic dubitari potest, Verum Vicarij Tusculanæ domus, & Vici Aequensis habeant iurisdictionem fori exterioris, & possint iudicialiter punire illos, qui delinquunt in eorum domibus? Et ratio dubij est, primo, quia quando eliguntur non sunt nominati à Præpositis domorum, à quibus dependent, sed immediatè sunt electi à P. Generali. secundo in Decretis p.3.c.7.nu.14. dum fit mentio de Vicario Vici Aequensis dicuntur hæc verba; *Extra suam domum nullam iurisdictionem exerceat*; vnde à contrario sensu colligitur, quòd in sua domo iurisdictionem exerceat. Respondeo, quòd dicti Vicarij licet nomine differant à Præpotis, tamen in suis domibus sunt verè, & propriè Prælati, & habent eandem iurisdictionem in suos subditos, quam habent nostri Præpositi locales in suis domibus, tam in foro exteriori, quàm in foro animæ, vt patet ex Ludou. Miranda in suo man prælat. to.2.q.20.ar.1.concl.1. In electione vero Vocalis pro Capitulo Generali, debet Vicarius cum suis Vocalibus conuenire cum alijs Vocalibus domus à qua dependent.

De facultate Vicarij S. Petri de Arena Ianuæ; vide in Procemio constit. commento super verbo Quamuis autem &c. in fine.

In Decretis p.3. cap.7.nu.15. Absente Præposito, & Vicario, senior ex Vocalibus (licet alius esset sacerdos professione prior) in solemnioribus diebus celebret, & quo ad omnia semper Præpositi iura in spiritualibus exerceat.

t.S.11. Senior ex Vocalibus intelligitur ille, qui professione senior est, quamuis actiuam tantum vocem habeat, sed aduerte quòd in fine dicti Decreti dicitur, *Præpositi iura* (nota) *in spiritualibus exerceat*; Ergo in temporalibus iura

Præpo-

Præpositi non videtur posse exercere, & rationabiliter, quia cum careat voce passiua, non potest eligi in Præpositum, ergo nec iura Præpositi exercere poterit in temporalibus, Vicario absente, vel mortuo, sed tantum in spiritualibus, nempe celebrando in festiuitatibus, in quibus solent Præpositi celebrare, vt patet ex præsenti Decreto. Respondeo tamen, quòd non tantum in spiritualibus, sed in rebus omnibus Præpositi vicem gerit, vt patet ex constitution. parte 2. capite 9.5. Qui voce caret passiua, iuncto versiculo, Absente tamen Præposito. Vnde in hoc Decreto dicitur in spiritualibus exerceat, ad excludendos simplices sacerdotes, qui Vocales non sunt, quamuis professione sint seniores. Et Vocales voce tantum actiua, licet eligi non possint in Præpositos, possunt tamen absente, vel mortuo Præposito, & Vicario, iura præpositi in rebus omnibus exercere, ex vi dictæ constitutionis approbatæ à Clem. VIII.

t. §. 12. In Decretis p. 3. cap. 7. nu. 18. Ad Capitulum cuiusque Domus omnes prorsus eius Domus Vocales conueniant; qui pro suo libitò per tres continuas vices abfuerit, per trimestre actiuo, & passiuo suffragio puniatur.

t. §. 13. Hoc Decretum fuit declaratum ab A. R. P. Generali D. Vincentio Giliberto, & suis Consultoribus, vnà cũ Assessoribus anno 1625. die 7. Nouẽb. & declaratio confirmata ab A. R. P. Generali D. Philippo Maria Guadagno, & suis Consultoribus die 14. Martij 1628. vt apparet ex libro Consultationum fol. 23. Declaratio hæc est. Consideratis & põderatis verbis Decreti Capit. Generalis 1621. quod est par. 3. c. 7. nu. 18. & incipit, *Ad Capitulum &c.* circa absentiam voluntariam Vocalium tribus vicibus à Capitulis Domorum, post maturam considerationem declaramus.

Primò, vt Vocalis transgressor dicti Decreti, non intelligatur priuatus suffragio per tres menses, nisi per sententiam sit declaratus suspensus.

Secundo, supradicta pœna suspensionis proferēda à Capitulo domus, incipit currere à die publicationis, & intimationis sententiæ.

Tertiò, condemnatus in dictam pœnam, remanet suspensus consequenter, non solum facultate interueniendi Capitulis; sed etiam facultate dandi benedictionem, & omnibus actibus pertinentibus ad Vocales, vt Vocales sunt.

t.§.13. Sed vltra decisa in dicta declaratione, ponamus quòd Vocalis aliquis sua culpa, & voluntate, per tres vices continuas non interfuerit in Capitulis domus, si postea interueniat in Capitulo, ante condemnationem, & à Præposito, & Patribus nihil sit ei dictum in contrarium dubitari poterit.

Primo, Vtrum dicta pœna tacitè censeatur remissa? Respondeo quòd non, quia dicta pœna imposita est à lege ob bonum commune, & ideo Iudices, qui sunt Præpositus, & cæteri Vocales non possunt illam remittere.

Secundo, dum non est condemnatus, Vtrum possit Capitulis licitè interuenire, & suffragium ferre? Respondeo quòd sic, nec potest ei prohiberi ante condemnationem.

Tertio, Vtrum condemnatio fieri debeat causa cognita? Respondeo quod sic, (sed summariè) audiendo rationes dicti Vocalis, quia potest esse, quod habuerit legitimam causam non interueniendi.

Quarto, si Vocalis allegasset legitimum impedimentū, sed ob obliuionem, vel negligentiam non se excusasset apud Præpositum, & Vocales eodem tempore, sed postea saltem apud Præpositum, Vtrum ob dictam negligentiam incidat in dictam pœnam? Respondeo quòd non, quia de-

lictum

lictum non est commissum, cum non pro suo libito, sed iusta causa absfuerit, & quāuis sit in culpa negligentiæ, ob excusationem non factam apud Superiorem, tamen est diuersa à culpa Decreti, & huiusmodi culpæ negligentiæ solent aliqua pœnitentia regulari leui, puniri à Superiore.

Quinto, si hoc iustum impedimentum quod allegat Vocalis (reus præsumptus) non possit testibus probare, Vtrum sufficiat illud cum iuramento affirmare, & teneantur Iudices ei credere? Respondeo quod sic, & ratio est, quia de nullius agitur præiudicio, & ideo in talibus actibus, leuis probatio sufficit, ita Abbas in c. proposuisti, de consecrat. ecclesiæ, vel altaris. Præterea quando occurrunt dicta impedimenta non solent adduci testes ad probandum impedimenta, sed quando sunt verisimilia, stari solet simplici dicto ipsius asserentis: ergo in similibus casibus iuramentū haberi debet loco plenæ probationis, Authentica vt litigantes iurent, in principio.

Sexto, si vocalis pro suo libito abest à Capitulo domus, Vtrum peccet? Et si peccet, quod peccatum sit? Respondeo, quòd duæ possunt esse opiniones, vna quòd peccet, non quia facit contra Decretum, vel Constitutionem, sed quia deficit in suo officio, ad quod de iure tenetur, & si semel abest, regulariter erit peccatum veniale, nisi ob grauitatem negocij, quod tractatur in Capitulo, vel ob præiudicium, quod importare potest sua absentia, aliter sit iudicandum, & similiter nisi ex contemptu Superioris absfuerit, quia ex contemptu erit peccatum mortale.

Si vero bis non interueniat, & cum interuallo temporis, erit similiter peccatum veniale, sed grauius, regulariter loquendo. Si vero ter non interueniat continuatè, forsitan parum distat à peccato mortali, quamuis enim certo non asseram esse peccatum mortale, attamen propositus casus grauius iudicium exigit, & ratio est, quia per trinum actum

indu-

inducitur consuetudo, ita Antonius de Butr, in c. fin. de consuetudine, Sylu.v.Infamia, nu.9. & 10. Iason in l.si certis annis, nu.6. C. de pactis, Doctores communiter in l.de quibus, ff. de legibus.

Altera opinio potest esse, non esse peccatum mortale, nec veniale ex obiecto, Vocalem abesse à Capitulo domus, sed ex circumstantia, posse esse peccatum mortale, vel veniale. Probatur quoad primam partem, primo, quia vnusquisque potest fauori suo renunciare.

Secundo, quia Vocalis nec ex iustitia, nec ex charitate tenetur dare votum suum, non ex iustitia, quia nullum apparet ius, quo ad id obligetur; non ex charitate, quia sunt alij, qui ad Capitulum accedunt, & possunt supplere.

Probatur quo ad secundam partem, quia quando materia, quæ tractanda erit in Capitulo est grauis, & ipse cognoscit, quod voto suo potest iuuare, tenetur saltem ex charitate Capitulo adesse. Vtraque opinio est probabilis.

Septimo, Vtrum quando Patres conueniunt Capitulariter alicui contractui, vel aliæ actioni, computari debeat pro Capitulo? Respondeo, quòd prima facie videtur dicendum quòd non, quia est potius exequutio Capituli, quam Capitulũ, sed in contrarium videtur veritas, quia in quacunque actione Capitularis conuentio est Capitulum.

Octauo, ponamus quòd N. Vocalis pro suo libito, per tres vices continuas absit à Capitulis, & postea conueniat in Capitulis, & Præpositus, & Patres data opera, pro tunc, nihil ei significent quoad pœnam, in quam incidit, sed postea paulò antequam fiat electio Vocalis pro Capitulo Generali, eum condemnent ad pœnam impositam in Decreto, vt excludant eum ab electione, Vtrum possint hoc facere? Respondeo, quòd possunt, quia non est præfixus terminus ad eum accusandum, vel condemnandum, & actio criminalis non præscribitur nisi spacio viginti annorum,

l. quæ-

l. quærelam, c. de falsis, & Doctores communiter teste Abbate in c. cum haberet, nu. 4. de eo, qui duxit in matrimonium &c. & Iulio Claro in sua practica crimin. §. fin. q. 51. nu. 1. Vnde qui incidit in hanc pœnam, si cupit se liberare, antequam inquiratur, & condemnetur à Præposito, porrigat supplicationem P. Generali, humiliter confitendo delictum, & supplicet, vt remittatur pœna.

Nono, si Vocalis aliquis pro suo libito nollet Capitulo interuenire, Vtrum possit Præpositus ei præcipere sub aliqua pœna incurrenda, vt interueniat?

Respondeo quòd potest, primo quia Vocalatus est officium, & vnusquisque tenetur suum officium à Capitulo Generali sibi impositum exercere, & per consequens Superior potest illum ad id cogere. secundo, Decretum supradictum ordinat, vt omnes eius domus Vocales conueniant ad Capitulum cuiusque domus: ergo potest Superior præcipere subdito eius obsaruantiam sub aliqua pœna.

Nec obstat dicere, quòd potest pro suo libito abesse, & subire pœnam à Decreto impositã, vt patet ex verbis Decreti, nam respondetur, quòd illud verbum, *pro suo libito*, intelligitur, sine iusta causa, & non quòd possit pro sua libera voluntate abesse; nec per pœnam à Decreto impositam pro tertia transgressione, tollitur facultas Superiori, imponendi aliam pœnam, pro prima, vel secunda transgresione.

Est etiam aduertendum circa hoc Decretum, quod per A.R.P. Generalem D. Philippum Mariam Guadagnum, & suos Consultores die 22. Martij 1628. vt apparet in libro Consultationum fol. 24. fuit decretum, vt Præpositus, & Patres Capituli domus statim condemnent ad pœnam suspensionis vocum, Vocalem illum, qui per tres continuas vices pro suo libito abfuerit à Capitulis domus.

t. §. 14. In Decretis parte 3. capite 7. numero 19.

Vt

Vt charitatis,pacisq; fædus,minimè turbetur,caueāt Patres ante præstitutum tempus aliquo modo detegere, vel aperire, quæ siue in Generalibus, siue in particularibus Capitulis acta fuerint, quæve in noxam, aut præiudicium alicuius esse queunt, qui secus fecerit, tanquam violati secreti reus, prima vice à vocis ferendæ suffragio per quadrimestre, secunda vice per semestre suspendatur. De modo autem inquirēdi in huiusmodi criminis reos id seruetur, quod in murmuratores statutum est; quòd si Præpositus in hoc crimine inciderit, res ad P. Generalem deferatur.

Cum hoc Decreto, vide etiam pœnam stabilitam (contra illos, qui facta religionis alijs extra religionem manifestant) à Capitulo Generali anni 1624. die 5. Maij in Decreto quod incipit, *Qui siue Vocales*, in versiculo, *significentur etiam* &c. & à P. Generali in suo Ordine facto die 6. mensis Decembris anni 1625.

t.§.15. Ponamus quòd aliquis Præpositus localis, in Capitulo suæ domus ordinet sub pœna excommunicationis latæ sententiæ, vt nullus manifestet alijs extra Capitulum, id, quod in dicto Capitulo tractatum, vel conclusum sit, Vtrum si Titius Vocalis dicti Capituli manifestet N. Vocali dictæ domus, qui dicto Capitulo non interfuit, incurrat in dictam excommunicationem?

Respondeo quod sic, & ratio est, quia transgressus est præceptum Superioris, & ita fuit iudicatum ab A.R.P. Generali D. Vincentio Giliberto, & suis Consultoribus, cum voto Assessorum, iu simili casu, qui accidit in vna ex domibus nostræ Religionis anno 1625. die 2. Iulij. Nec obstat

dicere,

dicere, quòd N. cum sit assignatus in illa domo est de gremio Capituli, & per consequens debet scire, quæ in Capitulo aguntur, quia respondetur, quòd quamuis N. sit de gremio Capituli illius domus, non tamen est de gremio illius Capituli particularis, quod fuit congregatum ad sonũ campanæ, more solito, & ipse N. non interfuit. Præterea si esset licitum manifestare ea, quæ in dicto Capitulo tractata fuerunt. N. qui non interfuit in dicto Capitulo, sequeretur frustratorium esse præceptum, & intentum Superioris, quia N. cum non sit astrictus præcepto Superioris, quia non interfuit dicto Capitulo, & ei non fuit intimatum dictum præceptum, posset alijs extra Capitulum manifestare, & illi alijs, & sic præceptum non detegendi, quæ in Capitulis aguntur, & intentio Superioris, quæ respicit bonum pacis esset frustratoria.

In Decretis p.3.cap.7.nu.20. Sacerdos, qui ad secularium tam virorum, quàm mulierum confessiones audiendas erit exponendus, approbetur per secreta suffragia à Præposito, & duabus partibus Vocalium ex tribus eorum, qui Capitulo Domus intersunt. Deinde ad P. Generalem deferatur, qui ex consensu maioris partis Consultorum per secreta suffragia facultatem audiendi confessiones præstet, pro certo tamen tempore, & loco tantum, in quo tunc sacerdos deget.

t.§.16. Hic dubitari potest, si aliquis sacerdos esset assignatus Neapoli, in nostra domo S. Mariæ Angelorum, & ab A. R. P. Generali esset ei concessa licentia audiendi cõfessiones secularium pro illo loco, & postea esset asignatus in domo S. Pauli, nihil dicendo de licentia audiendi confesfiones, Vtrum in dicta domo S. Pauli posset mini-

ſtrare ſacramentum Pœnitentiæ ſecularibus? Reſpondeo affirmatiuè, quia ſub nomine loci intelligitur Diœceſis, in qua eſt noſtra domus, & non domus tantum; Vnde ſiue ſit aſsignatus, ſiue non, in domo S. Pauli poteſt audire ſecularium confeſsiones abſque noua licentia, cum domus Sancti Pauli ſit in eadem Ciuitate, & Diœceſi.

In Decretis p. 3. cap. 7. nu. 23. Secularibus negocijs nemo noſtrum ſe immiſceat, & præſertim in matrimonijs contrahendis abſque peculiari ſui Præpoſiti licentia.

t. §. 17. Negocia ſecularia, & maxime odioſa, ſunt Iudicia arbitraria, Executiones teſtamentorum, Defenſiones litigantium, Diſpenſationes aliorum bonorum, Matrimonia, Confidentiæ bonorum, & ſimilia; nam ex talibus negocijs oriri ſolent odia, damna, & ſcandala Congregationi, & fratribus cum ſecularibus.

De Ordine, & loco cuiuſque inter ſe. Cap. X.

Summa Capitis X. Conſtitutionum.

Præcedentia quibus datur ex Conſtitutionibus. nn. 1.

Locum profeſsionis, qui ſua culpa amiſerint, ijs ſi pœna poſt aliquot annos remiſſa fuerit, in priſtinum profeſsionis locum reſtitui eſſe ne intelligantur. Vbi autem ſint collocandi habetur. num. 2.

Præ-

1 PRAEPOSITVS in ſua quiſque Domo primum locum obtineat. Si plures Præpoſiti conueniant, omnes poſt Præpoſitum, ſuo quiſque profeſsionis loco collocentur. Poſt Præpoſitos Vicarius, tum cæteri ſacerdotes iuxta Profeſsionis [b] ordinem, ſiue ij Vocales ſint ſiue b
non ſint: tum Clerici profeſsi pro ſuo quiſque ordine: poſt hos Nouitij: tum Hoſpites, poſtremo fratres laici locum habeant. Viſitatores cætero quidem anno Profeſsionis locum teneant: Viſitationis [c] tamen tempore poſt c
Præpoſitos collocentur. Licet ij qui maioribus Ordinibus initiati ſunt præcedant eos, qui minoribus: his tamen ad eundem Ordinis gradum euectis, non amplius Ordinis, ſed profeſſionis ratio habeatur: niſi quis ſua culpa, & pro pœna, ad Ordines non fuerit admiſſus [d]: d
Quod ſpeciatim de vnoquoque erit declarandum.

2 Qui ſua culpa locum profeſsionis amiſerint, ijs ſi pœna poſt aliquot annos remiſſa fuerit, in priſtinum profeſsionis locum reſtituti eſſe ne intelligantur, ſed poſt eos omnes, qui Superiores aliquos Ordines iuxta conſtitutum à Capitulo tempus ſuſceperint, maneant.

Eos verò qui antè id tempus necessitate, aut rationabili causa promoti fuerint, præcedant: nisi iam antea elapsum sit tempus à Capitulo, & à Constitutionibus constitutum.

Commentaria in Caput X.

Summa Commentariorum super Caput X.

Si tres, vel quatuor Clerici nostræ Congregationis in eodem die, sed in diuersis locis professionem emittant, quis eorum debeat præcedere? lit.b.

Visitator qui in Capitulo Domus interuenit tempore Visitationis, non pro negocijs Visitationis, sed domus, & vt vocalis assignatus in illa domo; Vtrum sedere debeat, & ferre suffragium immediatè post Præpositum? lit.c.

Qui ad tempus non sunt admissi ad Ordines quando locum amittunt. lit.d.

Viceprapositus S. Syluestri, Vtrum teneatur accipere benedictionem à Præpositis localibus, quando adest in illorũ Domibus? lit.d.§.1.

Consultores quo loco sedere debent. lit.d.§.2.

Si vltimus Consultor esset Viceprapositus S. Syluestri, in quo loco sedere deberet in consultatione, & dare votum suum? lit.d.§.3.

Consultores vtrum debeant benedictionem petere à Viceprapósito S. Syluestri? lit.d.§.4.

Consultores vtrum subdantur iurisdictioni Vicepræpositi S. Syluestri? lit.d.§.5.

Consultores quando incipiant habere locum Consultorum? Et quando finiant officium? lit.d.§.6. & 7.

Transiens ad aliam Religionem amittit locum suæ professionis redeundo ad nostram. lit.d.§.8.

Reli-

Religiosus transiens de una Religione ad alteram, ad quam illarum pertineant bona ante transitum acquisita? lit.d.§.9. & 10.
Religiosus extra monasterium viuens cui acquirat? lit.d.§.11.
Apostata & à Religione eiecti cui acquirant? lit.d.§.12.

a CVM hac Rubrica concordat alia Rubrica Decretorum p.3.c.8.

b Iuxtą profeſsionis ordinem &c. Hic quæri poteſt, ſi tres, vel quatuor Clerici noſtræ Congregationis eodem die, ſed in diuerſis locis profeſsionem emittant, quis eorum debeat præcedere? Reſpondeo, quòd ſi ſciri poſſet qua hora profeſsionem emiſerint ille deberet præcedere, qui primo loco profeſſus fuiſſet, ſed dum ſciri non poteſt, ille debet præcedere, qui primo habitũ ſuſcepit. Sed ponamus, quòd eodem die habitum etiam ſuſcepiſſent, quis debet præcedere? Reſpondeo, quòd ille qui primo loco hoſpitij tempus incæpit, iuxta Decretum Capituli Generalis anni 1610. quod eſt par.2.cap.4.nu.15. tenoris ſequentis, *Hoſpitij cuiuſlibet tempus, incipiat à die, qua in domũ nouitiatus quis excipitur?* Sed ponamus etiam quòd eadem die Hoſpitij tempus incepiſſent, in diuerſis tamen domibus, quis debet præcedere? Reſpondeo, quòd ille, qui eſt maioris ætatis, & ita eſt vſus noſtræ Congregationis. Et prior in tempore, ſemper potior eſt in iure, cap. quia potior de reg. iur. in 6. l. quoties vtriuſque ff. de reg. iur.

c Viſitationis tamen tempore &c. Hic poteſt dubium occurrere. N. Viſitator eſt aſsignatus in domo S. Pauli Neapoli, & tempore viſitationis, in dicta domo congregatur Capitulum, pro ordinatione alicuius Clerici, vel ad alium finem non pertinentem ad viſitationem, & N. Viſitator

fitator solus ingreditur in Capitulum, vt Vocalis assignatus in illa domo. Quæritur, Vtrum sedere debeat, & ferre suffragium post Præpositum, vel in loco professionis? Respondetur quòd in loco professionis. Et ratio est, quia Prælatus vbicunque interest in aliquo Collegio, non vt Prælatus, sed tanquam vnus de Collegio, non debet tenere rationem capitis ipsius Collegij, licet eius dignitas sit excellentior, ita Panorm. in c. postulastis, de concess. præb. n. 8. & Marcus Anton. Genuen. in sua praxi Archiep. Neap c. 86. nu. 8. dicit, quòd Vicarius Canonicus interueniens in Choro vt lucretur distributiones, debet sedere in loco sui canonicatus, per tex. in c. a collatione de appellat. in 6. & ista est communis opinio, Menoch de arbitr. iudic. casu 68. nu. 23. & ita pluries fuit decisum in sacra Congregatione Rituum, quas Decisiones affert idem Genuensis ibidem in fine in annotatione. Nec obstat, quòd in Choro, & in Refectorio manet post Præpositum, quia in dictis locis manet vt Visitator, sed quando ingrederetur in Capitulum cum alio Visitarore pro negocijs visitationis sedendum esset post Præpositum.

d Quod speciatim &c. Ex hoc loco colligitur, quòd illi, qui mortificationis gratia à Superioribus per aliquod tempus non sunt admissi ad ordines, licet alij ordinentur, & præcedant supradictos mortificatos non ordinatos; tamen cum ordinantur, debent habere locum suæ professionis, quia non amiserunt locum per sententiam, & ita fuit declarata præsens Constitutio à P. Generali D. Eliseo Nardino, & suis Consultoribus, in tertio triennio sui Generalatus.

d. §. 1. Hic dubitari potest, Vtrum Vicepræpositus S. Syluestri teneatur accipere benedictionem à Præposito S. Andreæ Romæ quando se confert ad illam domum? Respondeo

pondeo quòd non, & ratio eſt, quia eſt delegatus ſupremi Præpoſiti, & vt talis ex determinatione Capituli Generalis præfertur Patribus Conſultoribus, (vt patet ex p 3. Decretorum cap. 8. num. 1.) qui ſunt Prælati & non ſubduntur Præpoſitis. Et ita fuit declaratum à P. Generali D. Vincentio Giliberto P. D. Stephano Falco Vicepræpoſito in illo tempore S. Syluestri.

In noſtris Decretis Capitularibus par. 3. cap. 8. ſunt duo Decreta quæ pertinent ad præſentem rubricam, quæ oportet commentis explicare.

d.§.2. In Decretis p. 3. cap. 8. nu. 1. Viua voce actum eſt Patres Conſultores tempore, quo Cõſultores munus exercent, poſt Vicepræpoſitum S. Syluestri proxime collocandos.

Hoc Decretum fuit limitatum pro domo S. Syluestri tantum, à Capitulo Generali anni 1627. die 8. Maij, per Decretum quod incipit, *Decretum anno* 1621. *&c.*

d.§.3. Sed ponamus, quòd vltimus Conſultor ſit Vicepræpoſitus S. Syluestri, Vtrum inter Conſultores debeat ſedere, & proferre votum ſuum immediate poſt Patrem Generalem, vel vltimo loco? Reſpondeo quòd vltimo loco, quia in Collegio Conſultorum manet vt Conſultor, & non vt Vicepræpoſitus, & Prælatus vbicunque intereſt in aliquo Collegio non vt Prælatus, ſed tanquam vnus de Collegio, non debet tenere caput ipſius Collegij, licet dignitas ſua ſit excellentior, vt ſupra probatum eſt in hoc eodem cap. 10. in commentario.

Præterea primo Conſultori præiudicari non poteſt.

In Capitulis vero domus, & in Choro, ſedet, & profert votum ſuum immediatè poſt P. Generalem; & ita in praxi fuit obſeruatum, quando contigit caſus.

d.§.4. Secundo dubitari poteſt, Vtrum Patres Conſultores

tores debeant benedictionem petere à P. Viceprępoſito S. Syluestri quando diſcedunt è Choro, & in alijs ſimilibus caſibus, in quibus à ſubditis peti ſolet benedictio à Superiore? Reſpondeo quòd non, quia per Decretum Capituli Generalis, quod eſt p. 3. c. 8. nu. 1. Effecti ſunt Prælati, quia habent locum in ſtallo, & non ſubduntur Præpoſitis, (licet ab illis benedictionem petant in illorum Domibus ex alio Decreto Capituli Generalis anni 1627.) habent iuriſdictionem tam temporalem, quàm ſpiritualem in totam Religionem, vnà cum P. Generali. Et ita fuit declaratum à P. Generali D. Vincentio Giliberto, Patri D. Stephano Falco Vicepræpoſito. Et idem ſeruatum eſt quando Vicepræpoſitus erat Conſultor, vt in facti contingentia fuit obſeruatum anno 1625. dum P. D. Baſilius Scorza erat Conſultor, & Vicepræpoſitus ſimul.

d. §. 5. Hinc colligitur, quòd Conſultores non ſubduntur ſub iuriſdictione Vicepræpoſiti S. Syluestri, nec Viſitatorum, nec etiam Præpoſitorum localium quando aliquis illorum maneret extra Romam in alijs domibus.

d. §. 6. Tertio dubitari poteſt, quando Conſultores incipiant habere locum Conſultorum, Vtrum ſtatim quod electi ſunt, vel licentiato Capitulo Generali? Reſpondeo, quòd licentiato Capitulo Generali. Et ratio eſt, quia tempore Capituli Generalis, omnes Patres Capituli ſunt loco Conſultorum durante Capitulo, & vnà cum P. Generali faciunt vnum corpus, vnde durante Capitulo non debet diuidi; & ita obſeruatum fuit anno 1627.

d. §. 7. Quarto dubitari poteſt, quando Conſultores finiant eorum officiũ, & per conſequens ſedere debeãt loco profeſsionis? Reſpondeo, quòd ſtatim quod P. Generalis renunciauerit ſuo officio in manu Præſidentis Capituli, quia tunc ceſſat officium Conſultoris; & ideo in præſenti Decreto ſunt ſequentia verba, *tempore, quo Conſultoris munus*

nus exercent. Et ita fuit obſeruatum anno 1624. & 1627.

d.§.8. In Decretis p.3.c.8.nu.2. Si quis noſtrum animi leuitate ductus à noſtra Congregatione facultatem, & copiam adeundi arctiorem exquiſiuerit, ſignificetur ei, quòd ſi regreſſus fuerit, præter alias pœnas Superiorum arbitrio decernendas, vltimo inter eos, qui in eodem ordine, & gradu fuerint, collocabitur loco.

d.§.9. Hic primo quæritur, quando Religioſus licitè tranſit ab vna Religione, quæ eſt ſuccedendi capax,(vt eſt noſtra) in alteram, quæ ſimiliter eſt ſuccedendi capax, ad quam illarum pertineant bona ante tranſitum acquiſita?

Tres ſunt Doctorum opiniones, quas refert Sanchez in præcep.decal.to.2.lib.7.c.32.nu.4.7. & 8.

Prima docet poſterius monaſterium recuperare omnia bona priori monaſterio ratione eius Religioſi acquiſita, quæ eſt probabilis.

Secunda ſuſtinet, bona priori monaſterio acquiſita, remanſura apud illud quo ad proprietatem,at quo ad vſumfructum, pertinere ad poſterius, dum Religioſus in eo vixerit, ne Religioſus illi poſteriori monaſterio oneroſus ſit. Et hæc opinio eſt magis probabilis quàm prima.

Tertia opinio (cui tanquam longe probabiliori accedit Sanchez vbi ſupra nu. 8.) ait, vniuerſa bona priori monaſterio acquiſita ratione religioſi, remanſura omnino apud illud, ſiue ad aliud monaſterium diuerſi Ordinis, ſiue ad Epiſcopatum tranſeat, quam probat rationibus, & auctoritatibus, & ad quam breuitatis gratia remitto lectorem. Hanc etiam opinionem tenet Couarruuias in cap.1.à n.20. vſque ad finem de teſtam. Nauar.comment.4. nu.24.verſ. 11.de Regularibus,& lib.3.conſil.in 2.editione de Regula-

ribus, consil. 55.nu.9. Surdus de alimentis tit.9.q.27.nu.8. Molina de Iustitia, to.1.disp.140.col.13.vers quando Religiosus, Azor.to.1.instit.moral.lib.12.c.15.q 3.& c.16.q 8. Emanuel Rodriq.in suis qq.regular.to.3.q.5.art.5.& to.2. q.79.art 1.& 2.

d.§.10. Secundo quæritur, quando Religiosus licitè transit de monasterio capaci ad aliud etiam capax alterius religionis, & in priori delata est hæreditas morte testatoris, at ante eius aditionem transit Religiosus, & professus est in alia religione, vtri ex his religionibus hæreditas acquiratur? Duæ sunt DD. opiniones, Prima ait hæreditatē spectare ad posterius monasterium; Secunda vero ait pertinere ad prius monasterium, quàm sequitur, & probat Sanchez in præcep. decal to.2.lib.7.c.32.nu.15. ad quem breuitatis gratia remitto lectorem, à nu.17. vsque ad 20.

d.§ 11. Tertio quæritur, quando Religiosus ex legitima Summi Pontificis, aut Superioris licentia extra monasterium viuit, cui acquirat?

Respondetur acquirere monasterio, quia manet verus illius Religiosus, ita Molina to.1. de iustitia disp.140. col. 12. vers. idem dicendum est, & alij quos refert, & sequitur Sanchez in præcep.decal. to 2.lib.7.c.32.nu.60. secus vero si Religiosus ille ex priuilegio S. Pontificis exemptus factus esset omnino à Prælatorum obedientia, quia tunc acquireret S. Pontifici, & non monasterio, ita Azor. to.1. instit. moral.lib.12.c.10.q.7. Lessius lib.2. de iust. cap.41. dubit. 11.nu.89. quos refert, & sequitur Sanchez vbi sup.nu.61.

d.§.12. Quarto quæritur, cui acquirant Apostatæ, vel à Religione eiecti, siue transierint ad aliam Religionem, siue ad beneficium ecclesiasticum? Vide Sanchez in præcep. decal.to.2.lib.7.cap.33.

APPEN-

APPENDIX AD COMMENTARIA IN CONSTITVTIONES

CLERICORVM REGVLARIVM.

Summa Appendicis.

A Quid obſeruare debeant Patres & Fratres noſtri aduenæ, qui de Domo in qua aſsignati ſunt, in aliam ſe transferunt, ſiue negociorum , ſiue itineris cauſa .

1 LICENTIAM Superioris manu ſcriptam, vel ſubſcriptam, & ſigillo Religionis obſignatam, quam ſecum deferre debent, ſtatim legẽdam tradant Superiori eius domus in quam deuenerint, conſt.p.2. c. 9. Licentiam Superioris &c.

2 Sciant ſe ſubeſſe Præpoſito eius domus, ad quam deueniunt, non ſecus, ac ſi in aſſignata ſibi domo eſſent. in Decretis p.2. cap.7.nu.1.

3 Quaſcunque pecunias, & à quocunque quouis nomine habent illico ante cubitum Præpoſito, vel cuipiam alij, cui onus regendæ domus erit, præbeant. in Decretis par. 2. cap.7.num.2.

Et fidem Superioris domus vnde diſceſſerunt pecuniarũ, quas ſecum portant, & diei diſceſſus, & aliorum Superiorum domorum per quas tranſierunt, diei aduentus & diſceſſus. In ordinibus A. R. P. noſtri Generalis, tit. Ordines diuerſi pro conſeruatione obſeruantiæ nu. 17.

4 Pecunias quas ſecum tranſtulerunt impendere non poſſunt abſque facultate Præpoſiti domus, in qua morantur. in Decretis p.2.c.7.nu.4.

5 Non poſſunt vltra ſpatium trium dierum in aliqua extera domo moram protrahere, abſque P. Generalis licentia. in Decretis p.2.c.7.nu.5.

6 Quæcũque negocia gerere voluerint, ſuo Superiori prius

nota

nota facere debent. conſt.p.2.c.9. Ad quæcunque &c. & in Decretis p.2.c.7.nu.6.

7 Si in illa Ciuitate in qua manent vt aduenæ, ſint duæ domus noſtræ Religionis, tunc ad aſſignatam ſibi à Præpoſito eant, & in alia nec pernoctare, nec comedere poterũt, niſi de licentia Superioris domus ſibi aſſignatæ. in Decretis p.2.c.7.nu.6.in fine, Quòd ſi in aliqua &c.

8 Poſt primum diem aduentus, permittere non debent, vt aliquis in eorum cellam ingrediatur. conſt.p.2.c.8. Ne poſt primum diem &c.

9 Poſt biduum cibis communibus debent eſſe contenti: In choro, cum alijs conuenire debent, & reliquas Religionis obſeruantias ſeruare debent, non ſecus ac ſi in ſibi aſſignata domo forent. conſtit. p.2.c.8. Is vero &c. & in Decretis p.2.c.7.nu.6. ibi, Interim die &c.

B Aduertenda pro Vocalibus electis pro Capitulo Generali.

1 Vocalis à Patribus cuiuſque domus electus, vt totius domus nomine Capitulo Generali interſit, debet ſecum ferre literas Capituli domus, directas Capitulo Generali, quibus teſtetur, ſe fuiſſe legitimo tempore, & iuxta formam noſtrarum Conſtitutionum, & Decretorum Capitulorum Generalium electum, vt totius domus nomine, Capitulo Generali interſit.

2 Debet ſecum ferre notam omnium Patrum, & Fratrum ſuæ domus, illorumq; ſtatum bene agnoſcere.

3 Antequam domo iter arripiat pro Capitulo Generali, certior fieri debet à Patribus, & Fratribus domus de ijs, quæ tractanda erunt pro communi, vel cuiuſque particularis vtilitate, & de eis notam ſecum ferre.

4 Inter alia de quibus certior fieri debet eſt, communis

ſenſus

ſenſus circa electionem noui Præpoſiti, & quæ perſonæ eſſent aptæ pro illa domo, vt poſſit Definitoribus manifeſtare.

5 Debet ſecum ferre notam accepti,& expenſi illius triennij, debitorum, & creditorum domus, & iurium, quæ habet cum alijs domibus.

6 Patrum vocalium, & Sacerdotum ſuæ domus, qui ſunt apti ad exercendum officium Præpoſiti, Viſitatoris, Conſultoris, Vicarij, Magiſtri Nouitiorum, vel Profeſſorũ Præfecti debet habere perfectam notitiam,& ſimiliter qui ſunt ad confeſſiones mulierum admittendi iuxta Decretum Capituli Generalis anni 1627. quod incipit, *Vt autem &c.* factũ die 30. Aprilis, vt poſſit in definitorio relationem facere.

7 Si aliquid notabile occurrerit in illo triennio in illa domo, debet habere de illo perfectam notitiam, vt ſi occaſio ferat in Capitulo, poſſint Patres habere integram relationem.

8 Quia non ſolum pro bono particulari illius domus eſt electus ad Capitulum Generale, ſed etiam pro communi bono totius Religionis, ideo debet conſiderare, & diſcurrere cum alijs Patribus, de ijs, quæ ad id ſunt conſideratione digna, vt poſsit Proponentibus Capituli Generalis notam dare.

9 Procuret habere nomina & cognomina omnium Vocalium, qui interuenturi ſunt in Capitulo Generali,& de qualitate illorum habere perfectam notitiam. Et ſi in electione illorum adeſt aliqua difficultas, procuret ſcire difficultatem, & illam conſiderare, vt votum ſuum in ratione fundatum poſſit proferre.

10 Debet conſiderare ſuper omnia, qui ſint idonei pro officio Generalatus, quia ex ipſo capite dependet bonum aut malum totius Religionis.

Quis ſit idoneus vt poſſit Præſidere in Capit. Generali.

Qui

Qui ſint idonei ad exercendum officium ſecretarij in Capitulo Generali.

Qui ſint idonei pro officio iudicandi in Capitulo Generali.

Qui ſint idonei ad exercendum officium Conſultorum Patris Generalis.

Qui ſint idonei pro officio Definitorum.

11 Quia ille, qui fuit Præſidens in præcedenti Capitulo Generali, non poteſt eligi in eodem officio in Capitulo immediate ſequenti, ſcire debet, qui fuit Præſidens in præcedenti Capitulo.

12 Similiter quia illi, qui bis immediate fuerunt Definitores in Capitulis Generalibus, non poſſunt tertio immediate eligi, ideo debet habere notitiam illorum, qui fuerunt Definitores in duobus Capitulis præcedentibus, & videre ſi in illo Capitulo adeſt aliquis Pater, qui bis fuerit Definitor in Capitulis præcedentibus, vt non poſſit eligi.

13 Debet habere notam Sacerdotum totius Religionis, qui in illo Capitulo in Vocalium numerum ſunt cooptandi, & ſcire qualitates illorum, & conſiderare qui ſunt digni, & qui non: & ſignanter ipſius domus.

14 Magnam debet habere notitiam Conſtitutionum, & Decretorum Capitularium noſtræ Congregationis.

C

Facultas Conſultorum Clericorum Regularium.

Vigore noſtrarum Conſtitutionũ Conſultores habent votum deciſiuum in iſtis caſibus.

1 Si recipiendus erit ad noſtram Congregationem aliquis, qui alterius Ordinis habitu tantum fuerit indutus. conſt. p.2.c.5. verſ Qui alius Ordinis.

2 Ad confirmandos, de nouo eligendos, & amouendos Præpo-

Præpositos, & Visitatores. const.p.3.c.5. vers.Quot annis.

3 In Constitutionibus pro re graui interpretandis, si quæ forte dubitationes oriantur. const.p.3.c.5. & c.7.

4 In pœnis grauioribus imponendis. p.3.c.5.

5 Consultore mortuo, vel amoto, alij Consultores habent votum decisiuum ad electionem noui Consultoris, loco mortui, vel amoti. const.p.3.c.5.

6 Ad acceptandum, vel respuendum locum, Consultores habent votum decisiuum. const.p.3.c.5.

7 Quando P.Generalis sedes vacare contigerit intra triennium, vel per obitum, aut quauis alia ratione, ad constituendum diem pro Generali Capitulo. const.p.3.c 5.

8 Similiter in eodem tempore sede vacante, habent votū decisiuum in omnibus negocijs, quæ pertractanda erunt, & differri non possunt vsque ad tempus Capituli Generalis. p.3.cap.5.

9 Anno ante Capitulum Generale si transferendi sunt Vocales, Consultores habent votum decisiuum. p.3.c.7.

10 Si Nouitius aliquis ante professionem ad studium Logicæ, Philosophiæ, aut Theologiæ tum scholasticæ, tum moralis erit admittendus, Consultores habent votum decisiuum. in Decretis p.3.c.5.nu.5.

11 In posterum si aliquis sacerdos erit promouendus ad cōfessiones audiendas, tam virorum, quàm mulierum. in Decretis p.3.c.5.nu.5.

12 Si in aliqua domo vltra assignatas in Capitulis Generalibus, erunt educandi Nouitij, P. Generalis vnà cum Consultoribus poterit etiam alijs domibus non assignatis eandem licentiam impartiri. in Decretis p.2.c.4.nu.1. in fine.

13 In electione Assessorum Consultores habent votum decisiuum. in Decretis p.3.c.9.nu.3.

Consultores etiam vigore nostrarum Constitutionum habent votum consultiuum, in infrascriptis casibus.

Primo,

Primo, quando mittendi sunt Patres, & Fratres de loco ad locum. in constit. p.3.c.7. vers. Cum transferendi &c.

Secundo, In distribuendis concionatoribus. in constit. par.3.cap.7.

Tertio. Ad eligendum Ordinarium, & Confessarium monasterij Sapientiæ. constit p.1.cap.6.

Quarto, In omnibus rebus, quæ consultatione aliqua indigere videbuntur. in const p.3.cap.7.

D. Facultas A. R. P. Præpositi Generalis Clericorum Regularium.

1 PRæpositus Generalis nostræ Congregationis, eo ipso quod à Capitulo Generali est electus, gaudet, & vti potest omnibus, & singulis praeminentijs, facultatibus, auctoritatibus, priuilegijs, & indultis, quibus alij aliarum Congregationum Generales vtuntur, fruuntur, potiuntur, & gaudent. Sixtus V. nostræ Congregationi die 8. Aprilis 1588. Pontificatus sui anno 3.

2 Supradicta facultas Præpositi Generalis nostræ Congregationis, fuit postea per Clem. VIII. die 13. Iunij 1595. Pontificatus sui anno 4. limitata quo ad gubernationem nostræ Cōgregationis, quæ limitationes sunt infrascriptæ.

3 Vt Præpositus Generalis plenam habeat auctoritatem regendi, gubernandi, & corrigendi vniuersam nostram Congregationem, iuxta Constitutiones à Generali Capitulo factas, & deinceps faciendas.

4 Idem Præpositus Generalis ius habet mittendi de loco ad locum quem voluerit ex Patribus & Fratribus nullo expectato consensu, sed habito tantum consilio Patrum Consultorum, præterquam in casu infra dicendo.

5 Idem solus valet concedere licentiam Clericis ipsius, ordines sacros ab ijs, quos spectat petendi, & suscipiendi,

eosq; ad confessiones audiendas, & conciones habendas destinare, seruatis respectiuè Constitutionibus in similibus super auctoritate dicti Præpositi Generalis factis, & faciendis, & à Sede Apostolica approbandis, vt supra.

6 Vt Præpositorum, & Visitatorum electio tempore Generalis Capituli, non ab omnibus Capituli Patribus fiat, sed à Præposito Generali, cum octo Definitoribus canonicè à Capitulo Generali electis.

7 Licet Præpositus Generalis hactenus in qualibet Congregatione tum generali, tum priuata, duplex votum habuerit, post hac tamen, excepto casu paritatis votorum publicorum, tam in Capitulo Generali, quàm in quibuscunque Congregationibus, aut etiam in quibusve negocijs ipsius Congregationis etiam cum Consultoribus habentibus votum decisiuum pertractandis, vnum tantum suffragium ferre valeat.

8 Vt quatuor Consultores eligantur, qui in casibus iam in Constitutionibus expressis, habeant in ferendis suffragijs, vnà cum Præposito Generali votum decisiuum.

9 Quod post hac, Præpositus Generalis non possit solus vnquam nec eligere, nec confirmare, nec de loco ad locum transferre Præpositos, & Visitatores, nec etiam possit mutare de loco ad locum Vocales anno immediate antecedenti celebrationem Capituli, nisi cum interuentu dictorum quatuor Consultorum. Qui quidem Consultores non solum in casibus in Constitutionibus, vt præfertur expressis, verumetiam in confirmatione, & mutatione tum Præpositorum, tum Vocalium supradictis, cum eodem Præposito Generali, votum decisiuum habere debeant.

10 Vt electio Patrum Vocalium nonnisi in Capitulo Generali fiat, iuxta antiquam legem, & consuetudinem Congregationis, nec aliquem solus Generalis eligere valeat.

11 Præpositus Generalis solus potest creare Vicepræpositum

tum domus Sancti Syluestri de Vrbe.

12 Qui Generalis officio per triennium functus fuerit, non possit ad idem officium, nisi lapso sexennio iterum eligi. Clem. VIII. & Vrbanus VIII.

E De Visitatione Regularium Notabilia.

1 VIsitare nihil aliud est, quàm excessus inquirere, & inquisitos corrigere, & emendare, atque obseruantiam obligationum iuxta cuiusque personæ, ac rei exigentiam, vbi adhuc viget, conseruare: & vbi deficit, in statum pristinum restituere. Augustinus Barbosa de officio & potestate Episcopi, p.3.alleg.73.n.1. & colligitur ex Conc. Trid sess.24.c.3. sub decreto de reformatione, versic. Visitationum &c.

2 Visitandi potestas competit Generalibus, Prouincialibus, Abbatibus, Præpositis, Prioribus, alijsq. præsidentibus in monasterijs Religiosorum, vel deputatis in ijsdem, c. in singulis, c. ea quæ de statu monachor. Barbosa vbi sup. n.23.

3 In Visitationibus procedendum est summariè, & de plano, sine strepitu, & figura iudicij; Barbosa vbi supra par. 3. alleg.73. nu 43. in fine.

4 Visitans tanquam suspectus recusari non potest, nisi modum in Visitatione excesserit. Barbosa de off. & potestate Episcopi, alleg.73. nu.38. & Marcus Anton. Genuenss. in sua praxi Archiepiscopali Neapolitana cap. 21. in noua impressione.

5 Appellatio in Visitatione etiam ad Sedem Apostolicam interposita, non impedit, aut suspendit illius executionem, Conc. Trid. sess.24.c.10. de reform. dummodo procedatur sine processu, & sine scriptis. Barbosa vbi sup. allegat. 73. nu 32.p.3. & alij quos ipse refert.

6 Visitationi nullus certus terminus præscribitur, sed arbitrio Visitatorum relinquitur, Barbosa de off & potestate Episcopi, alleg. 73. nu. 39. debent tamen quanto citius possunt se expedire, idem vbi sup. nu. 40.

7 Visitationis acta plenam inducunt probationem. Barbosa vbi sup. p. 3. alleg. 73. nu. 43.

F

Aduertenda à Visitatoribus nostræ Congregationis.

1 IN Visitatione prorsus abstinendum est à iuramento exigendo à subditis, c. Romana Ecclesia, §. sane de censibus in 6. dicit tamen Spatharius in sua praxi, de modo corrigendi Regulares, tract. 2. cap. 3. nu. 5. quòd licet prorsus abstinendum sit à iuramento, tamen (vbi opus fuerit) præcepto adstringi poterunt, vt veritatem plane aperiant, & conscientiã exonerent super omnes, quas sciuerint quomodocunque transgressiones, quò Prælati possint iuxtà Regulæ præscriptum paternè suos fratres monere, humiliterq; & charitatiuè illos corrigere.

Et Lucas Antonius Resta in suo Directorio Visitatorum p. 1. c. 88. versic. singulisq; &c. inquit quod Visitatores mãdare possunt singulis in virtute sanctæ obedientiæ, & sub excommunicationis pœna, vt omni mendacio, ambiguitate, & tergiuersatione remota, veritatem dicant circa ea, de quibus ab ijsdem Visitatoribus interrogandi erunt sigillatim in secreto, & ipsi subditi tenentur veritatem dicere, dum legitimè interrogantur. idem Resta vbi supra, vers. ipsi quoque fratres &c.

2 Inquisitio generalis debet præcedere specialem, nec ad specialem inquisitionem alicuius certæ personæ deuenire debẽt Visitatores, nisi aliquod crimen eis innotescat contra illam certam personam, vel per sceleris euidentiam,

vel

vel publicam famam, aut per delationem aliorum in visitatione factam clarescat. Resta vbi sup. p. 1. c. 88 in princ.

3 Separatim scribant visitationem cujusque domus.

4 In omnibus domibus notent numerum fratrum, qui sunt in illa domo, & qualitatem illorum: nempe qui nam ex his sint Prædicatores, Sermocinantes, Confessarij, &c. & aptitudinem illorum. Item quot fratres sustineri possunt, & numerum professorum illius domus.

5 Visitent inter alia clausuram monasterij.

6 An barbæ, & vestimenta fratrum sint vniformia.

7 An fratres conueniant ad orationem mentalem, iuxta decretum p. 1. c. 5. nū 1.

8 An sacerdotes non vocales legant communi mensæ, iuxta decretum p. 2. c. 3. nu. 4.

9 An in nostris ecclesijs vbi est cura animarũ obseruetur, quod statutum est in decreto p. 1. c. 3. nu. 6.

10 Aduertant etiam, quod sunt Iudices differentiarum, quæ vertuntur circa vestes, vt patet ex Notamento Capituli Generalis anni 1621. die 14. Maij.

11 Munera recipere non possunt qualitercunque offerantur, Conc. Trid. sess. 24. cap. 3. sub decreto de Reformat. c. 1. §. procurationem, &c. exigit de censibus in 6. Hoc autem intelligitur à fratribus nostræ Religionis, & etiam ab extraneis eorum nomine, vel intuitu donati.

Secus vero à secularibus, Visitatorum consauguineis, benefactoribus, vel amicis, cum ab istis non donetur intuitu officij, sed ex affectu personæ.

12 Diligenter inquirant de vita, & moribus sacerdotum, qui in Vocalium numerum in proximo Capitulo Generali sunt adscribendi.

Et de illis qui ad confessiones audiendas sunt admittẽdi.

13 Si aliquis frater discessit ex aliqua domo (quam visitãt) in illo anno, inquirãt causam discessus, & quomodo se gessit in illa domo.

Visita-

14 Visitatores quamuis visitationis tempore à casibus Præposito reseruatis facultatem absoluendi habeant: hanc tamen nemini ipsi impertiri possunt. in Decretis p 3.c.6.n.5.

G Nunc aliqua dubia quæ in Visitatione occurrere possunt discutienda sunt?

PRima dubitatio, Ponamus (quod absit) vt aliquis Visitator ex nostris, extra tempus visitationis aliquid delictum committeret, Vtrum Præpositus domus, vbi manet posit cognoscere de dicto delicto, & iudicare Visitatorem delinquentem?

Respondeo, quòd attenta dispositione nostrarum Constitutionum posset de delicto cognoscere, & illum iudicare, tum quia est suus subditus, & in illo tempore nullam habet iurisdictionem, tum quia ratione delicti efficitur subditus, & sortitur forum Præpositi domus, in qua deliquit, c. fin. de foro competenti.

Et à fortiori, si Episcopus delinquens in aliena diœcesi efficitur subditus, & potest puniri ab Archidiacono habente iurisdictionem in loco delicti. c cum inferior vbi Abbas, & Felinus de maior. & obed. multò magis puniri poterit Visitator extra tempus visitationis à suo Præposito. Dixi extra tempus visitationis, quia in dicto tempore, non est subditus, & habet iurisdictionem supra Præpositos, licet sit inferior in dignitate.

Dixi etiam attenta dispositione nostrarum Constitutionum, quia attento decreto Capituli Generalis anni 1621. quod est parte 3. capite 9. num. 8. cuius tenor talis est,

Visitatores etiam extra Visitationis tempus sint Iudices ordinarij in secundis causis, ad quos datur appellatio à definitiua sententia Præpositi.

In

In primis etiam causis datur eis præuentio, non tamen defitiuam sententiam ferunt absque Præposito præuento, modo semper adsit vnus è designatis Assessoribus. Hucusque Decretum: nunc dato quòd extra tempus visitationis delinquat, cognosci, & iudicari nō potest à Præposito domus in qua deliquit; & ratio est, quia vigore dicti decreti est Iudex ordinarius etiam extra tempus visitationis, ad quem appellatio conceditur à Præpositorum definitiuis sententijs, & in primis etiam causis præuentionem habet.

Vnde quamuis Præpositi sint dignitate maiores, iurisdictione tamen, ac administratione sunt Visitatoribus inferiores; nam non datur appellatio nisi à minore Iudice ad maiorem, l. 1. §. siquis in appellatione, & ibi glo. & DD. ff. de appellationibus, late Scac. in suo tract. de appellat. q. 2. art. 1. & art. 2. nu. 30. & Card. Thuscus v. Appellatio, concl. 349. sed iurisdictio non exercetur in Superiorem quo ad iurisdictionem, sed in inferiorem dumtaxat, cap. cum inferior 21. dist. Scac. de appellationibus q 2. ar. 1. nu. 10. Thusc. in v. Par in parem concl. 89. nu. 28. Ergo Visitator nostræ Congregationis si delinquat etiam extra tempus visitationis, cognosci & iudicari non poterit à Præposito domus in qua deliquit, & confirmatur quia Archiepiscopus delinquens in Diœcesi sui suffraganei, quamuis ratione delicti efficiatur delinquens subditus, tamen quia est Iudex appellationis sententiarum suffraganei non potest cognosci, neque puniri à suffraganeo, ita Abbas, & Felinus in c. cum inferior de maior. & obed.

Est tamen aduertendum, quòd quando periculum esset in mora, & probabilis scandali timor, tunc Visitator delinquens posset à Præposito carcerari, & contra ipsum informatio capi, quia Iudex incompetens efficitur competens

propter

An in conuerſationibus fiant colloquia impertinentia ſtatui noſtro.

An aliquis ſit rixoſus, vel contentioſus, vel communem pacem turbet.

An Superior ſæpius quam expediat domo exeundi fratribus licentiam concedat.

An ſine perſonarum delectu, defectus corrigat.

An ſint Officiales omnes ſecundum Conſtitutiones:

An ſeruetur Conſtitutio, vt in cellam alterius nemo intret.

An ſeruetur Conſtitutio, vt nemo literas, vel munera mittat, vel recipiat, abſque Superioris licentia.

An in Refectorio, vel extra, aliqua ſingularitas ab aliquo ſeruetur.

Capitulis Domus, an omnes Vocales conueniant: Et an in illis cum pace, & charitate tractentur negocia.

An Domi, vel extra Domum aliqua actio fiat, quæ poſſit ſcandalum afferre, vel ſuſpicionem malam contra aliquem ex noſtris.

An aliqua diſcordia ſit inter fratres; Et an viuant cum obſeruantia.

An habeatur notitia alicuius rei, quæ progreſſu temporis poſſit aliquam infamiam generare Religioni.

Interrogatoria facienda Sacriſtis poſt viſitationem ſacriſtiæ.

Quot Miſſæ quotidie in eccleſia celebrentur.

An omnes ſacerdotes quotidie Miſſam celebrent.

An Rituali Romano vtantur, præcipuè in adminiſtratione Sacramentorum.

An fores eccleſiæ opportune claudantur, & aperiantur.

An deambulationes, colloquia, riſus, tumultus, & ſimilia fiant in ſacriſtia.

An eleemosynæ quotidianæ manuales pro quotidianis missis celebrandis accipiantur.

An adsit liber, in quo descriptæ sint dictæ eleemosynæ.

An expendantur dictæ eleemosynæ antequam missæ celebrentur?

An satisfactum sit præteritis oneribus missarum, ita vt noua onera recipere valeant.

An habeant onera perpetua, & illis satisfactum sit temporibus debitis?

Quando vocati sunt Confessarij ad confessiones audiendas, an statim obediant.

An in ecclesia aliquid occurrat, quod scandalum generare possit.

An sacerdotes missam celebrent temporibus assignatis; Et vocati an statim obediant.

An Clerici, & Laici benè missis deseruiant.

Interrogatoria pro diuersis personis.

Pro Cō-fessarijs Domus. Quot Confessores sunt in Domo, pro confessionibus fratrum audiendis?

An sæpius in hebdomada peccata sua confiteantur sacerdotes, & alij.

Pro Deposi-tario domus. An sint aliqui, qui habeant pecuniam depositatam apud se, vel apud Superiorem.

An Domus contraxerit debita, & cum quibus, & in qua summa, & quibus de causis.

An aliqua bona immobilia pretiosa sint alienata, vel pignorata, & cui, & quanto pretio, & qua de causa.

Ad quam summam ascendant eleemosynæ, quæ fieri solent monasterio quot annis, similiter & expensæ.

Videant Visitatores libros rationum, & expensas, quæ in recreationibus fieri solent; Et quando seculares recipiuntur in hospitio.

An

An habeat librum, in quo scribantur conclusiones Capituli Domus. *Pro Secretario domus.*

An habeat librum, in quo scribantur professiones fratrũ.

An habeat librum, in quo scribantur historiæ Domus, nempe Præpositi qui quot annis Domum gubernant; Fratres, qui ad ordines promouentur, qui permanent, veniunt, vel discedunt, &c.

An apud se habeat nostras Constitutiones, Decreta Capitularia, ordines P. Generalis, & Visitatorum, Compendium priuilegiorum, Decreta Congregationis Reformationis, & Conc. Trid., Decreta missarum, & illorum Declarationes.

An habeat instructionẽ Nouitiorum, & illam obseruet. *De Magistro Nouitiorum.*

Quomodo se gerant Nouitij circa mores, spiritualia, & regularem obseruantiam.

Quomodo sint eruditi in cæremonijs Ecclesiasticis.

An bene possideant linguam latinam; Et qui non bene possident, an instruantur in illa.

An seruentur Decreta p.2.c.4.nu.13. & 14. circa receptionem Nouitiorum.

An inter eos sit aliqua dissensio, vel particularis amicitia. *Pro nouellis Professis.*

Ordines facti ab A. R. P. Generali pro Clericis nouiter professis an seruentur.

An in recreationibus, tam in Domo, quàm extra Domum, fiat aliqua dissolutio. *Pro laicis, qui alios comitantur*

Quando comitantur alios, an sint in loco, in quo videre, & videri possint à socio.

Quot ianuæ sint in Domo. 2. Qua hora claudantur, & aperiantur. 3. Quis cõseruet claues ianuæ in nocte. 4. Quot ianitores sint, & an sæpe mutentur, 5. An ianua in die soleat esse aperta, absque necessitate. 6. An ianuæ ecclesiæ in die clauis referẽtur. 7. An aliquis ex nostris fratribus, sæpe *Pro Ianitore domus.*

ſoleat in ianua manere, & ad quem finem. 8. Quando aliqua litera alicuius fratris eſt ianitori ab aliquo ſeculari cõſignata, cui prius illam tradat, fratri, vel Superiori. 9. An aliquis ex fratribus literas, vel munera mittat, vel accipiat inconſulto Superiore. 10. An aliquis ex fratribus negocijs ſecularibus, plus quam decet ſe intromittat. 11. Quando aliquis ex fratribus (non Confeſſarius) ab aliquo ſeculari expoſcitur, an illum vocet inconſulto Superiore. 12. Quãdo vocat aliquem Confeſſarium pro cõfeſsionibus audiendis, an ſtatim veniat.

K

De Viſitatione Domus.

De Dormitorio

AN in Dormitorio in nocte ſemper lumen adſit. 2. An cellæ aperiri poſsint cõmuni claue à Superiore. 3. An in cellis ſint, ſtipi, ſiue capſæ clauſæ cum claue. 4. An in cellis ſit aliquid contra noſtras Conſtitutiones. 5. An aliquid deficiat ex neceſſarijs. 6. Viſitentur libri, & ſcripturæ, quæ detinentur in cella. 7. An in cellis ſit imago ſanctiſsimi Crucifixi, & beatiſsimæ Virginis Mariæ.

De Bibliotheca.

An libri ſint ad ſufficientiam pro ſtudio. 2. An adſit index librorum. 3. An adſit index librorum prohibitorum, cum Decretis poſtea publicatis de eadem materia. 4. An ibi ſint libri prohibiti, ſuſpenſi, vel profani. 5. An debitè cuſtodiantur, & à puluere, & araneis cuſtodiantur. 6. An ibi ſit nota librorum, qui fratribus, vel aduenis commodantur.

De Infirmaria.

An ſint, qui curam infirmorum habeant. 2. An pro curãdis ægrotis ſit medicus, & aromatarius. 3 An infirmorum cura habeatur, & omnia neceſſaria eis cum charitate miniſtrentur, & præcipuè ſacramenta, & ſpiritualia. 4. An cum charitate gubernentur, & à fratribus viſitentur. 5. An ſint vaſa, & ſupellectilia ad infirmorum curam neceſſaria, &

locus,

locus,siue cubiculum,in quo conseruentur. 6. An sint cubicula separata, apta, & salubria pro infirmis.

De Hospitio. An cellæ hospitij sint separatæ à dormitorio. 2. An habeant necessaria pro hospitio accipiendis aduenis. 3. An sit, qui curam habeat hospitum. 4. An cum charitate recipiantur, & tractentur. 5. An quæ de hospitibus statuta sunt, seruentur.

De Vestiario. An in eo sint linteamina ad sufficientiam, & alia necessaria pro vsu fratrum. 2. An bene conseruentur. 3. An indumenta Nouitiorum ibi conseruentur. 4. An omnia, quæ ibi conseruantur sint communia. 5. An sit inuentarium.

De Refectorio An Refectorium sit commodum pro fratribus,& mensæ sufficientes. 2. Qui libri legi soleant intra mensam. 3. An panis & vinum, & aliæ res omnibus æqualiter distribuātur, in eadem qualitate,& quantitate. 4. An sæpe ad secundam mensam alij remaneant, præter eos, qui ex necessitate id agunt; Et an plures quam duæ mensæ construantur. 5. An mensa habeat mantilia, oristergia, & mappas ad sufficientiam, quæ possint munda & alba mutari. 6. An sit inuentarium. 7. An omnia benè in suis locis conseruentur.

L De visitatione Prouisionum pro victu fratrum.

AN in horreo sit frumentum sufficiens pro victu fratrum, & bene conseruetur. 2. An in cellario sit vinum, & videant quantitatem, & qualitatem. 3. An dolia, & vasa vinaria bene conseruentur. 4. An vinum ex negligētia Officialis corrumpatur. 5. An adsit oleum pro victu fratrum: Et an sit distinctum ab illo, quod pro lampadibus & lucernis deseruit. 6. An adsit prouisio lignorum pro coquina,& alijs indigentijs.

De

M

De Sanctimonialium visitatione.

ENixe Visitatoribus monialium laborandum est, omnisq; cura impendenda, vt obseruentur tria Religionis vota; Ab his enim cætera pendent, & ad ea Regulæ, Constitutiones, Statuta, Clausura, & cætera omnia, quæ sunt regularis obseruantiæ diriguntur.

Visitata igitur ecclesia exteriore modo supradicto de visitatione ecclesiæ, quia magna obseruantia monialium est clausura, ab illa incipiendo, hæc sunt de ea aduertenda.

De clausura in ecclesia

Primo in ecclesia aduertant Visitatores fenestram sacræ communionis, an sit claue bene obserata intus ex parte monialium, & foris. 2. Rotam vbi sacræ vestes ad missæ sacrificium exponuntur. 3. In altare solet esse alia fenestra, vbi moniales missæ sacrificium audire possint, aduertant an clachrato ferreo duplici sit munita, & intrinsecus valuas habeat claue munitas, quæ sit apud Abbatissam, seu Priorissam. 4. Si habet palcum supra ianuam ecclesiæ, in quo chorus monialium fieri solet, aduertant, an moniales in ecclesiam exteriorem prospicere possint 5. Et si prospicere possunt, quantuis clachrata sit fenestra, vbi fieri potest non toleretur, quia isti aspectus in ecclesia, occasionem multarum tentationum, & curiositatum præbent. 5. Visitent locum vbi confessiones monialium excipiuntur.

De clausura in Ianuis monasterij.

In ianuis monasterij primo aduertant quot ianuæ sint, duæ enim, nec plures esse debent, Vna quæ auditorij dicitur, Altera quæ dicitur ad iumenta, vel vehicula. 2. An sint bene clausæ, & in loco non obscuro. 3. Qua hora claudantur, & aperiantur. 4. In ianua auditorij an sit fenestricula munita lamina ferrea, minutis foraminibus. 5 An ianua sit in loco, vt quando aperitur nullus prospectus monialibus in viam publicam esse possit. 6. An prope ianuam

sit

ſit cellula vbi Ianitrices permaneant. 7. An prope ianuam ſit rota omni ex parte bene munita, ita vt nulla ſit rimula vnde foras ſpectetur, & ab interiori parte claue claudatur.

Circa feneſtram collocutionis aduertant Viſitatores, 1. An ſit bene munita opere clathrato ferreo duplici, interuallo inter vnum & alterum interiecto. 2. An intus lamina ferrea ſit infixa, vel ſaltem claue obſerata, quæ ſit aliquot foraminibus perforata. 3. Aduertant quòd vbi monialium eſt multitudo, duabus aut pluribus feneſtris opus eſt. 4. Hæ feneſtræ non in eccleſia, non in ſacriſtia, vel cōfeſſionario eſſe debent, ſed in cellis particularibus, tam intra, quàm extra monaſterium, muris tranſuerſis. 5. Rota parua in vno tantum collocutionis loco permitti poterit. 6. Auſcultatrices ſemper paratæ eſſe debent in iſtis feneſtris. *De clauſura in feneſtris collocutionis.*

Intra monaſterium aduertant Viſitatores primo, An parietes ſint firmi, & eminentes, ita vt è nullo loco ingreſſus, vel egreſſus præterquam è ianua patere poſſit. 2. An in illis ſint foramina, vel ſciſſuræ aliquæ, quæ extra monaſteriū reſpondeant. 3. Accuratè videant feneſtras, & loca eminentia ſi habeant, vnde moniales videre, vel videri poſsint à vicinis, vel in viam publicā. 4. Omnia à parietibus amoueant, diligenterq; inſpectent, an aliquis aditus ex aliqua parte ad monaſterij ingreſſum, vel ad videndum pateat. 5. Non dedignabuntur Viſitatores ad omnia infima loca deſcendere. *De clauſura intra monaſteriū*

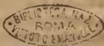
Quando Viſitatores viſitant clauſuram intra monaſterium, in eodem tempore viſitare poſſunt Dormitorium, Infirmariam, locum Nouitiarum, qui ſeparatus eſſe debet à profeſsis, Refectorium, Chorum. *De Viſitatione locorum monaſterij.*

De Visitatione personali, quæ extra clausuram fit.

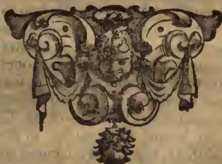
Visitatores singulas moniales in loco collocutionis visi ent, habeantq; tabellam ante se, seu notam omniũ monialium, cum illorum cognominibus, ætate, ac quæ professæ, quæ ve non professæ fuerint. & primo sint cauti Visitatores, ne facile omnia credant, nam mulieres vehementer anguntur à passionibus. 2. Cum magna prudentia inuestigent veritatem, & aduertant ne vllo pacto in cognitionem delatricis deueniri posit. 3. Videant an omnes viuant de communi mensa, & in Refectorio, & an idem sit vestitus omnium. 4. An aliqua habeat pecuniam particularem, vel redditus, & quomodo illos expendat. 5. Munera, quæ monialibus sunt donata si sunt alicuius momenti, an in communi reponantur; Et si à monialibus foras transmittũtur, an transmittantur consanguineis, benefactoribus, vel alijs, & cum licentia Priorissæ vel non: & nomine communi, vel particulari. 6. An quælibet suum lectum habeat, & sola in suo lecto cubet. 7. An catulos habeant. 8. An familiaritatẽ habeant cum hominibus, qui non primo, vel secundo ad summum gradu illis sint coniuncti. 9. An munuscula, & literas ab illis sedulo mittantur: & an à Ianitrice, vel Roteria primum Præfectæ, quàm moniali denuncietur, 10. An Ianitrix sæpe absque necessitate ostium clausuræ aperiat, & quæ per Rotam recipi, vel dari possunt, an per portam det, vel recipiat. 11. An Ianitrix artifices, aut alios famulos, vel pueros non habita licentia in scriptis à Superioribus, introduxerit in monasterium. 12. An Ianitrix ostio aperto permiserit secularibus etiam fœminis loqui cũ monialibus etiam consanguineis. 13. An permiserit secularibus loqui cum monialibus absque licentia in scriptis sui Superioris: Et an illam prius ostenderit suæ Præfectæ: Et an auscul-

auscultatrices sint præsentes quando moniales loquuntur cũ secularibus, vel alijs Religiosis. Et an loquantur cũ secularibus diebus festiuis, Quadragesimæ, & Aduentus. 14. An sint aliquæ, quæ rixas, & contentiones excitent, vel sint aliquæ nimis familiares inter se. 15. An capillos nutriant, annulos, vel chirothecas deferant. 16. An omnes debitam reuerentiam, & obedientiã Abbatissæ deferant. 17. Quomodo quælibet in suo officio se gerat. 18. Abbatissa, vel Cancellaria det inuentarium bonorum omnium; tam mobilium, quàm stabilium ipsius monasterij, & similiter actionum. 19. Cancellaria ostendere debet volumina monasterij, accepti & expensi. Et à Visitatoribus videndum est, an bene introitus ministretur: An fideliter & cum integritate à procuratoribus tractetur. Et an dicti procuratores quolibet anno rationem administrationis suæ reddant. 20. Videant etiam Visitatores publica instrumenta monasterij, an accuratè seruentur 21. An omnes moniales laborent in communi laboris loco. 22. An bene in choro versentur: An omnes in choro conueniant: Et an sine causa abesse permittantur. 23. An tempore quo cãtatur in choro, moniales cum secularibus in parlatorio loquantur. 24. An alia spiritualia exercitia, & orationes statutis horis persoluant, secundnm eorum Constitutiones. 25. An obseruetur Regula, sub qua militant. 26. An sua peccata saltẽ semel in mense confiteantur, & sacratissimam Eucharistiam saltem semel in mense suscipiant. 27. Confessarij extraordinarij an fuerint bis, vel ter in illo anno iuxta Concil. Trid. sess. 25, cap. 10. Et an omnes adeant Confessarium extraordinarium. 28. Vltra personas, quæ ordinariè seruiunt monasterio, an aliæ accedant ad seruiendum particulari moniali. Et istæ eradicandæ sunt à monasterijs. 29. Confessarius, & Cappellani quomodo rectè sua munera exerceant. 30. Quibus applicentur missæ, quas Cappel-

lani dicunt. 31. An habeant aliqua onera missarum, vel orationum &c. Et an satisfactum sit præteritis oneribus. 32. An Rituali Romano vtantur, præcipuè in administratione Sacramentorum. 33. An habeat Concionatorem, virum grauem, à quo audiant verbum Dei, saltem in diebus festiuis. 34. Quibus libris vtantur in Diuinis officijs: & quibus libellis vtantur ad proficiendum in spiritu. 35. Quæ dos soluatur à moniali ingrediente monasterium. Et an pecunia dotis bene applicetur in beneficium monasterij, & tuto seruetur.

LAVS DEO.

INDEX
RERVM NOTABILIVM
TEXTVS CONSTITVTIONVM CLERICORVM REGVLARIVM,
Ordine Alphabetico dispositus.

A

Hospi-

bis

Index rerum notabilium.

tantum

F I N I S.

INDEX

INDEX RERVM NOTABILIVM COMMENTARIORVM IN CONSTITVTIONES CLERICORVM REGVLARIVM,

Ordine Alphabetico dispositus.

Capi-

C

Fratres

Si

Epi-

F

G

Si

R

Termi-

 tate

Capi-

FINIS.

Errata ſic corrige.

Pag. 13 lin. 5. contenderit. 15. 11. differretur. 29. 4. illi. 39. 29. nullam. 50. 1. applicando. 66. 1. ſed. 77. 3. confeſsionem. 81. 14. elient. 83. 9. dimiſſoria. 87. 15. Fagnanus. 96. 8. limito ſecundo, modò. 103. 15. ijs. 104. 10. Præpoſito. 106. 13. Capitulo. 107. 15. dare. 109. 10. in. 116. 33. confitebitur. 119. 5. peccant. 127. 16. petant. 130. 32. lit. d. 134. 14. alij. 137. 22. Religio. 5. 139. 14. Religio. 5. 141. 8. poterat. 147. 14. regulam. 154. 18. Mendoſij. 161. 28. liberè. 178. 29. factum. 200. 16. &, 213. 23. poteſt: 220. 10. miniſterijs. 226. 11. potuit. 247. 23. Vocalis. 263. 7. negatiua. 272. 20. deligere. 298. 2. officijs, 304. 26. eadem. 315. 19. diem ſtatutam. 316. 18. deſignatos. 391. 12. Conſultoris. 404. 29. ſpecialem. Reliqua Lector facilè corriget.

REGESTVM.

✝ A B C D E F G H I K L M N O P Q R S T V X Y Z.

Aa Bb Cc Dd Ee Ff Gg Hh Ii Kk Ll Mm Nn Oo Pp Qq Rr Sſ Tt Vu Xx Yy Zz.

Aaa Bbb Ccc Ddd Eee Fff Ggg Hhh Iii Kkk Lll Mmm.

Omnes ſunt ſimplicia folia.

ROMÆ, Ex Typographia Reu. Cameræ Apoſtolicæ.
M DC XXVIII.

SVPERIORVM PERMISSV.

